

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till
säkerhetsutredningslag och lagar som har samband med
den**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en säkerhetsutredningslag genom vilken 2002 års lag om säkerhetsutredningar upphävs. Syftet med den nya lagen är att reglera bedömningen av såväl fysiska personers som företags tillförlitlighet så att deras bakgrund kontrolleras genom myndighetsåtgärder.

Ett centralt mål för reformen är att effektivisera den övergripande säkerheten genom att förbättra den allmänna säkerheten, främja företagssäkerheten och utveckla informationssäkerheten inom statsförvaltningen. Målet är också att få lagstiftningen i Finland att motsvara internationell praxis, effektivisera och förenhetliga utredningsförfarandet hos olika myndigheter, göra förfarandet öppnare och öka växelverkan i samband med förfarandet.

Säkerhetsutredningar av personer ska, liksom för närvarande, kunna göras bara om den som utredningen gäller ger sitt samtycke till det. Genom reformen får den som utredningen gäller bättre möjligheter att få information och möjligheterna att intervjua honom eller henne blir bättre. Utredningarna ska alltså kunna vara begränsade, normala eller omfattande.

För säkerhetsutredningar av personer kommer man att använda bl.a. uppgifter som ingår i polisens och justitieförvaltningens informationssystem. Säkerhetsutredningar av personer handlar dock inte enbart om att kontrollera brottslig bakgrund. Vid omfattande säkerhetsutredningar av personer kommer utredningarna på samma sätt som enligt gällande lag att utsträckas till att gälla även den berörda personens ekonomiska ställning och närstående.

Skyddspolisen ska tillsammans med andra myndigheter som gör utredningar föra ett register över säkerhetsutredningar. Tillförlit-

lighet och oförvitlighet ska kunna kontrolleras genom att personregister samkörs. Dessa reformer tillsammans med de föreslagna bestämmelserna om giltighetstiden för säkerhetsutredningar och intyg utfärdade över säkerhetsutredningar kommer att effektivisera förfarandet. Allt fler personer kan således bli föremål för utredningsförfarandet utan att det behövs nya personalresurser.

I den nya lagen föreskrivs det om säkerhetsutredningar av företag. Genom en sådan utredning kontrolleras vilken bakgrund företagets ansvarspersoner har samt nivån på informationssäkerheten vid företaget och företagets förmåga att sköta åtaganden. Utredningar av företag ska kunna göras när ett företag i egenskap av en myndighets avtalspartner får klassificerade sekretessbelagda uppgifter.

Genom propositionen eftersträvas ett enhetligare säkerhetsutredningsförfarande. För att genomföra detta föreslås det att en särskild nämnd för bedömningskriterier inrättas i anslutning till justitieministeriet. Som underlag för de myndigheter som gör säkerhetsutredningar ska nämnden lägga fram allmänna tolkningsrekommendationer om vad som bör beaktas när lagen tillämpas.

I propositionen ingår förslag till lagar om ändring av 22 lagar. Genom de föreslagna bestämmelserna kommer lagstiftningen att stämma överens med innehållet i den nya säkerhetsutredningslagen och med målen för reformen.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft under det första halvåret 2014. Med beaktande av övergångsbestämmelserna kommer reformen att gälla fullt ut inom två år från den nya säkerhetsutredningslagens ikraftträdande.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	5
1 INLEDNING.....	5
2 NULÄGE	6
2.1 Lagstiftning och praxis.....	6
Lagstiftning	6
Praxis	11
2.2 Den internationella utvecklingen	12
Lagstiftningen i EU och internationella fördrag	12
Lagstiftningen i vissa länder.....	13
2.3 Bedömning av nuläget	17
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	18
3.1 Målsättning.....	18
3.2 De viktigaste förslagen.....	19
Stärkande av den allmänna säkerheten.....	19
Utvecklande av informationssäkerheten hos myndigheterna	19
Främjande av företagssäkerheten	19
Enhetligare och effektivare myndighetsförfaranden	19
Breddat informationsunderlag för säkerhetsutredningar av personer.....	20
Större öppenhet och bättre växelverkan vid förfarandet med säkerhetsutredningar.....	21
Främjande av deltagande i internationella uppdrag.....	21
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	21
4.1 Ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för personal	21
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	23
4.3 Konsekvenser för medborgarna	23
4.4 Konsekvenser för företagsverksamheten	23
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	24
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	24
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	24
6 ANDRA OMSTÄNDIGHETER SOM INVERKAT PÅ PROPOSITIONENS INNEHÅLL	25
6.1 Samband med andra propositioner och internationella förpliktelser.....	25
DETALJMOTIVERING	26
1 LAGFÖRSLAG	26
1.1 Säkerhetsutredningslag	26
1 kap. Allmänna bestämmelser	26
2 kap. Ställning och rättigheter för den som utredningen gäller	30
3 kap. Behöriga myndigheter och styrning av deras prövningsrätt.....	32
4 kap. Säkerhetsutredning av person	36
5 kap. Säkerhetsutredningar av företag.....	52
6 kap. Avslutande av ett förfarande med säkerhetsutredning och behandling av uppgifter som erhållits vid förfarandet	57
7 kap. Registret över säkerhetsutredningar och databehandling som hänför sig till det	59
8 kap. Giltighet för säkerhetsutredningar och intyg över säkerhetsutredning	63

9 kap.	Särskilda bestämmelser.....	65
10 kap.	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	67
1.2	Lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet.....	68
1.3	Lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation.....	68
1.4	Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet	68
1.5	Lagen om kommunikationsförvaltningen	69
1.6	Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.....	69
1.7	Lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster	70
1.8	Straffregisterlagen.....	70
1.9	Lagen om näringsförbud	70
1.10	Statstjänstemannalagen	70
1.11	Lagen om laddare.....	70
1.12	Lagen om privata säkerhetstjänster.....	71
1.13	Lagen om Brottspåföljdsområdets utbildningscentral.....	71
1.14	Lagen om Räddningsinstitutet.....	71
1.15	Luftfartslagen.....	71
1.16	Utsökningsbalken.....	71
1.17	Lagen om utlänningsregistret.....	71
1.18	Polislagen	71
1.19	Lag om upphävande av 16 § 3 mom. i lagen om försvarsmakten.....	71
1.20	Lagen om export av försvarsmateriel.....	71
1.21	Lagen om Försvarshögskolan	72
1.22	Lagen om godkännande av vissa bestämmelser i och tillämpning av konventionen om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring	72
1.23	Lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet	72
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER.....	72
3	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	72
4	IKRAFTTRÄDANDE	76
	LAGFÖRSLAG	77
	Säkerhetsutredningslag.....	77
	Lag om ändring av lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet	99
	Lag om ändring av lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation	100
	Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.....	101
	Lag om ändring av 2 § i lagen om kommunikationsförvaltningen.....	102
	Lag om ändring av lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet	103
	Lag om ändring av 5 och 10 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster	105
	Lag om ändring av straffregisterlagen.....	106
	Lag om ändring av 21 § i lagen om näringsförbud.....	107
	Lag om ändring av statstjänstemannalagen.....	108
	Lag om ändring av lagen om laddare	109
	Lag om ändring av 59 § i lagen om privata säkerhetstjänster	110
	Lag om ändring av 9 § i lagen om Brottspåföljdsområdets utbildningscentral	111

Lag om ändring av 18 § i lagen om Räddningsinstitutet	112
Lag om ändring av 105 § i luftfartslagen	113
Lag om ändring av 3 kap. 70 § i utökningsbalken	114
Lag om ändring av 2 § i lagen om utlänningsregistret	115
Lag om ändring av 7 kap. 6 § i polislagen	116
Lag om upphävande av 16 § 3 mom. i lagen om försvarsmakten	117
Lag om ändring av lagen om export av försvarsmateriel	118
Lag om ändring av 19 § i lagen om Försvarshögskolan	119
Lag om ändring av 5 § i lagen om godkännande av vissa bestämmelser i och tillämpning av konventionen om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring	120
Lag om ändring av 4 § i lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet	121
BILAGA	122
PARALLELLTEXT	122
Lag om ändring av lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet	122
Lag om ändring av lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation	124
Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet	126
Lag om ändring av 2 § i lagen om kommunikationsförvaltningen	130
Lag om ändring av lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet	131
Lag om ändring 5 och 10 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster	136
Lag om ändring av straffregisterlagen	137
Lag om ändring av 21 § i lagen om näringsförbud	138
Lag om ändring av statstjänstemannalagen	139
Lag om ändring av lagen om laddare	140
Lag om ändring av 59 § i lagen om privata säkerhetstjänster	141
Lag om ändring av 9 § i lagen om Brottsåtgärdsområdets utbildningscentral	142
Lag om ändring av 18 § i lagen om Räddningsinstitutet	143
Lag om ändring av 105 § i luftfartslagen	144
Lag om ändring av 3 kap. 70 § i utökningsbalken	145
Lag om ändring av 2 § i lagen om utlänningsregistret	146
Lag om ändring av 7 kap. 6 § i polislagen	147
Lag om ändring av lagen om export av försvarsmateriel	148
Lag om ändring av 19 § 2 mom. i lagen om Försvarshögskolan	150
Lag om ändring av 5 § i lagen om godkännande av vissa bestämmelser i och tillämpning av konventionen om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring	151
Lag om ändring av 4 § i lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet	152

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Medvetenheten om informationssäkerhet och mera generellt om säkerhetsrelaterade angelägenheter har ökat betydligt under det senaste årtiondet. Ett uttryck för detta är det växande antalet internationella avtal om utbyte och behandling av sekretessbelagda uppgifter. Inom Europeiska unionen har det antagits ett flertal direktiv och förordningar om ökad säkerhet. Som exempel kan nämnas rättsakter om säkerheten i hamnar och inom flygtrafik samt direktivet om skyddet av kritisk infrastruktur (2008/114/EG).

I samband med säkerhetsfrågor används begreppet övergripande säkerhet i samhället. Begreppet inbegriper alla delområden av säkerheten där målet är att trygga bl.a. statens säkerhet, kontinuiteten för de grundläggande samhällsfunktionerna, befolkningens säkerhet och tillgången till uppgifter och felfriheten hos dessa. Metoderna för att trygga säkerheten indelas också utifrån föremålet för åtgärderna. I enlighet med detta talas det om informationssäkerhet, fysisk säkerhet, personalsäkerhet och företagssäkerhet.

I internationella avtal och rättsregler ingår det ofta skyldigheter att sörja för både personalsäkerhet och företagssäkerhet, med andra ord personers och företags tillförlitlighet. Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004) stiftades med anledning av bristerna i gällande lagstiftning. Med hjälp av lagen kan man dock inte allmänt utveckla de nationella åtgärderna och därför är lagen inte tillräcklig när det gäller att uppfylla de krav som ställs i fråga om säkerhetsåtgärderna.

I Finland är lagen om säkerhetsutredningar (177/2002) den viktigaste författningen om personalsäkerhet. Inom statsförvaltningen avvärjs risker orsakade av personer också genom informationssäkerhetsåtgärder som rör informationsmaterial på så vis att arbetsprocesserna och processerna för behandling av information samt informationsflödena planeras och genomförs så att personalens avsiktliga och oavsiktliga fel kan förhindras.

Inom den offentliga förvaltningen handlar det om iakttagande av god informationshantering enligt 18 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan offentlighetslagen). År 2010 utfärdades statsrådets förordning om informationssäkerheten inom statsförvaltningen (681/2010).

I lagen om säkerhetsutredningar har man hittills gjort bara förhållandevis små ändringar i samband med andra lagstiftningsprojekt. Försvarsministeriets förordning om ansökan om säkerhetsutredningar på försvarsministeriets förvaltningsområde (711/2002), inrikesministeriets förordning om ansökningsförfarandet vid säkerhetsutredningar (710/2002) och statsrådets beslut om ibruktagande av säkerhetsklassificering (930/2003) har utfärdats med stöd av bemyndiganden i lagen.

Syftet med säkerhetsutredningsförfarandet är att skydda centrala samhällsintressen genom att personalens tillförlitlighet säkerställs genom kontroll av uppgifterna om tjänstemännens, arbetstagarnas och arbetssökandenas bakgrund. Inhämtande av säkerhetsutredningar är således en viktig metod för att trygga personalsäkerheten som ett led i myndigheternas och organisationernas arbete för informationssäkerhet och också som ett led i övrig verksamhet för att trygga säkerheten.

Efter det att lagen om säkerhetsutredningar trädde i kraft har säkerhetsåtgärderna fått allt större betydelse på grund av att det internationella samarbetet har ökat. Utläggning av funktionerna och arbete i nätverk aktualiserar nya behov relaterade till personalsäkerheten.

Avsikten är att man genom den föreslagna nya säkerhetsutredningslagen ska kunna utveckla och precisera rättsskyddet för registrerade fysiska personer samt för företag och sammanslutningar och samtidigt främja myndigheternas och företagens möjligheter att sörja för säkerheten.

Det är meningen att reformen ska främja företagssäkerheten och informationssäkerheten hos myndigheterna på olika sätt. De föreslagna åtgärderna siktar till att göra det möjligt för Finland och finländska företag att i

samband med internationellt samarbete påvisa sin tillförlitlighet som avtalspartner och genomförare av behövliga säkerhetsåtgärder.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Lagstiftning

Enligt regeringens proposition med förslag till lag om säkerhetsutredningar (RP 43/2001 rd) var ett av syftena med lagen att erbjuda samhällsligt och nationalekonomiskt betydelsefulla organisationer bättre möjligheter att skydda sig mot olovlig underrättelseverksamhet, oegentligheter, informationsläckor samt annan brottslig verksamhet genom att samtidigt tillgodose integritetsskyddet och öppenheten i förfarandet.

Enligt 2 § i lagen om säkerhetsutredningar är lagens syfte att genom säkerhetsutredningar öka möjligheterna att förebygga brott som medför allvarlig skada för de intressen som anges i paragrafen. I lagen fastställs inte de sätt att begå brott som säkerhetsutredningsförfarandet siktar till att förebygga.

Integritetsskyddet och ställningen i övrigt för den som en säkerhetsutredning gäller tryggas på flera olika sätt enligt lagen. En säkerhetsutredning får göras endast om den som utredningen gäller har gett sitt skriftliga samtycke till utredningen i förväg. Den som ansöker om en säkerhetsutredning ska se till att den som utredningen gäller har informerats om syftet med säkerhetsutredningen och om hur den används samt om rätten att få information om utredningens innehåll.

I lagen anges mycket detaljerat vilka informationskällor som får användas vid säkerhetsutredningsförfarandet. Den behöriga myndigheten får använda de register som nämns i lagen bara i den omfattning som det nödvändigtvis krävs för att syftet med lagen ska kunna uppnås (3 §).

Var och en har rätt att få upplysningar om huruvida en säkerhetsutredning som gäller honom eller henne har gjorts med tanke på ett visst uppdrag. Den som utredningen gäller har också rätt att av den behöriga myndigheten på begäran få de uppgifter som utredningen innehåller. Rätten till information

gäller dock inte information som inhämtats ur ett register som en registrerad inte har rätt till insyn i, såsom skyddspolisens funktionella informationssystem.

Vad som bestäms om rätt till information och anmärkningsrätt för den som utredningen gäller tillämpas också på den närstående i fråga om vilken en i lagen avsedd utredning har gjorts som en del av en omfattande säkerhetsutredning.

Förutsättningarna för säkerhetsutredningsförfarandet anges i olika bestämmelser. Med stöd av lagen kan säkerhetsutredningar göras i fråga om den som söker en tjänst eller ett uppdrag, ska anställas eller antas till utbildning eller sköter en tjänst eller ett uppdrag och som har gett sitt samtycke till utredningen.

I lagen om säkerhetsutredningar fastställs inte de uppdrag där de som fullgör uppdragen kan bli föremål för en säkerhetsutredning. De bestämmelser om lagens syfte som finns i 2 § är samtidigt bestämmelser som generellt fastställer uppdragen. I paragrafen anges nämligen samtidigt för skyddet av hurdana intressen säkerhetsutredningar kan göras, nämligen Finlands inre eller yttre säkerhet, försvar eller beredskap för undantagsförhållanden; Finlands relationer till andra stater eller internationella organisationer; den ofrentliga ekonomin, en enskilds anmärkningsvärt värdefulla affärs- eller yrkeshemligheter eller andra med dem jämförbara enskilda ekonomiska intressen som är av synnerligen stor betydelse, eller datasäkerhet som är av synnerligen stor betydelse för skyddet av de intressen som nämns i paragrafen.

Det finns tre typer av säkerhetsutredningar med olika omfattning: normala, omfattande och begränsade. Normala och omfattande säkerhetsutredningar görs av skyddspolisen, där behandlingen av ärendet hör till utlåtan-debyråns uppgifter. Huvudstaben gör alla säkerhetsutredningar som hör till försvarsförvaltningens område. Vid huvudstaben sköts dessa uppgifter av undersökningsavdelningen.

En begränsad säkerhetsutredning kan gälla endast dem som för skötseln av sina arbetsuppgifter har tillträde till vissa skyddade platser. En begränsad säkerhetsutredning görs av polisinrättningen i häradet på den ort

där den plats eller det utrymme som saken gäller finns.

En normal säkerhetsutredning kan sökas av statens och riksdagens myndigheter och ämbetsverk, av statliga affärsverk, kommuner och samkommuner, av finländska privata sammanslutningar och stiftelser samt utländska sammanslutningar och stiftelser som har en registrerad filial i Finland. Det har inte angetts några särskilda förutsättningar för genomförandet av normala säkerhetsutredningar.

En omfattande säkerhetsutredning kan göras i fråga om en person som söker eller ska förordnas att sköta en arbetsuppgift som hör till första säkerhetsklassen eller som sköter en sådan arbetsuppgift. Till första säkerhetsklassen hör arbetsuppgifter vilkas skötsel förutsätter tillgång oftare än sporadiskt till mer än en ringa mängd sekretessbelagda uppgifter vilkas avslöjande skulle medföra allvarlig skada för de allmänna intressen som är skyddade enligt lag. En omfattande säkerhetsutredning kan göras också då ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland förutsätter det.

En säkerhetsutredning kan göras också i andra än de fall som anges i lagen om säkerhetsutredningar, när det enligt ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland förutsätts att en säkerhetsutredning görs eller läggs fram.

Enligt huvudregeln ska arbetsgivaren ansöka om säkerhetsutredning. I ansökan uppges den som utredningen gäller och specificeras den tjänst eller det uppdrag som han eller hon ska utnämnas till eller anställas i eller som han eller hon sköter samt andra för säkerhetsutredningen relevanta uppgifter.

I förordningarna om ansökningsförfarandet vid säkerhetsutredningar (710/2002 och 711/2002) finns närmare bestämmelser om de uppgifter och utredningar som ska framgå av ansökan. Enligt förordningarna förutsätts det bl.a. att ansökan innehåller en utredning av de sekretessbelagda uppgifter som den som utredningen gäller behandlar eller ska behandla. Sökanden ska bevisa för skyddspolisens att han eller hon förfogar över sådana sekretessbelagda uppgifter som vid missbruk allvarligt kan skada intressen som avses i lagen om säkerhetsutredningar. Sökanden ska

dessutom visa att det intresse som ska skyddas redan har skyddats tillräckligt och lägga fram information om vilka arbetsuppgifter som kan medföra allvarlig skada för det skyddade intresset.

Om en privat sammanslutning eller stiftelse ansöker om säkerhetsutredning kan en sådan göras bara om sökanden godkänner de villkor som den behöriga myndigheten ställt och som behövs med tanke på skyddet av personuppgifter i fråga om den registrerade och med tanke på syftet med utredningen. Dessa villkor anges närmare i de förordningar som nämns ovan. Sökanden ska bl.a. förbinda sig att årligen lämna den som gjort säkerhetsutredningen en rapport om behandlingen, användningen och utplåningen av säkerhetsutredningarna och en uppskattning om antalet utredningar som kommer att begäras nästa år.

En säkerhetsutredning får göras endast om den som utredningen gäller har gett sitt skriftliga samtycke till utredningen i förväg. Till ansökan ska sökanden foga ett samtycke av den som utredningen gäller liksom dennes försäkran om att han eller hon har informerats om syftet med säkerhetsutredningen och om hur den används samt om sin rätt att få information om utredningens innehåll.

En säkerhetsutredning kan göras på begäran av den som utredningen gäller, om detta förutsätts enligt ett för Finland bindande fördrag eller någon annan för Finland bindande internationell förpliktelse.

Utredning av tillförlitlighet enligt lagen om säkerhetsutredningar baserar sig i synnerhet på uppgifter som fås ur olika myndigheters register. Enligt lagen medför förfarandet inte någon bedömning av arbetssökandens tillförlitlighet, utan arbetsgivaren ska göra den bedömningen. Ett undantag är de säkerhetsutredningar som baserar sig på internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

Formbundenheten påvisas av att de register som får användas vid säkerhetsutredningsförfarandet har förtecknats uttömmande i lagen. Endast uppgifter ur de register som anges i lagen får användas som underlag för normala säkerhetsutredningar. Register av detta slag är informationssystemet för polisärenden, informationssystemet för förvaltningsärenden och skyddspolisens funktionella informationssystem, vilka avses i lagen om behand-

ling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003); straffregistret och näringsförbudsregistret; justitieförvaltningens informationssystem (uppgifter om brottmål som är eller varit föremål för åtalsprövning), domslutssystemet; straffdataregistret och säkerhetsdataregistret vilka förs av huvudstaben; undersöknings- och handräckningsregistret och registret för tillstånds- och övervakningsärenden i gränsbevakningsväsendets funktionella informationssystem; undersöknings- och handräckningssystemet som förs av tullstyrelsen; befolkningsdatasystemet; samt delregistret för visumärenden och delregistret för inresevillkor vilka hör till utlänningsregistret.

När en omfattande säkerhetsutredning görs kan, utöver vad som bestäms om en normal säkerhetsutredning, utredas den näringsverksamhet som bedrivs av den som utredningen gäller samt hans eller hennes förmögenhet och skulder (inklusive utsökningsmyndigheternas uppgifter) samt andra ekonomiska bindningar.

Till en omfattande säkerhetsutredning hör en anmälan om personuppgifter. I anmälan lämnar den som utredningen gäller de viktigaste uppgifterna om sig själv, sina familje- och släktband, sin utbildning, sina boningsorter och sina tjänste- och anställningsförhållanden under högst de tio senaste åren och vid behov uppgifter om ekonomiska bindningar.

En omfattande säkerhetsutredning kan utsträckas till att gälla även närstående, om det är absolut nödvändigt för att syftet med säkerhetsutredningen ska uppnås. Anser sökanden att det är nödvändigt att utsträcka en omfattande säkerhetsutredning till att gälla närstående till den som utredningen gäller, ska sökanden i sin ansökan visa att det finns grundad anledning till detta.

Närstående är föräldrar, barn eller make till den som utredningen gäller eller den som under äktenskapsliknande förhållanden lever i gemensamt hushåll med den som utredningen gäller. En normal säkerhetsutredning kan utsträckas till att gälla en närstående, om den närstående har gett sitt skriftliga samtycke till utredningen.

Säkerhetsutredningen lämnas till arbetsgivaren. I den ingår endast behövliga uppgifter.

Enligt 10 § 2 mom. i lagen får den myndighet som gjort utredningen inte lämna någon bedömning av tillförlitligheten eller lämpligheten för en tjänst eller ett uppdrag hos den som utredningen gäller. På denna punkt avviker lagen om säkerhetsutredningar från bestämmelserna i flera andra länder. Det är rätt så vanligt att den myndighet som ansvarar för förfarandet som ett resultat av säkerhetsutredningsförfarandet utfärdar ett särskilt intyg över den som utredningen gäller (PSC = Personal Security Clearance). I Finland kan ett sådant intyg fås bara i de fall som anges i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

Säkerhetsutredningsförfarandet gäller särskilt för varje uppdrag och från fall till fall: förfarandet tillämpas i praktiken utifrån ändamålsbundenhet. Säkerhetsutredningar lämnas således särskilt för varje uppdrag.

I lagen om säkerhetsutredningar ingår ett förbud mot att överklaga: en behörig myndighets avslagsbeslut i ett ärende som gäller säkerhetsutredning får inte överklagas genom besvär (24 § 1 mom.). Ett beslut genom vilket den behöriga myndigheten har vägrat lämna uppgifter till den registrerade eller den som utredningen gäller eller vägrat göra en anteckning på basis av anmärkningsrätten får däremot överklagas.

Förfarandet övervakas av inrikesministeriets polisavdelning, dataombudsmannen och laglighetskontrollmyndigheterna. Dataombudsmannen har rätt att ta del av en säkerhetsutredning för att granska dess lagenlighet.

Specialbestämmelser om ansökan om säkerhetsutredningar finns bl.a. i lagen om Räddningsinstitutet (607/2006) och i luftfartslagen (1194/2009). Utlämnandet av uppgifter för säkerhetsutredningar baserar sig också på bestämmelser utanför lagen om säkerhetsutredningar. Som exempel kan nämnas lagen om utlänningsregistret (1270/1997) och lagen om näringsförbud (1059/1985).

Riskerna till följd av personalen kan minskas genom att man vid valet av en tjänsteman eller arbetstagare gör olika slags säkerhetsutredningar som gäller den som anställs. De uppgifter som framgår av matrikeln står till förfogande som grundläggande uppgifter när en ny tjänst besätts inom statsförvaltningen.

Enligt 4 § 2 mom. 2 punkten i *matrikellagen* (1010/1989) ska i matrikeln införas uppgift om disciplinstraff, av domstol enligt 40 kap. i strafflagen utdömt straff för tjänstebrott eller militärt tjänstebrott samt om av domstol utdömt fängelsestraff för något annat brott, om straffet har ådömts en tjänsteman eller om brottet har begåtts medan den dömde stod i tjänsteförhållande till staten. Enligt *lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden* (373/2010) ska en domstol som har dömt en statstjänsteman eller kommunal tjänsteinnehavare för brott underrätta den myndighet som tjänstemannen eller tjänsteinnehavaren lyder under om sitt avgörande genom att sända en kopia av avgörandet till myndigheten.

Enligt 1 § 2 mom. i *straffregisterlagen* (770/1993) får uppgifter ur straffregistret även lämnas ut för att användas vid utredning och bedömning av en persons tillförlitlighet och personliga lämplighet. Uppgifterna i straffregistret ska hemlighållas. Uppgifter får dock trots sekretessen lämnas ut förutom för genomförande av säkerhetsutredningar också för sådana tillstånd eller godkännanden av myndighet som är beroende av personens tillförlitlighet. Uppgifter får likaså lämnas ut när det är frågan om inträde till utbildning eller val till ett uppdrag som har samband med statens säkerhet, allmän ordning och säkerhet, utrikesförvaltningen, Finlands internationella förhållanden, justitieförvaltningen, centralbanksverksamheten eller penningtillverkningen och som är beroende av personens särskilda tillförlitlighet. Justitieministeriet kan av vägande skäl bevilja tillstånd att lämna ut uppgifter ur straffregistret till en myndighet även i andra fall än dessa fall för utredning och bedömning av en persons tillförlitlighet (4 a §).

Straffregistret används också för att kontrollera bakgrunden hos dem som arbetar med barn. Vid det förfarandet gäller utredningen av bakgrunden inte informationssäkerhet, utan skydd av barn. Enligt 6 § i straffregisterlagen kan en person få ett straffregisterutdrag beträffande sig själv för att kunna åta sig en uppgift som varaktigt och i väsentlig grad består i att arbeta med minderåriga och där ett utdrag ska visas upp för en arbetstagare eller en myndighet i enlighet med *la-*

gen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002).

Enligt 16 § i *lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet* har polisen rätt att använda uppgifterna i polisens personregister för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för, om uppgifterna behövs för beslut eller utlåtande som gäller beviljande eller giltighet av ett tillstånd, när beviljandet eller giltigheten enligt bestämmelser är beroende av sökandens eller tillståndshavarens tillförlitlighet, lämplighet eller någon liknande egenskap och det för bedömningen av egenskapen krävs uppgifter om sökandens eller tillståndshavarens hälsotillstånd, bruk av berusningsmedel, brottslighet eller våldsamma uppträdande. I detta sammanhang får dock inte uppgifter i informationssystemet för misstänkta användas. För tillämpning av bestämmelserna förutsätts det att de aktuella uppdragen har föreskrivits för polisen i någon annan lag och att det i det sammanhanget har förutsatts att tillståndshavaren är tillförlitlig. Som exempel på en sådan annan lag kan nämnas *lagen om privata säkerhetstjänster* (282/2002), enligt vilken det för auktorisation av bevakningsföretag krävs att sökanden är känd för redbarhet och till sina personliga egenskaper är lämplig för uppgiften. Enligt 26 § i *skjutvapenlagen* (1/1998) krävs det för godkännande som ansvarig person för näringsverksamhet i vapenbranschen bl.a. att han eller hon är pålitlig och anses lämplig att bedriva näringsverksamhet i vapenbranschen.

Säkerhetsutredningar kan göras även i de fall och på det sätt som anges i *lagen om integritetsskydd i arbetslivet* (759/2004). I *lagen* finns bestämmelser om personbedömningar och lämnande av intyg över narkotikatest samt om de fall där arbetsgivaren kan inhämta kreditupplysningar om arbetssökanden.

Det finns några specialbestämmelser om krav som ställs på ansvariga personer inom den privata sektorn. Som exempel kan nämnas de krav som enligt 9 § i kreditupplysningslagen (527/2007) gäller ledningen och personalen i företag som bedriver kreditupplysningsverksamhet. Styrelseledamöterna och deras ersättare samt verkställande direktören och dennes ställföreträdare i ett företag

som bedriver kreditupplysningsverksamhet ska vara tillförlitliga personer som inte är försatta i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats och som inte enligt vad som antecknats i ett myndighetsregister eller kreditupplysningsregister har meddelats näringsförbud. Tillförlitlighetskravet uppfylls inte om personen under de fem senaste åren genom en dom som vunnit laga kraft har dömts till fängelsestraff eller under de tre senaste åren till bötesstraff för ett brott som kan anses visa att personen är uppenbart olämplig som styrelseledamot eller ersättare, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som bedriver kreditupplysningsverksamhet. Liknande bestämmelser finns i exempelvis 40 § (929/2007) i kreditinstitutslagen, 14 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004), 43 § i lagen om värdepappersföretag (922/2007) samt 5 § i lagen om fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler (1075/2000).

Enligt *lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet* ska utredningar som gäller personsäkerhet göras i enlighet med lagen om säkerhetsutredningar. Det är dock också möjligt att göra en säkerhetsutredning som en begränsad säkerhetsutredning, om en sådan behövs för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet (11 § 1 mom.). Säkerhetsutredningen ska göras av huvudstaben då det är frågan om att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller försvarsförvaltningen eller anskaffningar av försvarsmateriel. I övriga fall ser skyddspolisen till att säkerhetsutredningar som avser personer görs (11 § 2 mom.).

På basis av säkerhetsutredningen bedöms en persons tillförlitlighet av den nationella säkerhetsmyndigheten eller, om så har avtalats, av den för uppgiften utsedda säkerhetsmyndigheten (11 § 3 mom.). Utifrån bedömningen utfärdas det ett säkerhetsintyg (Personal Security Clearance, PSC).

I 12 § i *lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet* föreskrivs det om säkerhetsutredningar som gäller sammanslutningar. Behörigheten fördelas mellan skyddspolisen och huvudstaben på samma sätt som i fråga om säkerhetsutred-

ningar som avser personer. Vid utredningen och bedömningen ska det beaktas hur säkerhetsklassificerad information skyddas mot att bli obehörigen röjd, ändrad eller utplånad, hur obehörigt tillträde kan förhindras till utrymmen där säkerhetsklassificerad information hanteras eller verksamhet bedrivs enligt ett säkerhetsklassificerat avtal och hur handledningen och utbildningen av personalen är ordnad.

Skyddspolisen och huvudstaben kan i ett ärende som hör till dess verksamhetsområde göra en säkerhetsutredning som gäller en sammanslutning samt en bedömning då en näringsidkare har bett om en sådan för att kunna delta i ett anbudsförfarande som ordnas av en myndighet i en annan stat eller av ett företag som har hemvist i den andra staten.

Vid behov gör Kommunikationsverket som en del av en säkerhetsutredning som gäller en sammanslutning en utredning och en bedömning av om en näringsidkares informationssystem och telekommunikation uppfyller de krav som följer av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

Det kan också göras partiella säkerhetsutredningar som gäller sammanslutningar, om det behövs för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Utredningar och bedömningar som endast gäller säkerhet i fråga om informationssystem eller telekommunikation görs av Kommunikationsverket, som också ger intyget utgående från utredningen eller bedömningen.

De utsedda säkerhetsmyndigheterna kan vid säkerhetsutredningar som gäller sammanslutningar inom deras verksamhetsområde samt vid bedömningar som görs utgående från säkerhetsutredningarna förutsätta att näringsidkaren förbinder sig att vidta de åtgärder som behövs för att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

I förbindelsen kan de åtgärder preciseras närmare som näringsidkaren ska vidta för att uppfylla de krav som följer av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

Efter säkerhetsutredning som gäller en sammanslutning och eventuell förbindelse kan den behöriga myndigheten göra en bedömning av näringsidkarens tillförlitlighet

och utfärda ett säkerhetsintyg (Facility Security Clearance, FSC).

När lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) stiftades ändrades lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet så att en säkerhetsutredning som gäller sammanslutning kan göras också vid försvars- och säkerhetsupphandling som utförs av en finsk myndighet.

Praxis

Under lagens första hela giltighetsår gjorde skyddspolisen 4 678 och huvudstaben 11 309 säkerhetsutredningar. Vid skyddspolisen fanns det 9 958 och vid huvudstaben 14 341 utredningar som gjorts 2008. År 2011 gjorde skyddspolisen redan 16 283 och huvudstaben 18 641 säkerhetsutredningar. Den lokala polisen gjorde 10 580 begränsade säkerhetsutredningar år 2003 och 34 070 år 2008.

Det låga antalet säkerhetsutredningar under de första åren av 2000-talet beror delvis på att det tog sin tid innan företagen och myndigheterna hade sökt sig till utredningsförfarandet vid olika polisinställningar. Även den kraftiga och långvariga högkonjunkturen i samhället och den ökade allmänna säkerhetsmedvetenheten har bidragit till att antalet säkerhetsutredningar har ökat.

Endast skyddspolisen har gjort omfattande säkerhetsutredningar. År 2008 gjorde skyddspolisen 37 och år 2011 83 omfattande säkerhetsutredningar. En omfattande säkerhetsutredning kan göras bara i fråga om arbetsuppgifter som hör till första säkerhetsklassen och vilkas skötsel förutsätter tillgång oftare än sporadiskt till mer än en ringa mängd sekretessbelagda uppgifter som anges närmare i lag. De arbetsuppgifter som hör till första och andra säkerhetsklassen ska dessutom fastställas närmare genom beslut av ministeriet för förvaltningsområdet.

Det är motiverat med omfattande säkerhetsutredningar i samband med att någon tillsätts för arbetsuppgifter som hör till första säkerhetsklassen, eftersom det då är möjligt att granska även personens ekonomiska omständigheter och att enligt behov låta hans eller hennes närstående bli föremål för en normal säkerhetsutredning. Det görs dock rela-

tivt få omfattande säkerhetsutredningar med hänsyn till utredningarnas potentiella användningsområde, vilket eventuellt är en följd av att det har ansetts vara tungrovt att söka sig till förfarandet.

Av de säkerhetsutredningar som skyddspolisen gjorde 2008 innehöll 1,6 procent enligt skyddspolisen sådan relevant information som nödvändigtvis skulle meddelas den som ansökt om säkerhetsutredningen, dvs. oftast rekryteraren. Av huvudstabens utredningar var motsvarande andel 2,9 procent. År 2010 ansågs det vid skyddspolisen att ca 2,2 procent av fallen innehöll relevant information. Vid huvudstaben var andelen 3,86 procent.

Myndighetens prövning baserar sig i varje enskild säkerhetsutredning dels på betydelsen av och sårbarheten hos det intresse som ska skyddas, dels på individuella omständigheter i anslutning till den aktuella gärningen, dess juridiska påföljder och den tid som gått sedan händelsen ägde rum.

Information som bedöms vara av betydelse med tanke på anställning ska alltid delges sökanden skriftligt. En säkerhetsutredning där inga uppgifter av betydelse har kommit fram delges sökanden per telefon.

Det är viktigt att uppgifter av betydelse lämnas skriftligt bl.a. eftersom det är det enklaste sättet att tillgodose rätten till information för den som utredningen gäller. För att rätten till information ska kunna tillgodoses krävs det ett möte för att identiteten ska kunna styrkas. Vid mötet får den som utredningen gäller ta del av en redogörelse över säkerhetsutredningsförfarandet och grunderna för skyddspolisens avgörande och överlämnas uppgifter om den säkerhetsutredning som har gjorts i fråga om honom eller henne. Vid skyddspolisen har årligen 10-30 personer utnyttjat sin rätt till information. Möjligheten att få information, också med de undantag som anges i lagen, är en ytterst viktig faktor vid bedömningen av utredningsförfarandets allmänna godtagbarhet. Även dataombudsmannens och de övriga laglighetsövervakarnas kontroll, som har bedrivits aktivt, är viktig med tanke på förfarandets godtagbarhet.

Det finns inga forskningsrön om hurdan genomslagskraft upplysningar som fås genom säkerhetsutredningar har haft i rekryteringsprocessen. Det kan dock antas att in-

formationen oftast har betydelse eftersom den myndighet som ansvarar för säkerhetsutredningar, i enlighet med lagen om säkerhetsutredningar är skyldig att pröva betydelsen av den information som kommit fram i samband med genomförandet av en säkerhetsutredning.

Skyddspolisen har godkänt ca 100 myndigheter och ca 100 sammanslutningar för säkerhetsutredningsförfarandet. Det görs något fler säkerhetsutredningar för myndigheter än för sammanslutningar. I inrikesministeriets förordning om ansökningsförfarandet vid säkerhetsutredningar föreskrivs det om ansökan om säkerhetsutredningar. När det handlar om normala säkerhetsutredningar görs ansökan genom att sökanden lämnar skyddspolisen en skriftlig utredning. I utredningen är det viktigt att redogöra för det i lagen avsedda skyddade intresse som sökanden administrerar, hur detta intresse har skyddats i övrigt och i vilka arbetsuppgifter det skyddade intresset i praktiken kan äventyras.

Enligt gällande lag beslutar huvudstaben om huruvida en säkerhetsutredning ska göras i sådana fall då den som ansöker om utredning hör till försvarsförvaltningen. Vid huvudstaben sköts dessa uppgifter av undersökningsavdelningen. Sökande som hör till försvarsförvaltningen och som ansöker om säkerhetsutredningar är i praktiken i första hand försvarsministeriet, försvarsmakten och försvarsförvaltningens byggverk.

Huvudstaben har i praktiken iakttagit strikt ändamålsbundenhet. Detta har medfört att en och samma person kan ha blivit föremål för hela åtta olika säkerhetsutredningar under ett och samma år.

2.2 Den internationella utvecklingen

Lagstiftningen i EU och internationella fördrag

De internationella förpliktelserna om informationssäkerhet definieras på olika sätt inom de internationella organisationerna. Ett av de viktigaste internationella dokumenten som definierar principerna för utveckling av informationssäkerheten gäller de principer för informationssäkerhet som Organisationen

för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) fastställde 1992.

Europeiska unionens råds säkerhetsbestämmelser (2011/292/EU: Rådets beslut av den 31 mars 2011 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter) skapar en grund för att skydda säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter.

I beslutet ingår bestämmelser om bl.a. säkerhetsskyddsklassificerade handlingar, skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, hantering av säkerhetsrisker och personalsäkerhet. I en bilaga finns mera detaljerade bestämmelser om personalsäkerhet.

Personal från medlemsstaterna ska ha säkerhetsgranskats på tillbörligt sätt i enlighet med nationell lagstiftning innan de kan beviljas tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter på klassificeringsnivån KONFIDENTIEL UE (EU KONFIDENTIELL) eller högre. I bestämmelserna definieras förfaranden som avser företagssäkerhet när säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter lämnas till företag, oavsett om de är huvudsakliga avtalsparter eller underleverantörer. De nationella säkerhetsmyndigheterna säkerställer att företagen i landet följer miniminormerna. Om ett projekt är på minst säkerhetsskyddsklassificeringsnivå KONFIDENTIELL ska det begäras ett säkerhetsintyg för företaget (FSC, Facility Security Clearance).

Kommissionen, Europeiska avdelningen för yttre åtgärder och vissa EU-myndigheter har egna säkerhetsbestämmelser som motsvarar rådets säkerhetsbestämmelser.

Syftet med avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse (det mellanstatliga avtalet) är att ålägga medlemsstaterna att följa rådets säkerhetsbestämmelser. Ambitionen är att avtalet ska utgöra en enhetlig och heltäckande allmän ram för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter inom EU.

Enligt avtalet förutsätts det att parterna vidtar alla lämpliga åtgärder i enlighet med sina respektive nationella lagar och andra författningar för att säkerställa att den säkerhetsnivå som ges säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som omfattas av avtalet är likvärdig med den som ges enligt rådets nya säkerhets-

bestämmelser. Därmed är det avtalets målsättning att skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter och av uppgifter som EU har mottagit från tredjeländer på detta sätt ska bli bättre i medlemsstaterna. En målsättning är att upprätta ett system för skydd av nationella säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i EU:s intresse när medlemsstaterna inte sinsemellan har ingått bilaterala informationssäkerhetsavtal.

Inblandning i medlemsstaternas nationella lagar och förordningar om skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter är inte meningen. Ingenting i avtalet ska påverka parternas nationella lagar och andra författningar när det gäller allmänhetens tillgång till handlingar, skyddet för personuppgifter eller skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter (artikel 3.2). De lagstiftningsåtgärder som behövs för godkännande av avtalet har genomförts i Finland (lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse, 224/2012).

Det militära samarbetet är av tradition ett område där hemligt material hanteras. Inom den nordatlantiska försvarsorganisationen (NATO) gäller ytterst noggranna och detaljerade bestämmelser om informationssäkerhet. Försvarsförvaltningen har ingått bilaterala överenskommelser som närmast kan karakteriseras som internationella förvaltningsavtal med vissa länders försvarsförvaltningar om informationsutbyte och säkerhetsåtgärder.

Förutom för försvarssektorn och polisförvaltningen har internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet en växande betydelse också för det ekonomiska, industriella och teknologiska samarbetet. Det faktum att behovet av informationssäkerhet i allt högre grad börjar fokusera också på ekonomisk verksamhet kommer till uttryck i samarbetsavtalet från 2004 mellan Finland och Europeiska rymdorganisationen (ESA), nedan ESA-överenskommelsen (FördrS 94 och 95/2004).

Det har trots olika strävanden inte visat sig vara möjligt att få till stånd en multilateral konvention inom området för informations-

säkerhet. Den största orsaken är skillnaderna i nationell lagstiftning och förvaltningspraxis, men också avsaknaden av ett lämpligt samarbetsorgan. Avsaknaden av en konvention har således tvingat staterna att lösa frågan genom bilaterala avtal. Finland ingick sitt första bilaterala avtal om informationssäkerhet med Förbundsrepubliken Tyskland år 2004. Överenskommelsen trädde i kraft den 16 juli 2004 (FördrS 96 och 97/2004). Ett år senare undertecknades ett avtal mellan Finland och Frankrike och det trädde i kraft den 1 augusti 2005 (FördrS 66 och 67/2005). Motsvarande avtal har ingåtts med bl.a. Slovakien (FördrS 116 och 117/2007), Estland (FördrS 12 och 13/2008), Italien (FördrS 23 och 24/2008), Lettland (FördrS 33 och 34/2008), Polen (FördrS 46 och 47/2008), Bulgarien (FördrS 116 och 117/2008), Slovenien (FördrS 22 och 23/2009), Tjeckien (FördrS 53 och 54/2009) och Spanien (FördrS 38/2010). Avtalet mellan de nordiska länderna (FördrS 128 och 129/2010) är ett exempel på ett multilateralt avtal inom området informationssäkerhet.

Lagstiftningen i vissa länder

Sverige har en speciallag för personalsäkerhet, nämligen säkerhetsskyddslagen (SFS 1996:627), och en förordning, säkerhetsskyddsförordningen (1996:633). Lagen tillämpas på staten, landstingen och kommunerna och delvis på församlingarna (de kyrkliga kommunerna) och riksmötet samt på sådana privaträttsliga sammanslutningar över vilka det allmänna utövar ett faktiskt bestämmande inflytande.

Syftet med lagen är att skydda statens säkerhet i synnerhet mot terrorism. Säkerhet omfattar skydd mot spioneri och sabotage samt skydd av uppgifter som är viktiga för statens säkerhet. Den omfattar också skydd mot terrorism även om politiskt motiverade gärningar som definierats som terrorism inte direkt hotar rikets säkerhet.

Den skyddsnivå som eftersträvas inom lagens tillämpningsområde bedöms utgående från behovet. Behovet bedöms med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och övriga omständigheter. I lagen betonas särskilt att

säkerhetsskyddet ska utformas med beaktande av rätten att ta del av allmänna handlingar.

Säkerhetsskyddsåtgärderna har indelats i tre grupper. Med informationssäkerhet avses skydd för sekretessbelagda uppgifter vid automatisk informationsbehandling. Genom tillträdesbegränsningar hindrar man obehöriga från att få tillträde till platser där de kan få tillgång till uppgifter som omfattas av sekretess. Den tredje gruppen är säkerhetsprövning, genom vilken man försöker hindra att olämpliga personer medverkar i åtgärder som har betydelse för rikets säkerhet. Det är också säkerhetsprövningen som huvudsakligen behandlas i lagen.

Säkerhetspolisen svarar för att säkerhetsprövning görs. För säkerhetsprövning krävs det att den som prövningen gäller ger sitt samtycke och som informationsunderlag används myndigheternas register, t.ex. belastningsregistret och polisregistren till den del ärendena har förts till prövning. Säkerhetsprövningens omfattning beror av placeringen i säkerhetsklasser. På den högsta nivån utreds även familjemedlemmarnas uppgifter. Säkerhetsprövning görs nästan alltid när det förutsätts en viss säkerhetsklassificering. Det finns tre säkerhetsklasser. I den första och den andra säkerhetsklassen görs en ny kontroll vart femte år eller när den som säkerhetsprövningen gäller gifter sig eller inleder ett samboförhållande.

Med tanke på skydd mot terrorism kan säkerhetsprövning också göras i fråga om dem som arbetar på civila flygplatser. Bestämmelser om detta finns i säkerhetsskyddsförordningen. Säkerhetsprövning som gäller enskilda personer görs också när ett privat företag på basis av ett avtal med staten får tillgång till sekretessbelagda uppgifter. I sådana fall kommer man överens med företaget om säkerhetsprövningarna och deras omfattning. En särskild registernämnd beslutar om de uppgifter som fås genom säkerhetsprövningen bör överlämnas till arbetsgivaren och i så fall i vilken omfattning.

Även en annan stat eller en internationell organisation kan begära att en säkerhetsprövning görs, och då dryftar regeringen från fall till fall huruvida en prövning ska göras.

I Norge regleras personalsäkerheten genom Lov om forebyggende sikkerhetstjeneste

(1998—03—20 nr 10). Syftet med lagen är att skydda staten mot hot som äventyrar nationella säkerhetsintressen. Lagen gäller statliga myndigheter och kommunala organ samt privata juridiska personer som verkar i avtalsförhållande till staten eller kommunen. Lagen gäller inte Stortinget. Genom beslut av kungen kan lagen också tillämpas på privatrechtsaktörer som sörjer för verksamhet som ett säkerhetsintresse avser. Utredningarna görs av skyddspolisen, om inte något annat föreskrivs.

En säkerhetsutredning ska göras när det gäller personer som har tillgång till uppgifter som skyddas. Med uppgifter som skyddas avses information som definierats i lagen och som klassificeras på fyra nivåer. Med säkerhetsutredning avses personkontroll, som görs när det gäller personer som har tillgång till uppgifter på de tre högsta skyddsnivåerna. I fråga om de två högsta skyddsnivåerna utreds också personens närmaste krets. Statsförvaltningens register används som informationsunderlag. De relevanta registren anges genom förordning av regeringen. Också den som ansöker om en utredning är skyldig att lämna in material som är av väsentlig betydelse för utredningen. Även utlåtanden kan användas som material. Det nämns särskilt att det är förbjudet att ta hänsyn till personens politiska ståndpunkt. Det beslut som meddelas utgående från en säkerhetsutredning ska basera sig på helhetsbedömning.

I *Danmark* finns det inte några särskilda bestämmelser på lagnivå om säkerhetsutredningar, utan regleringen baserar sig på Statsministeriets cirkulär. Skyddet gäller för närvarande uppgifter som är viktiga med tanke på skyddsintressen och i synnerhet NATO-medlemskapet. Säkerhetsutredningen görs av den nationella säkerhetsmyndigheten. Regleringen gäller förutom myndigheterna också företag som står i avtalsförhållande till staten, om de får tillgång till säkerhetsklassificerade uppgifter.

Det finns fyra skyddsnivåer och dessutom tillämpas NATO:s anvisningar om säkerhetsklassificering. För en säkerhetsutredning förutsätts det att den som utredningen gäller ger sitt samtycke, och i fråga om de högsta skyddsnivåerna kan också uppgifter om närstående kontrolleras. Då måste också deras

samtycke erhållas. Myndigheternas register och på de högsta skyddsnivåerna t.ex. tidiga-re arbetsgivare används som informationsunderlag. På den högsta nivån intervjuas också den som utredningen gäller. Enligt prövning kan den som säkerhetsutredningen gäller delges uppgifter om sådant som framkommit vid utredningen.

I *Tyskland* finns det en lag om säkerhetskontroller (Gesetz über die Voraussetzungen und das Verfahren von Sicherheitsüberprüfungen des Bundes). I Tyskland har också företagssäkerhet specificerats, och det har getts ut en särskild handbok om detta (GHB). Kontroller som gäller företagssäkerheten görs av företagsanställda som fått utbildning av den ansvariga myndigheten. Säkerhetskontrollerna övervakas av Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie. Vid säkerhetsskyddsklassificering och säkerhetskontroll följs principen om vad som är nödvändigt att veta. Det krävs samtycke för säkerhetskontrollerna. På den lägsta nivån gäller resultaten av utredningen i tio år och på de högsta i fem år, och företagets säkerhetsansvariga ska rapportera till ministeriet om någon inte längre behöver en klassificering.

Säkerhetskontrollerna uppdelas enligt sin omfattning på tre nivåer, och nivån bestäms enligt skyddsklassificeringen för de uppgifter som skyddas. På den lägsta nivån är resultaten av utredningen i kraft tio år och på de högsta i fem år. Vid de två mest omfattande typerna av säkerhetskontroll utreds även uppgifter om närstående. För alla gäller att grunden utgörs av den redogörelse som den berörda personen själv har lämnat om sådant som är av betydelse för säkerheten. I övrigt används vid alla kontroller uppgifter i förbundsstatens centralregister, uppgifter från förbundsstatens brottsmyndighet, uppgifter från förbundsstatens gränsmyndigheter och uppgifter från förbundsstatens underrättelsemyndigheter. Inom de två mest omfattande kontrollerna används också uppgifter från de lokala myndigheterna och inom den mest omfattande kontrollen begärs utlåtanden av personer som den som utredningen gäller har namngett.

I *Nederländerna* finns det en speciallag om säkerhetsutredningar som görs av säkerhets-

tjänsten AIVD. En säkerhetsutredning ska göras när det gäller personer som har tillgång till uppgifter som är av betydelse för statens säkerhet. Varje ministerium beslutar inom sitt område om de tjänster där det krävs en säkerhetsutredning. Inrikesministeriet samordnar utredningarna för att det inte ska förekomma stora avvikelser i fråga om när utredningar ska göras. Ett villkor är att den som utredningen gäller ger sitt samtycke, och han eller hon ska informeras om vilka uppgifter om honom eller henne som kommer att samlas in och för vilket ändamål de samlas in. I regel görs en utredning i samband med ansökan om anställning och den kan också göras på begäran av en annan stat eller en internationell organisation.

Det finns fyra säkerhetsklasser, och säkerhetsutredningen ska upprepas i genomsnitt vart femte år. Juridiska register, framför allt straffregistret, används som informationsunderlag. I fråga om bedömningen föreskrivs det i lagen att hänsyn ska tas till deltagande i verksamhet som äventyrar statens säkerhet eller stödjande av sådan verksamhet, medlemskap i organisationer som hotar säkerheten eller en sådan personlig läggning eller egenskap som sannolikt utgör hinder för att personen ska klara av säkerhetsskyddsklassificerade arbetsuppgifter.

I *Storbritannien* ansvarar premiärministerns kansli för regleringen. En säkerhetskatalog (MPS) innehåller behövliga anvisningar. I klassificeringen har personerna differentierats som briter, allierade (USA och Canada) och invånare i medlemsländerna i samväldet samt övriga. Klassificeringen gäller särskilt skyddade uppgifter, skyddade platser och sådana arbetsuppgifter för vilka det krävs en säkerhetsutredning. Det finns fyra säkerhetsklasser och dessutom särskilda kodord genom vilka någon som har tillstånd enligt en viss säkerhetsklass kan uteslutas från information, platser eller arbetsuppgifter.

Utlåtande av den som utredningen gäller används som informationsunderlag på den lägsta nivån. På de följande nivåerna kontrolleras uppgifter i straffregistret och kredituppgifter. På de två högsta nivåerna intervjuas den som utredningen gäller och genomgår han heller hon en psykologisk bedömning samt inhämtas utlåtanden av dem som re-

kommenderat honom eller henne. På de lägsta nivåerna är resultaten av säkerhetsutredningen i kraft från fem till tio år, och på den högsta nivån i 18 månader.

I *Tjeckien* finns en lag om säkerhetsutredningar som stiftades 2005. Lagen är mycket detaljerad och avsikten är att den ska omfatta alla tänkbara frågor i anslutning till säkerhetsutredningar, antingen så att de ingår i lagen eller så att vissa frågor faller utanför lagens tillämpningsområde. I *Tjeckien* ansvarar underrättelse- och säkerhetstjänsten för att säkerhetsutredningar görs.

Det finns fyra olika säkerhetsklasser, och klassificeringen har fogats till klausulen om skadeförutsättning. Ju större risk informationen medför för den nationella säkerheten, desto högre klassificeringsnivå används. Förutom bestämmelser om nationell säkerhet innehåller lagen bestämmelser om företags-säkerhet, fysisk säkerhet och personalsäkerhet. I lagen föreskrivs det dessutom om dataförbindelser, krypteringar och användning av kryptografi vid hantering av hemlig information.

Offentliga register används som informationsunderlag för säkerhetsutredningar. På den lägsta klassificeringsnivån kontrolleras endast straffregistret. På de två högsta nivåerna används handlingar som sökanden gett in och som fastställs i lagen samt offentliga register och klarläggs sökandens livsstil och verksamhet från det att sökanden har fyllt 15 år. Regleringen är synnerligen detaljerad i synnerhet när det gäller personalsäkerhet. Den säkerhetsklassificering som meddelats utgående från en säkerhetsutredning är giltig från fem till tolv år.

I *Estland* finns bestämmelser om säkerhetsutredningar i en lag som gäller statshemligheter och främmande staters klassificerade information. Det finns fyra olika säkerhetsklasser, och i lagen föreskrivs det förutom om säkerhetsutredningar också om klassificering av information och användning av klassificerade uppgifter. Säkerhetstjänsten ansvarar för att säkerhetsutredningar görs. På de lägsta klassificeringsnivåerna är säkerhetsutredningarna giltiga i fem år och på de högre nivåerna i sju år. Giltighetstiden kan förlängas på ansökan.

Utgångspunkten för lagen är att reglera situationer där myndigheten inte får bevilja säkerhetsutredning för den säkerhetsskyddsklassificeringsnivå som ansökan gäller eller förlänga giltighetstiden för en beviljad säkerhetsutredning. Grunder för att inte bevilja eller förlänga en säkerhetsutredning är automatiskt det faktum att den berörda personen inte behöver känna till uppgifter på den aktuella skyddsnivån, att den berörda personen omyndig, att den berörda personen arbetar för ett annat lands underrättelsetjänst, att den berörda personen har arbetat för militär- eller säkerhetstjänsten i ett land som ockuperat Estland, att den berörda personen avtjänar fängelsestraff, att den berörda personen har dömts för högmålsbrott eller brott mot mänskligheten eller att den berörda personen tidigare har handlat i strid med bestämmelserna i lagen.

Grunder för att myndigheten enligt prövning kan låta bli att bevilja eller förlänga en säkerhetsutredning är det faktum att den berörda personen är aktiv i en organisation som med våld försöker ändra Estlands konstitutionella ordning, att den berörda personen har agerat mot Estniska staten eller Estlands nationella säkerhet, att den berörda personen har varit åtalad eller misstänkt i en straffprocess, att den berörda personen har anmärkningar om uppsåtliga datasäkerhetsförseelser, att den berörda personen är misstänkt för att ha försummat arbetsuppgifter eller för korruption, att den berörda person är beroende av berusningsmedel eller hasardspel, att den berörda personen avsiktligt har lämnat falsk information vid en utredning, att den berörda personen är misstänkt för skatteförseelser, att den berörda personen långa tider har vistats i en främmande stat under oklara förhållanden, att den berörda personen lider av psykiska problem, att den berörda personen är ekonomiskt beroende av andra och att den berörda personen med ord eller gärningar har visat sig vara opålitlig när det gäller att hantera statshemligheter.

En nämnd bestående av tre personer ansvarar för säkerhetsutredningarna och utgår från de uppgifter som den berörda personen gett in och från en intervju. Om det finns anledning att misstänka sökandens tillstånd när det gäller den mentala hälsan ska det lämnas in

en psykiatrisk rapport som sökanden ska ge sitt samtycke till för att utredningsförfarandet ska kunna fortsätta.

2.3 Bedömning av nuläget

I beredningsmaterialet för lagen om säkerhetsutredningar finns det rätt njugga bedömningar om olika slags säkerhetsbehov och om de intressen för vilkas skydd säkerhetsutredningar har relevans.

De intressen som skyddas enligt lagen om säkerhetsutredningar är således relativt snävt definierade i förhållande till dagens säkerhetsuppfattningar. Skyddet av dessa intressen har dessutom bundits vid en straffrättslig referensram: avsikten är att förbättra möjligheterna att i förväg förhindra brott som allvarligt äventyrar de intressen som anges i bestämmelserna. Regleringssättet är också i övrigt rätt så abstrakt: av regleringen framgår inte de arbetsuppgifter i fråga om vilka det är möjligt att kontrollera uppgifter om bakgrund.

Enligt allmänna tolkningsregler kan 2 § i lagen inte tillämpas utvidgat. Av dessa faktorer följer att inom ramen för det nuvarande regleringssättet kan säkerhetsutredningsförfarandet inte utvidgas, åtminstone inte i någon betydande grad. Vid beredningen av reformen har det därför ansetts att det bör bedömas för vilka verksamhetsformer det är motiverat och finns en med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna godtagbar grund för att göra säkerhetsutredningar.

En central fråga med tanke på lagens tillämpningsområde och därmed hela regleringssystemet är huruvida lagens syfte hänför sig till i första hand informationssäkerhet eller till säkerhet i vidare bemärkelse. I gällande lag kommer fokuseringen av informationssäkerhet till uttryck i det att en omfattande säkerhetsutredning kan göras på nationella grunder bara i fråga om en person som söker eller ska förordnas att sköta en arbetsuppgift som hör till första säkerhetsklassen och att det enda bestämmande kriteriet för den första säkerhetsklassen är tillgång till sådana sekretessbelagda uppgifter vilkas avslöjande skulle medföra allvarlig skada för de allmänna intressen som avses i 2 § 1—3 punkten (inre eller yttre säkerhet, försvar el-

ler beredskap för undantagsförhållanden, internationella relationer och den offentliga ekonomin).

Vid säkerställande av att den kritiska infrastrukturen i samhället fungerar aktualiseras arbetsuppgifter där det inte nödvändigtvis är frågan om tillgång till information, utan om möjligheter att faktiskt agera. Arbetsuppgifter av detta slag sköts inte enbart inom den offentliga förvaltningen utan också i den privata sektorns regi på bred front: kritiska samhällsfunktioner är ofta privatägda. Privata företag har således ett betydande ansvar när de har hand om vitala samhällsfunktioner.

Den nuvarande lagen tycks inte möjliggöra utredning av personers bakgrund när det gäller arbetsuppgifter inom den privata sektorn ens när skötseln av arbetsuppgifterna är förenad med ett mera allmänt säkerhetsintresse. Sprängämnesindustrin och bevakningsbranschen (vårdetransporter, centraler för penningräkning) har framfört exempel på att lagen om säkerhetsutredningar inte täcker de praktiska behoven. Inom näringsverksamheten har det däremot framkommit nya behov av att skydda affärs- och yrkeshemligheter och teknologisk utvecklingsverksamhet när verksamheten i större utsträckning än tidigare baserar sig på nätverk och leveranskedjor.

Användningsområdet för begränsade säkerhetsutredningar har fastställts så att det är starkt bundet till platsen: en utredning görs i fråga om personer som har tillträde till de platser som anges i lagen. Företrädare för näringslivet har dessutom ansett det vara ett problem att lagen tillämpas på olika sätt vid olika polisinsatser.

Förutsättningarna för omfattande säkerhetsutredningar är förenade med säkerhetsklassificering av arbetsuppgifterna. Deras betydelse anses vara oklar i dag och de olika förvaltningsområdena har inte klassificerat sina arbetsuppgifter. Den nuvarande regleringen har inte heller någon anknytning till den informationssäkerhetsklassificering för handlingar som införts inom statsförvaltningen.

Lagen om säkerhetsutredningar har i praktiken tillämpats på ett mycket ändamålsbundet sätt. Det har ansetts att en separat säker-

hetsutredning ska göras varje gång som en person t.ex. deltar i ett internationellt möte där det krävs en säkerhetsutredning. Överlappande säkerhetsutredningar görs också i fråga om personer som utför service- och installationsuppgifter och rör sig i sådana utrymmen hos olika myndigheter där det krävs säkerhetsutredning för att få tillträde till utrymmena.

Personalsäkerhet är förenad med olika slags intressen som är mera omfattande än enligt gällande lag, vilket framgår av bl.a. de lagstiftningsprojekt som har genomförts efter det att lagen om säkerhetsutredningar stiftades (lagen om integritetsskydd i arbetslivet, lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn). Exempelvis bestämmelserna om narkotikatest i lagen om integritetsskydd i arbetslivet skyddar bl.a. andras liv, hälsa och arbetarskydd samt trafiksäkerheten och miljöintressen. Det är således tänkbart att trycket på specialreglering av olika slag ökar om inte den allmänna lag som reglerar säkerhetsutredningar erbjuder tillräckliga möjligheter att skydda motiverade och godtagbara intressen. Detta kan i sin tur försämra konsekvensen i lagstiftningen och lagstiftarens möjligheter att hantera olika intressen utgående från enhetliga kriterier.

Enligt den tidigare lagstiftningen kunde en säkerhetsutredning som gäller sammanslutning göras endast för att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Efter reformen 2011 kan en säkerhetsutredning som gäller sammanslutning göras också vid sådan upphandling som utförs av en finsk myndighet och på vilken lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling tillämpas. Enligt gällande bestämmelser är det inte möjligt att göra säkerhetsutredningar av företag vid sådana upphandlingar av finska myndigheter som är helt sekretessbelagda eller som inte når upp till tröskelvärdet. Den gällande lagstiftningen är således inkonsekvent till denna del och svarar inte mot myndigheternas behov att på ett effektivt sätt uppfylla de krav på informationssäkerhet som ställs på den. De bestämmelser som ska tillämpas på nationella projekt för säkerhetsutredningar som gäller sammanslutning finns i den som speciallag stiftade lagen om internationella förpliktelser som gäller informa-

tionssäkerhet. Detta motsvarar inte kraven på god lagstiftningssed.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Ett centralt mål för propositionen är att förbättra den övergripande säkerheten och som ett led i detta effektivisera den allmänna säkerheten, främja företagssäkerheten och utveckla informationssäkerheten hos myndigheterna.

Propositionens funktionella mål är att effektivisera och förenhetliga förfarandena för kontroll av bakgrund, göra dem öppnare och öka växelverkan i samband med dem. Målet är att rationalisera förfarandena för att undvika onödiga utredningar. Under beredningen av reformen framkom det att gällande lagstiftning och i synnerhet dess tillämpningspraxis ser ut att medföra att samma person kan bli föremål för en ny säkerhetsutredning till och med inom en mycket kort tid.

Bestämmelser om inhämtande av säkerhetsutredningar finns för närvarande också i speciallagstiftning. Med tanke på lagstiftningssystemet är detta inte någon önskvärd trend. Det lagstiftningspolitiska målet är att koncentrera den reglering som gäller säkerhetsutredningar.

Syftet med reformen är således att koncentrera bestämmelserna om säkerhetsutredningar till en ny allmän lag som blir så omfattande som möjligt. Både för dem som använder säkerhetsutredningar och för dem som är föremål för sådana kommer detta att resultera i en tydligare lagstiftning med en öppnare reglering och vara förenligt med målet att den föreslagna lagen ska vara en allmän lag.

Avsikten med reformen är att lagstiftningen ska motsvara internationell praxis, dock med hänsyn till särdragen i det finländska samhället, såsom möjligheten att identifiera personer med hjälp av personbeteckning, olika övergripande informationssystem liksom specialbestämmelserna om inhämtande och hantering av kreditupplysningar om arbetsökande samt skyldighet att lägga fram ett intyg över narkotikatest.

3.2 De viktigaste förslagen

Stärkande av den allmänna säkerheten

I syfte att öka den allmänna säkerheten föreslås det att ett säkerhetsutredningsförfarande ska kunna genomföras för att kontrollera bakgrunden hos bl.a. dem som sköter arbetsuppgifter som är centrala för funktionen hos den infrastruktur som är viktig för samhället samt hos dem som hanterar bl.a. sprängämnen.

Utvecklande av informationssäkerheten hos myndigheterna

Den nya säkerhetsutredningslagen (lagförslag 1) kommer att främja informationssäkerheten framför allt inom statsförvaltningen genom att möjliggöra utredningar om företags bakgrund i sådana situationer då det lämnas ut klassificerade sekretessbelagda uppgifter till företagen.

Tillsammans med de övriga informations-säkerhetsåtgärderna inom statsförvaltningen kommer de nya bestämmelserna att effektivisera personalsäkerheten bl.a. genom att det mer detaljerat än tidigare anges för vilka arbetsuppgifter det kan göras en säkerhetsutredning om dem som sköter uppgifterna. Detta och den utbildning som hänför sig till verkställigheten av lagen leder troligtvis till att frågor om personalsäkerhet identifieras bättre hos myndigheterna.

Enligt de föreslagna bestämmelserna ska förfarandena inom statsförvaltningen kunna förenhetligas genom att det genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om skyldigheten att skaffa en säkerhetsutredning som avser personer eller en säkerhetsutredning av företag (lagförslag 1, 16 §) eller ett intyg över säkerhetsutredning för den som utnämns till en tjänst (lagförslag 10, 8 c §).

Främjande av företagssäkerheten

Det materiella tillämpningsområdet för den föreslagna säkerhetsutredningslagen är bredare än för lagen om säkerhetsutredningar. En säkerhetsutredning ska enligt förslaget kunna göras också för att bedöma ett företags och dess ansvarspersoners tillförlitlighet, fö-

retagets informationssäkerhetsnivå samt dess förmåga att sköta åtaganden.

De säkerhetsrisker som hänger samman med personalen spelar en större roll än tidigare också inom företagsverksamheten. Genom propositionen främjas företagssäkerheten genom att de arbetsuppgifter i fråga om vilka en säkerhetsutredning kan göras ges en vidare definition.

Enhetligare och effektivare myndighetsförfaranden

Vid beredningen av reformen har gällande lag kritiserats för att behandlingen av begränsade säkerhetsutredningar har spritts ut på de lokala polisinsrättningarna, vilket har ansetts leda till ojämlig behandling av dem som ansöker om utredning och till varierande tillämpningspraxis. Enligt förslaget ska begränsade säkerhetsutredningar göras av en enhet inom polisförvaltningen, vilken tilldelas denna uppgift av Polisstyrelsen. Avsikten har varit att när lagen träder i kraft ska uppgifterna skötas av två till fem polisinsrättningar medan ansökningarna tas emot vid en enda enhet.

Antalet myndigheter som gör säkerhetsutredningar kommer att minska något. Under beredningen av reformen utreddes möjligheterna att koncentrera normala och omfattande säkerhetsutredningar till skyddspolisen och begränsade säkerhetsutredningar till en enda enhet inom polisförvaltningen. På grund av motstånd från huvudstaben och Polisstyrelsen föreföll detta dock vara ett otänkbart alternativ.

Det föreslås att utfärdandet av de intyg över säkerhetsutredning som ska ges på grund av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet, på ett tydligare sätt än för närvarande koncentreras till den nationella säkerhetsmyndigheten, vilket säkerställer en enhetlig intygspraxis när intyg ges till myndigheter i andra länder eller till internationella organisationer.

För att säkerställa enhetliga förfaranden föreslås det dessutom att en särskild nämnd för bedömningskriterier inrättas i anslutning till justitieministeriet. Som underlag för verksamheten vid de myndigheter som gör säkerhetsutredningar ska nämnden meddela tolkningsrekommendationer för situationer där

lagen tillämpas. Dessutom ska behöriga myndigheter åläggas att bedriva samarbete i syfte att säkerställa enhetliga förfaranden.

I dagens läge är säkerhetsutredningarna strikt ändamålsbundna, vilket har inneburit att samma person till och med inom en kort tidsrymd har kunnat bli föremål för flera på varandra följande utredningar. För att avhjälpa det uppdagade missförhållandet föreslås det 1) att skyddspolisen ska föra ett centraliserat register över säkerhetsutredningarna, 2) att utredningarnas giltighet ska anges explicit i lagen och att ingen ny motsvarande utredning ska göras under giltighetstiden, 3) att det i syfte att effektivisera förfarandena utformas ett kontrollsystem som baserar sig på samkörning av informationssystemen, 4) att intyg över säkerhetsutredning som avser personer tas i bruk; med intyget kan de som arbetar hos flera olika myndigheter påvisa den tillförlitlighet som behövs, samt 5) att ministerierna ansluts till registret över säkerhetsutredningar för att onödiga ansökningar ska kunna förhindras.

Det föreslås att det för de myndigheter som gör säkerhetsutredningar ska föras ett register för att förhindra onödiga utredningar. Den ändamålsbundenhet som för närvarande ingår i lagen blir mindre strikt, och dessutom blir det möjligt att utfärda ett intyg över en säkerhetsutredning. På så sätt minskar antalet nya utredningar om personer som under korta perioder arbetar på olika platser som skyddas, såsom i installationsarbeten hos olika myndigheter.

Inrättandet av ett register över säkerhetsutredningar ger enligt förslaget en möjlighet att förmedla information till de tjänstemän vid ministerierna som sköter anskaffning av säkerhetsutredningar. Med hjälp av informationsförmedlingen blir det möjligt att helt och hållet förhindra att onödiga säkerhetsutredningar inleds.

Den föreslagna lagen erbjuder möjligheter att kontrollera tillförlitligheten. Uppgifterna i registret över säkerhetsutredningar kan samköras med uppgifterna i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och med uppgifterna i informationssystemet för polisärenden. I lagen kommer det att föreskrivas om i vilka situationer ett utfärdat intyg kan återtas eller när arbetsgivaren kan informeras

om domar och andra omständigheter som framkommit vid kontrollen.

Vid beredningen av reformen har särskild uppmärksamhet fästs vid att de nya arbetsuppgifterna så bra som möjligt bör avpassas enligt de resurser som står till förfogande i respektive fall. Det föreslås därför bestämmelser om behandlingsordningen för ärenden som kommit till myndigheterna för behandling (lagförslag 1, 10 § 2 mom.). Dessutom bör reformen kunna effektiviseras stegvis genom bestämmelser som utfärdas genom förordningar (lagförslag 1, 16 och 34 § och lagförslag 3, 6 a §). Flexibiliteten ökar också genom att Polisstyrelsen enligt situationen ska kunna ange vilka enheter inom polisförvaltningen som vid respektive tidpunkt har hand om säkerhetsutredningarna.

Breddat informationsunderlag för säkerhetsutredningar av personer

I de register som innehåller uppgifter om brott och som används vid säkerhetsutredningsförfarandet finns på några undantag när bara uppgifter om brott för vilka straff har dömts ut i Finland, vilket försvårar genomförandet av säkerhetsutredningar. Lagen medger inte att uppgifter som finns hos myndigheterna i andra länder används när utredningar görs.

Det föreslås att de myndigheter som gör säkerhetsutredningar ska få rätt att använda också uppgifter som förts in i utländska myndigheters informationssystem. Dessa uppgifter kan vara tillgängliga på basis av internationella avtal. Dessutom ska den som utredningen gäller själv få lägga fram uppgifter som fås ur utländska myndigheters straffdatabaser. Denna möjlighet ska gälla utländska arbetssökande men också finska medborgare som har vistats utomlands i minst fem år utan avbrott under de tio år som föregår utredningen.

I samband med en normal och en omfattande säkerhetsutredning av person ska man enligt förslaget också kunna använda uppgifter om sökandens utbildning och tidigare anställningsförhållanden, uppgifter om boende utomlands samt uppgifter ur kreditupplysningsregistret och utsökningsregistret. Vid en omfattande säkerhetsutredning av person ska

man dessutom kunna använda uppgifter från kreditinstitut och finansiella institut, om den som utredningen gäller har gett sitt tillstånd till det.

Som ny informationskälla föreslås central-kriminalpolisen, som ska kunna underrätta skyddspolisen om sådana personer som en säkerhetsutredning gäller och om vilka det finns uppgifter i registret över misstänkta. Här handlar det framför allt om att försöka förhindra att personer som deltar i organiserad brottslig verksamhet får tillgång till lokaler eller material som skyddas.

Större öppenhet och bättre växelverkan vid förfarandet med säkerhetsutredningar

Den föreslagna säkerhetsutredningslagen innehåller mer detaljerade bestämmelser än tidigare om vilka arbetsuppgifter som är sådana att det kan göras en säkerhetsutredning om dem som utses till eller sköter uppgifterna. Detta innebär att förfarandet rent allmänt blir öppnare. Det föreslås att arbetsgivaren eller någon annan som ansöker om säkerhetsutredning förpliktas att i en platsannons eller på något annat motsvarande sätt meddela att en säkerhetsutredning kommer att göras för den som anställs (lagförslag 1, 4 §).

Enligt den föreslagna lagen ska man i samband med en säkerhetsutredning vid behov kunna intervjua den som utredningen gäller, vilket kan medföra större växelverkan i förfarandet och ge den behöriga myndigheten bättre möjligheter att bedöma vikten av de tillgängliga uppgifterna med tanke på resultatet av utredningen (lagförslag 1, 23 §).

Möjligheterna att få information för den som utredningen gäller effektiviseras. Den som ansökt om en utredning ska informera den berörda personen om ett utredningsresultat som meddelats muntligt eller skriftligt eller om utfärdande av intyg. Arbetsgivaren ska också kunna behandla uppgifterna om utredningens resultat tillsammans med den som utredningen gäller. Rätten till information och möjligheten till samtal ska dock inte gälla uppgifter som har fått ur skyddspolisens funktionella informationssystem (lagförslag 1, 6 §).

I samband med en intervju eller vid kontroll av uppgifterna på personblanketten ska

den som utredningen gäller få göra en anmärkning som enligt huvudregeln ska antecknas i säkerhetsutredningen, om inte uppgiften genast rättas till (lagförslag 1, 37 §).

Främjande av deltagande i internationella uppdrag

Finländare och finländska företag medverkar allt oftare i internationella organisationer eller organ, vilket har beaktats i propositionen genom att den som söker sig till ett sådant uppdrag får möjlighet att skaffa en säkerhetsutredning, om en sådan krävs i organisationens eller organets stadgar eller i en annan stats lag (lagförslag 1, 15 § 2 mom.).

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för personal

Verksamheten för de myndigheter som fullgör uppgifter i anslutning till verkställigheten av de föreslagna lagarna kommer att förändras på olika sätt. Begränsade säkerhetsutredningar av personer kommer att koncentreras till några få enheter inom polisförvaltningen.

Säkerhetsutredningar av företag i samband med nationella projekt är en helt ny uppgift. Det kan vara mycket arbets- och tidskrävande att göra en säkerhetsutredning av företag, i synnerhet om det företag som utredningen gäller inte tidigare självt har utrett nivån på sina informationssäkerhetsåtgärder.

Lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet stiftades 2011 som ett led i totalreformen och för ett effektivt genomförande av den. Den lagen kan bidra till att påskynda förfarandet med säkerhetsutredningar av företag. Utifrån lagen kan företag själva på förhand säkerställa nivån på sina informationssäkerhetsåtgärder genom att låta ett bedömningsorgan som står under myndighetstillsyn bedöma informationssäkerheten.

Det beräknas att antalet personer som omfattas av säkerhetsutredningar av personer kommer att öka i och med reformen, eftersom utredningar kan göras bl.a. när det gäller

vissa privata arbetsuppgifter som är av betydelse för den allmänna säkerheten.

När de ekonomiska konsekvenserna bedöms gäller det att beakta att de föreslagna säkerhetsutredningarna kommer att vara avgiftsbelagda och att efter en viss övergångsperiod kommer kostnaderna för verksamheten att täckas med avgifterna.

Kostnaderna för inrättandet av registret över säkerhetsutredningar har beräknats uppgå till ca 600 000 euro. Här ingår kostnaderna för Förvaltningens IT-centrals expert- och projektarbete samt kostnaderna för genomförandet av systemet, inbegripet kostnaderna för upprättandet av integrationsgränssnitt till de centrala register som används vid uppgörande av säkerhetsutredningar. Enligt uppgifter från inrikesministeriet kommer kostnaderna att täckas inom ramen för Polisstyrelsens budget och debiteras i enlighet med principerna om nettobudgeterad verksamhet med bruks- och säkerhetsutredningsavgifter retroaktivt. När de centrala myndigheter som behöver säkerhetsutredningar ansluts till registret uppkommer det kostnadsbesparingar i ministeriernas omkostnader och dessutom minskar arbetsmängden. Beloppen beräknas uppgå till tiotusentals euro per år.

Under lagberedningen klarlade en separat arbetsgrupp tillsatt av justitieministeriet hur mycket och på vilket sätt de föreslagna ändringarna påverkar eller kan påverka de verkställande myndigheternas behov av personella resurser. Arbetsgruppen bestod av företrädare för finansministeriet, inrikesministeriet, kommunikationsministeriet och justitieministeriet. Företrädare för skyddspolisen, huvudstaben, Polisstyrelsen och Kommunikationsverket deltog som sakkunniga. I utredningen beaktades för det första att utformningen av förfarandet med säkerhetsutredning av person (fler intervjuer, förande av registret över säkerhetsutredningar och arbetsuppgifter till följd av detta, utfärdande av intyg) och säkerhetsutredningarna av företag innebär att de verkställande myndigheterna får nya arbetsuppgifter som kräver personella resurser. För det andra utreddes de besparingar i de personella resurserna som kan nås när förfarandet med säkerhetsutredning av person effektiviseras genom att registret över säkerhetsutredningar tas i bruk, genom att ofta

upprepade säkerhetsutredningar för samma person kan undvikas och genom att bestämmelserna om säkerhetsutredningarnas giltighetstid ändras.

Vid bedömningen av antalet upprepade säkerhetsutredningar för samma person användes en slumpässig urvalsmetod genom vilken det relativt snabbt kunde klarläggas hur stor del av de personer som omfattas av utredning, i samband med verkställigheten av gällande lagstiftning var sådana som under granskningsperioden blivit föremål för en ny utredning.

Utifrån klarläggningen kom arbetsgruppen enhälligt fram till att antalet upprepade säkerhetsutredningar för samma person beräknas uppgå till drygt 23 000 utredningar/år, vilket innebär en arbetsmängd som motsvarar ca 13,2 årsverken. Av detta motsvarar huvudstabens andel 5,6 årsverken, skyddspolisens 2,6 årsverken och polisinrättningarnas 5 årsverken. I kalkylerna beaktades inte hur många säkerhetsutredningar av personer som görs för samma person vid såväl skyddspolisen och polisinrättningarna som huvudstaben. Inbesparingen 13,2 årsverken beskriver således de besparingar som åtminstone uppkommer.

Mot bakgrund av det som anförts ovan beräknas mängden arbetsuppgifter som börjar omfattas av förfarandet med säkerhetsutredning av person inte öka i samma omfattning som antalet personer som utredningarna gäller. Det har uppskattats att de kalkylerade besparingarna till följd av att utredningsförfarandet effektiviseras motsvarar de behov av personella resurser som de nya arbetsuppgifterna medför. I den nya säkerhetsutredningslagen föreslås det dessutom bestämmelser som syftar till att de nya arbetsuppgifterna ska avpassas till disponibla resurser. Avsikten är också att det i form av samarbete mellan ministerierna och de verkställande myndigheterna och som en led i den mera detaljerade planeringen av verkställigheten ska uppgöras en plan för statsförvaltningsenheterna om prioritering av de ärenden som säkerhetsutredningsförfarandet omfattar.

De föreslagna bestämmelserna om utvecklande av företagssäkerheten kommer att underlätta företagets möjligheter att erbjuda den offentliga förvaltningen sina tjänster och

utveckla dem så att de också stämmer överens med säkerhetskraven i anslutning till andra länders och internationella organisationers upphandling. Detta främjar de finländska företagens möjligheter att delta i internationella projekt och effektiviserar informationssäkerheten inom statsförvaltningen. Sakerställande av företagens informationssäkerhetsnivå är en absolut nödvändig förutsättning för att företagen ska kunna anförtros sådana uppdrag där de av en myndighet får sekretessbelagd och klassificerad information. Det är dock svårt att bedöma nyttan av detta liksom nyttan av den ökade övergripande säkerheten.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Genomförandet av förslagen har inte några betydande konsekvenser för skyddspolisens, huvudstabens eller Kommunikationsverkets organisation. I syfte att säkerställa en enhetlig praxis och effektivisera utredningsförfarandena kommer de begränsade säkerhetsutredningarna i enlighet med förslaget att koncentreras till den enhet som Polisstyrelsen bestämmer. Avsikten har varit att uppgifterna ska skötas vid två till fem olika polisinställningar vid lagens ikraftträdande. Enligt bestämmelserna finns det inga hinder för att uppgifterna sköts vid en enda riksomfattande enhet.

Med hjälp av det föreslagna centraliserade registret över säkerhetsutredningar kommer de som har hand om statsrådets säkerhetsfrågor att kunna få uppgifter om de personer och företag i fråga om vilka det har gjorts en säkerhetsutredning och där det inte har framkommit några negativa omständigheter. Detta kommer att förenkla och försnabba tillsättandet av tjänster och beslutsfattandet när det gäller olika former av upphandling.

4.3 Konsekvenser för medborgarna

Den föreslagna säkerhetsutredningslagen utvidgar de kategorier av arbetsuppgifter där de som sköter uppgifterna kan bli föremål för utredning. Som exempel kan nämnas arbetsuppgifter i anslutning till tillverkning och transport av explosiva ämnen.

Det föreslås närmare bestämmelser än tidigare om de situationer där säkerhetsutredningar kan användas och utredningsförfarandet kommer att bli öppnare och få ett större inslag av växelverkan. Den som utredningen gäller ska ha rätt till information och anmärkningsrätt. Rätten till information ska inte gälla uppgifter som fås ur skyddspolisens funktionella informationssystem, informationssystemet för misstänkta och huvudstabens säkerhetsdataregister. Dataombudsmannen kan på begäran av den registrerade kontrollera att de uppgifter om den registrerade som avses i 1 mom. är lagenliga.

I allmänhet ska arbetsgivaren svara för kostnaderna för inhämtande av säkerhetsutredningar av personer.

4.4 Konsekvenser för företagsverksamheten

Syftet med reformen är att främja företags säkerheten genom att göra det möjligt att mera omfattande än för närvarande kontrollera bakgrunden hos arbetstagare vid företag bl.a. i samband med verksamhet av betydelse för samhällets kritiska infrastruktur, inom sprängämnesindustrin och vid centralerna för penningräkning samt inom teknologiskt utvecklingsarbete.

En säkerhetsutredning av företag ska kunna göras i synnerhet när ett företag på uppdrag av en myndighet sköter ett uppdrag där det och dess anställda får klassificerade sekretessbelagda handlingar. Detta ger företagen en möjlighet att delta också i sådan upphandling som utförs av myndigheter och som inte omfattas att tillämpningsområdet för lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (sekretessbelagd upphandling, upphandling som inte når upp till tröskelvärdet).

Enligt förslaget ska företagen stå för kostnaderna för säkerhetsutredningar av företag, eftersom de utgående från säkerhetsutredningen får ett intyg som ger dem konkurrensfördelar. Informationssäkerhetsarrangemangen utgör på allt bredare front en faktor som påverkar företagets konkurrenskraft.

Säkerhetsutredningarna kommer att vara avgiftsbelagda. Det kommer inte direkt med stöd av lagen att vara obligatoriskt att ansöka om säkerhetsutredning, och säkerhetsutred-

ning av företag ska inte kunna göras utan samtycke av företaget. Lagen medför således inte några kostnader för företag som enligt egen bedömning inte behöver använda sig av de möjligheter som lagen erbjuder.

4.5 Uppföljning av verkningarna

Avsikten är att följa hur den totalreform som föreslås i propositionen fungerar och vilka verkningar den får. Vid uppföljningen klarläggs hur målen för reformen uppnås. Detta sker genom olika förfrågningar och utredningar om praxis. I detta sammanhang bedöms särskilt vilka verkningar förfarandet med säkerhetsutredningar av företag har ur företagets synvinkel. Det utreds separat vad som skulle vara det mest ändamålsenliga sättet att sköta uppgifterna med att bedöma lokalers säkerhet i anslutning till säkerhetsutredning av företag.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Justitieministeriet tillsatte den 1 oktober 2008 en arbetsgrupp med uppgift att bereda ett förslag till revidering av lagen om säkerhetsutredningar. Arbetsgruppens förslag skulle ha formen av en regeringsproposition. Statsrådets kansli, utrikesministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, skyddspolisen, huvudstaben och dataombudsmannens byrå var företrädare i arbetsgruppen. I arbetsgruppen ingick också en för arbetsgivarparten gemensam representant från Finlands näringsliv rf och en för löntagarorganisationerna gemensam representant från Akava ry.

Företrädare för kommunikationsministeriet, Finanssialan Keskusliitto – Finansbranschens Centralförbund ry och Finlands Kommunförbund samt en expert på företags-säkerhet från Finlands näringsliv rf deltog i arbetsgruppen som sakkunniga. Under arbetsgång hörde arbetsgruppen företrädare för riksdagens centralkansli, Centralhandels-

kammaren, Företagarna i Finland rf, Försörjningsberedskapscentralen, Rättsregistercentralen, Inspecta Sertifiointi Oy, Suomen Vartiointiliikkeen Liitto ry samt Suomen Turvaurakoitsijaliitto – Finlands Säkerhetsentreprenörsförbund ry. I arbetsgruppens arbete deltog också sakkunniga inom säkerhetsbranschen från Kommunikationsverket, den i lagen om internationella förpliktelser som gäller informations-säkerhet avsedda nationella säkerhetsmyndigheten och försvarsministeriet.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Arbetsgruppens betänkande om revidering av lagstiftningen om säkerhetsutredningar (Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 8/2011) sändes på remiss till 32 remissinstanser. Dessutom ombads ministerierna inhämta utlåtanden om betänkandet hos de myndigheter inom sitt förvaltningsområde som de ansåg borde yttra sig. Det lämnades 28 utlåtanden. Löntagarcentralorganisationerna AKAVA, FFC och FTFC liksom även Finlands Kommunförbund och Kommunala arbetsmarknadsverket lämnade ett gemensamt utlåtande.

Nästan alla remissinstanser uttrycker sitt positiva ställningstagande till reformen. Statsrådets kansli, utrikesministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, huvudstaben, Kommunikationsverket, Trafikverket, Meteorologiska institutet, Olycksutredningscentralen, Finanssialan Keskusliitto – Finansbranschens Centralförbund ry, Suomen Turvaurakoitsijaliitto – Finlands Säkerhetsentreprenörsförbund ry, Hansel Ab och Tieto Oyj understöder huvudsakligen en revidering enligt betänkandet.

Arbetstagarorganisationerna anser att det är oroväckande att antalet arbetsuppgifter som omfattas av utredningsförfarandet ökar och att arbetstagarnas integritetsskydd bryts ned. Organisationerna godtar inte att rent privata ekonomiska intressen omfattas av utredningsförfarandet. Arbetstagarorganisationerna motsätter sig också att banksekretessen

luckras upp. Organisationerna godtar inte förslaget att finska medborgare i vissa situationer ska vara tvungna att på egen bekostnad skaffa behövliga registeruppgifter av utländska myndigheter och anser att det alltid ska vara den behöriga myndighetens sak att skaffa de uppgifter som behövs i en säkerhetsutredning.

Företagarna i Finland rf fäste avseende vid de kostnader som reformen medför för företagsverksamheten. Finlands näringsliv rf ansåg att bestämmelserna om myndigheternas behörighet var otydliga och kritiserade med utgångspunkt i näringslivets intressen bestämmelserna om fastställande av de arbetsuppgifter som utredningsförfarandet omfattar. Likaså noterades missförhållanden i fråga om tydlig reglering och i förhållande till annan lagstiftning. I utlåtandena framfördes åsikter om olika slags detaljer i de föreslagna bestämmelserna, vilka har tagits till vara vid den fortsatta beredningen och beaktats i så stor omfattning som varit möjligt med tanke på en balanserad samordning av intressena och hantering av reformens omfattning.

Vid den fortsatta beredningen har målet varit att vidareutveckla den föreslagna säkerhetsutredningslagen i lagstiftnings tekniskt hänseende i syfte att förbättra dess läsbarhet. Under den fortsatta beredningen hördes de organisationer som varit företrädare i beredningsarbetsgruppen och diskuterades innehållet i reformen. Under diskussionerna framförde inte företrädarna för den offentliga förvaltningen några sådana ståndpunkter om innehållet i propositionen i sak som skulle avvika från propositionen. Skyddspolisen uttryckte dock sin oro över sina personella resurser. Finlands Näringsliv EK ansåg i sin tur att den privata sektorns intressen inte har beaktats i propositionen på samma sätt som de allmänna intressena och att det är osäkert om lagstiftningen kommer att fungera.

Enligt Finlands Näringsliv EK kommer säkerhetsundersökningar av personer att kräva ett anmärkningsvärt tungrovt auditeringsförfarande. EK anser också att de finska säkerhetsmyndigheterna inte borde övervaka exempelvis företag som är verksamma på kärnkraftsbyggen.

Arbetsstagarorganisationerna ansåg det onödigt och bekymmersamt med säkerhetsutredningar enbart för att skydda privatekonomiska intressen, med beaktande av de möjligheter som ges genom lagen om integritetsskydd i arbetslivet och lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Den föreslagna uppföljningen är också problematisk i detta avseende. En likadan behandling av finska medborgare och medborgare i andra länder bör garanteras i samband med säkerhetsundersökningar. Det bör ankomma på myndigheterna att skaffa registeruppgifter av utländska myndigheter. Det bör inte tillåtas att uppgifter som omfattas av banksekretess används i omfattande säkerhetsutredningar.

6 Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

6.1 Samband med andra propositioner och internationella förpliktelser

I propositionen ingår ett förslag till lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (lagförslag 4). Regeringen behandlar som bäst regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet samt av vissa lagar som har samband med dem (RP 66/2012 rd). I lagförslagen i den propositionen föreslås det ändringar av samma bestämmelser som föreslås bli ändrade genom den proposition som nu överlämnas.

Riksdagen behandlar som bäst en proposition med förslag till lag om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten och till vissa lagar som har samband med den (RP 30/2013 rd), enligt vilken det straffdataregister som huvudstabens undersökningsavdelning har haft till sitt förfogande ska ersättas med ett elektroniskt informationssystem för militärrättsvården. De ändringar i fråga om register som föreslås i den ovan nämnda regeringspropositionen har beaktats i den föreslagna säkerhetsutredningslagen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Säkerhetsutredningslag

Lagsystematiken

Den föreslagna lagen är indelad i tio kapitel. I det första kapitlet ingår i enlighet med allmän lagstiftningssed allmänna bestämmelser. I 2 kap. föreslås det bestämmelser om bestämmelser om ställningen och rättigheterna för den som utredningen gäller, och i 3 kap. föreslås det bestämmelser om behöriga myndigheter och styrning av deras prövningsrätt.

I 4 kap. föreslås det bestämmelser om säkerhetsutredning av personer och i 5 kap. om säkerhetsutredning av företag. I kapitlet finns bestämmelser om ansökan om säkerhetsutredning, förutsättningar för säkerhetsutredningar och informationskällor.

I 6 kap. föreslås det bestämmelser om avslutande av ett förfarande med säkerhetsutredning och om behandling av uppgifter som erhållits vid förfarandet, och i 7 kap. föreslås det bestämmelser om registret över säkerhetsutredningar och databehandling som hänför sig till det. I 8 kap. föreskrivs det om giltigheten för säkerhetsutredningar och intyg över säkerhetsutredning. I 9 kap. finns särskilda bestämmelser och i 10 kap. ikraftträdande och övergångsbestämmelser.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens syfte. Syftet med den nya lagen är att främja möjligheterna att förebygga verksamhet som kan medföra skada för statens säkerhet, försvaret, Finlands internationella förbindelser, den allmänna säkerheten eller något annat med dessa jämförbart allmänt intresse eller enskilda ekonomiska intressen av synnerligen stor betydelse eller säkerhetsarrangemang för skyddet av dessa intressen.

I den föreslagna lagen ingår inte någon sådan förteckning som i gällande lag över intressen som ska skyddas genom att det görs

säkerhetsutredningar i syfte att förebygga brott som riktas mot dem. Det har ansetts vara möjligt att formulera de föreslagna bestämmelserna utan att det hänvisas till regleringen enligt strafflagen. I den föreslagna lagen föreskrivs det mera detaljerat än i gällande lag om de arbetsuppgifter och typer av arbetsuppgifter där det är tänkbart att göra en säkerhetsutredning för dem som sköter uppgifterna. Det att det i bestämmelsen om syftet inte hänvisas till förebyggande av brott medför därför inte heller några problem med tanke på bedömning av nödvändigheten av grunderna för inskränkning av integritetsskyddet eller bedömning proportionalitetsaspekten.

Avsikten är att lagen ska trygga betydande allmänna och enskilda intressen. I lagstiftningen skyddas olika intressen genom bl.a. straff- och informationsrättsliga medel.

Av 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet framgår intressen som har skyddats genom sekretessbestämmelser. Det föreslås att de viktigaste av dem nämns explicit i den föreslagna paragrafen. Av enskilda intressen nämns enskilda ekonomiska intressen av synnerligen stor betydelse, vilket motsvarar gällande lagstiftning.

Till de intressen som ska skyddas genom säkerhetsutredningar hänförs enligt gällande lag också informationssäkerhet som behövs för skyddet. I förslaget används begreppet säkerhetsarrangemang, vilket är ett vidare begrepp än begreppet informationssäkerhet.

I den straffrättsliga regleringen är bestämmelserna om terrorism, landsförräderibrott och kriminalisering av andra med dem jämförbara gärningar av betydelse med tanke på lagens syfte. Det är meningen att lagen ska bidra till att förhindra terrorism, spionage och andra därmed jämförbara brottsliga gärningar och projekt.

I den föreslagna lagen finns mera detaljerade bestämmelser än i gällande lag när det gäller att beakta behovet att skydda fungerande och säkra kommunikations-, energiförsörjnings- och informationssystem som är centrala med tanke på myndigheternas verk-

samhet och de grundläggande samhällsfunktionerna, vilket framgår av t.ex. 19 och 21 § i lagförslaget.

Syftet med lagen är bl.a. att förutom myndigheternas s.k. basregister, såsom befolkningsdataregistret, också skydda t.ex. centrala finans- och försäkringssystem liksom informationssystem som är av betydelse för fungerande kommunikation och energiförsörjning. Det är motiverat att notera att skyddet av den kritiska infrastrukturen också omfattar sådana privata aktörer vilkas verksamhet är av betydelse för de kritiska samhällsfunktionerna.

2 §. Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning. I 1 mom. fastställs de centrala faktorer som regleras genom lagen, exempelvis förutsättningarna för säkerhetsutredningar och förfarandet vid genomförande av sådana och de uppgifter som ska användas i samband med säkerhetsutredning (1 och 2 punkten). Bestämmelsen om samtycke av och rätt till information för den som utredningen gäller (3 punkten) är en viktig del av öppenheten i förfarandet.

I de fall som anges i lagen ska det i fråga om personal kunna göras en säkerhetsutredning av person. I dessa fall handlar det alltid om användning av personregister och hantering av känsliga personuppgifter. Därför bör förutsättningarna för förfarandena föreskrivas rätt så detaljerat genom lag. I 18—22 § föreslås det bestämmelser om förutsättningarna för säkerhetsutredningar av personer. Som en allmän förutsättning föreslås i likhet med gällande lagstiftning att personen ger sitt samtycke till att det görs en säkerhetsutredning av personer (5 §). Ett krav är också att den som ansöker om säkerhetsutredning av person ska ha sört för informationssäkerhetsarrangemangen också på bredare front (18 §).

Att förbättra företagssäkerheten är ett viktigt mål för reformen. Av olika orsaker används köpta tjänster i allt större omfattning inom den offentliga förvaltningen, vilket medför behov av att lämna företagen sekretessbelagda uppgifter. På grund av skyddet av centrala allmänna intressen liksom även enskilda intressen är det viktigt att säkerställa att uppgifterna har skyddats oberoende av användningen av köpta tjänster. Skyddet för

uppgifterna bör säkerställas när upphandling inom den offentliga förvaltningen leder till att en enskild avtalspartner får sekretessbelagd information.

Säkerhetsutredningar av företag och intyg som utfärdas på basis av dem blir allt viktigare för företagets konkurrenskraft. I 36 § föreslås det bestämmelser om förutsättningarna för säkerhetsutredningar av företag.

För både säkerhetsutredningar av personer och säkerhetsutredningar av företag föreslås det mycket detaljerade bestämmelser om de register och övriga informationskällor som ska användas (25—32 och 37 §).

Bestämmelsen om uppgiftsskyldighet för den som ansöker om utredning och för den som utredningen gäller (4 punkten) är central för att basuppgifter som behövs för säkerhetsutredningarna ska kunna fås. Ytterligare bestämmelser om detta finns i bl.a. 17 § 4 mom. och 39 § i lagförslaget.

I 8 kap. föreslås som ny reglering bestämmelser om giltigheten för säkerhetsutredningar och intyg som utfärdats på basis av dem och om återtagandet av intyg (5 punkten). Bestämmelsen om samkörning av personregister för att kontrollera att den som utredningen gäller är oförvitlig och tillförlitlig (6 punkten) utgör en viktig del av reformen.

I det föreslagna 2 mom. ingår en bestämmelse som definierar den nya lagens förhållande till annan lagstiftning. Enligt momentet föreskrivs det särskilt om arbetsgivarens rätt att samla in och lagra uppgifter om arbetssökande eller dem som sökt en tjänst eller står i anställningsförhållande till arbetsgivaren, om lämnande av straffregisteruppgifter om den som söker en tjänst eller ett uppdrag, om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn samt om utredning om brottslig bakgrund som ett led i beviljande av tillstånd eller godkännanden av myndighet.

Lagen ska gälla bara sådan utredning om bakgrund för personer eller företag som genomförs av myndigheter. I lagen om integritetsskydd i arbetslivet fastställs arbetsgivarens rätt att samla in och lagra uppgifter om arbetssökande, såsom rätt att inhämta personkreditupplysningar och rätt att ålägga personer att visa upp ett intyg över narkotikatest. Den föreslagna lagen påverkar inte tillämpningen av dessa bestämmelser och inte heller

i övrigt hurdana sedvanliga rekryteringsuppgifter arbetsgivaren samlar in om arbetssökande t.ex. i samband med en anställningsintervju. Insamlingen av uppgifter begränsas förutom av allmänna bestämmelser i lagen om integritetsskydd i arbetslivet också av allmänna bestämmelser i personuppgiftslagen, vilket innebär att arbetsgivaren inte kan samla in eller registrera uppgifter om brottslig bakgrund hos arbetssökande annat än på de sätt som anges särskilt i lag.

I den föreslagna paragrafen hänvisas det till uppgifter som fås ur straffregistret. Enligt 4 a § i straffregisterlagen får ur straffregistret lämnas ut uppgifter för bl.a. sådana tillstånd eller godkännanden av myndighet som är beroende av personens tillförlitlighet samt uppgifter för inträde till utbildning eller val till ett uppdrag som har samband med statens säkerhet, allmän ordning eller säkerhet, utrikesförvaltningen, Finlands internationella förhållanden, justitieförvaltningen, centralbanksverksamheten eller penningtillverkningen och som är beroende av personens särskilda tillförlitlighet. Justitieministeriet kan dessutom av vägande skäl bevilja tillstånd att lämna ut uppgifter ur straffregistret till en myndighet även i andra fall än dessa fall för utredning och bedömning av en persons tillförlitlighet.

Utöver den föreslagna lagen kommer bestämmelser om kontroll av bakgrund fortfarande att ingå i lagstiftningen. En del av bestämmelserna hänför sig till kravet på gott anseende som en förutsättning för skötseln av en viss uppgift. Polisen kommer alltjämt att utreda personers bakgrund med stöd av speciallagar. Den föreslagna lagen påverkar inte tillämpningen av dessa bestämmelser.

3 §. Definitioner. I paragrafen ingår de definitioner som är centrala för tillämpningen av lagen. I lagen används begreppet säkerhetsutredning som ett allmänt begrepp för de utredningar om bakgrund som görs i fråga om personer eller företag.

Med säkerhetsutredning av person avses en sådan utredning av en fysisk persons bakgrund som görs i enlighet med denna lag för att säkerställa att han eller hon är oförvitlig eller tillförlitlig.

En säkerhetsutredning av person ska på samma sätt som för närvarande kunna göras

som en normal, en omfattande eller en begränsad utredning (14 §). De olika formerna avviker från varandra i första hand utifrån informationskällornas omfattning.

Med oförvitlighet avses i synnerhet att personen inte har brottslig bakgrund. Framför allt när normala och omfattande säkerhetsutredningar av personer görs handlar det dock om en bredare infallsvinkel, vilket i den föreslagna bestämmelsen beskrivs med begreppet tillförlitlighet. Här avses utöver brottslig bakgrund även personens omständigheter och omdömesförmåga i vidare bemärkelse, utifrån vilka det kan antas att han eller hon kommer att sköta sina arbetsuppgifter som sig bör och kan avvärja utomstående osakliga försök att påverka.

Med säkerhetsutredning av företag avses enligt 2 punkten en utredning som görs på det sätt som anges i den föreslagna lagen för att bedöma ett företags och dess ansvarspersoners tillförlitlighet, ett företags informations-säkerhetsnivå och dess förmåga att sköta åtaganden.

Av den föreslagna definitionen av säkerhetsutredning av företag framgår det att utredningsförfarandet kan gälla ett företags verksamhet på bred front. Som en del av en säkerhetsutredning av företag görs det i fråga om företagets ansvarspersoner en säkerhetsutredning av person och dessutom omfattar utredningen klarläggande av lokaler, informationssystem och datakommunikation och informationssäkerhetsnivån i övrigt.

Behovet av säkerhetsutredning som av företag hänför sig ofta till situationer där ett företag ämnar stå i avtalsförhållande till en myndighet. Det är därför naturligt att man vid utredningsförfarandet beaktar även omständigheter som hänför sig till företagets förmåga att sköta åtaganden, t.ex. uppgifter om företagets ekonomiska ställning inbegripet uppgifter om betalning av skatter och offentliga avgifter.

En säkerhetsutredning som av företag kan anknyta till genomförandet av ett projekt i vilket vissa av företagets arbetstagare medverkar. Deras bakgrund utreds separat i form av en personsäkerhetsutredning. Om en säkerhetsutredning av företag i samband med uppfyllande av internationella förpliktelser

kan omfatta också uppgifter om arbetstagar-
na.

Med säkerhetsutredning som överordnat begrepp avses både säkerhetsutredningar av personer och säkerhetsutredningar av företag (3 punkten). Eftersom en del av bestämmelserna gäller alla de utredningsformer som nämns ovan har det ansetts vara nödvändigt att i lagförslaget ta in ett begrepp som omfattar alla dessa.

Med den som utredningen gäller avses enligt den föreslagna 4 punkten de personer eller företag för vilka det har begärts en säkerhetsutredning.

Enligt den föreslagna definitionen i 5 punkten avses med myndighet en sådan organisation, ett sådant organ eller en sådan person som avses i 4 § i offentlighetslagen. Definitionen omfattar utöver statliga förvaltningsmyndigheter och kommunala myndigheter även bl.a. riksdagens ämbetsverk och inrättningar samt offentligrättsliga inrättningar. Dessutom omfattar begreppet sådana privaträttsliga sammanslutningar som med stöd av lag utövar offentlig makt.

Av de skäl som beskrivs ovan har det ansetts att även företag bör definieras i lagen. En bestämmelse om detta föreslås i 6 punkten. Med företag avses enligt förslaget fysiska personer som bedriver näringsverksamhet och andra enheter som enligt 3 § 1—5 punkten i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) ska registreras i företags- och organisationsdatasystemet. Definitionen motsvarar den definition av företag som ingår i kreditupplysningslagen.

Så som framgår av den föreslagna bestämmelsen i 2 mom. ska lagen tillämpas också på stiftelser och föreningar som inte bedriver näringsverksamhet.

I den föreslagna 7 punkten definieras företags ansvarsperson. Med företags ansvarsperson avses en person som enligt ett offentligt myndighetsregister är bolagsman, ansvarig bolagsman, verkställande direktör, styrelseledamot eller ersättare, prokurist eller firma-tecknare i ett företag. Också den definitionen motsvarar den begreppssamling som tagits in i kreditupplysningslagen.

I den föreslagna 8 punkten definieras arbetsgivare. Med arbetsgivare avses en myndighet eller ett företag som håller på att utse

en person till ett anställningsförhållande eller som en person står i anställningsförhållande till. Enligt huvudregeln kommer arbetsgivaren att vara den som ansöker om säkerhetsutredning av person.

Med närstående avses enligt den föreslagna 9 punkten en person som är far eller mor, barn, make eller sambo till den som utredningen gäller. Definitionen motsvarar gällande lag. Uppgifter om närstående ska få utredas bara som en del av en omfattande säkerhetsutredning på det sätt som föreskrivs i lagen. Närstående ska ha samma rättigheter i fråga om självbestämmande och tillgång till information som den som utredningen i första hand gäller har.

Enligt den föreslagna 10 punkten avses med internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet sådana krav och säkerhetsarrangemang som ingår i internationella överenskommelser eller rättsregler som är bindande för Finland och som ska iakttas för informationssäker hantering av sekretessbelagda handlingar. Bestämmelser om dessa finns i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

Med klassificerad handling avses en i 5 § 1 mom. i offentlighetslagen avsedd handling i vilken det med stöd av vad som föreskrivs i eller med stöd av den lagen eller med stöd av lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet har gjorts eller kan göras en klassificeringsanteckning om skyddsnivå som anger vilka krav i fråga om informationssäkerhet som ska iakttas vid hanteringen av handlingen (11 punkten).

Begreppet handling omfattar enligt 5 § 1 mom. i offentlighetslagen också olika slag av informationsmaterial som lagrats med tekniska metoder, såsom elektroniska dokument.

I statsrådets förordning om informationssäkerheten inom statsförvaltningen, vilken utfärdats med stöd av offentlighetslagen, finns detaljerade bestämmelser om klassificering av handlingar på olika skyddsnivåer och bestämmelser om i vilka fall en handling kan förses med en anteckning om säkerhetsklassificering i samband med eller i stället för den anteckning som utvisar handlingens skyddsnivå. Med hjälp av klassificeringen visas det vilka krav på informationssäkerhet

som ska iakttas vid hanteringen av handlingarna.

Enligt lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska handlingar som hänför sig till dessa internationella förpliktelser förses med en anteckning om säkerhetsklass.

I 2 mom. föreslås en specialbestämmelse som hänför sig till de definitioner som föreslås i 1 mom. På grund av olika slags samarbetsprojekt inom förvaltningen kan en säkerhetsutredning av företag behövas också när det inte handlar om enheter som bedriver näringsverksamhet. I momentet föreslås det därför en bestämmelse som innebär att lagens bestämmelser om företag ska tillämpas också på sådana stiftelser och föreningar som inte bedriver näringsverksamhet. Bestämmelserna om företags ansvarspersoner ska på motsvarande sätt tillämpas på dessa föreningars och stiftelsers styrelsemedlemmar och på dem som enligt stiftelseregistret eller föreningsregistret har rätt att teckna stiftelsens eller föreningens namn.

Huruvida den som utredningen gäller har tillgång till klassificerade handlingar, som definieras i 3 § 11 punkten, är av betydelse för tillämpningen av flera av bestämmelserna i den föreslagna lagen. I praktiken kan ett företag eller en person genom iakttagelser eller på något annat sätt utan någon handling få motsvarande uppgifter om t.ex. militärmaterial och anordningar och deras läge. I 3 mom. föreslås därför en bestämmelse enligt vilken bestämmelserna om klassificerade handlingar ska tillämpas också på uppgifter som har fåtts i muntlig form eller kan fås genom observationer, om de handlingar som innehåller sådana uppgifter skulle kunna klassificeras på basis av de bestämmelser som avses i 11 punkten.

2 kap. **Ställning och rättigheter för den som utredningen gäller**

4 §. Meddelande om säkerhetsutredning. Enligt det föreslagna 1 mom. ska den som ämnar ansöka om att en i den föreslagna lagen avsedd säkerhetsutredning av person görs i fråga om den som ska utses till ett anställningsförhållande eller ett uppdragsförhållande meddela detta i den annons som

gäller tillsättandet av tjänsten eller uppdraget eller på något annat lämpligt sätt. Detsamma gäller utbildningsanordnare, om det är meningen att en säkerhetsutredning av person ska begäras om den som antas till utbildning.

Öppenhet är en central princip för skyddet av personuppgifter, vilket också framgår av lagen om integritetsskydd i arbetslivet. Därför är det viktigt att de som tänker söka en tjänst redan på förhand är medvetna om att det kommer att begäras en säkerhetsutredning för den som utses till tjänsten. Skyldigheten att informera har också en preventiv verkan t.ex. så att de som inte är oförvitliga på det sätt som krävs för skötseln av arbetsuppgifterna inte lämnar in någon ansökan. Detta kommer att bidra till att förenkla valet och minska antalet onödiga utredningar.

Öppenheten har relevans också för företaget när det bedömer möjligheterna att delta i ett upphandlingsförfarande. Planerna på en säkerhetsutredning av företag ska meddelas i upphandlingsannonsen eller i anbudsförfrågan. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att företaget i god tid får kännedom om de krav på informationssäkerhet som gäller upphandlingen. Om det inte är frågan om försvars- och säkerhetsupphandling enligt lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011), kan informationen också lämnas på något annat sätt. Den föreslagna regleringen ändrar således inte den skyldighet att informera som föreskrivs i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska bestämmelserna om skyldighet att informera inte tillämpas om den som utredningen gäller själv ansöker om säkerhetsutredning.

5 §. Samtycke av den som utredningen gäller. Av det föreslagna 1 mom. framgår samma utgångspunkt som redan tagits in i gällande lag, nämligen att det krävs att den som utredningen gäller, på förhand har gett sitt skriftliga samtycke till att en säkerhetsutredning görs. Samtycket tryggar öppenheten i förfarandet och har betydelse också med tanke på skyddet för personuppgifter, även om behandlingen av personuppgifter grundar sig på mycket detaljerade bestämmelser om databehandling. Kravet på samtycke ska säker-

ställa att ingen kan bli föremål för säkerhetsutredning utan att veta om det.

Samtycket har särskild betydelse för bedömningen av de föreslagna bestämmelsernas betydelse för integritetsskyddet, individens självbestämmanderätt och rätten till information. Det föreslås att samtycke ska vara en förutsättning också för säkerhetsutredningar av företag. Detta kan betraktas som en naturlig följd av att behovet av säkerhetsutredning av företag oftast hänför sig till situationer där ett företag håller på att ingå avtal och där genomförandet av en utredning är nära förknippat med ingåendet av avtalet och förutsättningarna för det. Det kan anses att företag också annars har rätt att förutsätta att de och deras verksamhet bedöms hos myndigheter bara i situationer som regleras genom lag och så att företagen kan vara medvetna om detta.

Samtycke behövs också för den till säkerhetsutredning relaterade kontroll som avses i 51 §, även om lagen innehåller rätt så noggranna bestämmelser om kontrollen. Samtycke har betydelse för öppenheten i förfarandena och för rätten till information för den som utredningen gäller. Om samtycke till kontroll inte ges, kan detta inverka på giltigheten för det intyg som utfärdats på basis av säkerhetsutredningen.

Av samtyckeshandlingen ska det enligt 2 mom. framgå att den som utredningen gäller före sitt samtycke har informerats om syftet med säkerhetsutredningen och kontrollen av tillförlitligheten och hur dessa används, om databehandlingen i samband med säkerhetsutredningen och kontrollen av tillförlitligheten samt om sin rätt att ta del av utredningens innehåll.

Samtycke till en säkerhetsutredning av personer ska enligt det föreslagna 3 mom. kunna ges så att det täcker alla de situationer där det under det anställningsförhållande eller uppdrag som angivits i samtycket behöver göras en säkerhetsutredning eller utfärdas ett intyg över säkerhetsutredning utgående från den.

I praktiken har det förekommit situationer där det på grund av tjänstemäns deltagande i internationellt samarbete har ansetts att det behövs en ny utredning om samma person inom till och med en mycket kort tid. Ett sådant förfarande bör av kostnadsskäl frångås i

synnerhet eftersom enklare förfaranden inte kan anses äventyra de registrerades ställning.

Samtycke ska kunna ges så att det täcker verksamhet inom ett visst förvaltningsområde. Detta har setts som ett ändamålsenligt förfarande i synnerhet med tanke på försvars- och utrikesförvaltningen där kutymen är långa karriärer inom samma förvaltningsområde även om de enskilda tjänsteförordnandena ändras med tiden. Också för andra förvaltningsområden gäller att personer t.ex. på grund av uppgifter inom Europeiska unionen kan arbeta i olika tjänsteförhållanden inom samma förvaltningsområde.

Om den som utredningen gäller själv ansöker om säkerhetsutredning, ska det enligt 4 mom. i stället för en samtyckeshandling lämnas ett meddelande av den som utredningen gäller. Meddelandet ska innehålla de uppgifter som avses i 2 mom.

6 §. Rätt att få information om säkerhetsutredning. Enligt det föreslagna 1 mom. ska var och en ha rätt att få information av den behöriga myndigheten om huruvida det har gjorts en säkerhetsutredning som avser honom eller henne. Den som utredningen gäller ska ha rätt att av den behöriga myndigheten på begäran också få de uppgifter som utredningen innehåller. I 3 mom. föreskrivs det om begränsningar i denna rättighet.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska den som ansökt om säkerhetsutredningen informera den som utredningen gäller om slutresultatet. Informationen kan ges muntligt, om också slutresultatet har meddelats muntligt. Förfarandet tillämpas när det i samband med utredningen inte har framkommit något sådant som ska delges den som ansökt om utredningen.

Om sökanden på basis av säkerhetsutredningen har informerats om säkerhetsutredningen skriftligt eller fått ett intyg över utredningen, ska intyget och utredningen också läggas fram för den som utredningen gäller. Momentet innebär att rättigheterna till information för den som utredningen gäller ökar från det som gäller enligt den nuvarande lagen.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska den rätt till information som föreskrivs i paragrafen inte gälla, om informationen har inhämtats ur personregister som den registrerade inte har

rätt till insyn i. En liknande begränsning ingår i gällande lag. Skyddspolisens funktionella informationssystem och registret över misstänkta är exempel på register av detta slag.

Om den behöriga myndigheten vägrar att lämna uppgifter ska de enligt det föreslagna 4 mom. i ett skriftligt beslut uppge skälen för detta för den som har begärt uppgifter.

7 §. Anmärkningsrätt för den som utredningen gäller. Den som en säkerhetsutredning av person gäller ska enligt det föreslagna 1 mom. ha rätt att göra anmärkningar om sådant som framkommit i samband med en intervju eller vid kontroll av uppgifterna på blanketten för personuppgifter enligt 28 §.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska den behöriga myndigheten anteckna en anmärkning som gjorts av den som utredningen gäller i samband med en intervju eller vid kontroll av uppgifterna på personblanketten i hans eller hennes säkerhetsutredning, om inte uppgiften genast rättas med anledning av anmärkningen eller anmärkningen bör betraktas som uppenbart ogrundad.

Om den behöriga myndigheten vägrar anteckna anmärkningen i säkerhetsutredningen, ska myndigheten enligt det föreslagna 3 mom. meddela den som utredningen gäller skälen till detta i ett skriftligt beslut.

Enligt det föreslagna 4 mom. föreskrivs det särskilt om rättelse av uppgifter i register. Här avses de bestämmelser om rättelse av en uppgift som finns i 29 § i personuppgiftslagen. Registeruppgifter som inte omfattas av den registrerades rätt till insyn kan kontrolleras indirekt utifrån specialbestämmelser. Enligt 45 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet kan dataombudsmannen på begäran av den registrerade kontrollera att uppgifterna om den registrerade är lagenliga i skyddspolisens funktionella informationssystem, som inte omfattas av rätten till insyn. Motsvarande reglering gäller för säkerhetsdataregistret som förs av huvudstabens undersökningsavdelning.

8 §. Tillämpning av bestämmelserna på närstående. Av tydlighetsskäl föreslås det en bestämmelse enligt vilken samma bestämmelser om rätt till information och anmärkningsrätt för den vars tjänste- eller arbetsuppgifter har föranlett utredning ska tilläm-

pas på sådana närstående till den som utredningen gäller vilkas uppgifter har kontrollerats som en del av en säkerhetsutredning av person.

3 kap. **Behöriga myndigheter och styrning av deras prövningsrätt**

9 §. Behöriga myndigheter. Enligt det föreslagna 1 mom. ska skyddspoliserna ha allmän behörighet att besluta om säkerhetsutredningar. Skyddspoliserna ska besluta om huruvida en normal säkerhetsutredning av person och en säkerhetsutredning av företag ska göras, och ska göra en begränsad säkerhetsutredning av person om en sådan behövs för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet.

Vid skyddspoliserna ska uppgifter enligt den föreslagna lagen kunna skötas av kontaktpersoner som anvisats av huvudstaben, vilket har ansetts behövas för att intensifiera samarbetet mellan olika myndigheter och säkerställa enhetliga förfaranden. Kontaktpersonerna är också viktiga t.ex. för att uppgifter ur registret över misstänkta ska kunna förmedlas till huvudstaben samt när det gäller att utforma gemensamma blanketter och förfaranden för ärendehantering.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska den enhet inom polisförvaltningen som Polisstyrelsen utsett fatta beslut om huruvida en begränsad säkerhetsutredning av person ska göras. Skyddspoliserna ska dock göra en begränsad säkerhetsutredning av person i det fall som anges i 1 mom. Huvudstaben ska kunna göra begränsade säkerhetsutredningar i de fall som avses i 3 mom.

Av flera orsaker har det ansetts vara befogat att begränsade säkerhetsutredningar koncentreras till några polisinstanser när lagen träder i kraft. Det har ansetts att det nuvarande decentraliserade systemet, i synnerhet inom näringslivet har medfört olika tolkningspraxis i olika delar av landet och därmed varierande behandling av de som ansökt säkerhetsutredningar.

Genom propositionen försöker man på olika sätt åstadkomma effektiva och enhetliga förfaranden för utredning om bakgrund, vilket understryker vikten av samarbete mellan

dem som fullgör uppgifterna i fråga och vikten av samordning av verksamheten samt användning av ett gemensamt centraliserat informationssystem. Likformiga och konsekventa tillvägagångssätt oavsett var de som behöver säkerhetsutredningar befinner sig effektiviserar och säkerställer att inte bara företagen utan också de fysiska personer som är föremål för utredningarna behandlas jämlikt. Tolkningsrekommendationer av nämnden för bedömningskriterier (12 §) och samarbete mellan behöriga myndigheter (13 §) kommer att stå till förfogande när det gäller att säkerställa gemensamma tillvägagångssätt.

I de fall som anges i 3 mom. ska huvudstaben fatta beslut om huruvida en säkerhetsutredning an person ska göras. Avsikten har varit att huvudstaben ska göra säkerhetsutredningar av personer i samtliga fall där den som utredningen gäller arbetar eller kommer att arbeta inom försvarsmakten eller sköter ett uppdrag som förordnats av försvarsmakten eller där utredningen anknyter till verksamhet eller upphandling inom försvarsmakten.

Förslaget innebär bl.a. att huvudstaben ska göra utredning om dem som utses till frivillig försvarsutbildning eller föreningsuppgifter i anslutning till den samt om dem som utses till internationella krishanteringsuppdrag och fredsbevarande uppdrag.

Huvudstaben ska fatta beslut om huruvida en säkerhetsutredning av företag ska göras i fråga om ett företag som sköter eller kommer att sköta ett uppdrag på förordnande av försvarsmakten eller sköter ett uppdrag som hänför sig till upphandling inom försvarsmakten. En del av denna form av upphandling omfattas av lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011). Olika former av försvars- och säkerhetsupphandling definieras i 5 § i den lagen.

Huvudstabens uppgifter i samband med säkerhetsutredningar av företag har minskat vid skötseln av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Ändamålsenlighet står som utgångspunkt för den föreslagna uppgiftsfördelningen i samband med nationella projekt. I vissa situationer bör det dock av ändamålsenlighetsskäl vara möjligt för myndigheterna att komma överens om hur uppgifterna ska skötas. En sådan situation

kan föreligga i synnerhet när ett företag som ansökt om säkerhetsutredning av företag tidigare har stått i ett avtalsförhållande till försvarsmakten och dess säkerhetsnivå har klarlagts i samband med det.

I 4 mom. föreslås det en bestämmelse om att Kommunikationsverket ska klarlägga och bedöma nivån på informationssäkerheten som en del av en säkerhetsutredning av företag. Uppgiften motsvarar det som för närvarande fastställs för Kommunikationsverket i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

Enligt det föreslagna 5 mom. ska de behöriga myndigheterna i enskilda fall kunna komma överens om att den ena myndigheten gör en säkerhetsutredning eller en del av den eller utfärdar intyg över säkerhetsutredningen i den andra myndighetens ställe. Innehållet i bestämmelsen motsvarar i sak gällande lydelse i 5 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Bestämmelsen behövs för att en förnuftig och ändamålsenlig arbetsfördelning ska kunna tillämpas i hanteringen av varje aktuellt fall.

10 §. Myndighetens prövning i fråga om säkerhetsutredning. I det föreslagna 1 mom. ingår ett förbud mot att göra en säkerhetsutredning, om det finns en giltig motsvarande säkerhetsutredning för den som utredningen gäller. Det har ansetts att bestämmelsen behövs för att säkerställa effektiva förfaranden. Huvudregeln ska kunna frångås av särskilda skäl. Ett sådant särskilt skäl kan vara att det vid den kontroll som avses i 51 § har framkommit att det har inletts förundersökning eller åtalsprövning som rör den som utredningen gäller när ansökan om en ny säkerhetsutredning görs.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det om behandlingsordningen för ärenden som väcks. Det föreslås att säkerhetsutredningar där ansökan baserar sig på en skyldighet som föreskrivs genom lag eller på grund av vilka det enligt lag ska utfärdas intyg över säkerhetsutredning inte ska omfattas av tillämpningsområdet för den föreslagna bestämmelsen om prioritering.

Det föreslås att regeln ska vara att säkerhetsutredningar ska genomföras med de resurser som den behöriga myndigheten har till sitt förfogande. De föreslagna bestämmelser-

na gör det möjligt för den behöriga myndigheten att sköta uppgiften systematiskt och med beaktande av vilken betydelse de säkerhetsutredningar som ansökningarna gäller har för säkerheten. I syfte att vägleda prövningen föreslås det bestämmelser med kriterier för prövning av prioriteten hos de ärenden som ska tas upp till behandling.

Om det inte i lag åläggs skyldighet att skaffa en säkerhetsutredning, ska den behöriga myndigheten se till att de internationella förpliktelseerna som gäller informationssäkerhet kan uppfyllas under alla förhållanden (*1 punkten*).

När frågan om behandlingsordning och upptagning till behandling övervägs ska hänsyn också tas till vilken betydelse den säkerhetsutredning som ansökan gäller har för att trygga informationssäkerheten inom den offentliga förvaltningen eller för att skydda vitala samhällsfunktioner eller synnerligen viktiga enskilda intressen (*2 punkten*). Genom detta understryks det att i valsituationer där en enhet inom den offentliga förvaltningen gör en ansökan bör man prioritera sådana utredningar som har mer omfattande betydelse inom den offentliga förvaltningen. Om det handlar om säkerhetsutredning av företag kommer klarläggande av bakgrund hos företag som t.ex. tillhandahåller den offentliga förvaltningen rikligt med databehandlingstjänster att prioriteras. En annan faktor som ska beaktas är vilken allmän betydelse den säkerhetsutredning som ansökan gäller har för att skydda vitala samhällsfunktioner. För det tredje måste man beakta vilken allmän betydelse ansökan har för att skydda något synnerligen viktigt ekonomiskt intresse. Bestämmelsen inverkar på hur den inbördes behandlingsordningen för företagens ansökningar fastställs.

Avseende ska också fästas vid att de som ansökt om utredning och de som utredningen gäller behandlas jämlikt (*3 punkten*).

11 §. Omständigheter som ska beaktas vid säkerhetsutredning av person. Paragrafen kommer att styra den behöriga myndighetens prövningsrätt när den behandlar ärenden som gäller säkerhetsutredning av person. Bestämmelserna anknyter till ett av målen med propositionen, nämligen att åstadkomma en-

hetliga säkerhetsutredningsförfaranden hos olika myndigheter.

Om det i samband med en säkerhetsutredning av person framkommer att den som utredningen gäller har dömts till straff genom ett lagakraftvunnet avgörande, ska den behöriga myndigheten enligt det föreslagna *1 mom.* vid prövning av slutresultatet av utredningen särskilt beakta den tid som förflutit från gärningen (*1 punkten*) och hur gammal den som utredningen gäller var vid tidpunkten för gärningen (*2 punkten*). Bestämmelsen behövs på grund av att i synnerhet uppgifterna i polisens personregister kan bevaras förhållandevis länge.

Bestämmelserna gäller förutom domar som inrymmer straff även uppgifter om avgöranden där en person med stöd av 3 kap. 4 § 1 eller 2 mom. i strafflagen (39/1889) inte har tilldömts straff. Dessa uppgifter framgår av straffregistret i enlighet med straffregisterlagen.

Vid de förfaranden i olika länder som motsvarar säkerhetsutredning av person förutsätts det vanligen i praktiken att bakgrunden klarläggs för de tio år som föregår utredningen. En persons oförvitlighet kan inte anses vara permanent förlorad på grund av endast en överträdelse. För jämförelsens skull kan det konstateras att för förlust av medborgerskap förtroende kunde en person en gång i tiden dömas till straff från ett till femton år.

I 32 § föreslås det en bestämmelse enligt vilken uppgifter om mer än tio år gamla gärningar ska få användas bara om uppgifterna kan fås ur straffregistret. Det är självklart att proportionalitetsprincipen ska beaktas också när användningen av färskare uppgifter än dessa övervägs. Det gäller särskilt att se till att personens ålder vid tidpunkten för gärningen beaktas. Syftet med detta krav är att förebygga att ringa förseelser och förseelser under ett tillfälligt utvecklingsstadium i ungdomen inte får permanenta eller annars oproportionerliga konsekvenser för bedömningen av en person när han eller hon inträder i arbetslivet.

Vid bedömning av uppgifter om brottsliga gärningar ska hänsyn tas till huruvida gärningarna har upprepats och den likgiltighet för andras rättigheter eller bristande omdöme som de visar på (*3 punkten*) samt hur allvar-

liga påföljderna är (4 punkten). Ju fler brott det finns, desto större betydelse kan de ha för slutresultatet av utredningen. Uppgifter om omfattningen av domstolens straff har samma verkan.

En viktig faktor som ska bedömas i samband med en säkerhetsutredning är gärningens art och betydelse i förhållande till den arbetsuppgift som ligger till grund för utredningen (5 punkten). Avsikten är att bestämmelsen ska hänvisa till att olika slags brottsliga gärningar och förseelser kan accentueras vid bedömning av den tillförlitlighet som krävs för olika arbetsuppgifter. Exempelvis trafikförseelser har inte nödvändigtvis någon betydelse om de inte har upprepats, i synnerhet inte om framförande av fordon inte ingår i de aktuella arbetsuppgifterna.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska bestämmelserna i 1 mom. också tillämpas vid bedömning av uppgifter om beslut som polisen i sin verksamhet fattat i fråga om den som utredningen gäller eller om åtgärder som polisen i sin verksamhet riktat mot honom eller henne.

Med beslut i polisens verksamhet avses t.ex. uppgifter om ärenden som gäller skjutvapentillstånd. Med uppgifter om polisens åtgärder avses t.ex. uppgifter om gripanden på grund av fylleri vilka genomförts med stöd av polislagen. Enligt lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet bevaras uppgifter av detta slag i fem års tid efter händelsen. Dessutom bör det beaktas att i dagens läge ingår även polisens datorarkiv i informationssystemet för polisärenden, och i det arkivet bevaras uppgifterna även längre än fem år.

I 32 § föreslås det närmare bestämmelser om begränsning av användningen av uppgifter om polisanmälningar och ärenden som är föremål för förundersökning och åtalsprövning. Av tydlighetsskäl föreslås det i 3 mom. en hänvisning till den paragrafen.

12 §. Nämnden för bedömningskriterier. I 1 mom. föreslås det att en nämnd för bedömningskriterier inrättas i anslutning till justitieministeriet. Nämnden ska tillsättas av statsrådet på framställning från justitieministeriet. Nämnden ska bestå av företrädare för ministeriet med ansvar för den allmänna styrningen av informationssäkerheten inom

den offentliga förvaltningen, av företrädare för försvarsförvaltningen, utrikesförvaltningen och övriga förvaltningsområden som är centrala för skyddet av allmänna intressen samt av företrädare för fackorganisationerna och näringslivet liksom för den relaterade juridiska sakkunskapen inom branschen.

Av det föreslagna 2 mom. framgår syftet med inrättandet av nämnden. Som underlag för de behöriga myndigheternas beslut samt för främjande av en enhetlig och konsekvent tolkningspraxis ska nämnden behandla och lägga fram allmänna tolkningsrekommendationer. Det handlar således inte om behandling av olika ansökningar om säkerhetsutredning, och bedömningsnämndens behandling inverkar därför inte på behandlingstiderna för ansökningarna i de ärenden som anges i det föreslagna momentet. Inrättandet av bedömningsnämnden och dess verksamhet kommer att öka den allmänna öppenheten hos säkerhetsutredningsförfarandet och höja förtroendet för förfarandet.

Nämndens tolkningsrekommendationer ska inte som sådana eller formellt vara bindande för de behöriga myndigheterna. De bör dock vara sakliga och ange särskilda skäl till att man i respektive ansökan som behandlas kan avvika från de allmänna tolkningsrekommendationerna.

I 18—21 § föreslås det allmänna bestämmelser om arbetsuppgifter som omfattas av förfarandet med säkerhetsutredning av person. Nämnden ska kunna meddela tolkningsrekommendationer som gäller de arbetsuppgifter i fråga om vilka det med beaktande av de förutsättningar som anges i lag kan göras en säkerhetsutredning (1 punkten). Denna uppgift för nämnden är betydelsefull på grund av att bestämmelser på lagnivå i regel är förenade med olika tolkningsalternativ.

För det andra ska tolkningsrekommendationerna kunna gälla hur betydelsen av olika slags uppgifter om en brottslig gärning lämpigen kan bedömas med tanke på skötseln av olika slags arbetsuppgifter och behovet att intervjua den som utredningen gäller i samband med att saken bedöms (2 punkten).

Bedömningsnämnden ska kunna meddela allmänna tolkningsrekommendationer också om omständigheter som kan påverka utfärdandet av intyg över säkerhetsutredning

(3 punkten). Detta behövs på grund av att flera myndigheter utfärdar intyg och eftersom uppgifter som påverkar utfärdandet har eller kan ha olika betydelse beroende på för hurdana arbetsuppgifter intyget utfärdas.

Enligt den föreslagna 4 punkten ska bedömningsnämnden kunna meddela tolkningsrekommendationer som gäller återtagande av säkerhetsutredningar och intyg som utfärdats på basis av dem. Även om det antagligen inte kommer att finnas många ärenden av detta slag, behövs tolkningsrekommendationerna med tanke på den betydelse ett återtagande har. Det är viktigt att tolkningsrekommendationerna för ärenden av detta slag kan utformas redan innan ärenden har väckts hos de behöriga myndigheterna.

Enligt den föreslagna 5 punkten ska bedömningsnämnden kunna meddela tolkningsrekommendationer även när det gäller övriga åtgärder för att säkerställa att de som ansöker om en säkerhetsutredning och de som utredningen gäller behandlas enhetligt och jämlikt vid säkerhetsutredningsförfarandet.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska bedömningsnämnden dessutom ge skyddspolisen ett utlåtande i ett sådant ärende som avses i 22 §. I utlåtandet ska nämnden alltså behandla ett enskilt säkerhetsutredningsärende.

I 22 § ges skyddspolisen rätt att genom sitt beslut godkänna att förfarandet med säkerhetsutredning tillämpas också i fråga om andra uppgifter i ett företag än dem som mer detaljerat räknas upp i lagens 18–21 §. Av de skäl som nämns i motiveringen till 22 § ska bedömningsnämnden ge ett utlåtande om en ansökan om att godkänna tillämpning av utredningsförfarande i fråga om vissa uppgifter.

13 §. Samarbete mellan behöriga myndigheter. Att göra säkerhetsutredningar är enligt förslaget en uppgift för flera olika myndigheter och att de samarbetar sinsemellan är därför viktigare än normalt för att målen för reformen ska uppnås. I 10 § i förvaltningslagen (434/2003) finns en allmän bestämmelse om samarbete mellan myndigheterna och om skyldigheten att främja samarbetet mellan myndigheterna.

I den föreslagna lagen är de viktigaste målen när det gäller förfarandet att bidra till att enhetliga förfaranden och enhetlig praxis

förverkligas vid säkerhetsutredningar. Det föreslås därför att det i lagen tas in en uttrycklig bestämmelse om myndigheternas skyldighet att bedriva samarbete för att utforma ett enhetligt sätt att visa upp säkerhetsutredningar och de intyg som utfärdas på basis av dem samt en enhetlig tillämpningspraxis utifrån rekommendationerna av nämnden för bedömningskriterier.

Bestämmelsen har ansetts behövlig eftersom skyddspolisen, liksom t.ex. polisinsrättningarna, administrativt lyder under Polisstyrelsen och eftersom specialkunnande i branschen bör utnyttjas i samband med styrningen. När skyddspolisen utarbetar och meddelar anvisningar ska den dock samarbeta med Polisstyrelsen.

4 kap. **Säkerhetsutredning av person**

Utförligheten av en säkerhetsutredning av person

14 §. Normala, omfattande och begränsade säkerhetsutredningar av person. Av paragrafen framgår den omfattning som säkerhetsutredning av person kan ha. En säkerhetsutredning av person ska på samma sätt som för närvarande kunna göras som en normal, en omfattande eller en begränsad säkerhetsutredning. Säkerhetsutredningarna avviker från varandra till sin omfattning med avseende på hurdana informationskällor som får användas när utredningarna görs.

Ansökan om säkerhetsutredning av person

15 §. Rätt att ansöka om säkerhetsutredning av person. Enligt huvudregeln i det föreslagna 1 mom. ska säkerhetsutredning av person få sökas av arbetsgivaren till den som utredningen gäller. I momentet har det beaktats att ansökan om säkerhetsutredning kan förädlas av internationella förpliktelser eller bestämmelser i någon annan lag.

Så som framgår av den föreslagna bestämmelsen i 3 § 8 punkten avses med arbetsgivare också den som håller på att anställa en person. Sökande kan dock också vara den som förordnat det uppdrag eller de arbetsuppgifter i anslutning till ett uppdrag som den som utredningen gäller kommer att sköta

eller sköter. Om säkerhetsutredning ska göras för en person som deltar i utbildning, ska utbildningsanordnaren ansöka om den.

I 2 mom. föreslås det bestämmelser om undantag som gäller ansökan om säkerhetsutredning i samband med internationella uppdrag. En allmän förutsättning för tillämpning av dem är att en säkerhetsutredning förutsätts i en internationell organisations eller ett internationellt organs stadgar eller i en annan stats lag. Med internationella organisationer och organ avses mellanstatliga organisationer, såsom Förenta nationerna (FN), Internationella atomenergiorganet (IAEA) och Europeiska säkerhets- och samarbetsorganisationen (OSSE). Med åberopande av ett internationellt uppdrag går det således inte att få en säkerhetsutredning som ett slags intyg över anseende. Syftet med momentet är att trygga möjligheterna för finska medborgare att bli utsedda till internationella uppdrag.

Enligt 1 punkten ska säkerhetsutredning på begäran t.ex. av den som säkerhetsutredningen gäller kunna göras, om en säkerhetsutredning behövs för att hon eller han ska kunna utses till ett uppdrag i en internationell organisation eller i ett internationellt organ eller i en annan stat. Bestämmelsen gör det möjligt att göra en utredning också i en situation där det inte har ingåtts något internationellt avtal om de säkerhetsåtgärder som krävs för ett internationellt uppdrag.

Enligt den föreslagna 2 punkten ska en utredning kunna göras, om utredningen behövs för att den som utredningen gäller ska kunna inleda företagsverksamhet i en annan stat.

16 §. Statsförvaltningsmyndigheters skyldighet att ansöka om säkerhetsutredning av person. Inom statsförvaltningen håller man stegvis på att höja informationssäkerhetsnivån. I syfte att styra och stödja detta utvecklingsarbete samt för att genomföra enhetliga förfaranden inom olika förvaltningsområden föreslås det att statsrådet ska få rätt att genom förordning utfärda bestämmelser om skyldigheten att skaffa säkerhetsutredningar av personer.

Enligt förslaget ska skyldigheten kunna gälla i fråga om personer som utses för arbetsuppgifter där de annat än tillfälligt har rätt att hantera handlingar på skyddsnivå I eller II (1 mom.). Det ska få föreskrivas att

skyldigheten gäller andra sådana arbetsuppgifter där den som utredningen gäller genom att röja sekretessbelagda uppgifter eller på något annat sätt kan äventyra statens säkerhet, försvaret, internationella förbindelser, säkerhetsarrangemang, beredskap för undantagsförhållanden eller befolkningsskyddet. Det kan således handla om arbetsuppgifter där man oavsett uppgifternas skyddsnivå eller t.ex. enbart genom lagstridigt faktiskt agerande kan åstadkomma de följder som anges i momentet.

En säkerhetsutredning som lämnats på grundval av skyldighet att ansöka om säkerhetsutredning ska inte vara bindande för den berörda myndigheten. Det föreslås därför att statstjänstemannalagen ändras (lagförslag 10). Enligt det förslaget ska det med stöd av statstjänstemannalagen kunna föreskrivas skyldighet att säkerställa att den som utnämns till en tjänst har ett intyg över säkerhetsutredning som av person, vilket har utfärdats på basis av en sådan utredning. I dessa fall ska intyget över säkerhetsutredning vara en förutsättning för utnämningen, och därför hör bestämmelserna om detta hemma i statstjänstemannalagen. Kravet på intyg innebär i praktiken att personens tillförlitlighet och oförvitlighet har säkerställts genom ett förfarande med säkerhetsutredning.

17 §. Ansökan om säkerhetsutredning av person och uppgifter som ska lämnas för behandlingen av ansökan. En säkerhetsutredning ska, liksom för närvarande, sökas skriftligt. Det kravet har tagits in i det föreslagna 1 mom. Genomförande av säkerhetsutredningar baserar sig på att den som utredningen gäller har gett sitt samtycke. Det föreslås att ansökan om säkerhetsutredning ska åtföljas av samtycke av den som utredningen gäller eller, om den som utredningen gäller själv ansöker om säkerhetsutredning, ett meddelande som avses i 5 § 4 mom.

I 9 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) sägs att vid anhängiggörande och behandling av ärenden uppfyller också elektroniska dokument som sänts till en myndighet kravet på skriftlig form. Om det vid anhängiggörande eller behandling av ett ärende krävs en undertecknad handling, uppfylls kravet på underskrift också genom en sådan elektronisk

signatur som avses i 5 § 2 mom. i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009). I den föreslagna lagen anges inte underskrift explicit som en förutsättning. Det är dock självklart att underskrift av den som utredningen gäller ska ingå i handlingen med hans eller hennes samtycke. Genomförandet av en utredning ska kunna basera sig på en samtyckeshandling som förmedlats som en elektronisk upptagning, om myndigheten av skäl relaterade till situationen anser den vara tillförlitlig och anser att det inte behövs något kompletteringsförfarande till denna del.

I det föreslagna 2 mom. beskrivs de allmänna basuppgifter som ska lämnas i samband med ansökan om säkerhetsutredning av person. I ansökan ska uppges för det första basuppgifter om den som utredningen gäller, med andra ord personens namn, personbeteckning eller, om beteckning saknas, födelse- och födelseplats. Likaså skall uppges uppgifter om hemkommun, kontaktinformation, medborgarskap och yrke samt ändringar i namnet, personbeteckningen eller medborgarskapet (1 punkten). För det andra ska det uppges vilken tjänst eller vilket uppdrag den som utredningen gäller ska utses till eller sköter (2 punkten). Likaså ska ansökan innehålla sådan mer detaljerad information som beskriver tjänsten eller uppdraget som behövs när förutsättningarna för säkerhetsutredningen prövas (3 punkten). Det räcker således inte enbart med att uppges tjänstebeteckningen.

I den föreslagna 4 punkten ingår en specialbestämmelse om innehållet i ansökan som gäller säkerhetsutredning av personer. Uppgifterna hänför sig till behovet att på ett övergripande sätt bedöma de metoder som står till förfogande för arbetsgivaren vid bedömning av en persons tillförlitlighet när någon ska anställas. Bestämmelser om metoder av detta slag finns i lagen om integritetsskydd i arbetslivet, i statstjänstemannalagen, i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) och i lagen om företagshälsovård (1383/2001).

Det föreslås att det av ansökan ska framgå huruvida avsikten är att före utnämningen, på det sätt som särskilt föreskrivs genom lag, be den som utredningen gäller visa upp ett intyg

över narkotikatest, skaffa kreditupplysningar om honom eller henne eller låta honom eller henne genomgå läkarundersökning. Med hjälp av uppgifterna kan den behöriga myndigheten bedöma från fall till fall om den på det sätt som avses i det föreslagna 42 § 4 mom. bör fästa arbetsgivarens uppmärksamhet på andra enligt lag till buds stående metoder för att kontrollera arbetstagarens bakgrund.

I 3 mom. föreslås specialbestämmelser om ansökan om en normal eller omfattande säkerhetsutredning av person. Enligt det föreslagna momentet ska ansökan åtföljas av en utredning om boningsorterna och de längre vistelseorterna för den som utredningen gäller under högst de tio senaste åren samt matrikelutdrag eller någon annan utredning om utbildning och tjänste- och arbetsavtalsförhållanden under minst de tio senaste åren. Uppgifter som motsvarar matrikelutdrag ska inte behöva visas upp i fråga om en person som redan är anställd hos den behöriga myndigheten, om den behöriga myndigheten kan skaffa uppgifterna på tjänstens vägnar.

Förslaget innebär att ett bredare informationsunderlag än för närvarande står till förfogande för säkerhetsutredningar av personer, vilket kan anses behövas bl.a. på grund av de växande internationella förpliktelseerna och strävan att föra förfarandet i Finland närmare praxis i andra länder. Information om vistelse utomlands behövs för att det ska kunna bedömas om uppgifter ur utländska myndighetsregister bör inhämtas.

När en omfattande säkerhetsutredning av person söks ska en blankett för personuppgifter enligt 28 § fogas till ansökan eller ges in separat. På blanketten uppges den som utredningen gäller sådana uppgifter som ska beaktas vid bedömningen.

I 4 mom. föreslås en allmän bestämmelse enligt vilken den som ansöker om en utredning, på begäran av den behöriga myndigheten ska lämna uppgifter som enligt den föreslagna lagen ska beaktas vid bedömningen av förutsättningarna för en säkerhetsutredning. Kompletterande uppgifter av detta slag kan vara t.ex. uppgifter om en internationell organisations stadgar enligt vilka det krävs en säkerhetsutredning eller ett intyg över säkerhetsutredning (15 § 2 mom.).

Förutsättningar för säkerhetsutredning av person

18 §. *Överensstämmelse med säkerhetskraven som en allmän förutsättning.* En allmän förutsättning för säkerhetsutredning av person är enligt det föreslagna 1 mom. att sökanden genom tekniska eller andra åtgärder har begränsat tillgången till uppgifter som skyddas samt har sett till att lokaler och informationssystem är skyddade och har vidtagit andra behövliga åtgärder för informationssäkerhet och andra säkerhetsarrangemang. Syftet med den föreslagna regleringen är att främja allmän informationssäkerhet och säkerställa att säkerhetsutredningarna används endast som en del av mera omfattande säkerhetsarrangemang, inte i stället för dem.

Enligt 2 mom. ska tillbörliga informations-säkerhetsåtgärder kunna påvisas t.ex. genom att företaget på basis av en säkerhetsutredning av företag har mottagit ett intyg över säkerhetsutredning som av företag eller att sökanden har mottagit ett intyg utfärdat av ett i lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet avsett godkänt bedömningsorgan. Myndigheter kan påvisa tillbörliga åtgärder genom ett sådant intyg av Kommunikationsverket som avses i lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation. Utöver dessa ska tillbörligheten kunna påvisas också på något annat sätt som skyddspolisen godkänner, t.ex. genom en informationssäkerhetsplan och anvisningar för genomförandet av den.

I 3 mom. föreslås det en bestämmelse om de situationer där säkerhetsåtgärderna inte behöver klarläggas. Här handlar det om bl.a. dem som ska antas till läroanstalter och personer som sköter uppdrag som inrymmer t.ex. installations- och serviceuppgifter på olika verksamhetsställen.

19 §. *När får en normal säkerhetsutredning av person göras.* I 1 mom. föreslås det bestämmelser om de förutsättningar som bestämmer när en normal säkerhetsutredning av person kan göras om dem som medverkar i arbetslivet eller söker sig till arbetsuppgifter. Momentet gäller tjänstemän och dem som söker en tjänst samt dem som sköter uppdrag i arbetsavtalsförhållande och enligt uppdrag

och dem som ska utses till ett sådant uppdrag.

Det bör anses vara klart att olika punkter i en reglering av det slag som föreslås kan vara och är delvis överlappande. Detta kan inte undvikas helt när behovet är att skydda centrala allmänna och andra internationellt viktiga intressen.

De bestämmelser som föreslås i paragrafen kan vara delvis överlappande också med de bestämmelser som i 21 § föreslås när det gäller förutsättningarna för begränsade säkerhetsutredningar av personer. Det att det enligt flera olika punkter finns förutsättningar för en säkerhetsutredning kan av grundad anledning ses som ett antagande om att en säkerhetsutredning är allmänt tillåten. Den partiella överlappningen antas inte medföra olägenheter för de sökande, eftersom skyddspolisen kommer att ha rätt att både avgöra en ansökan om begränsad säkerhetsutredning av person och att överföra en till skyddspolisen ställd ansökan om säkerhetsutredning av person till den enhet inom polisförvaltningen som gör begränsade säkerhetsutredningar av personer (24 §).

Enligt den föreslagna 1 punkten kan en normal säkerhetsutredning av person göras för en person som får rätt att annat än tillfälligt hantera myndighetshandlingar som kan eller ska säkerhetsklassificeras på skyddsnivåerna II—III. Arbetsuppgifter av detta slag finns i synnerhet inom utrikesförvaltningen och försvarsförvaltningen och i anslutning till andra förvaltningsuppgifter inom säkerhetsbranschen.

Enligt punkten ska en säkerhetsutredning kunna göras också för den som sköter sådana uppgifter där han eller hon genom att röja sekretessbelagda uppgifter eller begå någon annan lagstridig gärning, på ett betydande sätt kan äventyra statens säkerhet, försvaret, internationella förbindelser, beredskap för undantagsförhållanden, befolkningsskyddet eller vitala samhällsfunktioner eller säkerhetsarrangemang för skyddet av dessa intressen.

Enligt den föreslagna 2 punkten ska en utredning kunna göras för den som arbetar som sköter arbetsuppgifter vid riksdagens kansli, republikens presidents kansli, riksdagens justitieombudsman eller statens revisionsverk

och i sina arbetsuppgifter får information som kan jämföras med information som avses i 1 punkten eller för den som får permanent tillträde till riksdagens eller dess ämbetsverks lokaler. Bestämmelsen behövs för att trygga riksdagens verksamhet samt för tydlighetens skull och med beaktande av att statsrådets förordning om informationssäkerheten inom statsförvaltningen och dess bestämmelser om klassificering av handlingar inte är tillämpliga på riksdagens ämbetsverk eller inrättningar.

Enligt den föreslagna 3 punkten ska en utredning kunna göras också för den som arbetar med uppgifter som direkt stöder statsledningen och där särskild tillförlitlighet kan krävas.

I statens säkerhet ingår att skydda också dem som sköter uppgifter vid centrala statsorgan, såsom republikens president, riksdagens talmän och medlemmarna av statsrådet. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att säkerställa att de som arbetar i omedelbar närhet av dessa personer och de som sköter konkreta uppgifter av servicekaraktär, t.ex. sekreterar- och transportuppgifter, är tillförlitliga. De som arbetar med uppgifter av detta slag får ständigt information som är av betydelse med tanke på sådana säkerhetsarrangemang som ska hållas hemliga enligt 24 § 1 mom. 7 punkten i offentlighetslagen.

Enligt den föreslagna 4 punkten ska en säkerhetsutredning av person kunna göras för den som arbetar eller kommer att arbeta med uppgifter där man kan skada funktionen hos den infrastruktur som är nödvändig för ett fungerande samhälle eller den kritiska produktionens kontinuitet i alla situationer.

Enligt statsrådets principbeslut av den 16 december 2010 om en säkerhetsstrategi för samhället kan bl.a. kraftförsörjning, data- trafik och informationssystem, transportlogistik, samhällsteknik, livsmedelsförsörjning, vattentjänster, industri- och serviceproduktion samt finans- och betalsystem hänföras till den kritiska infrastrukturen och produktionen. Personer som sköter kritiska uppgifter inom bl.a. dessa sektorer ska således kunna omfattas av förfarandet med säkerhetsutredningar av personer.

Förslaget anknyter till propositionens syfte att skydda samhället mot allvarliga stör-

ningssituationer. Det är meningen att tillämpningsområdet för punkten ska omfatta personer som arbetar med vitala uppgifter enligt säkerhetsstrategin oavsett om de är tjänstemän eller verksamma inom den privata sektorn och oavsett om de har ledaruppgifter eller praktiska arbetsuppgifter. En väsentlig aspekt med tanke på tillämpningsområdet är hurdan inverkan den berörda personens verksamhet kan ha på den infrastruktur som är nödvändig för ett fungerande samhälle eller på den kritiska produktionens kontinuitet i alla situationer och hurdana följder han eller hon kan åstadkomma genom sin verksamhet.

Funktionen och informationssäkerheten hos informationssystem som är viktiga för såväl myndigheternas verksamhet som den övriga verksamheten i samhället utgör centrala förutsättningar. Enligt den föreslagna 5 punkten ska en säkerhetsutredning av person kunna göras för dem som i egenskap av ett informationssystemets huvudanvändare eller med beaktande av sina övriga befogenheter i övrigt kan skada sådana informationssystem som är viktiga med tanke på myndigheternas verksamhet eller de grundläggande samhällsfunktionerna eller skada informationssäkerheten i dessa informationssystem.

De s.k. basregistren liksom exempelvis informationssystemen inom de finansiella systemen är exempel på centrala informationssystem som stöder den administrativa verksamheten. Förhindrade möjligheter att få basuppgifter om befolkningen eller företagen eller en längre tid med icke fungerande informationssystem för bankerna kan allvarligt skada de mest olika former av funktioner.

I den föreslagna bestämmelsen har med ett informationssystemets huvudanvändare jämförats även andra som på grund av sina befogenheter kan orsaka den följd som avses i punkten. Detta behövs på grund av de intressen som skyddas och med beaktande av de möjligheter som de system som används erbjuder att med hjälp av administreringen av användarrättigheterna förhindra avsiktliga, skadliga gärningar.

Med hjälp av säkerhetsutredningar av personer strävar man också enligt gällande lag efter att skydda sådana affärs- och yrkeshemligheter och ekonomiska intressen som är av störst betydelse. Enligt den föreslagna 6

punkten ska en normal säkerhetsutredning av person kunna göras för den som i sina arbetsuppgifter har tillgång till information som om den röjs eller blir föremål för annan hantering eller annan obehörig verksamhet kan förorsaka allvarlig skada för samhälls-ekonomi eller fungerande finans- och försäkringssystem eller för näringsverksamhet av betydelse för det nationella intresset.

Bestämmelsen ska kunna tillämpas på både tjänstemän och personer anställda inom den privata sektorn. Punkten kan vara tillämplig på t.ex. dem som i samband med finansinspektion eller annars får tillgång till information som om den röjs olovligt kan medföra allvarliga störningar i det finansiella systemet. Punkten kan bli tillämplig också på dem som arbetar eller ska anställas vid ett privat företag – både i ledningen och som arbetstagar – och vilkas arbetsuppgifter är av betydelse för samhälls-ekonomi eller av nationell betydelse på grund av sin produktionsinriktning eller kunskapskompetens jämte utvecklingsarbete och dess omfattning.

I 2 mom. föreslås det bestämmelser om dem som ska utses till specialuppdrag eller antas till utbildning och i fråga om vilka det kan göras en normal säkerhetsutredning av person.

En normal säkerhetsutredning av person ska kunna göras i syfte att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet och på ansökan av en person inför ett uppdrag enligt 15 § 2 mom. i en internationell organisation eller i ett internationellt organ eller i en annan stat. I 1 punkten föreslås det en specialbestämmelse om uppgifter inom försvarsförvaltningen. Enligt punkten ska en säkerhetsutredning av person kunna göras för den som håller på att utses eller antas till uppgifter inom försvarsförvaltningen, som studerande vid Försvarshögskolan, till utbildning enligt lagen om frivilligt försvar (556/2007), till uppgifter inom Försvarsutbildningsföreningen eller till kris- hanteringsuppdrag och fredsbevarande uppdrag som genomförs som internationellt samarbete eller till utbildnings- och övnings- verksamhet som hänför sig till kris- hanteringsuppdrag och fredsbevarande uppdrag.

På grund av uppgifternas art hos polisen och gränsbevakningsväsendet omfattas de

som arbetar med dessa uppgifter av ett särskilt krav på tillförlitlighet. I 2 punkten föreslås det därför en bestämmelse om säkerhetsutredningar i fråga om dem som ska antas till Polisyrkeshögskolan och dem som utses till uppgifter inom gränsbevakningsväsendet.

Enligt den föreslagna 3 punkten ska en säkerhetsutredning av person kunna göras i fråga om den som ska antas till utbildning som förbereder för uppgifter inom utrikesförvaltningen. Till denna del motsvarar förslaget nuvarande praxis.

I 3 mom. föreslås det av tydlighetsskäl en bestämmelse där specialsituationerna enligt 22 och 24 § beaktas.

20 §. *När får en omfattande säkerhetsutredning av person göras?* I de föreslagna bestämmelserna fastställs det i vilka situationer sådan merinformation som avses i 27—29 § i lagförslaget ska få inhämtas om den som är föremål för en säkerhetsutredning av person. Förfarandet ska kunna tillämpas av de särskilda skäl som anges i paragrafen.

Paragrafen har ett relativt begränsat tillämpningsområde och det antal arbetsuppgifter där det kan bli aktuellt med en omfattande säkerhetsutredning av person är förhållandevis litet. År 2010 gjorde skyddspolisens 77 motsvarande omfattande säkerhetsutredningar enligt gällande lag. Förfarandet kommer i huvudsak att beröra tjänstemän i ledaruppgifter och i vissa specialuppgifter.

Ett breddat informationsunderlag ska enligt den föreslagna 1 punkten användas för dem som i sina arbetsuppgifter får rätt att annat än tillfälligt hantera klassificerade handlingar på skyddsnivå I eller II. Arbetsuppgifter av detta slag finns framför allt inom försvars- och utrikesförvaltningen och vid skyddspolisens.

En omfattande säkerhetsutredning av person ska enligt den föreslagna 2 punkten kunna göras i situationer där en person sköter sådana arbetsuppgifter där han eller hon genom att röja sekretessbelagda uppgifter eller begå någon annan lagstridig gärning kan skada statens säkerhet, försvaret eller Finlands internationella förbindelser. Punkten omfattar t.ex. sådana situationer där en person i samband med sina arbetsuppgifter genom faktisk, lagstridig verksamhet kan åstadkomma de följder som avses i punkten.

I den föreslagna 3 punkten har det beaktats att det enligt internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet eller t.ex. enligt internationella organisationers eller organs stadgar kan förutsättas en mera omfattande och exaktare utredning än vanligt. Bestämmelsen behövs således för att finländare ska kunna utses till internationella uppdrag där det krävs särskild tillförlitlighet.

21 §. När får en begränsad säkerhetsutredning av person göras. Begränsade säkerhetsutredningar av personer ska göras av den enhet som Polisstyrelsen utsett för uppgiften.

I paragrafen föreslås det bestämmelser som delvis motsvarar praxis för begränsade säkerhetsutredningar enligt gällande lag. Utredningsformen utvidgas i någon mån från tillämpningspraxisen för gällande lag till att omfatta vissa personer som sköter sådana arbetsuppgifter inom den privata sektorn som äventyrar säkerheten samt till dem som hanterar betydande egendomsposter eller har rätt att överföra medel elektroniskt.

På grund av utvecklingen inom den offentliga förvaltningen lämnas också klassificerad information till utomstående för skötseln av olika arbetsuppgifter, såsom expert- och databehandlingsuppgifter. I anslutning till detta föreslås det i 1 mom. i syfte att minska informationssäkerhetsriskerna att en begränsad säkerhetsutredning ska kunna göras för den som utifrån ett anställningsförhållande, utifrån ett uppdrag på förordnande av myndighet eller utifrån ett upphandlingsavtal får rätt att hantera myndighetshandlingar på skyddsnivåerna III–IV (1 punkten). Bestämmelsen gäller således t.ex. arbetstagare vid serviceföretag för databehandling i de situationer som avses i punkten.

Enligt den föreslagna 2 punkten kan en begränsad säkerhetsutredning göras för den som arbetar med att framställa pass eller identitetskort eller andra sådana intyg som utfärdas av en myndighet, om det ställs ett särskilt krav på pålitlighet.

I den föreslagna 3 punkten finns en bestämmelse om personer som i vissa situationer har tillträde till myndigheternas lokaler. Enligt den kan en säkerhetsutredning göras beträffande den som får permanent tillträde till en lokal eller ett område som en myndighet har stängt för allmänheten och där själv-

ständigt utför byggnads-, installations-, underhålls-, eller bevakningsuppgifter eller andra med dem jämförbara uppgifter, om orättmätig användning av information som kan fås om lokalen eller området eller lagstridiga gärningar där kan äventyra den allmänna säkerheten, statens säkerhet eller något annat betydande allmänt intresse.

Enligt den föreslagna 4 punkten ska utredningsförfarandet kunna inriktas på personer som har tillträde till sådana lokaler på trafikflygplatser, i hamnar eller på andra trafikområden av betydelse för fortsatta och säkra trafikförbindelser inom och utom landet som är stängda för allmänheten eller till platser som är av betydelse för allmänt fungerande datakommunikationsförbindelser eller el- och energiproduktion.

Med trafikflygplats avses enligt 81 § 1 punkten i luftfartslagen (1194/2009) en flygplats med fasta flyginformations-, alarmerings-, flygrådgivnings- och flygkontrolltjänster. Det har antagits EU-rättsakter för säkerhetsarrangemangen både inom flygtrafiken och i hamnarna, vilket har beaktats vid beredningen av lagförslaget.

Det är meningen att punkten ska främja skyddet av platser inom den kritiska infrastrukturen. Utöver de förutsättningar för begränsade säkerhetsutredningar som ingår i gällande lag nämns i punkten särskilt platser som är av betydelse för allmänt fungerande datakommunikationsförbindelser eller el- och energiproduktion.

Enligt den föreslagna 5 punkten ska en begränsad säkerhetsutredning av person kunna göras för vissa personer som sköter uppgifter i anslutning till hantering av kärnämnen. Sådana uppgifter är transport av kärnämnen och uppgifter där personen har tillträde till en kärnanläggning eller genom tillträde till det område där en kärnanläggning byggs får information om faktorer som inverkar på kärnanläggningens säkerhet. En säkerhetsutredning ska också kunna göras för personer som har tillträde till platser där kärnämnen används eller lagras eller till sådana platser där strålkällor används eller lagras och där mängden radioaktiva ämnen motsvarar eller överskrider den aktivitetsnivå för slutna strålkällor med hög aktivitet som avses i strålskyddslagstiftningen.

I dagens omvärld är det motiverat att möjligheten att göra säkerhetsutredningar utsträcks till att gälla även dem som har tillträde till platser där kärnämnen och radioaktiva ämnen används och lagras och till dem som genom tillträde till det område där en kärnanläggning byggs kan få tillgång till information om faktorer som inverkar på kärnanläggningens säkerhet.

Finland har genom internationella avtal förbundit sig att skydda kärnämnen och radioaktiva ämnen mot sabotage och stöld. Om ämnen av detta slag används otillbörligt eller rent av lagstridigt kan konsekvenserna bli synnerligen skadliga för människornas hälsa och för miljön.

Begreppet slutna strålkälla med hög aktivitet som nämns i den föreslagna punkten definieras i 31 a § i strålskyddslagen (592/1991).

I 4 punkten föreslås det en specialbestämmelse som gäller utredningar om dem som arbetar med explosiva ämnen. Enligt punkten ska en begränsad säkerhetsutredning av person kunna begäras för en person som arbetar med uppgifter som ansluter sig till tillverkning eller transport av sprängämnen eller som på något annat sätt kan komma i besittning av en betydande mängd sprängämnen eller andra sådana ämnen som genom obehörig hantering kan förorsaka skada på ett vidsträckt område eller för en stor mängd människor.

Det är lätt att förstå den föreslagna bestämmelsen ur perspektivet för allmän säkerhet och förhindrande av brott. Sprängämnesindustrin har ansett det vara viktigt att den kan säkerställa tillförlitligheten hos sin personal.

Den föreslagna lagen om ändring av lagen om laddare (lagförslag 11) anknyter till trygg användning och hantering av sprängämnen. Enligt lagförslaget ska den myndighet som utfärdar kompetensbrev för laddare kunna skaffa en begränsad säkerhetsutredning av person i fråga om alla som ansökt om kompetensbrev.

Förutom genom kärnämnen och sprängämnen kan betydande fara för allmän säkerhet förorsakas också genom ämnen som kan användas som biologiska vapen, kemiska vapen eller toxinvapen. Enligt den föreslagna 5 punkten ska person som kan komma i be-

sittning av ämnen av detta slag kunna bli föremål för en begränsad säkerhetsutredning av person.

Enligt den föreslagna 8 punkten ska en begränsad säkerhetsutredning av person kunna göras för en person som arbetar med sådana uppgifter som hör till eller stöder samhällsteknisk service, livsmedelsservice eller läkemedelsförsörjning och där man kan förorsaka allvarlig fara för allmänhetens hälsotillstånd eller säkerhet. Till samhällsteknisk service hänförs energiförsörjning, vattentjänster och bl.a. avfallshantering. Med tanke på allmänhetens hälsotillstånd är det viktigt att i synnerhet enheterna inom vattentjänster skyddas.

Olika slags områden som utnyttjas för energiförsörjningsbehov och där betydande mängder bränsle kan ha lagrats är exempel på områden för samhällsteknisk service vilka kan ha betydelse med tanke på allmän säkerhet.

En begränsad säkerhetsutredning av person ska kunna göras också för personer som arbetar i sådana uppgifter inom livsmedelsservice och läkemedelsförsörjning där de kan förorsaka allvarlig fara för allmänhetens hälsotillstånd och säkerhet. Punkten ska tillämpas också på sådana uppgifter som stöder de sektorer som nämns i punkten, t.ex. serviceuppgifter som gäller informations- och produktionssystem.

Enligt den föreslagna 9 punkten ska en begränsad säkerhetsutredning av person kunna göras för en person som har tillträde till en central för penningräkning eller arbetar inom penningtillverkning, ansvarar för arbetsgivarens eller för arbetsgivarens kunders räkning för värdetransporter eller i andra med dem jämförbara förhållanden självständigt och utan fortlöpande övervakning hanterar kvalitativt eller kvantitativt betydande egendom, såsom pengar, värdepapper eller värdeföremål.

Under den nuvarande lagens tid har det varit i någon mån svårt att säkerställa tillförlitligheten hos dem som sköter uppgifter i samband med värdetransporter. Behovet att kontrollera bakgrunden aktualiserades i praktiken i anslutning till ett rån som riktades mot en värdetransport och där det vid undersökningen framkom att de som hade skött värde-

transportsuppgifter hade varit med om att planera och genomföra rånet.

Punkten hänför sig som helhet till skyddet av betydande egendomsposter och förebyggande av brott som riktas mot dem. Den föreslagna bestämmelsen ska tillämpas förutom på personer som har tillträde till en central för penningräkning och personer som sköter värdetransporter också på dem som i med dessa jämförbara förhållanden självständigt och utan fortlöpande övervakning hanterar kvalitativt eller kvantitativt betydande egendom, såsom pengar, värdepapper eller värdeföremål.

I bestämmelsen avsedda arbetsuppgifter i anslutning till betydande penningbelopp kan vara t.ex. uppgifter som går ut på att samla in och förflytta stora köpcenters kassamedel.

Avsikten med den föreslagna formuleringen har varit att understryka att vilka arbetsuppgifter som helst, såsom kassauppgifter i varuhus eller serviceuppgifter i banker, inte kan ligga till grund för en begränsad säkerhetsutredning av person. I lagen om integritetsskydd i arbetslivet föreskrivs det om förutsättningarna för att övervaka t.ex. kassorna med video, och dessutom kan övervakningen genomföras med andra metoder.

För betydande aktioner inom bankverksamheten krävs det i regel medverkan av två tjänstemän. Tillämpningsområdet för den föreslagna bestämmelsen harmonierar således både med praktiska behov och med de principer för användning av övervakningsmetoder som tillägnats genom lagen om integritetsskydd i arbetslivet.

Det föreslås att en begränsad säkerhetsutredning av person ska kunna göras också för en person som på grund av sin ställning har sådana rättigheter att överföra arbetsgivarens eller arbetsgivarens kunders medel eller ändra uppgifter om dem som om de utövas i strid med bemyndiganden eller anvisningar kan förorsaka betydande skada för arbetsgivaren eller arbetsgivarens kunder (10 punkten).

I den föreslagna bestämmelsen har det beaktats att pengar, värdepapper och placeringsprodukter i dagens läge i allra högsta grad är egendom som behandlas elektroniskt och för vilka man kan förorsaka stora skador genom användning av informationssystem. Syftet med regleringen är inte att utsträcka

säkerhetsutredningarna till anställda som utför serviceuppgifter, utan till dem som har chefs- och nyckelpositioner. Några hundra personer kommer att omfattas av begränsade säkerhetsutredningar av person.

I 2 mom. föreslås det bestämmelser om begränsad säkerhetsutredning i speciellsituationer.

Enligt den föreslagna 1 punkten ska en begränsad säkerhetsutredning av person kunna göras för en person som avses bli utsedd till civila krishanteringsuppdrag eller antagen till utbildnings- och övningsverksamhet som hänför sig till civil krishantering.

Enligt den föreslagna 2 punkten ska en utredning kunna göras för en person som arbetar med lednings- eller sakkunniguppgifter inom Nödcentralverkets förvaltning eller med jouruppgifter vid en nödcentral eller med lednings- eller sakkunniguppgifter inom polis- eller räddningsväsendets förvaltning eller med uppgifter inom räddningsverksamhet.

Anställda vid nödcentralerna betraktas som en kritisk grupp eftersom de bl.a. har tillträde till olika personregister. Inom polisförvaltningen arbetar också civil personal bl.a. med uppgifter inom tillståndsförvaltningen och med andra sådana uppgifter där de har tillträde till polisregister som innehåller sekretessbelagda uppgifter, t.ex. skjutvapenregistret. I dagens läge blir dessa personer föremål för begränsad säkerhetsutredning.

Enligt den föreslagna 3 punkten ska en begränsad säkerhetsutredning av person kunna göras för en person som avses bli antagen till sådan utbildning enligt lagen om Räddningsinstitutet (607/2006) som leder till yrkesinriktade examina inom räddningsväsendet eller nödcentralverksamheten, till utbildning för räddningsväsendets befäl som leder till yrkeshögskoleexamen eller till utbildning vid Brottsförhållningsrådets utbildningscentral.

De arbetsuppgifter som nämns i den föreslagna bestämmelsen är på grund av sina särdrag förknippade med ett särskilt krav på tillförlitlighet, vilket det är ändamålsenligt att beakta redan när personer antas till utbildning med sikte på arbetsuppgifterna.

Enligt den föreslagna 4 punkten ska en begränsad säkerhetsutredning av person kunna göras för en person som har sökt till utbild-

ning för ansvarig föreståndare, utbildare i användningen av maktmedel och väktare enligt lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002). I denna proposition ingår ett förslag till lag om ändring av lagen om privata säkerhetstjänster (lagförslag 12).

Enligt punkten ska en begränsad säkerhetsutredning kunna göras för en person som har ansökt om kompetensbrev för laddare. Enligt det förslag till lag om ändring av lagen om laddare som ingår i denna proposition (lagförslag 11) ska den myndighet som utfärdar kompetensbrev kunna ansöka om begränsad säkerhetsutredning för dem som ansökt om kompetensbrev.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska en begränsad säkerhetsutredning av person kunna göras också för dem som sköter eller ska utses till sådana arbetsuppgifter som skyddspolis i enlighet med 22 § har godkänt för förfarandet eller i enlighet med 24 § har överfört för att behandlas av en polisinrättning.

Det har ansetts att bestämmelsen behövs av tydlighetsskäl och för en ändamålsenlig arbetsfördelning när säkerhetsutredningar görs.

22 §. Godkännande av vissa arbetsuppgifter för förfarandet med säkerhetsutredning. Skyddspoliserna ska kunna godkänna även andra än de som sköter arbetsuppgifter enligt 19 och 21 § för förfarandet med säkerhetsutredning av person.

Enligt det föreslagna 1 mom. kan för utredningsförfarandet utöver de arbetsuppgifter för ett företags arbetstagare som ansetts i ett beslut även godkännas arbetsuppgifter som sköts av arbetstagare hos en underentreprenör som verkar för företagets räkning.

En person ska enligt den föreslagna 1 punkten kunna godkännas för förfarandet med säkerhetsutredning av person, om arbetsuppgifterna ger sådana rättigheter att använda arbetsgivarens eller arbetsgivarens kunders informationssystem som om de utövas på obehörigt sätt kan avbryta eller på ett betydande sätt äventyra informationssystemets funktion så att detta orsakar ett omfattande avbrott i produktionsverksamheten eller på något annat därmed jämförbart sätt förorsakar arbetsgivaren eller arbetsgivarens kunder betydande ekonomisk skada.

Så kallade huvudanvändaruppgifter vid företaget där personen har omfattande tillträde

till företagets olika informationssystem är ett exempel på uppgifter som avses i punkten. Den som innehar användarrättigheter ska dessutom på grund av sina rättigheter med hjälp av informationssystemet kunna förorsaka avbrott i eller på ett betydande sätt äventyra informationssystemets funktion. Informationssystemets funktion ska dessutom ha betydelse med tanke på produktionsverksamhetens kontinuitet.

Enligt den föreslagna 2 punkten kan det handla om arbetsuppgifter där till den som anställs ges sådan information om arbetsgivarens eller arbetsgivarens samarbetspartners affärs- eller yrkeshemligheter, teknologiska utvecklingsarbete eller utnyttjandet av det som om den överläts, används eller annars hanteras på obehörigt sätt förorsakar arbetsgivaren, arbetsgivarens kunder eller samarbetspartner betydande ekonomisk skada. Det anses att bestämmelsen behövs bl.a. för att skydda betydande ekonomiska värden i anslutning till teknologiskt utvecklingsarbete som utförs som samprojekt mellan olika företag.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 2 mom. 1 punkten ska det för godkännande förutsättas att företaget på grund av branschen i fråga eller sin verksamhet kan bli föremål för företagsspionage. Bestämmelsen begränsar kretsen av företag som kan godkännas för förfarandet. Det ska handla om företag som enligt förhandsbedömning på grund av branschen i fråga eller sin verksamhet, t.ex. utvecklingsarbetets omfattning, kan bli föremål för företagsspionage.

Alternativt ska det förutsättas att en utredning behövs för skyddet av ytterst viktiga enskilda ekonomiska intressen (2 punkten). Begreppet inrymmer anmärkningsvärt värdefulla affärs- och yrkeshemligheter.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska skyddspoliserna innan den fattar beslut om att godkänna tillämpning av förfarandet med säkerhetsutredning i fråga om vissa uppgifter begära ett utlåtande av den bedömningsnämnd som avses i 12 §. Förfarandet med ett utlåtande kan i dessa fall anses motiverat då ett beslut om att utvidga säkerhetsutredningsförfarandet är exceptionellt till sin natur och med beaktande av behovet att säkerställa att lagen verkställs på ett enhetligt sätt omedel-

bart när den träder i kraft samt för att såväl företagen i egenskap av sökande och den som utredningen gäller ska behandlas lika.

Enligt det föreslagna 4 mom. ska skyddspolisen i behövlig utsträckning informera den enhet inom polisförvaltningen som gör begränsade säkerhetsutredningar av personer om ett beslut som avses i 1 mom. Detta behövs för att ärendena ska kunna handläggas snabbt och effektivt.

Åtgärder vid säkerhetsutredning av person

23 §. Användning och kontroll av registeruppgifter samt intervju med den som utredningen gäller. I paragrafen föreskrivs det allmänt om förfarandena vid säkerhetsutredningar av personer.

Enligt det föreslagna 1 mom. ska en säkerhetsutredning av person göras genom att registeruppgifter om personen kontrolleras på det sätt som föreskrivs i det aktuella kapitlet samt genom att det skaffas information av den som utredningen gäller och genom att han eller hon intervjuas.

Avsikten har varit att ge intervjun med den som utredningen gäller en starkare framtoning än i gällande lag. Det ska dock inte alltid vara obligatoriskt att intervjua personen, utan en intervju ska i enlighet med förslaget göras vid behov. En intervju behövs inte nödvändigtvis t.ex. när det i de register som anlitats inte finns några brottsanteckningar för den som utredningen gäller.

I gällande lag har intervjuer kopplats till omfattande säkerhetsutredningar. Det föreslås att intervjuer ska kunna användas i samband med alla säkerhetsutredningar av person. Detta kan i första hand anses gagna den som utredningen gäller i synnerhet när det har inträffat förändringar i hans eller hennes livssituation och handlingssätt. Det här har betydelse i synnerhet för yngre personer, vilkas beteendemönster kan förändras rent av markant på grund av att de blir vuxna och inträder i arbetslivet.

Vid intervjun kan den som utredningen gäller få besvara frågor om sin situation i allmänhet, vistelse utomlands och sina relationer till medborgare i andra länder samt om andra omständigheter som är av särskild betydelse för bedömningen av hans eller hennes

tillförlitlighet med tanke på de arbetsuppgifter som ligger till grund för utredningen. Det handlar således om att klarlägga sådana omständigheter som kan inverka på huruvida han eller hon kan sköta sitt uppdrag lojalt och som sig bör. Intervjufrågorna kan variera förutom enligt omfattningen av säkerhetsutredningen också enligt arbetsuppgifterna. I samband med omfattande säkerhetsutredningar behövs det i allmänhet mer detaljerade och mer vidsträckta frågor än på andra utredningsnivåer.

Enligt 2 mom. ska den behöriga myndigheten trots sekretessbestämmelserna ha rätt att av andra myndigheter få och i samband med säkerhetsutredningen använda sådana uppgifter med vars hjälp det kan säkerställas att registeruppgifterna inte är föråldrade eller annars vilseledande. Det handlar således inte om någon sådan separat rätt till information som innebär att datainnehållet i utredningen om den berörda personen breddas.

Vid genomförandet av en omfattande säkerhetsutredning av person ska det enligt det föreslagna 3 mom. vara möjligt att också kontrollera närstående till och den ekonomiska ställningen för den som utredningen gäller enligt vad som föreskrivs i 27–29 §. Förfarandet motsvarar förfarandet enligt gällande lag.

24 §. Rätt för skyddspolisen att avgöra ett ärende som gäller begränsad säkerhetsutredning av person och att överföra en till skyddspolisen ställd ansökan. I syfte att genomföra en ändamålsenlig arbetsfördelning mellan polisen och skyddspolisen utan att äventyra skötseln av skyddspolisens uppgifter föreslås det specialbestämmelser om behandlingen av ärenden som gäller säkerhetsutredningar.

Enligt det föreslagna 1 mom. ska skyddspolisen trots vad som föreskrivs i 19 och 21 § kunna behandla en ansökan om begränsad säkerhetsutredning av person, om det behövs för att trygga statens eller allmän säkerhet. Ur det register över säkerhetsutredningar som ska föras enligt den föreslagna 48 § kommer skyddspolisen att få kännedom om ansökningar som ställts till den enhet inom polisen som gör begränsade säkerhetsutredningar av person. På grund av den snabba behandling som krävs kan skyddspolisen

samköra de identifieringsuppgifter för den som utredningen gäller som finns i registret över säkerhetsutredningar med skyddspolisens funktionella informationssystem.

Med allmän säkerhet hänvisas i detta sammanhang till användning av eventuell information om yrkeskriminella som fått från centralkriminalpolisen.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska skyddspolisen kunna överföra en till skyddspolisen ställd ansökan om normal säkerhetsutredning av person till den enhet inom polisförvaltningen som sköter säkerhetsutredningar för att behandlas som ett ärende som gäller begränsad säkerhetsutredning av person, om det är ändamålsenligt och ärendet inte behöver behandlas av skyddspolisen på grund av statens eller allmän säkerhet. Det här innebär att skyddspolisen får överföra ärendet efter det att den först har säkerställt att det inte finns några uppgifter om personen i skyddspolisens funktionella informationssystem eller att det inte har fått några uppgifter om honom eller henne ur registret över misstänkta. Ärenden som avses i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska inte överföras enligt momentet, vilket beror på de föreslagna bestämmelserna i 9 § 1 mom.

Informationskällor

25 §. Informationskällor vid normal säkerhetsutredning av person. Det föreslås att det i den nya lagen i enlighet med det reglerings sätt som redan ingår i gällande lag ska anges i vilka personregister det finns registeruppgifter som kan utgöra underlag för normala säkerhetsutredningar av personer.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 1 mom. 1 punkten ska en säkerhetsutredning av person kunna basera sig på uppgifter som hämtas ur befolkningsdatasystemet. Av dessa uppgifter framgår förutom basuppgifter om personen också uppgifter om make och barn.

Enligt den föreslagna 2 punkten ska uppgifterna i straffregistret, bötesregistret och näringsförbudsregistret stå till förfogande, och enligt 3 punkten uppgifterna om brottmål som är eller har varit föremål för åtalsprövning i det i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem ingående rikssy-

stemet för behandling av diarie- och ärendehanteringsuppgifter samt uppgifterna om avgöranden av brottmål i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden. När det gäller uppgifterna i bötesregistret föreslås det att rätten till information begränsas till uppgifter om bötesstraff. I bötesregistret ingår för närvarande uppgifter om bl.a. ersättningar, vilka inte har ansetts ha någon betydelse för säkerhetsutredningarna.

Enligt den föreslagna 4 punkten ska det vara tillåtet att hämta uppgifter som lagrats i informationssystemet för polisärenden, informationssystemet för förvaltningsärenden och skyddspolisens funktionella informationssystem, vilka avses i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

I samband med säkerhetsutredningar av personer ska man också kunna använda uppgifter som ingår i informationssystemet för militärrättsvården och säkerhetsdataregistret, vilka förs av huvudstaben (5 punkten), i gränsbevakningsregistret, som förs av staben för gränsbevakningsväsendet (6 punkten) samt i undersöknings- och handräckningssystemet, som förs av tullstyrelsen (7 punkten).

Register som gäller yrkesutövare eller näringsidkare samt deras handlingsbehörighet (8 punkten) är en ny informationskälla jämfört med gällande lag. Som exempel på register av detta slag kan nämnas centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården enligt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och förmedlingsrörelseregistret enligt lagen om fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler (1075/2000).

Enligt den föreslagna 9 punkten ska uppgifter få skaffas ur register som förs av en myndighet som övervakar i lag föreskriven verksamhet och vilka innehåller uppgifter om handlingsbehörigheten för ett företags ansvarsperson.

Enligt den föreslagna 10 punkten ska uppgifter kunna skaffas ur alla delregister i utlänningsregistret och ur visumregistret.

Det föreslås att informationsunderlaget för säkerhetsutredningar av personer breddas så att uppgifter ska kunna inhämtas också ur

kreditupplysningsregistret och utsokningsregistret. Det forslaget ingår i *11 punkten*.

På grund av det växande internationella samarbetet kan den som utredningen gäller vara antingen en utlännning eller en finländare som har vistats utomlands i långa tider. Vid beredningen av forslaget har utgångspunkten varit att situationer av detta slag bör beaktas i den nya lagen. I *12 punkten* föreslås det därför en bestämmelse om att när en säkerhetsutredning av person görs ska det också vara tillåtet att använda uppgifter som finns i register som förs av myndigheter i en annan stat och som motsvarar de register som innehåller sådana uppgifter som avses i 1—3 punkten.

Inom Europeiska unionen har det utformats ett system för utbyte av straffregisteruppgifter, och som ett resultat av det är det under vissa förutsättningar möjligt att till straffregistret överföra uppgifter om straffdomar som en finsk medborgare tilldömts i ett annat land. Bestämmelser om detta finns i lagen om lagring av straffregisteruppgifter och om utlämnande av sådana uppgifter mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (214/2012) och i straffregisterlagen. Den reformen undanröjer dock inte behovet av en specialbestämmelse.

När en normal säkerhetsutredning görs ska det enligt det föreslagna *2 mom.* också vara tillåtet att använda sådana uppgifter i registret över misstänkta som centralkriminalpolisen ansett vara nödvändigt att uppge för att ett intresse som ligger till grund för säkerhetsutredningen ska kunna skyddas mot organiserade kriminella sammanslutningars åtgärder.

Förslaget breddar det nuvarande informationsunderlaget. Skyddspolisen kommer dock inte att ha direkt förbindelse till registret över misstänkta, utan centralkriminalpolisen kommer att förmedla uppgifterna från fall till fall som ett meddelande med karaktär av varning. Så som framgår av det föreslagna 50 § 3 mom. kommer centralkriminalpolisen att få information om aktuella ansökningar om säkerhetsutredningar av personer ur registret över säkerhetsutredningar. Personbeteckningarna för dem som utredningarna gäller kommer att samköras med personbeteckningarna för dem som registrerats i in-

formationssystemet för misstänkta, och utifrån samkörningen får centralkriminalpolisen information om personer för vilka det har ansökts om säkerhetsutredning och om vilka det också finns uppgifter i informationssystemet för misstänkta. Utgående från resultatet kan centralkriminalpolisen bedöma om skyddspolisen bör informeras om saken.

Syftet med förfarandet är att förhindra att de som deltar i organiserad brottslig verksamhet eller är misstänkta för sådan verksamhet får tillträde eller tillgång till platser och material som kräver särskilt skydd. Enligt centralkriminalpolisen har det redan förekommit försök av detta slag. I 17 kap. 1 a § i strafflagen föreskrivs det om straff för deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet.

26 §. Uppgifter ur register som förs av utländska myndigheter. I dagens läge kan arbete utomlands vara långvarigt och uppgifter om sådant som inträffat utomlands antecknas vanligen inte i de finländska myndighetsregister som nämns i 25 §. De myndigheter som ska göra säkerhetsutredningar har därför inte förutsättningar att göra en sådan och framför allt inte förutsättningar att utfärda intyg över säkerhetsutredning. Detta kan inverka på möjligheterna för finländare som arbetat länge utomlands att hitta lämpliga arbetsuppgifter i Finland efter återflyttningen.

På grund av fri rörlighet för arbetskraften i synnerhet inom Europeiska unionen bör det vara möjligt att göra säkerhetsutredningar som gäller medborgare från andra länder som kommer till Finland. Med tanke på likabehandling av arbetstagare kommer de föreslagna bestämmelserna att gälla både finska medborgare som vistats utomlands den längsta tid som föreslås i bestämmelserna och utländska medborgare som första gången kommer till Finland eller som vistats här en kortare tid än den föreslagna angivna tiden.

Av de skäl som anförts ovan föreslås det i *1 mom.* en bestämmelse om rätt för den som utredningen gäller att i mån av sina möjligheter visa upp ett intyg utfärdat av en utländsk myndighet över sådana registeruppgifter enligt 25 § 1—3 punkten som han eller hon utifrån de kontaktuppgifter som skyddspolisen lämnat på det sätt som avses i det föreslagna 3 mom. eller annars kan få för detta ändamål

enligt lagstiftningen i landet i fråga. Intyget ska lämnas innan en säkerhetsutredning av person görs.

Bestämmelsen gäller situationer där den som utredningen gäller före utredningen har bott utomlands utan avbrott mer än fem år under de tio senaste åren. Tiden fem år har ansetts vara skälig med hänsyn till exempelvis uppdrag inom utrikesförvaltningen och vissa uppdrag inom försvarsförvaltningen samt det besvär och de kostnader som utredningsskyldigheten medför för den som utredningen gäller.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det om de situationer där det inte behövs något utdrag.

Enligt den föreslagna 1 punkten ska det inte behöva inhämtas något utdrag från sådana länder från vilka den behöriga myndigheten i enlighet med internationella avtal kan skaffa uppgifterna på tjänstens vägnar. På grund av att det internationella samarbetet ökar kan det anses vara sannolikt att avtalsarrangemang som gäller utbyte av information i samband med säkerhetsutredningar ökar, och på grund av detta kommer myndigheterna att kunna skaffa behövliga uppgifter på tjänstens vägnar.

Enligt den föreslagna 2 punkten behövs det inte heller något utdrag, om den som utredningen gäller under den tid som avses i 1 mom. har varit anställd utomlands hos ett företag eller en myndighet eller hos en internationell organisation eller ett internationellt organ. Om anställningsförhållandet i praktiken har fortgått utan avbrott i utlandet under den tid som nämns i lagrummet, kan det betraktas som ett grundat antagande att personen inte har tilldömts frihetsstraff under denna tid.

Det är självklart att det trots de föreslagna bestämmelserna kan uppkomma situationer där det t.ex. för en utländsk arbetssökande inte går att få uppgifter som kan anses vara tillräckliga för en säkerhetsutredning. I situationer av detta slag ska den myndighet som gör säkerhetsutredningar informera den som ansökt om säkerhetsutredning om saken.

I det föreslagna 3 mom. finns en bestämmelse om skyddspolisens informativa verksamhet. På basis av de uppgifter som skyddspoliserna samlat in i sin verksamhet ska

den enligt momentet genom ett allmänt data-nät eller på andra lämpliga sätt lämna tillgängliga uppgifter om de behöriga myndigheter i andra stater som i enlighet med lagstiftningen i staten i fråga svarar för utredningar om bakgrund samt dessa myndigheters kontaktinformation.

Den föreslagna bestämmelsen innebär inte att skyddspoliserna åläggs skyldighet att klarlägga praxis i olika länder eller att informera om den. Skyldigheten att informera gäller bara de uppgifter som skyddspoliserna får kännedom om i samband med sin verksamhet.

27 §. Informationskällor vid omfattande säkerhetsutredning av person. I paragrafen föreslås det bestämmelser om hur en utredning kan utsträckas till att omfatta även andra uppgifter än de som avses i 25 §.

Som ytterligare uppgifter utöver de uppgifter som står till förfogande för en normal säkerhetsutredning av person ska det vara möjligt att använda uppgifter om näringsverksamhet och deltagande i sådan, uppgifter om förmögenhet och skulder samt andra ekonomiska bindningar och uppgifter om familje- och släktskapsförhållanden.

En omfattande säkerhetsutredning av person ska till alla delar göras med samtycke av den som utredningen gäller och med samtycke av närstående till honom eller henne, så som framgår av de föreslagna 5 och 8 §. En säkerhetsutredning av person och som görs i fråga om en närstående ska således få göras bara med samtycke av den närstående. Om den närstående inte ger sitt samtycke, ska en utredning trots det kunna göras, men när utredningen lämnas ska det uppges till vilka delar utredning inte har kunnat göras.

28 §. Blankett för personuppgifter och kontroll av uppgifterna på blanketten. För en omfattande säkerhetsutredning av person ska det skaffas uppgifter på bredare basis än för en sedvanlig säkerhetsutredning av person. Enligt det föreslagna 1 mom. är en blankett för personuppgifter som lämnats in av den som utredningen gäller den primära informationskällan för uppgifter av detta slag.

På blanketten för personuppgifter ska den som utredningen gäller uppges näringsverksamhet som personen har bedrivit eller deltagit i under de tio senaste åren (1 punkten), uppgifter om förmögenhet och skulder samt

andra ekonomiska bindningar (2 punkten) samt uppgifter om familje- och släktskapsförhållanden (3 punkten). Avsikten med den föreslagna bestämmelsen är att säkerställa att personen inte på grund av sin ekonomiska ställning riskerar att utsättas för illegala ekonomiska fördelar som bjuds ut av utomstående.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska den behöriga myndigheten kunna kontrollera de uppgifter som lämnats på blanketten för personuppgifter och för detta ändamål skaffa information som ingår i skatteförvaltningens offentliga beskattningsregister (1 punkten) samt ur register som har inrättats för allmänt bruk och som innehåller offentliga uppgifter som beskriver bedrivande av näringsverksamhet eller egendom (2 punkten), t.ex. handelsregistret, företags- och organisationsdatasystemet, värdeandelsregistret, fastighetsregistret och fordonsregistret. Uppgifterna om ekonomisk ställning ska dessutom få kontrolleras hos kreditinstitut och finansiella institut, om den som utredningen gäller har gett sitt tillstånd till det (3 punkten).

Enligt det föreslagna 3 mom. ska den behöriga myndigheten ge den som utredningen gäller möjlighet att yttra sig om de omständigheter som framkommit vid kontroll av de uppgifter som han eller hon har lämnat. Bestämmelsen behövs på grund av rättsskyddet för den som utredningen gäller.

29 §. När säkerhetsutredning av person utsträcks till närstående vid omfattande säkerhetsutredning av person. Om det är absolut nödvändigt för att syftet med en omfattande säkerhetsutredning av person ska uppnås, ska en säkerhetsutredning av person i enskilda fall kunna utsträckas till att gälla också närstående till den som utredningen gäller. Den föreslagna regleringen motsvarar regleringen enligt gällande lag.

30 §. Informationskällor vid begränsad säkerhetsutredning av person. När en begränsad säkerhetsutredning av person görs ska i huvuddrag samma registeruppgifter användas som i samband med en normal säkerhetsutredning av person. Skyddspolisens funktionella informationssystem och huvudstabens säkerhetsdataregister ska dock inte användas. Av den föreslagna hänvisningsbestämmelsen följer att inte heller uppgifter om personens

utbildning samt tjänste- och arbetsavtalsförhållanden, utländska myndigheters registeruppgifter liksom uppgifter i kreditupplysningsregistret och utskökningsregistret ska användas.

31 §. Specialbestämmelser om försvarsmakten och skyddspolisen. Försvarsmaktens och skyddspolisens verksamhet är förenad med särdrag, och därför föreslås det specialbestämmelser för dem.

Det föreslagna 1 mom. gör det möjligt att anlita försvarsmaktens egna informationssystem för säkerhetsutredningar av person när det gäller personer som ska utses till eller sköter arbetsuppgifter inom försvaret. Huvudstaben ska kunna använda värnpliktsregistret och registret över krishanteringspersonal.

I värnpliktsregistret ingår också uppgifter om hälsotillstånd och tjänsteduglighet. Enligt 2 mom. ska dessa uppgifter få beaktas när en utredning görs bara om det är nödvändigt för att trygga andras personliga säkerhet. Bestämmelsen om begränsning behövs på grund av integritetsskyddet och med hänsyn till syftet med databehandlingen.

I 3 mom. föreslås det en bestämmelse som möjliggör användning av försvarsförvaltningens informationssystem i samband med att det görs en säkerhetsutredning av person för dem som ska utses till uppgifter inom skyddspolisen.

32 §. Begränsning av användningen av uppgifter i samband med säkerhetsutredning av person. Enligt paragrafen ska det vara förbjudet att för säkerhetsutredningar använda sådana uppgifter som vid användning är förenade med större risk för kränkning av rättsskyddet och integritetsskyddet än vanligt.

Specialbegränsningen i fråga om användningen av uppgifter ska enligt 1 mom. 1 punkten gälla sådana angivelser eller polisanmälningar eller andra motsvarande uppgifter som getts in till polisen enligt vilka en person har begått eller kommer att begå ett brott, om ingen förundersökning har inletts på basis av uppgifterna. Syftet med bestämmelsen är att förhindra att en person börjar bedömas enbart på basis av en polisanmälan. Motsvarande reglering finns t.ex. i lagstiftningen i Sverige.

Enligt 3 kap. 3 § 1 mom. i den nya förundersökningslagen (805/2011) ska förundersökningsmyndigheten göra förundersökning när det på grund av anmälan till den eller annars finns skäl att misstänka att ett brott har begåtts. Enligt 2 mom. i den paragrafen gäller att innan förundersökningen inleds ska förundersökningsmyndigheten utreda omständigheterna i samband med en sådan misstanke om brott särskilt så att ingen grundlöst behandlas som misstänkt för brott.

Enligt den föreslagna 2 punkten ska det också vara förbjudet att använda sådana uppgifter om iakttagelser som gäller personer eller händelser i informationssystemet för polisärenden där det har antagits vara frågan om brottslig verksamhet. Även frågan om huruvida dessa uppgifter är korrekta kan vara förenad med olika osäkerhetsfaktorer, och därför är det inte lämpligt att de används i samband med bedömningen.

Användningen av arkivdatabasen i anslutning till informationssystemet för polisärenden är förenad med olika risker som gäller skyddet för personuppgifter. Dataombudsmannen har i sin tillsynsverksamhet ansett att arkivdatabasen inte allmänt ska få användas för säkerhetsutredningar, utan endast för sökning av handlingar i polisens datorarkiv. Användningen av arkivdatabasen har delvis varit en följd av informationssystemets tekniska egenskaper, som ändras när informationssystemet utvecklas.

I syfte att förhindra problem som följer av att uppgifter om gamla händelser används föreslås det i 3 punkten en bestämmelse enligt vilken huvudregeln är att uppgifter som är mer än tio år gamla inte får användas. Enligt gällande lag får uppgifter av detta slag inte användas, om det inte är nödvändigt för att syftet med utredningen ska uppnås. Enligt förslaget ska det dock vara tillåtet att använda uppgifter som är mer än tio år gamla, om uppgifterna kan fås ur straffregistret.

Enligt 10 § 1 mom. i straffregisterlagen ska uppgifter om ovillkorligt fängelsestraff på högst två år och om samhällstjänst sedan tio år förflutit från det att den lagakraftvunna domen gavs utplånas ur straffregistret. Uppgifter om ovillkorligt fängelsestraff på över två och högst fem år samt om dom genom vilken någon lämnats obestraftad med stöd

av 3 kap. 4 § 1 och 2 mom. i strafflagen ska utplånas sedan tjugo år förflutit från det att den lagakraftvunna domen gavs. En uppgift om ett enskilt straff utplånas inte ur straffregistret, om registret innehåller sådana uppgifter om den registrerade som ännu inte kan utplånas.

Dessa bestämmelser i straffregisterlagen innebär att de allvarligaste brotten eller upprepade brottslig verksamhet kan påverka innehållet i en säkerhetsutredning också när det handlar om brott som begåtts mer än tio år tidigare. Detta bör anses vara tillräckligt med tanke på förfarandet med säkerhetsutredning, och för att förenhetliga förfarandena behövs det dessutom en tydlig bestämmelse om begränsning.

Enligt huvudregeln ska uppgifter om gärningar som en person har begått innan han eller hon fyllt 15 år inte användas (4 punkten). Dessa uppgifter ska dock kunna användas, om det är nödvändigt att uppgifterna används inom försvarsmakten i syfte att skydda andras personliga säkerhet. Enligt försvarsmakten är denna möjlighet till undantag viktig på grund av försvarsmaktens verksamhet.

I 2 mom. föreslås det specialbestämmelser om användning av information om ett ärende som är föremål för förundersökning eller anhängigt hos åklagaren. Bestämmelserna har ansetts behövliga på grund av oskyldighetspresumtionen. Syftet med den föreslagna regleringen är att säkerställa att det i samband med säkerhetsutredning används så tidsenliga och tillförlitliga uppgifter som möjligt.

För att information om ett ärende som är föremål för förundersökning eller åtalsprövning ska få användas förutsätts det för det första att det utreds i vilken fas av behandlingen ärendet befinner sig och av hurdan kvalitet de uppgifter är som utpekar den som utredningen gäller som gärningsman (1 punkten). Behandlingsfasen inverkar vanligen på hur pass tillförlitlig uppfattning man kan få om det inträffade. I den föreslagna bestämmelsen har uppmärksamhet fästs vid bedömning av uppgifternas kvalitet. Med uppgifternas kvalitet avses här att uppgifterna är fel-fria, tidsenliga och tillförlitliga.

En förutsättning för att information om ett brottmål under behandling ska få användas i samband med säkerhetsutredning är att det är

nödvändigt att uppgifterna används på grund av de särskilda krav som hänför sig till de arbetsuppgifter som ligger till grund för utredningen och på grund av den misstänkta gärningens karaktär (2 punkten).

I 3 mom. föreslås det en begränsning som gäller användningen av uppgifter om hälsotillstånd i polisens personregister. Det föreslås att uppgifter om hälsotillstånd som ingår i informationssystemet för polisärenden, informationssystemet för förvaltningsärenden och skyddspolisens funktionella informationssystem, vilka avses i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, ska få beaktas när en säkerhetsutredning görs endast om det är nödvändigt för att trygga andras personliga säkerhet och uppgifterna baserar sig på ett läkarintyg eller andra anteckningar av en legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården och det inte heller annars råder oklarhet om att uppgifterna är korrekta.

Förslaget motsvarar den allmänna utgångspunkt för denna proposition enligt vilken hälsotillståndet för den som ska utses till en tjänst eller ett uppdrag ska klarläggas i enlighet med lagen om integritetsskydd i arbetslivet, statstjänstemannalagen, lagen om kommunala tjänsteinnehavare och lagen om företagshälsovård. Det är speciellt viktigt att se till att en persons hälsotillstånd inte bedöms utifrån sakkunskap hos andra än yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

Det föreslagna förbudet mot användning av information utgör dock inget hinder för att den behöriga myndigheten ska kunna fästa arbetsgivarens uppmärksamhet på t.ex. behovet att genomföra en läkarundersökning före anställning.

5 kap. **Säkerhetsutredningar av företag**

33 §. Rätt att ansöka om säkerhetsutredning av företag. Säkerhetsutredning av företag får enligt 1 mom. 1 punkten sökas av den som behöver en utredning för att fullgöra en i eller med stöd av lag föreskriven skyldighet eller en skyldighet som följer av en internationell förpliktelse som gäller informations-säkerhet. Punkten innebär att man har förbättrats på att säkerhetsutredningar av företag

i fortsättningen kommer att förutsättas genom speciallagar.

Enligt 41 och 54 § i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) kan den upphandlande enheten ställa sådana informationssäkerhetskrav på anbudssökandena och anbudsgivarna som är nödvändiga för att de skyldigheter som föreskrivs för en myndighet ska kunna fullgöras när säkerhetsklassificerade handlingar överlämnas, utarbetas eller annars hanteras för genomförande av ett anbudsförfarande eller en upphandling. Den upphandlande enheten kan be anbudssökande eller anbudsgivare lämna en utfästelse och uppgifter som visar att anbudsgivaren har förmåga att uppfylla de ställda informationssäkerhetskraven. En säkerhetsutredning av företag är ett exempel på sådana uppgifter.

Enligt den föreslagna 2 punkten ska säkerhetsutredning av företag få sökas av den myndighet som ämnar ingå avtal med den som utredningen gäller. Ett företag ska inte direkt med stöd av den föreslagna lagen få ansöka om säkerhetsutredning av företag i fråga om ett annat företag. I samband med verksamhet mellan företag kan man anlita godkända bedömningsorgan för företagens informationssäkerhet, vilka enligt lagstiftningen om dem står under myndigheternas tillsyn. Genom förordning av statsrådet ska det senare få utfärdas bestämmelser om i vilka fall ett företag ska kunna begära att det för ett annat företag görs en säkerhetsutredning av företag (36 § 4 mom.).

Den föreslagna lagen gör det möjligt att sköta säkerhetsutredningar av företag centraliserat och effektivt inom statsförvaltningen. Det föreslås att en enhet som svarar för upphandling inom statsförvaltningen eller en enhet som tillhandahåller statsförvaltningen gemensamma eller för omfattande bruk avsedda informations- och kommunikationstekniska tjänster ska kunna vara sökande (3 punkten).

Med enhet som svarar för upphandling inom statsförvaltningen avses i förslaget Hansel Ab, som är statens inköpscentral. Med enhet som tillhandahåller statsförvaltningen gemensamma eller för omfattande bruk avsedda informations- och kommunika-

tionstekniska tjänster avses Statens IT-servicentral, som finns vid statskontoret.

Enligt den föreslagna 4 punkten ska den myndighet som övervakar verksamheten få begära en säkerhetsutredning av företag när det gäller ett företag som bedriver sådan verksamhet som avses i 21 § 1 mom. 5 och 6 punkten eller som i egenskap av underentreprenör håller på att medverka i ett projekt där företaget eller dess arbetstagare har tillgång till de uppgifter och tillträde till de lokaler eller områden som avses i de punkterna. Som exempel på punktens tillämpningsområde kan nämnas att Strålsäkerhetscentralen får begära att en säkerhetsutredning av företag görs för de företag som deltar i byggandet av ett kärnkraftverk och som företag och dess arbetstagare får tillgång till uppgifter om kärnanläggningens säkerhet.

Det föreslagna 2 mom. gäller företagens rätt att själva ansöka om säkerhetsutredning av företag i de fall som avses i 36 § 2 mom. i den föreslagna lagen. Den föreslagna bestämmelsen hänför sig till målet att stödja finländares och finländska företags möjligheter att delta i internationell verksamhet.

34 §. Statsförvaltningsmyndigheters skyldighet att ansöka om säkerhetsutredning av företag. Genom förordning av statsrådet ska det enligt förslaget få föreskrivas att säkerhetsutredning av företag ska sökas när det gäller ett företag som i syfte att fullfölja ett avtal med en statsförvaltningsmyndighet mottar handlingar på skyddsnivå I—III eller om sådana handlingar uppkommer eller annars fås i samband med detta. Avsikten är att skyldigheten ska riktas till dem som sköter uppgifter i anslutning till de mest kritiska informationssystemen inom statsförvaltningen och till de företag som producerar anordningslösningar som tas fram för myndighetsbruk.

35 §. Ansökan om säkerhetsutredning av företag. Enligt den föreslagna bestämmelsen i 1 mom. 1 punkten ska namn och andra identifieringsuppgifter samt kontaktuppgifter för det företag som utredningen gäller uppges i ansökan. Med identifieringsuppgifter avses t.ex. det nummer som antecknats i företags- och organisationsdatasystemet. Även ett annat registreringsnummer som tilldelats före-

taget i samband med registrering kan användas som identifieringsuppgift.

Enligt den föreslagna 2 punkten ska ansökan innehålla uppgifter om de underleverantörer med vilka den som utredningen gäller ämnar ingå avtal för genomförandet av ett projekt som ligger till grund för säkerhetsutredningen, underentreprenörens uppgifter inom projektet samt den information som avses i 1 punkten i fråga om en sådan underleverantör. Bestämmelsen behövs för den behöriga myndighetens prövning när den bedömer om underentreprenören med tanke på uppfyllandet av den behövliga skyddsnivån i respektive fall bör bli föremål för en säkerhetsutredning av företag och i så fall till vilka delar.

Enligt den föreslagna 3 punkten ska ansökan innehålla uppgifter om att de förutsättningar för genomförande av en säkerhetsutredning av företag vilka anges i 36 § finns. Om det är frågan om att ett upphandlingsavtal ska ingås med det företag som utredningen gäller, ska ansökan innehålla uppgifter om upphandlingen och i synnerhet om på grund av hurdana säkerhetsaspekter utredningen behövs (sekretessbelagda uppgifter eller företagshemligheter som företaget mottar i samband med upphandlingen eller sekretessbelagda uppgifter eller företagshemligheter som uppkommer eller annars uppdragas vid genomförandet av upphandlingen). Om företaget självt är sökande, ska ansökan innehålla de uppgifter som behövs om de omständigheter som anges i 36 § 2 mom. 1 och 2 punkten.

Enligt den föreslagna 4 punkten ska ansökan innehålla information om huruvida det är meningen att med hjälp av säkerhetsutredningen påvisa att företaget når upp till en viss informationssäkerhetsnivå och, i så fall, information om bedömningsgrunden. Den informationen behövs för behandlingen av företagsutredningsärendet och för det intyg som ska utfärdas på basis av utredningen.

Enligt den föreslagna 5 punkten ska ansökan om säkerhetsutredning av företag innehålla information om huruvida det över företagets eller underleverantörens lokaler, informationssystem och andra säkerhetsarrangemang har gjorts en bedömning utförd av ett bedömningsorgan som avses i lagen om

bedömningsorgan för informationssäkerhet och, i så fall, en kopia av bedömningen.

Genom lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet har det utformats ett system för godkännande och tillsyn över bedömningsorgan som gör det möjligt för företagen att skaffa en allmänt tillförlitlig bedömning av nivån på sina informationssäkerhetsarrangemang. På så vis kan företagen på förhand bereda sig på de krav som tillämpas vid förfarandet för säkerhetsutredning av företag. Upplysningsskyldigheten gagnar således både det företag som utredningen gäller och myndigheten och bidrar till att påskynda utredningen och sänka kostnaderna.

36 §. Förutsättningar för säkerhetsutredning av företag. Behovet av säkerhetsutredning av företag hänför sig till olika slags situationer. I paragrafen föreskrivs det om i vilka fall en utredning kan göras. Formellt ger paragrafen inte företagen rätt att få en utredning som gäller dem själva.

Enligt *1 mom. 1 punkten* ska en säkerhetsutredning av företag kunna göras, om en säkerhetsutredning av företag ska eller kan göras enligt en bestämmelse i eller med stöd av lag eller för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet.

Den föreslagna bestämmelsen innebär bl.a. att en säkerhetsutredning av företag ska göras i sådana fall där det handlar om att ingå ett i internationella överenskommelser eller rättsregler avsett avtal eller om ett upphandlingsförfarande som siktar till ett sådant avtal. Lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling och lagen om export av försvarsmateriel (282/2012) är exempel på speciallagar.

De föreslagna bestämmelserna och de bestämmelser som gäller redan nu innebär således att kraven på företagssäkerhet inte utgör hinder för finländska företags möjligheter att delta i sådana internationella anbudsförfaranden där det krävs en hög företagssäkerhetsnivå.

Enligt den föreslagna *2 punkten* ska en säkerhetsutredning av företag kunna göras, när en myndighet håller på att ingå ett avtal med ett företag och myndighetens klassificerade handlingar kommer att överlåtas till företaget i samband med detta. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att skyddet för och tillbörlig hantering av klassificerade handlingar

kan tryggas också när de är i någon annans än myndighetens besittning.

Den föreslagna punkten kommer att bli tillämplig t.ex. på företag som sköter serviceuppgifter som gäller myndighetens informationssystem och andra databehandlingsuppgifter. Den kan också bli tillämplig när ett företag för myndighetens räkning tar fram olika tekniska lösningar och produkter, såsom försvarsmateriel för försvarsmakten eller sådan utrustning för polisen som används för att utreda och undersöka brott.

Den myndighet som övervakar verksamheten ska enligt den föreslagna *3 punkten* kunna begära en säkerhetsutredning av företag när det gäller ett företag som bedriver verksamhet som avses i 21 § 1 mom. 5 och 6 punkten (en kärnanläggning och dess område, tillverkning och transport av explosiva ämnen).

Enligt den föreslagna *2 mom.* ska en säkerhetsutredning av företag kunna göras, om en säkerhetsutredning förutsätts i en internationell organisations eller ett internationellt organs stadgar eller i en annan stats lag. Dessutom förutsätts det att en säkerhetsutredning av företag behövs för att den som utredningen gäller ska kunna bli utsedd för ett projekt som ordnas eller annars organiseras av en internationell organisation eller ett internationellt organ eller för ett upphandlingsförfarande som ordnas i en annan stat (*1 punkten*). Innehållet i bestämmelsen motsvarar i sak delvis gällande lydelse i 1 § 3 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Det föreslås att det momentet upphävs.

Enligt den föreslagna *2 punkten* ska en säkerhetsutredning av företag kunna göras också när en sådan behövs för inledande av företagsverksamhet i en annan stat.

Enligt den föreslagna *3 mom.* ska en säkerhetsutredning av företag kunna utsträckas också till ett företag som är underleverantör till den som utredningen gäller till den del förutsättningarna enligt 1 mom. finns också i fråga om underleverantören och den behöriga myndigheten anser att utredningen behövs. Avsikten är att den föreslagna bestämmelsen ska ge den behöriga myndigheten möjlighet att i respektive situation bedöma omfattningen av företagsutredningen och då med beak-

tande av betydelsen av underentreprenörernas uppgifter med tanke på de intressen som skyddas.

Enligt det föreslagna 4 mom. ska statsrådet få rätt att utvidga räckvidden för en säkerhetsutredning av företag. Enligt förslaget ska det genom förordning få utfärdas bestämmelser som berättigar till att en säkerhetsutredning av företag görs också för att skydda sådan information om affärs- och yrkeshemligheter eller teknologiskt utvecklingsarbete vid företaget som om den användes, hanterades och överläts på ett obehörigt sätt skulle förorsaka företaget betydande ekonomisk skada eller om skyddet av informationen är viktigt för att skydda ett allmänt intresse.

Förslaget grundar sig för det första på ett företags behov att skydda egna företagshemligheter när det håller på att ingå ett avtal med det företag som utredningen gäller. På grund av att de behöriga myndigheternas nuvarande resurser är begränsade är det ändamålsenligt att bestämmelser om möjligheten att göra en säkerhetsutredning av företag utfärdas genom förordning.

För det andra kan bemyndigandet att utfärda förordning gälla situationer där utvecklingsarbetet vid ett företag eller i form av ett samarbetsprojekt mellan olika företag har särskild betydelse för skyddet av ett allmänt intresse. I olika länders lagstiftning kan det i situationer av detta slag förutsättas att ett företag som deltar i projektet och har hemort i en annan stat ingår ett säkerhetsklassificerat avtal. Det förutsätter i praktiken att det för ett företag med hemort i en annan stat med stöd av lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska begäras en säkerhetsutredning av företag.

Den föreslagna regleringen skapar likvärdiga konkurrensförutsättningar för finländska företag och företag som har sin hemort i andra länder.

37 §. Informationskällor vid säkerhetsutredning av företag. En säkerhetsutredning av företag baserar sig på de uppgifter som företaget har lämnat och på uppgifter som inhämtats av utomstående. För en utredning krävs det dessutom i regel också att den behöriga myndigheten bekantar sig med företagens lokaler, verksamhet i lokalerna, informationssystem och datakommunikationslösningar.

I samband med företagsutredningar ska de externa informationskällor som anges i det föreslagna 1 mom. kunna användas. Uppgifter ska kunna skaffas om företaget, dess ägare och deras nationalitet, om sådana uppgifter finns tillgängliga (1 punkten).

Uppgifter om företaget och dess ansvarspersoner ska enligt den föreslagna 2 punkten kunna skaffas också ur det informationssystem som avses i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (240/2007). I propositionen ingår ett förslag till lag om ändring av den lagen (lagförslag 7).

Likaså ska det kunna skaffas information om företagens verksamhet, antalet anställda samt om företagens och dess ansvarspersoners kreditvärdighet (3 och 4 punkten).

Enligt den föreslagna 5 punkten ska det kunna skaffas uppgifter som gäller företagens förmögenhet som finns i register som inrättats för allmänt bruk eller uppgifter som fås ur andra offentliga källor. Företags- och organisationsdatasystemet, kreditupplysningsregistret, värdeandelssystemen, olika aktieregister liksom fastighetsregistret är exempel på sådana informationskällor. Enligt punkten står också de uppgifter som företagen själva lämnar för utredningen till förfogande.

Enligt 6 punkten ska uppgifter kunna skaffas även ur utskökningsregistret och skatteförvaltningens informationssystem samt hos försäkringsanstalter uppgifter om försumelse av en sådan fordran som baserar sig på en lagstadgad försäkring och som enligt lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007) är direkt utsökbar.

Enligt den föreslagna 7 punkten ska uppgifter som fås ur utlänningsregistret kunna användas i samband med säkerhetsutredningar av företag. Sådana uppgifter kan behövas i synnerhet när ett företag kan få rätt att hantera sådant informationsmaterial på skyddsnivå I eller II som kräver särskilt skydd.

I samband med företagsutredningar kan det också behövas uppgifter som fås från penninginstitut och kreditinstitut. Enligt den föreslagna 8 punkten ska sådana uppgifter dock kunna skaffas bara med samtycke av företaget. Om ett företag inte ger sitt samtycke och inte visar upp styrkta utdrag av dessa institutioner, ska den behöriga myndigheten kunna

beakta detta i samband med en säkerhetsutredning av företag.

I samband med företagsutredning ska det enligt den föreslagna 9 punkten vara möjligt att använda uppgifter om straff och vite som dömts ut till företaget samt om brott som riktats mot företaget. Dessa uppgifter kan fås ur informationssystemet för polisärenden, ur bötesregistret och ur justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska dessutom 4 kap. iakttas när det gäller informationskällor för sådana säkerhetsutredningar av personer som så som en del av en säkerhetsutredning av företag görs i fråga om företagets ansvarspersoner.

38 §. Handläggning av säkerhetsutredningar av företag. När en säkerhetsutredning av företag görs ska den behöriga myndigheten inom ramen för sin behörighet med hjälp av uppgifterna i ansökan och de informationskällor som står till förfogande vid behandlingen av ärendet samt genom inspektion av företaget och dess lokaler och de informationssystem och den datakommunikation som används klarlägga hur företaget kan sörja för säkerhetsarrangemangen (1 mom.). I praktiken deltar två behöriga myndigheter i uppdraget, eftersom det ankommer på Kommunikationsverket att bedöma informations-säkerheten i informationssystem och datakommunikation.

Med hjälp av de metoder som står till förfogande för de behöriga myndigheterna klarläggs det hur företaget kan sörja för olika omständigheter som hänför sig till informationssäkerheten. Här ingår uppgifter om hur information skyddas mot att bli obehörigen röjd, ändrad eller utplånad (1 punkten) och hur obehörigt tillträde kan förhindras till lokaler där information hanteras eller annan verksamhet som ligger till grund för utredningen bedrivs (2 punkten). Personalens agerande är väsentligt i samband med säkerhetsarbetet, och därför är det viktigt att säkerställa på vilket sätt det ses till att personalen får behövlig handledning och utbildning (3 punkten).

I många fall kan företagets informationssäkerhetsnivå behöva säkerställas t.ex. utifrån vilka slags handlingar klassificerade på skyddsnivåer företaget får hantera. Om det

handlar om detta ska det i samband med säkerhetsutredningen klarläggas huruvida kraven på en viss nivå uppnås (2 mom.).

En säkerhetsutredning av företag ska också kunna genomföras partiellt. Enligt det föreslagna 3 mom. ska detta vara möjligt, om det behövs för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet eller om det annars är befogat för att syftet med säkerhetsutredningen ska uppnås.

39 §. Inspektioner vid säkerhetsutredning av företag och myndighetens rätt till information. I det föreslagna 1 mom. åläggs det företag som är föremål för en säkerhetsutredning av företag att lämna den myndighet som gör utredningen de uppgifter som behövs för att utredningen ska kunna göras.

Även om en säkerhetsutredning av företag inte kan inledas utan samtycke av företaget förutsätts det för fortsatt behandling av ärendet att företaget är part i processen under hela den tid utredningen görs och också efteråt.

Om inte företaget fullgör de föreslagna skyldigheterna inom den tid som myndigheten satt ut i enlighet med förvaltningslagen (434/2003), ska den behöriga myndigheten kunna avskriva ärendet.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska den behöriga myndigheten ha rätt att i behövlig omfattning inspektera de säkerhetsarrangemang som har vidtagits för att skydda företagets lokaler, informationssystem och datakommunikation samt övriga säkerhetsarrangemang.

Eftersom inspektioner som avses i den föreslagna paragrafen inte behöver utsträckas till rum som omfattas av hemfriden, har det ansetts vara befogat att i förslaget uttryckligen lämna dessa rum utanför inspektionsrätten (GrUU 2/2002 rd, GrUU 18/2006 rd). Hemfridsskyddade områden definieras annorlunda i grundlagen än i t.ex. strafflagen (SL 24 kap. 11 §), och därför har bestämmelsen om begränsning formulerats i enlighet med grundlagsutskottet ställningstagande så att begränsningen omfattar rum som används för varaktigt boende.

40 §. Förbindelse av företag. Den behöriga myndigheten ska när den gör en säkerhetsutredning av företag och upprättar ett intyg på basis av den kunna förutsätta att näringsidkaren förbinder sig att sörja för att informa-

tionssäkerhetsnivån bevaras. Likaså ska den kunna förutsätta att företaget förbinder sig att anmäla förändringar som inverkar på informationssäkerhetsnivån.

Eftersom det på basis av säkerhetsutredning av företag utfärdas ett intyg som vanligen gäller i fem år, bör myndigheten ha möjlighet att också efter utredningen säkerställa informationssäkerhetsarrangemangen i företaget. Därför ska myndigheten kunna förutsätta att företaget förbinder sig att för kontroll av att informationssäkerhetsnivån bevaras ge myndigheten tillstånd att komma in i företagets lokaler och att företaget förbinder sig att lämna uppgifter som behövs för denna kontroll.

Den föreslagna bestämmelsen motsvarar det som för närvarande föreskrivs om skyldigheter i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

6 kap. **Avslutande av ett förfarande med säkerhetsutredning och behandling av uppgifter som erhållits vid förfarandet**

41 §. *Avslutat förfarande med säkerhetsutredning.* Enligt huvudregeln i det föreslagna 1 mom. ska sökanden underrättas skriftligt om att förfarandet med säkerhetsutredning har avslutats och om innehållet i utredningen eller på basis av utredningen ges ett intyg över säkerhetsutredning.

Om en säkerhetsutredning av person inte medför skyldighet att utfärda ett intyg över säkerhetsutredning och om det i samband med utredningen inte har framkommit något sådant som den myndighet som gjort utredningen anser vara av betydelse med tanke på tillförlitligheten hos den som utredningen gäller, ska myndigheten enligt det föreslagna 2 mom. kunna informera sökanden muntligt om saken.

42 §. *Verkningarna av och innehållet i en säkerhetsutredning.* I enlighet med utgångspunkten i gällande lag föreslås det i 1 mom. bli bestämt att en säkerhetsutredning inte ska vara bindande för den för vars räkning den har gjorts.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska en säkerhetsutredning få innehålla bara sådana sekretessbelagda uppgifter som i varje enskilt fall

behövs för att syftet med utredningen ska uppnås. Om uppgifter om ett brottmål under behandling tas in i en säkerhetsutredning, ska det samtidigt uppges i vilken fas av behandlingen ärendet då befinner sig.

I 3 mom. föreslås det på samma sätt som för närvarande bli bestämt att en säkerhetsutredning inte ska få innehålla myndighetens bedömning av oförvitligheten, tillförlitligheten eller lämpligheten för en tjänst eller ett uppdrag hos den som utredningen gäller. Regleringen motsvarar regleringen enligt gällande lag.

Den behöriga myndigheten ska i samband med att en säkerhetsutredning av person lämnas fästa arbetsgivarens uppmärksamhet på behovet att inhämta andra i 17 § 2 mom. 4 punkten avsedda utredningar för att öka tillförlitligheten (4 mom.). Bestämmelsen kan anses vara behövlig på grund av att det i Finland inte har ansetts vara lämpligt att klarlägga droganvändning och hälsotillstånd som en del av säkerhetsutredningarna.

43 §. *Utfärdande av intyg över säkerhetsutredning av person.* Det utfärdas inget intyg över säkerhetsutredning enligt gällande lag om säkerhetsutredningar. Intyg har kunnat utfärdas bara i de fall som avses i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Detta har visat sig vara ett missförhållande, och därför föreslås det bestämmelser om de situationer där intyg ska kunna utfärdas.

I det föreslagna 1 mom. anges förutsättningarna för utfärdande av intyg över säkerhetsutredning av person. En allmän förutsättning för utfärdandet är att det vid utredningsförfarandet inte har framkommit skäl till varför personen inte skulle kunna utses till de arbetsuppgifter som ligger till grund för utredningen.

Enligt den föreslagna 1 punkten är en ytterligare, närmare förutsättning att ett intyg över säkerhetsutredning behöver utfärdas enligt en bestämmelse i eller med stöd av lag eller på grund av ett sådant uppdrag som avses i 15 § 2 mom. Ett exempel på att ett intyg behövs enligt en bestämmelse med stöd av lag är den förordning som ska utfärdas med stöd av statstjänstemannalagen och enligt vilken det för utnämning till en tjänst ska krävas att per-

sonen har ett intyg över säkerhetsutredning av person (lagförslag 10).

På basis av en säkerhetsutredning av person ska det enligt *2 punkten* utfärdas ett intyg om ett sådant behovs i syfte att förhindra onödiga säkerhetsutredningar och den som utredningen gäller arbetar som laddare eller med service-, installations- eller bevakningsuppgifter eller med andra sådana uppgifter där han eller hon på grund av arbetsuppgifternas karaktär regelbundet måste arbeta i sådana lokaler eller på sådana områden för vilka det gäller att de som arbetar där ska bli föremål för säkerhetsutredning.

Ett intyg över säkerhetsutredning av person ska kunna utfärdas och uppvisande av intyget förutsättas också när det gäller en person som utför bevakningsuppgifter och som har godkänts som väktare i enlighet med lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002) och fått ett väktarkort av polisinrättningen, även om hans eller hennes brottsliga bakgrund utreds i samband med godkännandet som väktare.

Intyget över säkerhetsutredning har delvis en egen betydelse när det gäller att säkerställa tillförlitligheten, och kontrollen av tillförlitligheten hos den som fått ett intyg kommer att ordnas i enlighet med den föreslagna lagen. För laddare som arbetar i de lokaler som avses i förslaget ska det likaså kunna göras en säkerhetsutredning och utfärdas ett intyg på basis av den, även om det görs en begränsad säkerhetsutredning av person innan kompetensbrev för laddare utfärdas.

I lagen anges inte till vem ett intyg över säkerhetsutredning av person ska ges. I situationer där personen själv ska visa upp intyget, t.ex. i anslutning till internationella uppdrag, ska intyget ges till honom eller henne. Om det handlar om t.ex. servicepersonal som arbetar i olika ministeriers lokaler, kan intyget ges till arbetsgivaren som visar upp det för företrädare för ministeriet för att handlingar som påvisar att personen har rätt att röra sig i lokalerna ska kunna upprättas. Den berörda personen har alltid rätt att i vilket fall som helst få en kopia av intyget över säkerhetsutredning.

Enligt det föreslagna *2 mom.* ska den nationella säkerhetsmyndigheten i enlighet med lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet utfärda sådana

intyg över säkerhetsutredning av person som behövs för att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Närmare bestämmelser om detta föreslås i lagförslag 6.

Enligt det föreslagna *3 mom.* ska ett intyg över säkerhetsutredning av person kunna utfärdas också i form av ett identitetskort i de fall som avses i *1 mom.* *2 punkten* och där personerna regelbundet arbetar på olika platser där det krävs en säkerhetsutredning. Skyddspolisen ska fastställa kortets form och innehåll efter att ha hört huvudstaben.

Av tydlighetsskäl föreslås det att i *4 mom.* i paragrafen tas in en bestämmelse om ett skriftligt beslut när den behöriga myndigheten vägrar ge ett intyg över säkerhetsutredning som avser personer.

44 §. Innehållet i ett intyg över säkerhetsutredning av person. Enligt *1 mom.* ska den som utredningen gäller, datum, utfärdaren och de arbetsuppgifter för vilka intyget har utfärdats antecknas i intyget över säkerhetsutredning av person. Detta bidrar till en enhetligare praxis.

Enligt *2 mom.* ska i intyget vid behov kunna antecknas uppgifter om dess giltighetstid (*1 punkten*) samt att det vid utredningsförfarandet inte framkommit skäl till varför personen inte skulle kunna utses till de arbetsuppgifter som ligger till grund för ansökan (*2 punkten*). Likaså ska det kunna antecknas vilka slags handlingar klassificerade på skyddsnivåer den som utredningen gäller kan ges tillgång till (*3 punkten*). En sådan anteckning behövs ofta i synnerhet i samband med ärenden som gäller uppfyllande av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Även andra uppgifter som förutsätts enligt internationella förpliktelser ska kunna antecknas i intyget (*4 punkten*).

45 §. Behandling av personuppgifter som erhållits vid säkerhetsutredning av person. I paragrafen föreskrivs det om skyldigheterna för dem som fått uppgifter på basis av säkerhetsutredningar av personer. Paragrafen inverkar således inte på de behöriga myndigheternas rätt att behandla uppgifter som uppkommit i samband med ärenden som gäller säkerhetsutredningar.

Enligt det föreslagna *1 mom.* ska den som ansöker om säkerhetsutredning se till att de

personuppgifter som ingår i säkerhetsutredningen kan behandlas endast av personer som oundgängligen behöver dem för skötseln av sina arbetsuppgifter och att de uppgifter som framgår av utredningen och intyget inte används för något annat ändamål än det som nämnts i ansökan. Samma skyldighet ska gälla den som har mottagit en säkerhetsutredning eller ett intyg över säkerhetsutredning av den som utredningen gäller. Bestämmelsen behövs på grund av att uppgifter om brottsmisstanke och straff är känsliga uppgifter, och den motsvarar gällande lag.

I momentet ingår en bestämmelse som är ny jämfört med gällande lag och enligt vilken sekretessen och begränsningen av användningen av uppgifterna inte ska utgöra hinder för att uppgifterna behandlas när en arbetsgivare intervjuar en arbetssökande. Om det av säkerhetsutredningen framgår uppgifter som ingår i sådana personregister som den registrerade inte har rätt till insyn i, ska dessa uppgifter dock inte få uttryckas eller annars behandlas i samband med intervjun.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska sökanden förstöra det skriftliga meddelandet om en säkerhetsutredning omedelbart när det inte längre behövs för det ändamål som nämnts i ansökan om utredning, dock senast sex månader efter det att sökanden mottog meddelandet om utredningen. Tiden för att förstöra meddelandet förkortas betydligt från den nuvarande tiden. Uppgifter om utredningen ska kunna fås ur registret över säkerhetsutredningar och ur de behöriga myndigheternas ärendehanteringssystem, och därför finns det inte några grunder för den bevaringstid som anges i gällande lag.

Av informativa skäl föreslås det i 3 mom. en hänvisningsbestämmelse till 59 § där sekretessen fastställs.

46 §. Utfärdande av intyg över säkerhetsutredning av företag. Enligt det föreslagna 1 mom. ska sökanden på basis av en säkerhetsutredning av företag ges ett intyg över säkerhetsutredning av företag, om företaget uppfyller de krav som ligger till grund för utredningen. Intyget ska alltid ges också till den som utredningen gäller.

I det föreslagna 2 mom. ingår en bestämmelse med ett omnämnande av den nationella säkerhetsmyndighetens behörighet att utfärda

sådana intyg över säkerhetsutredning av företag som behövs för att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

För praktiska behov ska ett intyg över säkerhetsutredning av företag också kunna fås som ett partiellt intyg. Om utredningen och bedömningen endast gäller säkerheten i informationssystem eller datakommunikation, ska Kommunikationsverket, som gjort utredningen och bedömningen, enligt 3 mom. kunna ge ett intyg över detta.

Av tydlighetsskäl föreslås det att i 4 mom. i paragrafen tas in en bestämmelse om ett skriftligt beslut när den behöriga myndigheten vägrar ge ett intyg över säkerhetsutredning som avser personer.

47 §. Innehållet i ett intyg över säkerhetsutredning av företag. I intyget ska enligt det föreslagna 1 mom. antecknas den som utredningen gäller, utfärdaren och intygets giltighetstid. Likaså antecknas vilka omständigheter som varit föremål för utredning samt resultaten i fråga om dem. Vid behov uppges de krav på hantering av olika slags handlingar klassificerade på skyddsnivåer som företaget uppfyller eller sådana omständigheter som enligt internationella förpliktelser som avser informationssäkerhet ska antecknas i intyget.

I det föreslagna 2 mom. sägs att om det behövs för ändamålet med en säkerhetsutredning av företag, ska i intyget antecknas att det vid utredningsförfarandet inte framkommit skäl till varför företaget inte skulle kunna utses till det uppdrag som ligger till grund för ansökan.

7 kap.

Registret över säkerhetsutredningar och databehandling som hänför sig till det

48 §. Registret över säkerhetsutredningar, dess ändamål samt registrering av uppgifter. Gällande lagstiftning och praxis har medfört utredningsförfaranden som är onödiga med tanke på målen och syftet med lagstiftningen om säkerhetsutredningar och som ger upphov till administrativa kostnader. Detta har åter medfört att olika myndigheter som gör utredningar inte har känt till de utredningar som redan gjorts. För att effektivisera verksamhe-

ten och åstadkomma kostnadsbesparingar föreslås det att det inrättas ett register över säkerhetsutredningar.

Eftersom registret över säkerhetsutredningar delvis kommer att vara ett personregister, bör ändamålet med registret anges i lagen. Enligt det föreslagna 1 mom. ska registret över säkerhetsutredningar föras för att onödiga säkerhetsutredningar ska kunna undvikas, för att uppgifter ska kunna förmedlas mellan de behöriga myndigheterna samt för att tillförlitligheten och oförvitligheten hos dem som utredningarna gäller ska kunna kontrolleras.

Skyddspolisen ska vara registerförare med huvudsakligt ansvar för registret över säkerhetsutredningar. Varje myndighet som för in uppgifter i registret ska svara för att de uppgifter den för in är korrekta.

Den behöriga myndigheten ska utan dröjsmål registrera uppgifter om en ansökan om säkerhetsutredning som den mottagit, namnet på den som utredningen gäller och andra identifieringsuppgifter, utredningens omfattning samt uppgifter om slutresultatet av utredningsförfarandet eller om ett intyg över säkerhetsutredning och dess giltighet och återtagande av det samt uppgifter om arbetsgivaren till den som en säkerhetsutredning av person gäller, om sådana är tillgängliga. Den nationella säkerhetsmyndigheten ska på motsvarande sätt registrera uppgifter om de intyg över säkerhetsutredning av person och de intyg över säkerhetsutredning av företag som den utfärdar i enlighet med vad som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet (2 mom.). Skyldigheten att lagra uppgifter är nödvändig för ett välfungerande register.

I det föreslagna 3 mom. ingår en specialbestämmelse om uppgifter om försvarsmaktens och skyddspolisens personal. Skyddspolisen ska kunna registrera uppgifter om sina anställda hos försvarsmakten till behövliga delar så att uppgifterna inte är tillgängliga för andra, om ett utlämnande av dessa uppgifter till utomstående kan äventyra myndighetens verksamhet och skötseln av arbetsuppgifter inom dess verksamhetsområde.

För att förfarandena med säkerhetsutredning ska kunna genomföras effektivt föreslås

det i 4 mom. en bestämmelse om Kommunikationsverkets rätt att föra in uppgifter i registret över säkerhetsutredningar. Det föreslås att Kommunikationsverket ska kunna registrera de intyg som det har utfärdat enligt lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation och de uppgifter som antecknats i intygen (1 punkten) samt de bedömningsorgan som godkänts i enlighet med lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet (2 punkten).

De bedömningsorgan som Kommunikationsverket godkänt i enlighet med lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet och som omfattas av Kommunikationsverkets tillsyn bedömer företagets informations-säkerhetsnivå och utfärdar intyg på basis av bedömningarna.

Bedömningsorganen kan som bedömningsgrunder använda samma krav på informationssäkerhetsnivå som inom statsförvaltningen. För prövning av om en säkerhetsutredning av företag ska göras behövs därför information om intyg utfärdade av godkända bedömningsorgan (3 punkten). Eftersom bedömningsorganens verksamhet handlar om tjänster som beställts av enskilda företag, ska det i registret få antecknas uppgifter endast om sådana företag som mottagit ett intyg vilka gett sitt samtycke till detta. Ett förslag till reglering som gäller detta framgår av lagförslag 2, 13 a §.

Enligt det föreslagna 50 § 2 mom. ska ministerierna med hjälp av teknisk anslutning kunna få uppgifter ur registret över säkerhetsutredningar. Om ett ministerium anställer en person i fråga om vilken det ur registret över säkerhetsutredningar har hämtat information om en säkerhetsutredning av person som gjorts i fråga om den berörda personen, ska ministeriet enligt det föreslagna 5 mom. informera skyddspolisen om saken. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att den föreslagna kontrollen av tillförlitlighet med behövliga åtgärder kan genomföras också när ett ministerium i egenskap av arbetsgivare utser en person enbart utgående från uppgifter i registret över säkerhetsutredningar. För att registeruppgifterna ska vara tidsenliga ska det också meddelas när ett anställningsförhållande som avses ovan upphör.

Informationen ska kunna lämnas genom en anteckning i registret över säkerhetsutredningar eller annars elektroniskt på ett sätt som skyddspolisen godkänner. Av praktiska skäl är det befogat att detta godkännande anförtros skyddspolisen.

49 §. Avförande av uppgifter ur registret över säkerhetsutredningar. När tidpunkten för avförande har fastställts har hänsyn tagits till ändamålet med registret, med andra ordet målet att undvika onödiga säkerhetsutredningar. Därför ska uppgifterna kunna bevaras tre år från de tidpunkter som nämns i den föreslagna bestämmelsen.

Tiden tre år ska räknas från det att en motsvarande ny utredning har gjorts, från det att den angivna giltigheten för intyget över säkerhetsutredning har upphört eller från det att det uppdrag för vilket säkerhetsutredningen har gjorts har slutförts eller intyget över säkerhetsutredning har återtagits. På avförande av uppgifter tillämpas i övrigt personuppgiftslagen (523/1999).

50 §. Utlämnande av uppgifter ur registret över säkerhetsutredningar. Syftet med registret över säkerhetsutredningar ska vara att förhindra att onödiga utredningar görs och på så vis effektivisera de behöriga myndigheternas verksamhet. För att möjliggöra mera omfattande användning av uppgifterna i registret över säkerhetsutredningar föreslås det i 1 mom. en bestämmelse om att skyddspolisen trots sekretessbestämmelserna med hjälp av teknisk anslutning ska lämna uppgifter ur registret över säkerhetsutredningar till huvudstaben och den enhet som Polisstyrelsen utsett att göra begränsade säkerhetsutredningar.

Huvudstaben ska på ett sätt som skyddspolisen godkänner få vidarebefordra till av försvarsmaktens enheter utnämnda tjänstemän sådana uppgifter som behövs för bedömning av behovet att skaffa en säkerhetsutredning eller för behandling av vistelse- och bösökstillstånd som avses i 15 § i lagen om försvarsmakten (551/2007). Skyddspolisens godkännande behövs i detta fall på grund av att skyddspolisen är den som för registret, varvid den också ansvarar för att registeruppgifterna behandlas på behörigt sätt.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska skyddspolisen på ett sätt som den godkänner med hjälp av teknisk anslutning lämna uppgifter ur re-

gistret över säkerhetsutredningar till en av ministeriet utsedd tjänsteman för att behovet att skaffa en säkerhetsutredning ska kunna bedömas.

Avsikten har varit att uppgifterna ska få användas av ministeriets säkerhetschef eller någon annan tjänsteman som fått i uppgift att sörja för behövliga säkerhetsutredningar, exempelvis personalchefen. Antalet personer som avses här bör vara begränsat.

Uppgifter ska kunna lämnas om att en säkerhetsutredning av företag har gjorts och om det intyg som utfärdats på basis av den (1 punkten). Uppgifter ska kunna lämnas om att en person har varit föremål för säkerhetsutredning där det inte framkommit information som inverkar negativt på personens tillförlitlighet, samt uppgifter om ett intyg över säkerhetsutredning som fortfarande är giltigt (2 punkten). Uppgifter ska dessutom kunna lämnas om intyg som utfärdats över en myndighets informationssystem eller datakommunikation samt om andra uppgifter som avses i 48 § 4 mom. (3 punkten). I samtliga fall som avses ovan ska det kunna lämnas information om vem som har gjort säkerhetsutredningen, om tidpunkten för när den har gjorts och om intygets giltighetstid (4 punkten).

Enligt det föreslagna 3 mom. ska skyddspolisen med hjälp av teknisk anslutning trots sekretessbestämmelserna kunna lämna centralkriminalpolisen uppgifter om ansökan om säkerhetsutredning för att de ska kunna samköras med uppgifterna i registret över misstänkta för sådana meddelanden som avses i 25 § 2 mom. och för prövning som gäller detta. Centralkriminalpolisen ska utplåna de uppgifter som fåtts genom samkörningen omedelbart efter det att behovet av ett meddelande har prövats eller ett meddelande har sänts till skyddspolisen.

Förslaget hänför sig till strävan att förhindra att de som är delaktiga i organiserad kriminell verksamhet får tillträde till platser som skyddas eller tillgång till uppgifter som skyddas.

Med hjälp av teknisk anslutning ska uppgifter enligt det föreslagna 4 mom. i de fall som avses i 2 mom. få hämtas endast om sådana personer och företag som gett sitt samtycke till att en säkerhetsutredning görs och

som håller på att utses till ett anställningsförhållande eller ett uppdrag som omfattas av förfarandet med säkerhetsutredning eller om personer vilkas vistelse- eller besökstillstånd behandlas vid en i 1 mom. avsedd enhet inom försvarsmakten.

Bestämmelsen behövs för att säkerställa skyddet för personuppgifter och informationssäkerheten. Av bestämmelsen följer också behov att genomföra registerfunktionerna så att användning av registeruppgifterna registreras i informationssystemet.

51 §. Kontroll av oförvitligheten och tillförlitligheten med hjälp av samkörning av personregister. I gällande lag finns det inga bestämmelser om hur en persons oförvitlighet och tillförlitlighet ska kunna kontrolleras efter det att han eller hon har utsetts till en tjänst eller ett uppdrag. För att detta missförhållande ska undanröjas föreslås det i 1 mom. en bestämmelse enligt vilken skyddspolisen i kontrollsyfte ska kunna samköra de personregister som nämns i paragrafen.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis förutsatt att bestämmelser om samkörning av personregister, förutsättningar för samkörning och registeruppgifter som samkörs utfärdas genom lag. I den föreslagna bestämmelsen nämns de register med vilka identifieringsuppgifterna om personer som säkerhetsutredningarna gäller får samköras, nämligen med delregistren i informationssystemet för polisärenden samt med uppgifter om anhängiga brottmål och avgöranden i brottmål i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem. Syftet med samkörningen ska vara att klarlägga om säkerhetsutredningar eller intyg som utfärdats över dem fortfarande kan vara giltiga. Enligt 5 § i lagförslaget ska det för samkörning dessutom förutsättas att den som utredningen gäller har gett sitt samtycke till samkörningen.

Uppgifterna om en sådan person för vilken en omfattande säkerhetsutredning av person har gjorts ska enligt det föreslagna 2 mom. kunna samköras med uppgifter i de personregister ur vilka uppgifter enligt 28 § 2 mom. kan skaffas för att kontrollera uppgifterna på blanketten för personuppgifter. Av den bestämmelsen följer att uppgifter inte kan inhämtas från kreditinstitut och finansiella, om inte den som utredningen gäller har gett sitt

samtycke till att uppgifterna används också i detta syfte.

I paragrafen anges inte hur ofta registeruppgifterna ska samköras. Utgångspunkten har dock varit att två till tre gånger om året skulle vara tillräckligt med tanke på syftet med regleringen och samkörningen.

I analogi med grundlagsutskottets utlåtandepraxis (GrUU 30/2005 rd) föreslås det att skyddspolisen ska utplåna de uppgifter som uppkommit till följd av samkörningen omedelbart när de åtgärder som avses i den föreslagna 52 § har slutförts, dock senast ett år efter samkörningen av registren (3 mom.).

I 4 mom. föreslås det en informativ hänvisning till 5 §, enligt vilken registeruppgifter får samköras endast med samtycke av den som utredningen gäller.

52 §. Åtgärder på grundval av kontrollen. De uppgifter som erhållits i samband med kontrollförfarandet ska bedömas i förhållande till hur de skulle ha inverkat på säkerhetsutredningsförfarandet och dess slutresultat, om motsvarande uppgifter hade varit tillgängliga när säkerhetsutredningen gjordes. Vid bedömningen ska bestämmelserna i 4 kap. beaktas, vilket i första hand innebär att bestämmelserna om begränsning i 32 § ska tillämpas också när det fattas beslut om åtgärder som avses i 52 §.

Om det utifrån den kontroll som avses i 51 § framkommer att en person, ett företag eller dess ansvarsperson misstänks för att eller genom beslut av domstol anses ha gjort sig skyldig till en brottslig gärning, ska skyddspolisen enligt det föreslagna 1 mom. trots sekretessbestämmelserna informera den myndighet som gjort säkerhetsutredningen om saken. Denna information är nödvändig för att den behöriga myndigheten ska kunna vidta de åtgärder som krävs.

Om det på basis av de uppgifter som erhållits vid kontrollen framkommer att en person misstänks för att eller genom beslut av domstol anses ha gjort sig skyldig till en gärning som skulle ha kunnat inverka på utfärdandet av ett intyg över säkerhetsutredning eller säkerhetsutredningens innehåll, ska den behöriga myndigheten enligt 2 mom. trots sekretessbestämmelserna efter att ha hört den som utredningen gäller informera den som ansökt om säkerhetsutredning av person eller den

myndighet som i enlighet med 48 § 5 mom. har registrerat att den som utredningen gäller har anställts eller utsetts till att fullgöra ett uppdrag om saken.

Inledningsvis ska den behöriga myndigheten överväga om den information som erhållits vid kontrollen skulle ha kunnat inverka på innehållet i säkerhetsutredningen av person. Om informationen inte skulle ha haft någon betydelse, föranleder saken inga ytterligare åtgärder. Bedömningen ska göras med iakttagande av samma bestämmelser om begränsning av användningen av uppgifter och om uppgifternas betydelse som i samband med säkerhetsutredningar (5 mom.).

Den som utredningen gäller ska alltid höras, om den behöriga myndigheten tänker vidarebefordra de uppgifter som erhållits vid kontrollen till exempelvis arbetsgivaren. Hörandet behövs på grund av rättsskyddet för den som utredningen gäller och på grund av hans eller hennes rätt att få information.

Den som utredningen gäller kan naturligtvis höras för att klarlägga bakgrunden till de uppgifter som framkommit och hörandet behöver således inte nödvändigtvis följas av att uppgifterna förmedlas till arbetsgivaren.

Innan sökanden, arbetsgivaren eller uppdragsgivaren informeras ska det klarläggas om den som utredningen gäller fortfarande är anställd hos arbetsgivaren eller fullgör uppdragsgivarens uppgifter eller studerar vid den läroanstalt som varit sökande. Den behöriga myndigheten ska också med till buds stående medel förhindra att åtgärderna på grundval av kontrollen leder till att känsliga uppgifter förmedlas till utomstående.

Den betydelse som förmedling av informationen till arbetsgivaren kan ha för anställningsförhållandet bestäms utifrån statstjänstemannalagen, lagen om kommunala tjänsteinnehavare och arbetsavtalslagen. I enlighet med lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden informeras arbetsgivaren redan för närvarande om domar som gäller tjänstemän och kommunala tjänsteinnehavare.

I 3 mom. föreskrivs det om åtgärder som vidtas på basis av iakttagelser som gäller ett företag eller ett företags ansvarspersoner. Den som utredningen gäller ska höras innan

den som ansökt om säkerhetsutredning av företag informeras om saken.

Om ett intyg över säkerhetsutredning har utfärdats i syfte att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet, ska den nationella säkerhetsmyndighet som svarar för att internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet uppfylls informeras om de faktorer som avses i 1 mom. utan dröjsmål (4 mom.). Bestämmelsen behövs för att den nationella säkerhetsmyndigheten ska kunna bedöma behovet att återta det intyg över säkerhetsutredning som den utfärdat eller informera om saken på det sätt och i den omfattning som förutsätts i internationella överenskommelser eller rättsregler.

Det är viktigt att inte vilka uppgifter som helst som fåtts på grundval av kontrollen kan leda till de åtgärder som föreskrivs i paragrafen. I 5 mom. föreslås det därför en explicit bestämmelse om att när 1—4 mom. tillämpas och åtgärderna övervägs ska vid bedömning av betydelsen av uppgifterna om brottsmisstanke och brottslig gärning beaktas vad som i 32 § och annars genom lag föreskrivs om beaktande av olika slags uppgifter när säkerhetsutredningar görs.

8 kap.

Giltighet för säkerhetsutredningar och intyg över säkerhetsutredning

53 §. *Giltighetstiden för säkerhetsutredningar och intyg över säkerhetsutredning.* I gällande lag fastställs inte hur länge en säkerhetsutredning anses vara giltig. I lagen finns inte heller några bestämmelser om intyg på basis av säkerhetsutredning eller dess giltighetstid.

För att undanröja dessa missförhållanden och skapa större klarhet i rättsläget föreslås det i den nya lagen bestämmelser om giltighetstiden för säkerhetsutredningar och för intyg som utfärdas på basis av säkerhetsutredningar, om ny säkerhetsutredning och nytt intyg samt om återkallelse av dem. Det har ansetts att den föreslagna regleringen behövs för att regleringen ska motsvara internationell praxis och för att effektivisera säkerhetsutredningsförfarandet.

Enligt förslaget ska en säkerhetsutredning gälla tills vidare, dock högst fem år. Ett intyg

som baserar sig på en säkerhetsutredning ska gälla enligt samma huvudregel. Huvudregeln ska kunna frångås, om intyget har utfärdats för ett visst uppdrag eller för ett uppdrag inom ett visst projekt eller om den behöriga myndigheten så beslutar på grund av särskilda omständigheter i anslutning till utredningen.

Med hänsyn till målen för reformen bör bestämmelsen om undantag tolkas snävt. På grund av de föreslagna bestämmelserna om kontroll av tillförlitligheten kan det inte längre anses vara motiverat att det av säkerhetsskäl görs nya utredningar om samma person.

54 §. Ny säkerhetsutredning och utfärdande av nytt intyg över säkerhetsutredning. Inom statsförvaltningen finns det tjänstemän som ständigt behöver säkerhetsutredningar inför internationella uppdrag. Även yrkesverksamma inom den privata sektorn kan regelbundet arbeta med sådana uppdrag på förordnande av den offentliga förvaltningen där det krävs en säkerhetsutredning.

En ny säkerhetsutredning kan aktualiseras på initiativ av den myndighet som gjort utredningen eller på ansökan av antingen den som ansökt om säkerhetsutredning eller den som säkerhetsutredningen gäller.

En säkerhetsutredning som gäller tills vidare ska enligt det föreslagna 1 mom. kunna göras på nytt, om det behövs för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet eller på grund av sådana förändringar i arbetsuppgifterna för den som utredningen gäller eller i omständigheterna som enligt den föreslagna lagen ska beaktas när en utredning görs.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska ett intyg över säkerhetsutredning av person kunna utfärdas på basis av registret över säkerhetsutredningar utan att någon ny utredning görs, om samkörning av register enligt 51 § har genomförts i samband med kontroll av tillförlitligheten och det vid samkörningen inte har framkommit några skäl till att ompröva tillförlitligheten.

I den föreslagna lagen ingår inte några bestämmelser om ändring av intyget över säkerhetsutredning. Om den överträdelse som framkommit inte helt förhindrar utfärdandet av ett nytt intyg, ska personens förra intyg kunna återtas och ett nytt intyg över säker-

hetsutredning utfärdas, vilket berättigar honom eller henne att t.ex. ta del av handlingar som klassificerats på en lägre skyddsnivå än de handlingar som han eller hon hade tillgång till enligt det förra intyget.

55 §. Återkallelse av intyg över säkerhetsutredning. De föreslagna bestämmelserna är nya jämfört med gällande lag. Det har ansetts att de behövs för att förtydliga rättsläget och trygga rättsskyddet för den som utredningen gäller samt för att vinna trovärdighet på det internationella planet.

Ett ärende som gäller återtagande av ett intyg över säkerhetsutredning av person kan väckas på initiativ av den behöriga myndigheten eller på begäran av antingen den som ansökt om säkerhetsutredning eller den som utredningen gäller.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 1 mom. 1 punkten ska den behöriga myndigheten kunna återta ett intyg över säkerhetsutredning av person, om den som utredningen gäller inte längre arbetar med de uppgifter för vilka intyget har utfärdats. Det har ansetts att punkten behövs bl.a. med tanke på pensionering eller övergång till andra slags arbetsuppgifter.

Enligt den föreslagna 2 punkten ska ett intyg över säkerhetsutredning av person kunna återtas, om den som utredningen gäller enligt en anmälan utifrån en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet har försummat för honom eller henne bindande krav som gäller informationssäkerhet i de arbetsuppgifter för vilka han eller hon i Finland har fått ett intyg över säkerhetsutredning av person.

Det anses att den föreslagna bestämmelsen behövs för att effektivisera uppfyllandet av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och för att höja tillförlitligheten för de intyg över säkerhetsutredning av person som utfärdats av myndigheter i Finland. Ett ärende som gäller återtagande av intyg ska väckas genom myndighetsåtgärder och beslut om saken ska i regel fattas av den nationella säkerhetsmyndigheten i enlighet med de föreslagna bestämmelserna (lagförslag 6, 11 §).

Enligt den föreslagna 3 punkten ska ett intyg över säkerhetsutredning av person kunna återtas, om den som utredningen gäller ut-

ifrån en kontroll enligt 51 § misstänks ha gjort sig skyldig till en gärning som skulle ha varit ett hinder för utfärdande av intyg eller om det på grund av andra förändrade omständigheter inte längre skulle kunna utfärdas ett intyg över säkerhetsutredning för honom eller henne.

I 51 § föreslås det bestämmelser om kontroll genom vilken den behöriga myndigheten kan få veta att ett brottmål som rör den som utredningen gäller är föremål för förundersökning eller anhängigt hos åklagarmyndigheten eller vid domstolen.

När återkallelse övervägs ska samma bestämmelser iakttas som när en utredning görs. I detta avseende kan i synnerhet de föreslagna bestämmelserna i 32 § vara av betydelse. Den fas av behandlingen som ärendet befinner sig i och kvaliteten på uppgifterna om gärningen samt det misstänkta brottets art i förhållande till arbetsuppgifterna för den som utredningen gäller är således relevanta för den behöriga myndighetens prövning.

Det föreslagna 2 mom. gäller återtagande av ett företags intyg över säkerhetsutredning av företag. Enligt momentet kan ett intyg återtas, om verksamheten vid det företag som utredningen gäller inte längre uppfyller de krav som har legat till grund för utfärdandet av intyget eller om dess ansvarsperson misstänks ha gjort sig skyldig till en gärning som avses i 1 mom. 3 punkten och företaget inte inom utsatt tid har avhjälpt bristerna.

Enligt bestämmelsen förutsätts det att det bestäms en tid inom vilken företaget ska avhjälpa de brister som uppdagats. Det här gäller också när en ansvarsperson ska ersättas med en ny. Tidsfristen ska vara skälig.

Enligt 3 mom. ska den behöriga myndigheten innan den fattar beslut om återkallelse av ett intyg höra den som utredningen gäller samt den som ansökt om säkerhetsutredning eller arbetsgivaren. Eftersom den arbetsgivare som ansökt om säkerhetsutredning, enligt den föreslagna bestämmelsen i 62 § 2 mom. ska få överklaga ett beslut om återtagande av intyg, ska arbetsgivaren enligt 54 § 1 mom. i förvaltningslagen delges ett beslut som fattats i ett ärende som gäller återtagande.

Enligt det föreslagna 4 mom. ska den behöriga myndigheten i sitt beslut om återkallelse av intyg över säkerhetsutredning kunna be-

stämma att beslutet ska följas även om det överklagas, om inte den myndighet som ska pröva överklagandet bestämmer något annat. Detta behövs i synnerhet när det handlar om återtagande av ett intyg över säkerhetsutredning som utfärdats för att en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet ska uppfyllas. I det förslag till lag om ändring av lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet som ingår i denna proposition föreslås det bestämmelser om återtagande av ett intyg i sådana fall då intyget över säkerhetsutredning har utfärdats av den nationella säkerhetsmyndigheten.

I säkerhetsutredningslagen anges inte de arbets- och tjänstemannarättsliga följderna av ett återtagande av ett intyg över säkerhetsutredning av person, utan följderna bestäms utifrån statstjänstemannalagen, lagen om kommunala tjänsteinnehavare och arbetsavtalslagen.

En arbetsgivare inom den offentliga förvaltningen kan få kännedom om att en tjänsteman gjort sig skyldig till en brottslig gärning utifrån olika lagar. I 3 kap. 6 § i den nya förundersökningslagen (805/2011), som träder i kraft vid ingången av 2014, sägs det att för eventuella tjänstemannarättsliga åtgärder ska undersökningsledaren underrätta chefen för en tjänsteman som avses i 40 kap. 11 § 1 punkten i strafflagen om att förundersökning inleds, om tjänstemannen är misstänkt för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år. Undersökningsledaren har även rätt att underrätta om inledande av förundersökning som gäller andra brott som tjänstemannen är misstänkt för, om det brott som undersöks är sådant att det kan antas ha betydelse för fullgörandet av tjänsteuppgifterna. Bestämmelser om domstolars skyldighet att informera finns i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden.

9 kap. Särskilda bestämmelser

56 §. Dataombudsmannen rätt att utöva tillsyn. Enligt 1 mom. ska dataombudsmannen ha rätt att ta del av en säkerhetsutredning som gjorts med stöd av den föreslagna lagen för att kontrollera att den är lagenlig.

I 2 mom. föreslås det en hänvisningsbestämmelse enligt vilken bestämmelser om dataombudsmannens rätt att utöva tillsyn och få information om behandlingen av personuppgifter finns i 39 i personuppgiftslagen.

57 §. Myndigheternas rätt att få information. De behöriga myndigheterna ska ha rätt att trots sekretessen få uppgifter enligt det föreslagna 1 mom. Enligt den föreslagna 1 punkten ska de behöriga myndigheterna av andra myndigheterna kunna få de uppgifter som de behöriga myndigheterna kan använda när säkerhetsutredningar görs.

Enligt den föreslagna 2 punkten ska de behöriga myndigheterna i syfte att göra en enskild säkerhetsutredning utbyta uppgifter som är tillgängliga enligt den föreslagna lagen.

Kreditupplysningar ska få användas när säkerhetsutredningar av personer och säkerhetsutredningar av företag görs. I 2 mom. föreslås det en bestämmelse om den behöriga myndighetens rätt att få information av den registeransvarige för kreditupplysningsregistret. Rätten att få information gäller också de situationer där kontroll genomförs så som föreskrivs i den föreslagna 51 §.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. få lämnas ut också med hjälp av teknisk anslutning.

58 §. Anmälnings- och åtgärdsskyldighet för arbetsgivaren och ett företag som mottagit ett intyg över säkerhetsutredning av företag. Syftet med de skyldigheter som föreskrivs i paragrafen är att säkerställa att registret över säkerhetsutredningar är uppdaterat samt att intygen över säkerhetsutredningar returneras till den berörda myndigheten.

I 1 mom. i paragrafen finns en bestämmelse om skyldigheten för en arbetsgivare som ansökt om säkerhetsutredning som avse personer att meddela den behöriga myndigheten om ett anställningsförhållandet har upphört. Arbetsgivaren ska också sköta om att ett intyg över säkerhetsutredning som avse personer returneras till den myndighet som har utfärdat intyget (2 mom.).

Om ett intyg över säkerhetsutredning som avse personer har återkalla ska enligt det föreslagna 3 mom. det företag som utredningen gäller returnera det intyg över säkerhetsut-

redning som avse företag som företagit erhållit.

59 §. Sekretess. Enligt det föreslagna 1 mom. ska på sekretess och förbud mot att utnyttja 22–24 § i offentlighetslagen tillämpas även i de fall när någon när någon annan än en myndighet enligt 4 § i offentlighetslagen har erhållit handlingarna och uppgifterna med stöd av det i lag föreskrivna förfarandet. Bestämmelsen är nödvändig för att uppgifter som har samband med en säkerhetsutredning som avses i den föreslagna lagen eller t.ex. återkallande av intyg också erhålls av sådana organ och organisationer som fungerat som ansökare av säkerhetsutredning eller är arbetsgivare till den som utredningen gäller och på vilka offentlighetslagen inte tillämpas. Behovet av att skydda känsliga uppgifter är också uppenbart. Regleringssättet motsvarar gällande lag.

I 2 mom. föreslås det en specialbestämmelse om tystnadsplikt för ett företag som mottagit ett intyg över säkerhetsutredning av företag, för företagets ansvarspersoner samt för dem som är anställda vid företaget och dem som utför arbetsuppgifter enligt uppdrag. Tystnadsplikten omfattar de uppgifter som framkommit i samband med de arbetsuppgifter på grund av vilka en säkerhetsutredning av företag har gjorts eller som framkommit i samband med att ett intyg över säkerhetsutredning av företag har visats upp.

Den föreslagna paragrafen säkerställer den princip som redan nu följer av offentlighetslagen och enligt vilken de som utför uppgifter för en myndighets räkning inte har bestämmanderätt i fråga om utlämnande av uppgifter ur myndighetshandlingar. Sekretessen omfattar förutom uppgifter som lämnats av myndigheter också uppgifter som uppkommit med anledning av avtal mellan ett företag och en myndighet eller med anledning av något annat uppdrag av en myndighet.

60 §. Avgifter för säkerhetsutredningar. Enligt det föreslagna 1 mom. är huvudregeln att säkerhetsutredningarna är avgiftsbelagda. För säkerhetsutredningar som de behöriga myndigheterna gör med stöd av den nya lagen ska det tas ut en avgift med iakttagande av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Huvudregeln är att sökanden ska betala avgiften. På basis av säkerhetsutredning av företag utfärdas det ett intyg som det företag som utredningen gäller kan använda också i samband med andra ärenden än det ärende som ligger till grund för utredningen. Intyget har således allmän betydelse för företagets konkurrenskraft eftersom företaget kan påvisa att informationssäkerhetsarrangemangen når upp till en viss nivå. Det har därför ansetts vara lämpligt att det berörda företaget svarar för kostnaderna till följd av att det i fråga om det görs en säkerhetsutredning av företag.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska avgift inte tas ut för genomförande av en sådan säkerhetsutredning av person som den behöriga myndigheten gör på ansökan av en annan myndighet inom samma förvaltningsområde eller på ansökan av en läroanstalt.

61 §. Hänvisning till straffbestämmelser. I det föreslagna 1 mom. hänvisas det till strafflagens bestämmelser om straff som döms ut för brott mot tystnadsplikten. Som brott mot tystnadsplikten anses också brott mot en förbindelse som avses i 40 §.

I det föreslagna 2 mom. hänvisas det till strafflagens bestämmelser om personregisterbrott och till personuppgiftslagens bestämmelser om personregisterförseelse.

62 §. Ändringssökande. I det föreslagna 1 mom. har tagits in en hänvisning till förvaltningsprocesslagen. En behörig myndighets beslut ska få överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Det är möjligt att överklaga ett beslut när man med stöd 6 § i lagen har vägrat lämna uppgifter eller att med stöd av 7 § göra en sådan anteckning i säkerhetsutredningen som avser personer som utredningen gäller begär eller ett beslut om att återta ett intyg över säkerhetsutredningen.

Det skriftliga meddelande från den behöriga myndigheten om slutresultatet av säkerhetsutredning som avser personer är inte ett beslut. En skriftlig utredning ges oftast endast när det i fråga om den som utredningen gäller vid straffregisterkontrollen har hittats anteckningar om brottslig verksamhet. Enligt en uttrycklig bestämmelse i den föreslagna lagen är den som ansökt om utredning inte bunden av en säkerhetsutredning som avser

som avser personer och den har alltså inga rättsverkningar.

I 2 mom. i paragrafen har det skrivits in ett besvärsförbud. Den behöriga myndighetens beslut genom vilket man har göra en säkerhetsutredning eller skyddspolisens beslut i ett ärende som avses i 22 § eller 23 § får inte överklagas genom besvär. Besvärsförbudet motsvarar till sin grund gällande lag. Förslaget till bestämmelse baserar sig på det ställningstagande som grundlagsutskottet meddelade i samband med att den nuvarande lagen om säkerhetsutredningar stiftades, nämligen att beslutet inte är ett beslut om en rättighet enligt 21 § i grundlagen.

Ett beslut genom vilket man har vägrat ge ett intyg över säkerhetsutredningen får överklagas genom besvär endast om intyget över säkerhetsutredningen enligt lag eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den är en förutsättning för att väljas till en tjänst eller för skötseln av en sådan tjänst eller ett sådant uppdrag, för vilka man enligt internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska ha ett intyg över säkerhetsutredning.

Syftet med förslaget till bestämmelse är att säkerställa att särskilt den som utredningen gäller ska kunna föra grunderna för att inte ge ett intyg över säkerhetsutredningen att prövas av en besvärsmyndighet i sådana situationer när avgörandet direkt rör fördelen för den som utredningen gäller. Till denna del motsvarar förslaget högsta förvaltningsdomstolens avgörande som gällde att man inte hade gett ett intyg över säkerhetsutredningen med stöd av lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet HFD 18.9.2012 T 2483.

Enligt det föreslagna 3 mom. får ett beslut om att ge och återta ett intyg över säkerhetsutredningen överklagas av såväl den som ansökt om säkerhetsutredning som av den som utredningen gäller. I syfte att bevara en enhetlig tillämpning av lagen ska ett beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket en myndighets beslut har upphävts eller ändrats få överklagas också av den berörda myndigheten.

10 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

63 §. Ikraftträdande. Avsikten är att lagen ska träda i kraft under det första halvåret 2014. Genom lagen upphävs 2002 års lag om säkerhetsutredningar.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av lagen ska få vidtas innan lagen träder i kraft.

64 §. Övergångsbestämmelser. Enligt det föreslagna 1 mom. ska den lag som gällde vid ikraftträdandet tillämpas på ärenden som har anhängiggjorts innan den nya lagen har trätt i kraft.

Från huvudstabens och polisinsrättningarnas säkerhetsutredningar som har lämnats tidigare tre år före lagens ikraftträdande ska enligt det föreslagna 2 mom. uppgifter överföras till det register över säkerhetsutredningar som avses i 48 § inom ett år efter ikraftträdandet.

Det föreslås en övergångsperiod på två år för att registret över säkerhetsutredningar ska kunna sättas i skick (3 mom.).

1.2 Lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet

4 §. Behandlingen av ansökan. Det föreslås att hänvisningen till lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ändras så att det hänvisas till säkerhetsutredningslagen.

13 a §. Registrering av uppgifter i registret över säkerhetsutredningar. I paragrafen föreskrivs det om de uppgifter som ska föras in i registret över säkerhetsutredningar. Det har ansetts att uppgifterna behövs för skötseln av myndighetsuppgifter vid såväl de myndigheter som gör säkerhetsutredningar som vid andra myndigheter när de prövar behovet att ansöka om säkerhetsutredning av företag.

Enligt det föreslagna 1 mom. ska Kommunikationsverket i det register över säkerhetsutredningar som avses i säkerhetsutredningslagen anteckna uppgifter om godkända bedömningsorgan samt uppgifter som ingår i intyg som getts till bedömningsorgan. En återkallelse av godkännande ska också omedelbart antecknas i registret.

Enligt 2 mom. ska ett godkänt bedömningsorgan för anteckning i registret och för vidarebefordran ur registret kunna lämna Kommunikationsverket uppgifter om dem som det har bedömt och om innehållet i det

intyg det har utfärdat, om inte den som bedömningen gäller har förbjudit detta. Före underrättelsen ska den som bedömningen gäller informeras om syftet med databehandlingen och den reglering som gäller den.

1.3 Lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation

1 §. Lagens tillämpningsområde. I det föreslagna 2 mom. föreslås det att hänvisningen till lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ändras så att det hänvisas till säkerhetsutredningslagen, där det enligt denna proposition ska föreskrivas om säkerhetsutredningar av företag. Samtidigt ändras begreppet säkerhetsutredning som gäller sammanslutningar till det begrepp som används i säkerhetsutredningslagen, nämligen säkerhetsutredning av företag.

8 a §. Myndighetens skyldighet att skaffa intyg. I paragrafen föreskrivs det om rätt att genom förordning av statsrådet föreskriva att ett intyg som avses i 8 § ska skaffas och upprättas i fråga om informationssystem eller datakommunikation som en statsförvaltningsmyndighet bestämmer över och där handlingar som hör till första eller andra säkerhetsklassen behandlas.

8 b §. Införande av uppgifter som gäller intyg i registret över säkerhetsutredningar. I fråga om de intyg som Kommunikationsverket utfärdat ska det i det register över säkerhetsutredningar som avses i säkerhetsutredningslagen kunna föra in de uppgifter som nämns i 8 §. Med hjälp av bestämmelsen kan förfarandet med säkerhetsutredning av företag och informationssäkerheten i myndigheternas verksamhet effektiviseras, eftersom uppgifter om certifierade informationssystem kan användas bl.a. vid beredning av myndigheternas upphandlingsåtgärder.

1.4 Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

3 §. Informationssystemet för förvaltningsärenden. Det föreslås att 3 mom. 5 punkten, som gäller uppgifter om den lokala polisens säkerhetsutredningar, upphävs. Enligt den fö-

reslagna säkerhetsutredningslagen ska uppgifter om säkerhetsutredningar föras in i ett enhetligt register över säkerhetsutredningar (lagförslag 1, 44 §).

5 §. Skyddspolisens funktionella informationssystem. Det föreslås att den nuvarande bestämmelsen i 4 mom. som gäller registerföring av säkerhetsutredningar ändras så att det hänvisas till den reglering som gäller registret över säkerhetsutredningar.

19 §. Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter. Det föreslås att hänvisningen till lagen om säkerhetsutredningar i 1 mom. 2 punkten ändras så att det hänvisas till säkerhetsutredningslagen.

21 §. Säkerhetsutredningar. I gällande lag föreskrivs det om rätt för skyddspolisens och den lokala polisen att använda polisens informationssystem när säkerhetsutredningar görs. Det föreslås att paragrafen upphävs som obehövlig, eftersom det kommer att föreskrivas om detta i den nya säkerhetsutredningslagen (lagförslag 1, 21 och 25 §, 43 § 1 mom. 1 punkten).

23 §. Utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden. I 1 mom. 4 punkten i gällande lag föreskrivs det om utplåning av uppgifter om den lokala polisens säkerhetsutredningar. Det föreslås att punkten upphävs som obehövlig, eftersom det kommer att föreskrivas om detta i den nya säkerhetsutredningslagen.

25 §. Utplåning av uppgifter ur skyddspolisens funktionella informationssystem. Det föreslås att paragrafen ändras så att bestämmelsen om bevaringstiden för uppgifter om säkerhetsutredningar i skyddspolisens informationssystem upphävs i sak. Med hänsyn till den föreslagna säkerhetsutredningslagen behövs bestämmelsen inte längre.

1.5 Lagen om kommunikationsförvaltningen

2 §. Kommunikationsverkets uppgifter. På grund av de nya uppgifter som föreslås för Kommunikationsverket föreslås det att en hänvisning till säkerhetsutredningslagen fogas till den förteckning i 1 punkten som gäller uppgifter som föreskrivs för Kommunikationsverket i olika lagar.

1.6 Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet

1 §. Lagens tillämpningsområde. Det föreslås att 3 mom. upphävs eftersom det kommer att föreskrivas om saken i säkerhetsutredningslagen.

4 §. Säkerhetsmyndigheterna och deras uppgifter. För att lagstiftningen ska vara konsekvent föreslås det att 3 mom. ändras så begreppet företagssäkerhet tas in i stället för begreppet säkerhet som gäller sammanslutningar.

11 §. Intyg över säkerhetsutredning av person, dess giltighet och återtagande. En säkerhetsutredning av person, enligt vad som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet, ska till alla delar göras på det sätt som föreskrivs i säkerhetsutredningslagen, och därför föreslås det att 1 mom. ändras så att det hänvisas till säkerhetsutredningslagen. Ett intyg över säkerhetsutredning av person ska utfärdas av den nationella säkerhetsmyndigheten, om inte något annat följer av särskilda skäl. Avsikten är att de intyg som utländska myndigheter och internationella organisationer mottar från Finland ska vara enhetliga och ha utfärdats av samma myndighet. Det ska finnas särskilda skäl för att denna regel ska kunna frångås.

När den nationella säkerhetsmyndigheten bedömer huruvida ett intyg över säkerhetsutredning av person ska utfärdas, hur länge ett intyg över säkerhetsutredning av person ska vara giltigt och huruvida ett intyg ska återtas ska den enligt det föreslagna 2 mom. tillämpa 11, 23, 32 samt 53—55 § i säkerhetsutredningslagen. För utfärdande av ett intyg kan den nationella säkerhetsmyndigheten intervjua den som utredningen gäller. Bestämmelsen behövs för att säkerställa enhetliga förfaranden i samband med utredningsförfaranden som stöder såväl nationell som internationell verksamhet.

12 §. Intyg över säkerhetsutredning av företag, dess giltighet och återtagande. Den föreslagna säkerhetsutredningslagen innehåller närmare bestämmelser än de nuvarande bestämmelserna när det gäller genomförande av säkerhetsutredningar av företag och de informationskällor som används i samband med detta. I lagen om internationella förplik-

telser som gäller informationssäkerhet behövs det därför inte längre några bestämmelser om hur säkerhetsutredningar av företag ska göras. I 1 mom. föreslås det därför bara en bestämmelse med karaktär av hänvisning enligt vilken en säkerhetsutredning av företag, enligt vad som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet, ska göras på det sätt som föreskrivs i säkerhetsutredningslagen. Ett intyg över säkerhetsutredning av företag ska dock utfärdas av den nationella säkerhetsmyndigheten. Det material som behövs för intyget ska ges in till denna myndighet.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska 53—55 § i säkerhetsutredningslagen tillämpas i fråga om giltighet för och återtagande av ett intyg över säkerhetsutredning av företag utfärdat av den nationella säkerhetsmyndigheten.

13 §. Förbindelse om att vidta säkerhetsåtgärder. Det föreslås att paragrafen upphävs som obehövlig. Motsvarande reglering föreslås i säkerhetsutredningslagen (lagförslag 1, 40 §).

14 §. Anteckning av uppgifter om intyg i registret över säkerhetsutredningar. Det föreslås att reglering som motsvarar gällande paragraf tas in i säkerhetsutredningslagen. I paragrafen föreslås det en informativ bestämmelse enligt vilken den nationella säkerhetsmyndigheten i registret över säkerhetsutredningar ska föra in uppgifter om de intyg över säkerhetsutredning av företag som den har utfärdat. Paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar den föreslagna bestämmelsen.

20 a §. Ändringssökande. Det föreslås att i lagen tas in en bestämmelse om ändringssökande som i huvuddrag motsvarar 62 § i den föreslagna säkerhetsutredningslagen. Eftersom den nationella säkerhetsutredningsmyndigheten är en del av utrikesministeriet överklagas dess beslut hos högsta förvaltningsdomstolen.

1.7 Lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster

5 §. Ändamålet med kundinformationssystemet. Det föreslås att paragrafen, i vilken ändamålet med kundinformationssystemet

fastställs, ändras så att det föreskrivs att de uppgifter som avses i 6 § 1 mom. och som fås genom kundinformationssystemet ska få användas också för säkerhetsutredningar av företag.

10 §. Utlämnande av uppgifter ur kundinformationssystemet. Det föreslås att basuppgifter ur kundinformationssystemet ska få lämnas ut också till de behöriga myndigheterna för skötseln av sådana uppgifter som avses i säkerhetsutredningslagen.

1.8 Straffregisterlagen

4 §. Enligt den föreslagna nya 3 a-punkten ska ur straffregistret trots sekretessen kunna lämnas ut uppgifter om personer till Regionförvaltningsverket i Södra Finland för utredning av bakgrund hos ansvarspersoner vid företag som är rapporteringsskyldiga enligt lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt. Ändringen behövs för att internationella förpliktelser som gäller förhindrande och utredning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska kunna uppfyllas skyndsamt.

4 a §. Det föreslås att hänvisningen till lagen om säkerhetsutredningar i 1 mom. 1 a-punkten ändras så att det hänvisas till säkerhetsutredningslagen.

1.9 Lagen om näringsförbud

21 §. Register. I det föreslagna 5 mom. hänvisas det till den nya säkerhetsutredningslagen i stället för till lagen om säkerhetsutredningar.

1.10 Statstjänstemannalagen

8 c §. Det föreslås att en ny bestämmelse tas in i lagen. I den ingår ett bemyndigande att utfärda bestämmelser om de arbetsuppgifter för vilka den som utses ska ha ett intyg över säkerhetsutredning. Bestämmelsen hänför sig till behovet att stegvis effektivisera personalsäkerheten inom statsförvaltningen.

1.11 Lagen om laddare

2 a §. Säkerhetsutredning. Det föreslås att det till lagen fogas en bestämmelse där den myndighet som utfärdar kompetensbrev för

laddare åläggs att i fråga om den som ansöker om kompetensbrev skaffa en i säkerhetsutredningslagen avsedd begränsad säkerhetsutredning av person. Denna skyldighet ska dock inte gälla, om sökanden för myndigheten visar upp ett intyg över säkerhetsutredning som utfärdats enligt säkerhetsutredningslagen.

1.12 Lagen om privata säkerhetstjänster

59 §. Säkerhetsutredningar. Enligt gällande lag ska det i vissa fall begäras utlåtande av polisinskrivningen om den som ansöker om att bli antagen till utbildning inom området för privata säkerhetstjänster. Det föreslås att det tas in en hänvisning till säkerhetsutredningslagen och en sådan begränsad säkerhetsutredning av person vilken lämnas med stöd av den lagen. Samtidigt breddas personkretsen så att den förutom ansvariga föreståndare och väktare också omfattar utbildare i användningen av maktmedel. Paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet.

1.13 Lagen om Brottspåföljdsområdets utbildningscentral

9 §. Antagningen av studerande till utbildning som leder till yrkesinriktad examen. Det föreslås att hänvisningen till lagen om säkerhetsutredningar i 3 mom. ändras så att det hänvisas till säkerhetsutredningslagen, där det föreskrivs om lämnande av en begränsad säkerhetsutredning.

1.14 Lagen om Räddningsinstitutet

18 §. Behörighet för studier. Det föreslås att hänvisningen till lagen om säkerhetsutredningar i 5 mom. ändras så att det hänvisas till den föreslagna nya lagen, där det föreskrivs om lämnande av en begränsad säkerhetsutredning av person.

1.15 Luftfartslagen

105 §. Tillträdesrätt och Trafiksäkerhetsverkets rätt att få upplysningar av andra myndigheter. Det föreslås att hänvisningen till lagen om säkerhetsutredningar i det inle-

dande stycket i 1 mom. ändras så att det hänvisas till säkerhetsutredningslagen.

1.16 Utsökningsbalken

70 §. Förundersökningsmyndigheter och vissa andra myndigheter samt domstolar. Det föreslås att hänvisningen till lagen om säkerhetsutredningar i 1 mom. 4 punkten ändras så att det hänvisas till den föreslagna nya lagen. Samtidigt föreslås det att det i formuleringen beaktas att utsökningsuppgifter ska kunna användas också i samband med säkerhetsutredningar av företag och normala säkerhetsutredningar av personer.

1.17 Lagen om utlänningsregistret

2 §. Registerföring och ändamålet med registret. Det föreslås att hänvisningen till lagen om säkerhetsutredningar i 2 mom. ändras så att det hänvisas till säkerhetsutredningslagen.

1.18 Polislagen

6 §. Hänvisningsbestämmelse om utlämnande av information. Det föreslås att hänvisningen till lagen om säkerhetsutredningar ändras så att det hänvisas till säkerhetsutredningslagen.

1.19 Lag om upphävande av 16 § 3 mom. i lagen om försvarsmakten

1 §. Det föreslås att 16 § 3 mom. i lagen upphävs. Uppgifter om säkerhetsutredningar står till förfogande för försvarsmakten genom det register för säkerhetsutredningar som kommer att inrättas.

2 §. Lagen avses träda i kraft samtidigt med den föreslagna säkerhetsutredningslagen.

1.20 Lagen om export av försvarsmateriel

25 §. Uppgifter från myndigheter. Det föreslås att omnämnandena av lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och av säkerhetsutredning som gäller sammanslutning i 1 mom. 2 punkten

ändras till säkerhetsutredningslagen och säkerhetsutredning av företag.

26 §. Förutsättningar för att certifikat ska beviljas. Begreppet säkerhetsutredning som gäller sammanslutning ändras så att det motsvarar begreppet i den föreslagna säkerhetsutredningslagen.

36 §. Avgifter. Begreppet säkerhetsutredning som gäller sammanslutning ändras så att det motsvarar begreppet i den föreslagna säkerhetsutredningslagen.

1.21 Lagen om Försvarshögskolan

19 §. Uppgifter om hälsotillstånd och säkerhetsutredning i fråga om en som ansöker om studierätt. Det föreslås att hänvisningen till lagen om säkerhetsutredningar i 2 mom. ändras så att det hänvisas till säkerhetsutredningslagen.

1.22 Lagen om godkännande av vissa bestämmelser i och tillämpning av konventionen om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring

5 §. Inspektions- och tillsynsrätt. Det föreslås att hänvisningen till lagen om säkerhetsutredningar i 6 mom. ändras så att det hänvisas till säkerhetsutredningslagen.

1.23 Lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet

4 §. Trafiksäkerhetsverkets särskilda uppgifter. Det föreslås att hänvisningen till lagen om säkerhetsutredningar i 1 mom. 1 a-punkten ändras så att det hänvisas till säkerhetsutredningslagen. Det föreslås att den finska språkdräkten i 1 b-punkten ändras så ordet turvaselvitys ändras till turvallisuukselvitys. Den svenska språkdräkten ändras inte. Det återstår för skyddspolisen att avgöra i vilken form utredningen görs.

2 Närmare bestämmelser

Den föreslagna säkerhetsutredningslagen (lagförslag 1) innehåller bestämmelser enligt

vilka det genom förordning av statsrådet får föreskrivas om skyldighet för en statsförvaltningsmyndighet att skaffa en säkerhetsutredning av person (9 § 1 mom.) eller en säkerhetsutredning av företag (9 § 3 mom.). I lagen om ändring av lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation (lagförslag 3) ingår på motsvarande sätt en bestämmelse enligt vilken det genom förordning av statsrådet får föreskrivas om en statsförvaltningsmyndighets skyldighet att skaffa ett intyg som avses i lagen (6 a §). I den föreslagna lagen om ändring av statstjänstemannalagen (lagförslag 10, 8 c §) ingår ett bemyndigande att genom förordning utfärda bestämmelser om de tjänster där ett intyg över säkerhetsutredning ska skaffas för dem som utnämns till tjänsterna.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt och förutsätts det att närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Grundlagens hänvisning till lag när det gäller skyddet för personuppgifter kräver att lagstiftaren i enlighet med syftet med reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna bestämmer om den berörda rättigheten men detaljerna i regleringen är beroende av lagstiftarens prövning (GrUU 25/1998 rd, s. 2/I). En sådan bestämmelse om de grundläggande fri- och rättigheterna binder lagstiftarens prövningsrätt visavi innehållet i mindre utsträckning än en sådan bestämmelse med ett regleringsförbehåll där den grundläggande fri- och rättigheten konstateras föreligga i enlighet med vad som föreskrivs genom lag. Lagstiftarens spelrum begränsas dock av att skyddet för personuppgifter utgör en del av skyddet för privatlivet, som i första hand skyddas i samma moment.

Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis har det ansetts viktigt att åtminstone registreringens syfte, innehållet i de registrerade personuppgifterna, tillåtna användningsändamål inbegripet möjligheterna att lämna ut uppgifterna, samkörning av register, utlämnande av

personuppgifter med hjälp av teknisk anslutning samt bevaringstiden för uppgifterna i personregistren och den registrerades rättskydd regleras med hänsyn till skyddet för personuppgifter. Regleringen av dessa faktorer på lagnivå ska dessutom vara heltäckande och detaljerad. I den föreslagna säkerhetsutredningslagen har det tagits in bestämmelser om de förutsättningar för behandling av uppgifterna som avses ovan till den del det har funnits behov att avvika från eller precisera regleringen enligt personuppgiftslagen och offentlighetslagen.

Grundlagsutskottet har inte tidigare ansett att förfarandena i samband med klarläggande av en persons tillförlitlighet som sådana är problematiska i konstitutionellt hänseende. I säkerhetsutredningslagen föreslås det exaktare bestämmelser än i gällande lagstiftning när det gäller säkerhetsutredningarna och förutsättningarna för att göra sådana, men samtidigt breddas deras användningsområde i någon mån.

I samband med att lagen om säkerhetsutredningar stiftades bedömde grundlagsutskottet förutsättningarna för att begränsa integritetsskyddet med tanke lagstiftningsgrundens dignitet och ansåg att det i detta perspektiv var betydelsefullt att den föreslagna lagen framför allt syftade till att skydda offentliga intressen (GrUU 21/2011 rd). Utskottet ansåg samtidigt att till den del lagen avser att förebygga också brott mot enskilda intressen har regleringen beröringspunkter med syftet att skydda de grundläggande fri- och rättigheterna. Utskottet ansåg det som självklart att den inskränkning i skyddet för personuppgifter som avses i propositionen har en sådan acceptabel grund som måste finnas enligt de allmänna förutsättningarna för begränsningar i de grundläggande fri- och rättigheterna.

I den säkerhetsutredningslag som nu föreslås syftar klarläggandet av bakgrunden hos personer till att skydda samma allmänna intressen som enligt gällande lag. Enligt den nya lagen kommer även privata företag att få i någon mån större möjligheter att ansöka om säkerhetsutredning i fråga om arbetstagare, men oftast gäller dessa sådana situationer där en persons tillförlitlighet har allmän betydelse t.ex. med tanke på den allmänna säkerhe-

ten, såsom bestämmelserna om utredning om bakgrund hos personer som kan komma i besittning av stora mängder explosivt material. Också för andra nya arbetsuppgifter inom den privata sektorn vilka föreslås för utredningsförfarandet gäller att ett tillförlitligt utförande av dem i sista hand skyddar allmänna intressen, såsom den kritiska infrastrukturens samt finans- och försäkringssystemens funktion. Skyddspolisen ska särskilt kunna godkänna arbetsuppgifter vid företagen för utredningsförfarandet. Dessa arbetsuppgifter är till sin karaktär sådana att de kan bli föremål för företagsspionage eller sådana att det handlar om ekonomiska intressen av synnerligen stor betydelse. Enskilda ekonomiska intressen av synnerligen stor betydelse är skyddade intressen enligt den nuvarande lagen.

Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis ska begränsningarna i skyddet för personuppgifter också uppfylla proportionalitetskravet. Med hänsyn till regleringens proportionalitet är det viktigt att lagförslaget är helt uttömmande i fråga om de register som får anlitas för säkerhetsutredningar. Användningen av uppgifter om brottsmisstanke kommer att regleras noggrannare än för närvarande.

Informationsunderlaget för säkerhetsutredningar av personer breddas något från det nuvarande. Kreditupplysningsregistret (normal och omfattande säkerhetsutredning av person, säkerhetsutredning av person i fråga om ett företags ansvarsperson) är en ny informationskälla. För närvarande kan arbetsgivaren använda kreditupplysningar i enlighet med lagen om integritetsskydd i arbetslivet. Likaså kommer det att bli möjligt att använda uppgifter som ingår i register som förs av utländska myndigheter, om motsvarande register som förs i Finland kan anlitas i samband med säkerhetsutredningar av personer. Dessa uppgifter ska kunna fås antingen på grundval av internationella avtal och rättsregler som är bindande för Finland eller så att de ges in av den som utredningen gäller.

När en normal säkerhetsutredning görs ska det dessutom vara tillåtet att använda sådana uppgifter i registret över misstänkta som uppgetts av centralkriminalpolisen, om det är nödvändigt för att ett intresse som ligger till

grund för säkerhetsutredningen ska kunna skyddas mot en organiserad kriminell sammanslutnings åtgärder (lagförslag 1, 25 § 2 mom.). I dagens läge är det straffbart att tillhöra en organiserad kriminell sammanslutning. Enligt uppgifter från centralkriminalpolisen har det förekommit fall där medlemmar i en kriminell sammanslutning har sökt sig till myndighetsprojekt som är av betydelse för säkerheten.

Enligt lagstiftningen står registret över misstänkta till förfogande bara för dem som sköter bestämda polisiära uppgifter. På grund av detta och med hänsyn till de särdrag hos databehandlingen som hänför sig till registret ska uppgifterna lämnas till skyddspolisen bara enligt prövning från fall till fall. Centralkriminalpolisen ska med andra ord från fall till fall bedöma om de förutsättningar som föreskrivs i lag finns.

För att centralkriminalpolisen ska kunna genomföra sin bedömning inom den tid som krävs för säkerhetsutredningsförfarandet ska centralkriminalpolisen tekniskt kunna samköra uppgifterna om aktuella ansökningar om säkerhetsutredning med uppgifterna i registret över misstänkta. De uppgifter som erhållits genom samkörningen ska utplånas omedelbart efter det att ett beslut om meddelande har fattats eller ett meddelande har sänts. I analogi med grundlagsutskottets utlåtandep Praxis (GrUU 30/2005 rd) föreslås det i lagen bestämmelser om utplåning av de uppgifter som uppkommit till följd av samkörningen.

Med de begränsningar som föreskrivs i lag ska försvarsmakten och skyddspolisen ha rätt att använda uppgifter som förts in i värnpliktsregistret samt i straffdataregistret och säkerhetsdataregistret, vilka förs av huvudstaben, och i registret över krishanteringspersonal (lagförslag 1, 31 §). Dessa uppgifter ska få användas bara i samband med sådana säkerhetsutredningar av personer som görs i fråga om dem som ska anställas hos försvarsmakten eller skyddspolisen. Det föreslås att användningen av uppgifter om hälsotillstånd och tjänsteduglighet i värnpliktsregistret ska begränsas till situationer där det är nödvändigt att använda uppgifterna för att andras personliga säkerhet ska kunna tryggas.

Det breddade informationsunderlaget bör bedömas med tanke på uppfyllandet av proportionalitetskravet. Vid bedömningen kan förutom digniteten för de intressen som skyddas genom säkerhetsutredningsförfarandet och förutom de förutsättningar som tagits in i lagförslaget också ställningen för den som utredningen gäller tillskrivas betydelse. Enligt förslaget ska det förutsättas att den som utredningen gäller ger sitt samtycke till att en säkerhetsutredning görs. Samtycke ges efter det att den som utredningen gäller har informerats om de informationskällor som används. Samtyckesförfarandet motsvarar också grundlagsutskottets tolkningspraxis när det gäller behandling av känsliga personuppgifter (GrUU 25/1988 rd, s. 3).

Rätten till information för den som säkerhetsutredningen gäller motsvarar i hög grad det som föreskrivs i gällande lag. Det föreslås dock en viss utvidgning genom att huvudregeln kommer att vara att arbetsgivaren ska informera arbetstagaren om säkerhetsutredningen. Det här ska dock inte gälla uppgifter som arbetstagaren inte har rätt till insyn i.

Det föreslås bestämmelser om kontroll av oförvitlighet och tillförlitlighet, vilken ska genomföras genom samkörning av personregister (lagförslag 1, 51 §). Syftet med samkörningen ska vara att klarlägga om säkerhetsutredningar eller intyg som utfärdats över dem fortfarande kan anses vara giltiga. I förslaget ingår en förteckning över de register med vilka uppgifterna om dem som säkerhetsutredningarna gäller kan samköras. Enligt 5 § i den föreslagna säkerhetsutredningslagen förutsätts det för samkörning dessutom att den som utredningen gäller har gett sitt samtycke till den. Det föreslås bestämmelser om att de uppgifter som uppkommit till följd av samkörningen ska utplånas. Grundlagsutskottets utlåtandep Praxis (GrUU 30/2005 rd) har således beaktats i den föreslagna regleringen.

Det föreslås att regleringen om rätts-skyddsarrangemangen utvecklas. I den föreslagna säkerhetsundersökningslagen räknas inte längre upp på samma sätt som i gällande lag situationer där man har rätt att överklaga, utan i lagen tas in en hänvisning till förvaltningsprocesslagen. I laggen ingår också ett

besvärshöjning. Ett beslut ska inte få överklagas genom vilket den behöriga myndigheten har vägrat göra en säkerhetsutredning. Detta är inget problem i konstitutionellt hänseende, eftersom ett beslut om en säkerhetsutredning inte är ett beslut om en rättighet enligt 21 § i grundlagen (GrUU 21/2001 rd).

När den nuvarande lagen stiftades ansåg grundlagsutskottet att rättsskyddsarrangemangen för den som utredningen gäller var tillräckliga. Det föreslås att registeruppgifter som den som utredningen gäller inte själv har rätt att ta del av (skyddspolisens funktionella register, huvudstabens säkerhetsdataregister) ska få användas vid säkerhetsutredningsförfarandet, liksom för närvarande. Enligt förslaget ska också meddelanden som central-kriminalpolisen gjort utgående från informationssystemet för misstänkta kunna användas i samband med säkerhetsutredning. På begäran av den som utredningen gäller kan det dock via dataombudsmannen kontrolleras att behandlingen av dessa registeruppgifter är laglig. Dataombudsmannen har också rätt att bestämma att uppgifter som registrerats lagstridigt - inbegripet vilseledande eller föräldrade uppgifter - ska avföras. Till denna del inrymmer rättsskyddssystemet inte liknande brister som de som uppmärksammades i Europadomstolens dom i målet Segerstedt-Wiberg (den 6 juni 2006).

I samband med lagstiftningen om säkerhetsutredningar har det inte varit möjligt att bedöma om den registrerades nuvarande rätt att få information (den registrerades rätt till insyn, parternas rätt att få information) är tillräcklig när det handlar om myndighetsuppgifter av typen underrättelse. Den arbetsgrupp som klarade organiseringen av den nationella säkerhetsmyndighetens (NSA) uppgifter ansåg i sin promemoria att det i Finland behövs en allmän lag som gäller underrättelseverksamhet.

Rätten att söka ändring kommer att utvidgas från nuläget. Den första utvidgningen föranleds av den ändring som berör intyg över säkerhetsutredning. Enligt den föreslagna säkerhetsutredningslagen ska ett intyg över säkerhetsutredning kunna utfärdas på basis av en säkerhetsutredning. Intyget ska kunna återtas enligt de förutsättningar som föreskrivs i lagen.

Ett beslut om återtagande av ett intyg över säkerhetsutredning ska få överklagas. Ett beslut, genom vilket man har vägrat att ge ett intyg över säkerhetsutredningen får överklagas genom om säkerhetsintyget enligt lag eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den är en förutsättning för att väljas till en sådan tjänst eller för skötseln av ett sådant uppdrag, för vilka den som väljs enligt internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska ha ett intyg över säkerhetsutredning. (lagförslag nr 1, 62 §, lagförslag nr 6, 20 a §). Syftet med förslaget är att säkerställa rättssäkerheten för den som utredningen gäller i en situation där avgörandet gäller omedelbart gäller intressena för den som utredningen gäller. Till denna del motsvarar förslaget praxis under den senaste tiden (HFD 18.9.2012 T 2483).

Enligt förslaget ska också den behöriga myndigheten få överklaga förvaltningsdomstolens beslut. Enligt 6 § i förvaltningsprocesslagen har en myndighet besvärshöjning på grundval av en bestämmelse i lag eller om besvärshöjningen är nödvändig för det allmänna intresse som myndigheten ska bevaka. Grundlagsutskottet har ansett att en myndighets besvärshöjning är exceptionell i förvaltningsprocesssystemet. Fram för allt kan en myndighets allmänna besvärshöjning bli ett problem med tanke på kravet på behörigt förfarande i grundlagens 21 § 1 mom., eftersom myndigheten då kan betraktas som en parts formella motpart (t.ex. GrUU 45/2006 rd, GrUU 4/2002 rd). Å andra sidan har utskottet ansett att en myndighets besvärshöjning inte är något problem med tanke på grundlagen, om den genom lag har begränsats t.ex. till ambitionen att bevara en enhetlig rättspraxis (t.ex. GrUU 4/2005 rd, GrUU 4/2004 rd).

I enlighet med praxis i grundlagsutskottet föreslås det att myndighetens besvärshöjning genom en bestämmelse i lag ska begränsas till situationer där den behövs för att bevara en enhetlig tillämpning av lagen.

Enligt den föreslagna säkerhetsutredningslagen ska de behöriga myndigheterna ha rätt att få tillträde till företagets lokaler (lagförslag 1, 39 § 2 mom.). De inspektioner som avses i förslaget kommer inte och behöver inte utsträckas till rum som omfattas av hemfriden. För tydlighetens skull och för att

grundlagens bestämmelser om hemfrid ska beaktas föreslås det att rum av detta slag explicit lämnas utanför inspektionsrätten (jfr GrUU 2/2002 rd, GrUU 18/2006 rd). Hemfridsskyddade områden definieras annorlunda i grundlagen än t.ex. i strafflagen (SL 24 kap. 11 §), och därför har bestämmelserna om begränsning formulerats i enlighet med grundlagsutskottet ställningstagande så att begränsningen omfattar rum som används för varaktigt boende.

I den föreslagna säkerhetsutredningslagen ingår förslag till bemyndiganden att utfärda förordning (lagförslag 1, 16 och 34 §), vilka berättigar statsrådet att genom förordning utfärda bestämmelser om en myndighets skyldighet att skaffa säkerhetsutredning av person eller säkerhetsutredning av företag. Enligt den föreslagna säkerhetsutredningslagen ska genomförande av säkerhetsutredning av företag i vissa fall kunna utvidgas till att delvis gälla skydd av privata ekonomiska intressen (lagförslag 1, 36 § 4 mom.). I den föreslagna lagen om ändring av statstjänstemannalagen (lagförslag 10, 8 c §) ingår ett bemyndigande att genom förordning utfärda bestämmelser om de tjänster där ett intyg över säkerhetsutredning ska skaffas för dem som utnämns till tjänsterna.

I de föreslagna bestämmelserna anges i hurdana situationer det kan åläggas skyldighet att skaffa säkerhetsutredning eller intyg över säkerhetsutredning. Det föreslås att förutsättningarna formuleras så att när de finns ska det enligt den föreslagna lagen vara möj-

ligt att skaffa säkerhetsutredning eller intyg över säkerhetsutredning. De bestämmelser som utfärdas genom förordning kommer således att ålägga myndigheterna skyldighet men kommer inte direkt att påverka fysiska personers eller företags rättsliga ställning. Också i den föreslagna lagen om ändring av lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation (lagförslag 3, 6 a §) ingår en bestämmelse enligt vilken det genom förordning av statsrådet får föreskrivas om en statsförvaltningsmyndighets skyldighet att skaffa ett intyg som avses i lagen.

Med stöd av vad som anförts ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Eftersom det första lagförslaget innehåller flera frågor som gäller tolkning av de grundläggande fri- och rättigheterna rekommenderar regeringen att grundlagsutskottets utlåtande inhämtas om förslaget.

4 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft under det första halvåret 2014. Avsikten är att ikraftträdandet av reformen tidsmässigt ska infalla så att de databehandlingsarrangemang som behövs för genomförandet är tillräckligt långt hunna för att säkerställa de kostnadsinbesparingar som eftersträvas med reformen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Säkerhetsutredningslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja möjligheterna att förebygga verksamhet som kan medföra skada för statens säkerhet, försvaret, Finlands internationella förbindelser, den allmänna säkerheten eller något annat med dessa jämförbart allmänt intresse eller enskilda ekonomiska intressen av synnerligen stor betydelse eller säkerhetsarrangemang för skyddet av dessa intressen.

2 §

Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning

I denna lag föreskrivs om

- 1) förutsättningarna för säkerhetsutredningar och om förfarandet vid genomförande av sådana,
- 2) vilka uppgifter som ska användas för en säkerhetsutredning,
- 3) samtycke av och rätt till information för den som utredningen gäller,
- 4) uppgiftsskyldigheten för den som ansöker om säkerhetsutredning och den som utredningen gäller,
- 5) giltigheten av säkerhetsutredningar och intyg över säkerhetsutredningar samt om återkallelse av intyg,
- 6) samkörning av personregister för att kontrollera att den som utredningen gäller är oförvitlig och tillförlitlig och om de åtgärder

som ska genomföras med anledning av samkörningen.

Särskilda bestämmelser gäller för arbetsgivarens rätt att samla in och lagra uppgifter om arbetssökande och om dem som sökt en tjänst eller står i anställningsförhållande till arbetsgivaren, om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn samt om utredning av brottslig bakgrund inom ramen för en myndighets åtgärder när den beviljar tillstånd eller godkännanden.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *säkerhetsutredning av person* en sådan utredning av en fysisk persons bakgrund som görs i enlighet med denna lag för att säkerställa att han eller hon är oförvitlig eller tillförlitlig,

2) *säkerhetsutredning av företag* utredning som görs i enlighet med denna lag för att bedöma ett företags och dess ansvarspersoners tillförlitlighet samt företagets informations-säkerhetsnivå och förmåga att sköta åtaganden,

3) *säkerhetsutredning* säkerhetsutredning av person eller av företag,

4) *den som utredningen gäller* den person eller det företag som det har begärts en säkerhetsutredning om,

5) *myndighet* i 4 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) avsedda organisationer, organ och personer,

6) *företag* fysiska personer som bedriver näringsverksamhet och andra enheter som enligt 3 § 1 mom. 1—5 punkten i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) ska

registreras i företags- och organisationsdatasystemet,

7) *företags ansvarsperson* den som enligt ett offentligt myndighetsregister är bolagsman, ansvarig bolagsman, verkställande direktör, styrelseledamot eller ersättare, prokurist eller firmatecknare i ett företag,

8) *arbetsgivare* en myndighet eller ett företag som håller på att utse en person till ett anställningsförhållande eller som en person står i anställningsförhållande till,

9) *närstående* far eller mor, make, sambo eller barn till den som utredningen gäller,

10) *internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet* krav och säkerhetsarrangemang som ingår i internationella överenskommelser eller rättsregler som är bindande för Finland och som ska iakttas för informationssäkerhet hantering av sekretessbelagda handlingar,

11) *klassificerad handling* en i 5 § 1 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet avsedd handling där det med stöd av vad som föreskrivs i eller med stöd av den lagen eller med stöd av lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004) har gjorts eller kan göras en klassificeringsanteckning om skyddsnivå som anger vilka krav i fråga om informationssäkerhet som ska iakttas vid hanteringen av handlingen.

Vad som i 1 mom. 6 punkten föreskrivs om företag och i 7 punkten om företags ansvarspersoner ska på motsvarande sätt tillämpas också på stiftelser eller föreningar som inte bedriver näringsverksamhet, samt på dessa stiftelsers eller föreningars styrelsemedlemmar och på dem som enligt stiftelseregistret eller föreningsregistret har rätt att teckna stiftelsens eller föreningens namn.

Vad som i 1 mom. 11 punkten föreskrivs om klassificerade handlingar ska också tillämpas på uppgifter som har fåtts i muntlig form eller kan fås genom observationer, om en handling med sådana uppgifter skulle kunna klassificeras i enlighet med de bestämmelser som avses i den punkten.

2 kap.

Ställning och rättigheter för den som utredningen gäller

4 §

Meddelande om säkerhetsutredning

Den som har för avsikt att ansöka om en säkerhetsutredning av en person som ska utses till ett anställningsförhållande eller ett uppdrag ska meddela detta i den annons som gäller tillsättandet av tjänsten eller uppdraget eller på något annat lämpligt sätt. Detsamma gäller utbildningsanordnare, om det är meningen att en säkerhetsutredning av person ska begäras om den som antas till utbildning.

Den som har för avsikt att ansöka om en säkerhetsutredning av ett företag med vilket ett upphandlingsavtal avses bli ingånget ska meddela detta i upphandlingsannonsen eller i anbudsförfrågan. Om det inte är frågan om försvars- och säkerhetsupphandling enligt lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) får upplysningen om denna avsikt också lämnas på annat sätt.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas inte, om den som utredningen gäller själv ansöker om säkerhetsutredning.

5 §

Samtycke av den som utredningen gäller

En allmän förutsättning för att en säkerhetsutredning och en kontroll av tillförlitligheten enligt 51 § i anslutning till en säkerhetsutredning ska kunna genomföras är att den som utredningen gäller på förhand har gett sitt skriftliga samtycke till detta.

Av samtyckeshandlingen ska det framgå att den som utredningen gäller före sitt samtycke har informerats om syftet med säkerhetsutredningen och kontrollen av tillförlitligheten och hur dessa används, om databehandlingen i samband med säkerhetsutredningen och kontrollen av tillförlitligheten samt om sin rätt att ta del av utredningens innehåll.

Samtycke till en säkerhetsutredning av person kan ges så att samtycket täcker alla de situationer där det under det anställningsförhållande eller uppdrag som angivits i samtycket behöver göras en säkerhetsutredning eller utfärdas ett intyg över säkerhetsutredning av person. Samtycke kan också ges så att det omfattar alla arbetsuppgifter inom ett visst förvaltningsområde.

Om den som utredningen gäller själv ansöker om säkerhetsutredning, ska han eller hon i stället för en samtyckeshandling lämna en anmälan med de uppgifter som avses i 2 mom.

6 §

Rätt att få information om säkerhetsutredning

Var och en har rätt att få information av den behöriga myndigheten om huruvida det har gjorts en säkerhetsutredning om honom eller henne eller det företag vars talan han eller hon för. Den som utredningen gäller har rätt att av den behöriga myndigheten på begäran få de uppgifter som finns i utredningen.

Den som ansökt om säkerhetsutredningen ska informera den som utredningen gäller om utredningens resultat. Om utredningen har getts i skriftlig form, ska utredningen ges för påseende eller på begäran överlämnas i form av en kopia.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas inte, om informationen har sitt ursprung i personregister som en registrerad enligt lag inte har rätt till insyn i.

7 §

Anmärkningsrätt för den som utredningen gäller

Den person som en säkerhetsutredning gäller har rätt att göra anmärkningar om sådant som framkommit i samband med en intervju eller vid kontroll av uppgifterna på blanketten för personuppgifter enligt 28 §.

Den behöriga myndigheten ska anteckna en anmärkning som gjorts av den som utredningen gäller i hans eller hennes säkerhetsut-

redning, om inte uppgiften genast rättas med anledning av anmärkningen eller anmärkningen måste betraktas som uppenbart orgrundad.

Om den behöriga myndigheten vägrar anteckna anmärkningen i säkerhetsutredningen, ska myndigheten meddela den som utredningen gäller orsaken till detta i ett skriftligt beslut.

Särskilda bestämmelser gäller för rättelse av uppgifter i register.

8 §

Tillämpning av bestämmelserna på närstående

Vad som i detta kapitel föreskrivs om samtycke, rätt till information och anmärkningsrätt för den som utredningen gäller ska också tillämpas på en närstående till honom eller henne, om en säkerhetsutredning görs om den närstående med stöd av 29 §.

3 kap.

Behöriga myndigheter och styrning av deras prövningsrätt

9 §

Behöriga myndigheter

Skyddspolisen fattar beslut om huruvida en normal eller omfattande säkerhetsutredning av person eller en säkerhetsutredning av företag ska göras, om inte något annat föreskrivs nedan. Skyddspolisen gör en begränsad säkerhetsutredning av enskild person, om en sådan behövs för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Uppdrag enligt denna lag vid skyddspolisen kan skötas av kontaktpersoner som anvisats av huvudstaben.

En av Polisstyrelsen utsedd enhet inom polisförvaltningen fattar beslut om huruvida en begränsad säkerhetsutredning av en person ska göras, om inte något annat följer av 1 eller 3 mom.

Huvudstaben fattar beslut om huruvida en säkerhetsutredning av en person ska göras, om den som utredningen gäller arbetar eller

kommer att arbeta inom försvarsmakten eller sköter ett uppdrag på förordnande av försvarsmakten eller om säkerhetsutredningen hänför sig till verksamhet eller upphandling inom försvarsmakten. Huvudstaben fattar beslut om huruvida en säkerhetsutredning ska göras av ett företag som sköter eller kommer att sköta ett uppdrag på förordnande av försvarsmakten eller av som hänför sig till upphandling inom försvarsmakten.

Kommunikationsverket gör som ett led i en säkerhetsutredning av företag en utredning om nivån på informationssäkerheten i informationssystem och datakommunikation.

Trots vad som föreskrivs ovan kan de behöriga myndigheterna i enskilda fall komma överens om att en myndighet gör en säkerhetsutredning eller en del av den i en annan myndighets ställe eller utfärdar intyg över säkerhetsutredningen.

10 §

Myndighetens prövning i fråga om säkerhetsutredning

En säkerhetsutredning görs inte, om det finns giltig motsvarande säkerhetsutredning om den som utredningen gäller, om inte något annat följer av särskilda skäl.

Om det inte genom lag har föreskrivits om skyldighet att skaffa säkerhetsutredning eller intyg över en säkerhetsutredning, görs säkerhetsutredningarna med de resurser som den behöriga myndigheten har till sitt förfogande och med hänsyn till

1) behovet att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet,

2) vilken allmän betydelse den säkerhetsutredning som ansökan gäller har för att trygga informationssäkerheten inom den offentliga förvaltningen eller för att skydda vitala samhällsfunktioner eller synnerligen viktiga enskilda ekonomiska intressen;

3) likabehandling av dem som ansökt om säkerhetsutredning och av dem som är föremål för utredning.

11 §

Omständigheter som ska beaktas vid säkerhetsutredning av person

Om det vid en säkerhetsutredning av person framkommer att han eller hon har dömts till straff genom ett lagakraftvunnet avgörande eller med stöd av 3 kap. 4 § 1 eller 2 mom. i strafflagen (39/1889) inte har tilldömts straff, ska den behöriga myndigheten vid prövning av utredningens resultat särskilt beakta

1) den tid som förflutit från tidpunkten för gärningen,

2) hur gammal den som utredningen gäller var vid tidpunkten för gärningen,

3) huruvida gärningen har upprepats och den likgiltighet för andras rättigheter eller bristande omdöme som detta visar på,

4) påföljdernas stränghet,

5) gärningens art och betydelse i förhållande till den arbetsuppgift som utredningen görs för.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas också vid bedömning av uppgifter om beslut som polisen i sin verksamhet fattat i fråga om den som utredningen gäller eller om åtgärder som polisen i sin verksamhet riktat mot honom eller henne.

Bestämmelser om begränsning av användningen av uppgifter i vissa fall finns i 32 §.

12 §

Nämnden för bedömningskriterier

I anslutning till justitieministeriet finns det en av statsrådet tillsatt nämnd för bedömningskriterier. Nämnden består av företrädare för det ministerium som har ansvar för den allmänna styrningen av informationssäkerheten inom den offentliga förvaltningen och företrädare för försvarsförvaltningen, utrikesförvaltningen och övriga förvaltningsområden som är centrala för skyddet av allmänna intressen, fackorganisationerna och näringslivet samt medlemmar som företräder den behövliga juridiska sakkunskapen.

Som underlag för de behöriga myndigheternas beslut samt för främjande av en enhetlig och konsekvent tolkningspraxis ska nämnden behandla och lägga fram allmänna tolkningsrekommendationer om

1) vilka arbetsuppgifter det med hänsyn till de i lag angivna kriterierna kan göras en säkerhetsutredning för,

2) hur det är ändamålsenligt att bedöma olika slags uppgifter om en gärning med tanke på skötseln av olika slags arbetsuppgifter och om behovet att intervjua den som utredningen gäller i samband med bedömningen,

3) vilka omständigheter som kan påverka utfärdandet av intyg över säkerhetsutredning,

4) återkallelse av en säkerhetsutredning och intyget över den,

5) övriga åtgärder för att i utredningsförfarandet säkerställa enhetlig och jämlik behandling av dem som ansöker om säkerhetsutredning och av dem som utredningen gäller.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. ska nämnden för bedömningskriterier ge skyddspoliserna ett utlåtande med anledning av en ansökan som avses i 22 §.

13 §

Samarbete mellan behöriga myndigheter

De behöriga myndigheterna ska bedriva samarbete sinsemellan för att skapa ett enhetligt sätt att utforma säkerhetsutredningarna och intygen över dem och för att skapa en enhetlig praxis för tillämpningen av rekommendationerna från nämnden för bedömningskriterier.

4 kap.

Säkerhetsutredning av person

Utförligheten av en säkerhetsutredning av person

14 §

Normala, omfattande och begränsade säkerhetsutredningar av personer

En säkerhetsutredning av person kan göras som en begränsad, en normal eller en omfattande säkerhetsutredning så som föreskrivs i detta kapitel.

Ansökan om säkerhetsutredning av person

15 §

Rätt att ansöka om säkerhetsutredning av person

Om inte något annat följer av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet eller om inte något annat föreskrivs genom lag, får säkerhetsutredning av person sökas av arbetsgivaren till den som utredningen gäller eller av den som står för förordnandet av det uppdrag eller arbetsuppgifter inom det uppdrag som den som utredningen gäller kommer att sköta eller sköter. Om utredningen görs i fråga om någon som ska antas till utbildning, är det utbildningsanordnaren som ska ansöka om säkerhetsutredning.

Säkerhetsutredning av person kan göras också på ansökan av någon annan än den som avses i 1 mom., om en säkerhetsutredning förutsätts i en internationell organisations eller ett internationellt organs stadgar eller i en annan stats lag och om utredningen behövs för att den som utredningen gäller ska kunna

1) utses att sköta uppdrag i en internationell organisation eller i ett internationellt organ eller i en annan stat,

2) inleda företagsverksamhet i en annan stat.

16 §

Statsförvaltningsmyndigheters skyldighet att ansöka om säkerhetsutredning av person

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att en statsförvaltningsmyndighet ska skaffa en säkerhetsutredning av en sådan person som annat än tillfälligt har rätt att hantera handlingar på skyddsnivå I eller II eller som annars sköter sådana arbetsuppgifter där han eller hon genom att röja sekretessbe-

lagda uppgifter eller begå någon annan lagstridig gärning, på ett betydande sätt kan äventyra statens säkerhet, försvaret, internationella förbindelser, beredskap för undantagsförhållanden, befolkningsskyddet eller vitala samhällsfunktioner eller säkerhetsarrangemang för skyddet av nämnda intressen.

Bestämmelser om när intyg över säkerhetsutredning av person krävs för utnämning till en tjänst finns i statstjänstemannalagen (750/1994).

17 §

Ansökan om säkerhetsutredning av person och uppgifter som ska lämnas för behandlingen av ansökan

En säkerhetsutredning av person ska sökas skriftligt. Ansökan ska åtföljas av en samtyckeshandling enligt 5 § 2 mom. eller, om personen själv ansöker om en säkerhetsutredning, en anmälan enligt 5 § 4 mom.

Ansökan om säkerhetsutredning av person ska innehålla följande uppgifter:

1) namnet på den som utredningen gäller och hans eller hennes personbeteckning, eller, om personbeteckning saknas, personens födelsetid och födelseplats, samt hans eller hennes hemkommun, kontaktinformation, medborgarskap och yrke samt ändringar i namnet, personbeteckningen eller medborgarskapet,

2) den tjänst eller det uppdrag som den som utredningen gäller ska utses till eller som han eller hon sköter,

3) sådan information om tjänsten eller uppdraget som behövs när förutsättningarna för säkerhetsutredningen prövas,

4) huruvida avsikten är att före utnämningen, på det sätt som särskilt föreskrivs genom lag, be den som utredningen gäller visa upp ett intyg över narkotikatest, skaffa kreditupplysningar om honom eller henne eller låta honom eller henne genomgå läkarundersökning.

När en normal eller omfattande säkerhetsutredning av person söks ska ansökan åtföljas av uppgifter om vilka orter den som utredningen gäller har varit bosatt på eller vistats en längre tid på under högst de tio senaste åren samt matrikelutdrag eller någon annan

utredning om utbildning och tjänste- och arbetsavtalsförhållanden under minst de tio senaste åren. Uppgifter som motsvarar matrikelutdrag behöver inte visas upp i fråga om den som redan är anställd hos den behöriga myndigheten eller inom myndighetens förvaltningsområde, om den behöriga myndigheten kan skaffa uppgifterna på tjänstens vägnar. När en omfattande säkerhetsutredning av person söks ska en blankett för personuppgifter enligt 28 § fogas till ansökan eller ges in separat.

Den som ansöker om en säkerhetsutredning av person ska utöver vad som föreskrivs ovan på begäran av den behöriga myndigheten lämna uppgifter som enligt denna lag ska beaktas vid bedömningen av förutsättningarna för att en säkerhetsutredning ska göras eller för att ett intyg över säkerhetsutredningen ska utfärdas.

Förutsättningar för säkerhetsutredning av person

18 §

Överensstämmelse med säkerhetskraven som en allmän förutsättning

En allmän förutsättning för säkerhetsutredning av person är att sökanden genom tekniska eller andra åtgärder har begränsat tillgången till uppgifter som skyddas och har sett till att lokaler och informationssystem är skyddade samt har vidtagit andra behövliga åtgärder för att genomföra informationssäkerhet och andra säkerhetsarrangemang.

Överensstämmelse med kraven enligt 1 mom. kan påvisas genom ett intyg utfärdat av ett godkänt bedömningsorgan som avses i lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet (1405/2011), genom ett intyg utfärdat i enlighet med lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation (1406/2011), genom en säkerhetsplan eller på något annat sätt som skyddspolisen godkänner.

Bestämmelserna ovan tillämpas inte, om en säkerhetsutredning av person görs med stöd av 19 § 2 mom. eller 21 § 2 mom. eller om

den som utredningen gäller sköter arbetsuppgifter som avses i 43 § 1 mom. 2 punkten.

19 §

När får en normal säkerhetsutredning av person göras

En normal säkerhetsutredning av person får göras i fråga om den som ska utses till ett anställningsförhållande eller uppdrag eller som arbetar i ett anställningsförhållande eller med ett uppdrag och som

1) får rätt att annat än tillfälligt hantera myndighetshandlingar som kan eller ska säkerhetsklassificeras på skyddsnivåerna II eller III, eller annars sköter sådana uppgifter där han eller hon genom att röja sekretessbelagd information eller begå någon annan lagstridig gärning, på ett betydande sätt kan äventyra statens säkerhet, försvaret, internationella förbindelser, beredskapen för undantagsförhållanden, befolkningsskyddet eller vitala samhällsfunktioner eller säkerhetsarrangemang för skyddet av nämnda intressen,

2) sköter arbetsuppgifter vid riksdagens kansli, republikens presidents kansli, riksdagens justitieombudsman eller statens revisionsverk och i sina arbetsuppgifter får information som kan jämföras med information som avses i 1 punkten eller får permanent tillträde till riksdagens eller dess ämbetsverks lokaler,

3) arbetar med uppgifter som direkt stöder statsledningen och där särskild tillförlitlighet kan förutsättas,

4) arbetar med uppgifter där man kan skada funktionen hos den infrastruktur som är nödvändig för ett fungerande samhälle eller den kritiska produktionens kontinuitet,

5) i egenskap av ett informationssystem huvudanvändare eller med beaktande av sina övriga befogenheter kan skada sådana informationssystem som är centrala med tanke på myndigheternas verksamhet och de grundläggande samhällsfunktionerna eller skada informationssäkerheten i dessa informationssystem,

6) i sina arbetsuppgifter har tillgång till information som om den röjs eller blir föremål för annan hantering eller annan obehörig verksamhet kan förorsaka allvarlig skada för

samhällsekonomin eller fungerande finans- och försäkringssystem eller för näringsverksamhet av nationell betydelse.

En normal säkerhetsutredning av person får göras också i syfte att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet samt på ansökan av en person inför ett uppdrag i en internationell organisation eller i ett internationellt organ i enlighet med 15 § 2 mom. eller när han eller hon håller på att utses eller antas

1) till uppgifter inom försvarsförvaltningen, som studerande vid Försvarshögskolan, till utbildning enligt lagen om frivilligt försvar (556/2007), till uppgifter inom Försvarsutbildningsföreningen eller till krishanteringssuppgifter och fredsbevarande uppdrag som genomförs som internationellt samarbete eller till utbildnings- och övningsverksamhet som hänför sig till krishantering och fredsbevarande uppdrag,

2) som studerande vid Polishögskolan eller till uppgifter inom gränsbevakningsväsendet,

3) till utbildning som syftar till att utbilda personer för uppgifter inom utrikesförvaltningen.

En normal säkerhetsutredning av person görs också på en sådan ansökan som skyddspolisen handlägger med stöd av 24 § 1 mom. eller har godkänt att förfarandet med säkerhetsutredning ska tillämpas på i enlighet med 22 §.

20 §

När får en omfattande säkerhetsutredning av person göras

En omfattande säkerhetsutredning av person får göras endast i fråga om den som

1) i sina arbetsuppgifter får rätt att annat än tillfälligt hantera klassificerade handlingar på skyddsnivå I eller II,

2) sköter sådana uppgifter där han eller hon genom att röja sekretessbelagda uppgifter eller begå någon annan lagstridig gärning kan skada statens säkerhet, försvaret eller Finlands internationella förbindelser,

3) behöver ett intyg över säkerhetsutredning av person på grund av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet eller för att kunna utses till uppdrag inom en

internationell organisation eller ett internationellt organ.

21 §

När får en begränsad säkerhetsutredning av person göras

En begränsad säkerhetsutredning av person får göras i fråga om den som ska utses till ett anställningsförhållande eller ett uppdrag eller som arbetar i ett anställningsförhållande eller med ett uppdrag och som

1) får rätt att hantera myndighetshandlingar på skyddsnivåerna III och IV,

2) arbetar med att framställa pass eller identitetskort eller andra sådana intyg som utfärdas av en myndighet, om det ställs ett särskilt krav på pålitlighet,

3) får permanent tillträde till en myndighets lokaler eller områden som är stängda för allmänheten och där självständigt utför byggnads-, installations-, underhålls- eller bevakningsuppgifter eller andra med dem jämförbara uppgifter, om obehörig användning av information som kan fås om en lokal eller ett område eller en lagstridig gärning där kan äventyra den allmänna säkerheten, statens säkerhet eller något annat betydande allmänt intresse,

4) har tillträde till för allmänheten stängda lokaler på trafikflygplatser eller i hamnar eller på andra trafikområden av betydelse för fortsatta och säkra trafikförbindelser inom och utom landet eller till platser som är av betydelse för allmänt fungerande datakommunikationsförbindelser eller el- och energiproduktion,

5) deltar i transport av kärnämnen eller har tillträde till en kärnanläggning eller genom tillträde till det område där en kärnanläggning byggs har tillgång till uppgifter om faktorer som inverkar på kärnanläggningens säkerhet eller har tillträde till platser där kärnämnen används eller lagras eller till platser där strålkällor används eller lagras och där mängden radioaktiva ämnen motsvarar eller överskrider den aktivitetsnivå för slutna strålkällor med hög aktivitet som avses i strålskyddslagstiftningen,

6) har arbetsuppgifter som anknyter till tillverkning eller transport av sprängämnen

eller på något annat sätt kan komma i besittning av en betydande mängd sprängämnen eller andra sådana ämnen som genom obehörig hantering kan förorsaka skada på ett vidsträckt område eller för en stor mängd människor,

7) kan komma i besittning av en betydande mängd ämnen som kan användas som biologiska vapen, kemiska vapen eller toxinvapen,

8) arbetar med sådana uppgifter som hör till eller stöder samhällsteknisk service, livsmedelsservice eller läkemedelsförsörjning och där man kan förorsaka allvarlig fara för allmänhetens hälsotillstånd eller säkerhet,

9) har tillträde till en central för penningräkning eller arbetar inom penningtillverkning, ansvarar för arbetsgivarens eller för arbetsgivarens kunders räkning för värdetransporter eller i andra med dem jämförbara förhållanden självständigt och utan fortlöpande övervakning hanterar kvalitativt eller kvantitativt betydande egendom, såsom pengar, värdepapper eller värdeföremål,

10) på grund av sin ställning får rättigheter att överföra arbetsgivarens eller arbetsgivarens kunders medel eller andra uppgifter om dem och om utövande av rättigheterna i strid med bemyndiganden eller anvisningar kan förorsaka allmän skada för finans- eller försäkringssystemets tillförlitlighet eller betydande skada för ett finansiellt institut eller en försäkringsanstalt eller deras kunder,

En begränsad säkerhetsutredning får göras också i fråga om en person som

1) avses bli utsedd till civila krishanteringsuppgifter enligt lagen om civilpersonals deltagande i krishantering (1287/2004) eller antagen till utbildnings- eller övningsverksamhet som hänför sig till civil krishantering,

2) arbetar med lednings- eller sakkunniguppgifter inom Nödcentralverkets förvaltning eller med jouruppgifter vid en nödcentral eller med lednings- eller sakkunniguppgifter inom polis- eller räddningsväsendets förvaltning eller med uppgifter inom räddningsverksamheten,

3) avses bli antagen till sådan utbildning enligt lagen om Räddningsinstitutet (607/2006) som leder till yrkesinriktad examen inom räddningsväsendet eller nödcentralverksamheten, till utbildning för räddningsväsendets befäl som leder till yrkeshög-

skoleexamen eller till utbildning vid Brottsåtgärdsområdets utbildningscentral,

4) har ansökt om kompetensbrev för laddare eller sökt till utbildning för ansvarig föreståndare, utbildare i användningen av maktmedel och väktare enligt lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002).

En begränsad säkerhetsutredning görs i fråga om dem som sköter eller ska utses till sådana arbetsuppgifter som skyddspolisen i enlighet med 22 § har godkänt för förfarandet med säkerhetsutredning eller som skyddspolisen i enlighet med 24 § har överfört för att handläggas som begränsad säkerhetsutredning.

22 §

Godkännande av att förfarandet med säkerhetsutredning tillämpas i fråga om vissa arbetsuppgifter

Utöver vad som föreskrivs i 19 och 21 § får skyddspolisen på ansökan av ett företag fatta beslut om att godkänna tillämpning av förfarandet med normal eller begränsad säkerhetsutredning av person när någon som vid ett företag eller vid ett företag som är dess underentreprenör utses till eller sköter arbetsuppgifter där han eller hon

1) får sådana rättigheter att använda arbetsgivarens eller arbetsgivarens kunders informationssystem som, om de utövas på obehörigt sätt, kan avbryta eller på ett betydande sätt äventyra informationssystemets funktion så att detta orsakar ett omfattande avbrott i produktionsverksamheten eller på något annat därmed jämförbart sätt förorsakar arbetsgivaren eller arbetsgivarens kunder betydande ekonomisk skada,

2) får tillgång till sådan information om arbetsgivarens eller arbetsgivarens samarbetspartners affärs- och yrkeshemligheter, teknologiska utvecklingsarbete eller utnyttjandet av det som, om informationen överläts, används eller annars hanteras på obehörigt sätt, förorsakar arbetsgivaren, arbetsgivarens kunder eller samarbetspartner betydande ekonomisk skada.

Utöver vad som föreskrivs i 18 § förutsätts det för skyddspolisens beslut om godkännande av förfarandets tillämplighet

1) att företaget på grund av branschen i fråga eller sin verksamhet kan bli föremål för företagsspionage, eller

2) att en utredning behövs för skyddet av ytterst viktiga enskilda ekonomiska intressen.

Skyddspolisen ska innan den fattar ett beslut enligt 1 mom. begära ett utlåtande av nämnden för bedömningskriterier om en ansökan som ett företag lämnat in till skyddspolisen.

Skyddspolisen ska i behövlig utsträckning informera den enhet inom polisförvaltningen som gör begränsade säkerhetsutredningar om ett beslut som avses i 1 mom.

Åtgärder vid säkerhetsutredning av person

23 §

Användning och kontroll av registeruppgifter samt intervju med den som utredningen gäller

En säkerhetsutredning av person görs genom att registeruppgifter om personen kontrolleras på det sätt som föreskrivs i detta kapitel samt vid behov genom att den som utredningen gäller intervjuas om sin situation i allmänhet, vistelse utomlands och sina relationer till medborgare i andra länder samt om andra omständigheter som är av särskild betydelse för bedömningen av hans eller hennes tillförlitlighet med tanke på de arbetsuppgifter som utredningen görs för.

Den behöriga myndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter få och för säkerhetsutredningen använda uppgifter med vars hjälp det kan säkerställas att registeruppgifterna inte är föråldrade eller annars vilseledande.

Vid genomförandet av en omfattande säkerhetsutredning av person är det också möjligt att utreda vilken ekonomisk ställning den som utredningen gäller har samt utreda hans eller hennes närstående i enlighet med 25 §.

24 §

Rätt för skyddspolisen att handlägga en begränsad säkerhetsutredning av person eller hänskjuta ansökan om en sådan

Trots vad som föreskrivs i 19 och 21 § kan skyddspolisens pröva en ansökan om begränsad säkerhetsutredning, om det är behövs för att trygga statens säkerhet eller den allmänna säkerheten. I detta syfte kan skyddspolisens samköra identifieringsuppgifterna om den som utredningen gäller i det i 48 § avsedda registret över säkerhetsutredningar med skyddspolisens funktionella informationssystem.

Skyddspolisens kan hänskjuta en till skyddspolisens ställd ansökan om säkerhetsutredning av person för att handläggas som begränsad säkerhetsutredning av person till den enhet inom polisförvaltningen som sköter sådana ärenden, om det är ändamålsenligt och förutsatt att ärendet inte med hänsyn statens säkerhet eller den allmänna säkerheten behöver behandlas av skyddspolisens.

Informationskällor

25 §

Informationskällor vid normal säkerhetsutredning av person

En säkerhetsutredning av person får bygga enbart på registeruppgifter som finns i

- 1) befolkningsdatasystemet,
- 2) straffregistret och näringsförbudsregistret och i bötesregistret bland uppgifterna om bötesstraff,
- 3) det i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem ingående rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter bland uppgifterna om brottmål som är eller har varit föremål för åtalsprövning eller i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden bland uppgifterna om avgöranden i brottmål,
- 4) informationssystemet för polisärenden, informationssystemet för förvaltningsärenden och skyddspolisens funktionella informationssystem, vilka avses i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003),
- 5) informationssystemet för militärrättsvården och säkerhetsdataregistret, vilka förs av huvudstaben,

6) gränsbevakningsregistret, som förs av staben för gränsbevakningsväsendet,

7) undersöknings- och handräckningssystemet, som förs av tullstyrelsen,

8) register som gäller yrkesutövare eller näringsidkare samt deras handlingsbehörighet,

9) register som förs av en myndighet som övervakar i lag föreskriven verksamhet och vilka innehåller uppgifter om handlingsbehörigheten för ett företags ansvarsperson,

10) utlänningsregistret och visumregistret,

11) utsökningsregistret och kreditupplysningsregistret,

12) register som förs av myndigheter i en annan stat och som motsvarar de register som avses i 1–3 punkten.

För en normal säkerhetsutredning får det även användas sådana uppgifter i registret över misstänkta som centralkriminalpolisen ansett det vara nödvändigt att anmäla till registret för att ett intresse som ligger till grund för säkerhetsutredningen ska kunna skyddas mot organiserade kriminella sammanslutningars åtgärder.

26 §

Uppgifter ur register som förs av utländska myndigheter

Den som är föremål för en säkerhetsutredning av person och som före utredningen har bott utomlands utan avbrott mer än fem år under de tio senaste åren kan för att säkerställa en heltäckande säkerhetsutredning visa upp ett intyg från en utländsk myndighet över sådana registeruppgifter enligt 25 § 1 mom. 1–3 punkten som han eller hon kan få för detta ändamål enligt lagstiftningen i landet i fråga.

Vad som föreskrivs i 1 mom. är inte tillämpligt på

1) inhämtande av utredning från sådana länder där den behöriga myndigheten i enlighet med internationella avtal eller rättsregler kan skaffa uppgifterna på tjänstens vägnar,

2) en person som under den tid som avses i 1 mom. har varit anställd utomlands hos ett företag eller en myndighet eller hos en internationell organisation eller ett internationellt organ.

Utifrån den information som skyddspolisen inhämtat i sin verksamhet ska skyddspolisen genom ett allmänt datanät eller på annat lämpligt sätt informera om de behöriga myndigheter i andra stater som i enlighet med lagstiftningen i staten i fråga svarar för utredningar om personers bakgrund eller för förande av de register som anlitas i samband med utredningarna samt ge ut dessa myndigheters kontaktinformation.

27 §

Informationskällor vid omfattande säkerhetsutredning av person

Vid en omfattande säkerhetsutredning av person är det utöver vad som föreskrivs i 25 § möjligt att utreda

- 1) näringsverksamhet som personen bedriver eller deltar i,
- 2) personens förmögenhet och skulder samt andra ekonomiska bindningar,
- 3) personens familje- och släktskapsförhållanden.

28 §

Blankett för personuppgifter och kontroll av uppgifterna på blanketten

Den person som en omfattande säkerhetsutredning gäller ska som underlag för utredningen lämna en anmälan om personuppgifter av vilken framgår

- 1) näringsverksamhet som han eller hon har bedrivit eller deltagit i under de tio senaste åren,
- 2) hans eller hennes förmögenhet och skulder samt andra ekonomiska bindningar,
- 3) hans eller hennes familje- och släktskapsförhållanden.

Utöver vad som föreskrivs i 25 och 27 § får den behöriga myndigheten kontrollera de givna uppgifterna och för detta ändamål skaffa information

- 1) som ingår i skatteförvaltningens offentliga beskattningsregister,
- 2) ur register som har inrättats för allmänt bruk och som innehåller offentliga uppgifter

som beskriver bedrivande av näringsverksamhet eller egendom,

3) från kreditinstitut och finansiella institut, om den som utredningen gäller har gett sitt tillstånd till det.

Den behöriga myndigheten ska ge den som utredningen gäller möjlighet att yttra sig om de omständigheter som framkommit vid kontroll av de uppgifter som han eller hon har lämnat.

29 §

När en omfattande säkerhetsutredning av person utsträcks till närstående

Om det är absolut nödvändigt för att syftet med en omfattande säkerhetsutredning av person ska uppnås, får utredningen i enskilda fall utsträckas till att gälla också närstående till den som utredningen gäller.

30 §

Informationskällor vid begränsad säkerhetsutredning av person

Vid en begränsad säkerhetsutredning av person ska de register som avses i 25 § 1 mom. 1—10 punkten användas som informationskällor, med undantag för skyddspolisens funktionella informationssystem och huvudstabens säkerhetsdataregister.

31 §

Specialbestämmelser om försvarsmakten och skyddspolisen

Utöver vad som föreskrivs i 25 § får huvudstaben när den gör säkerhetsutredningar av personer utses till eller sköter arbetsuppgifter inom försvarsmakten använda uppgifter som kan fås ur värnpliktsregistret och ur registret över krishanteringspersonal.

Uppgifter om hälsotillstånd och tjänsteduglighet i värnpliktsregistret får beaktas i en säkerhetsutredning endast om det är nödvändigt för att trygga andras personliga säkerhet.

Vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om huvudstaben gäller också skyddspolisen när den

gör en säkerhetsutredning av en person som håller på att utses till uppgifter inom skyddspolis.

32 §

Begränsning av användningen av uppgifter i säkerhetsutredning av person

Vid en säkerhetsutredning av person får följande uppgifter inte användas:

1) sådana angivelser eller polisanmälningar eller andra motsvarande uppgifter som getts in till polisen enligt vilka han eller hon har begått eller kommer att begå ett brott, om ingen förundersökning har inletts på basis av uppgifterna,

2) sådana uppgifter om iakttagelser av honom eller henne eller händelser i informationssystemet för polisärenden där det har antagits vara frågan om brottslig verksamhet,

3) uppgifter om brottsliga gärningar som begåtts tio år tidigare, om inte uppgifterna kan fås ur straffregistret,

4) uppgifter om gärningar som han eller hon har begått innan han eller hon fyllt femton år, om det inte är nödvändigt att uppgifterna används i syfte att skydda andras personliga säkerhet inom försvarsmakten.

För att information om ett ärende som är föremål för förundersökning eller anhängigt hos åklagaren ska få användas förutsätts det att

1) det utreds i vilken fas av handläggningen ärendet befinner sig och av hurdan kvalitet de uppgifter är som utpekar den som utredningen gäller som gärningsman,

2) det är nödvändigt att uppgifterna används på grund av de särskilda krav som hänför sig till de arbetsuppgifter med tanke på vilka utredningen görs och på grund av den misstänkta gärningens karaktär.

Sådana uppgifter om en persons hälsotillstånd som ingår i informationssystemet för polisärenden, informationssystemet för förvaltningsärenden och skyddspolisens funktionella informationssystem, vilka avses i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, får beaktas när en utredning görs endast om det är nödvändigt för att trygga andras personliga säkerhet och uppgifterna baserar sig på ett läkarintyg eller

andra anteckningar av en legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården eller på uppgifter som han eller hon lämnat muntligt med stöd av lag, och det inte heller annars råder oklarhet om att uppgifterna är korrekta. Vad som föreskrivs ovan i detta moment hindrar inte den behöriga myndigheten från att fästa arbetsgivarens uppmärksamhet på behovet att vidta i 17 § 2 mom. 4 punkten avsedda åtgärder.

5 kap.

Säkerhetsutredningar av företag

33 §

Rätt att ansöka om säkerhetsutredning av företag

Säkerhetsutredning av företag får sökas

1) av den som behöver en utredning för att fullgöra en i eller med stöd av lag föreskriven skyldighet eller en skyldighet som följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet,

2) av den myndighet som ämnar ingå avtal med det företag som utredningen gäller, om företaget i samband med avtalet får eller det med anledning av avtalet uppkommer handlingar på skyddsnivå I—III,

3) i de fall som avses i 2 punkten av en enhet som på uppdrag av en myndighet svarar för upphandling inom statsförvaltningen eller av en enhet som tillhandahåller statsförvaltningen gemensamma eller för omfattande bruk avsedda informations- och kommunikationstekniska tjänster,

4) av den myndighet som övervakar verksamhet som avses i 21 § 1 mom. 5 och 6 punkten.

I de fall som avses i 36 § 2 mom. kan en säkerhetsutredning av företag göras på begäran av företaget i fråga.

34 §

Statsförvaltningsmyndigheters skyldighet att ansöka om säkerhetsutredning av företag

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att en statsförvaltningsmyndighet

ska skaffa en säkerhetsutredning i fråga om ett företag som i syfte att fullfölja ett avtal med statsförvaltningsmyndigheten tar emot klassificerade handlingar på skyddsnivåerna I—III.

35 §

Ansökan om säkerhetsutredning av företag

En ansökan om säkerhetsutredning av företag ska innehålla följande uppgifter:

1) namnet på och andra identifieringsuppgifter om samt kontaktuppgifter till den som utredningen gäller,

2) de underleverantörer med vilka den som utredningen gäller ämnar ingå avtal om genomförandet av det projekt som säkerhetsutredningen görs med anledning av, underentreprenörens andel i genomförandet av projektet samt de uppgifter om underleverantören som avses i 1 punkten,

3) utredning om att förutsättningarna enligt 36 § för genomförande av säkerhetsutredning av företag är uppfyllda,

4) information om huruvida det är meningen att med hjälp av säkerhetsutredningen påvisa att företaget når upp till en viss informationssäkerhetsnivå och, om så är fallet, information om bedömningsgrunden,

5) information om huruvida det över företags eller underleverantörens lokaler, informationssystem och andra säkerhetsarrangemang har gjorts en bedömning utförd av ett godkänt bedömningsorgan som avses i lagen om bedömningsorgan för informations-säkerhet och, om så är fallet, en kopia av det intyg som utfärdats över bedömningen.

Ansökan ska åtföljas av en handling med företagets samtycke till att en säkerhetsutredning görs, om inte företaget självt gör ansökan.

36 §

Förutsättningar för säkerhetsutredning av företag

En säkerhetsutredning av företag får göras, om en utredning behövs för att bedöma företaget, när,

1) en sådan utredning förutsätts eller möjliggörs i bestämmelser som utfärdats genom lag eller med stöd av lag eller för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet,

2) en myndighet håller på att ingå ett avtal med ett företag och myndighetens klassificerade handlingar kommer att överlämnas till företaget i samband med detta,

3) den myndighet som övervakar verksamheten begär en säkerhetsutredning om ett företag som bedriver verksamhet som avses i 21 § 1 mom. 3 och 4 punkten eller som i egenskap av underentreprenör håller på att medverka i ett projekt där företaget eller dess arbetstagare har tillgång till de uppgifter eller tillträde till de lokaler eller områden som avses i de punkterna.

En säkerhetsutredning av företag får göras, om en säkerhetsutredning förutsätts i en internationell organisations eller ett internationellt organs stadgar eller i en annan stats lag och om utredningen behövs för att den som utredningen gäller ska kunna

1) bli utsedd att delta i ett projekt som ordnas eller annars organiseras av en internationell organisation eller ett internationellt organ eller bli utsedd att delta i ett upphandlingsförfarande som ordnas i en annan stat,

2) inleda företagsverksamhet i en annan stat.

En säkerhetsutredning av företag kan utsträckas också till ett företag som är underleverantör till den som utredningen gäller till den del förutsättningarna enligt 1 mom. uppfylls också i fråga om underleverantören och den behöriga myndigheten anser att utredningen behövs.

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att en säkerhetsutredning av företag får göras också för att skydda sådan information om affärs- och yrkeshemligheter eller teknologiskt utvecklingsarbete vid företaget som om den användes, hanterades och överläts på ett obehörigt sätt skulle förorsaka företaget betydande ekonomisk skada eller om det ligger i allmänt intresse att skydda informationen.

37 §

Informationskällor vid säkerhetsutredning av företag

Vid en säkerhetsutredning av företag får följande uppgifter användas:

1) uppgifter om företaget, dess ägare och deras nationalitet, om sådana uppgifter finns tillgängliga,

2) sådana uppgifter om företaget som avses i 6 § 1 mom. i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (240/2007),

3) uppgifter om företagets verksamhet, antalet anställda och andra omständigheter som allmänt beskriver personalen,

4) kreditupplysningar om företaget och dess ansvarspersoner,

5) sådana uppgifter om företagets förmögenhet som finns i register som inrättats för allmänt bruk eller som fås ur andra offentliga källor eller som företaget självt lämnar för utredningen,

6) uppgifter i utskökningsregistret, offentliga uppgifter som fås från skattemyndighetens informationssystem samt uppgifter om skattefordringar eller uppgifter från en försäkringsanstalt om försummelse av en sådan fordran som baserar sig på en lagstadgad försäkring och som enligt lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007) är direkt utsökbar,

7) uppgifter i utlänningsregistret,

8) uppgifter om penninginstitut och kreditinstitut, om företaget gett sitt samtycke till att uppgifterna används eller lämnat uppgifterna,

9) uppgifter om straff och vite som företaget har dömts till eller förelagts samt om brott som riktats mot företaget.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. 3 punkten ska 4 kap. iakttas när det gäller informationskällor för sådana säkerhetsutredningar av ett företags ansvarspersoner som görs som ett led i en säkerhetsutredning av själva företaget.

38 §

Handläggning av säkerhetsutredningar av företag

Vid en säkerhetsutredning av företag ska det med hjälp av uppgifterna i ansökan och de informationskällor som avses i 37 § samt genom inspektion av företaget och dess lokaler samt dess informationssystem och datakommunikation utredas hur företaget kan se till att

1) information skyddas mot att bli obehörigen röjd, ändrad eller utplånad.

2) obehörigt tillträde förhindras till lokaler där information hanteras eller annan sådan verksamhet bedrivs som utredningen görs i syfte att skydda,

3) personalen får behövlig handledning och utbildning.

Om syftet med en säkerhetsutredning av företag är att visa att företaget når upp till en viss informationssäkerhetsnivå, ska det klarläggas huruvida kraven för den nivån är uppfyllda.

En säkerhetsutredning av företag får också genomföras partiellt, om det behövs för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet eller om det annars är befogat för att syftet med säkerhetsutredningen ska uppnås.

39 §

Inspektioner vid säkerhetsutredning av företag och myndighetens rätt till information

Det företag som en säkerhetsutredning gäller ska lämna den myndighet som gör utredningen de uppgifter som behövs för att säkerhetsutredningen ska kunna göras samt för detta ändamål ge dem som gör utredningen och utför inspektioner tillträde till sina lokaler.

Den behöriga myndigheten kan i behövlig omfattning inspektera de säkerhetsarrangemang som har vidtagits för att skydda företagets lokaler, informationssystem och datakommunikation samt övriga säkerhetsarrangemang. Inspektioner får inte utföras i lokaler och utrymmen som används för varaktigt boende.

40 §

Förbindelse av företag

Den behöriga myndigheten kan när den gör en säkerhetsutredning av företag och upprättar ett intyg över utredningen förutsätta att näringsidkaren förbinder sig att sörja för att informationssäkerhetsnivån bevaras och anmäla förändringar som inverkar på informationssäkerhetsnivån, samt att för övervakning av att informationssäkerhetsnivån bevaras ge myndigheten tillstånd att komma in i företagets lokaler och lämna uppgifter som behövs för kontrollen.

6 kap.

Avslutande av ett förfarande med säkerhetsutredning och behandling av uppgifter som erhållits vid förfarandet

41 §

Avslutad säkerhetsutredning

Sökanden ska underrättas skriftligt om att säkerhetsutredningen har avslutats och om innehållet i utredningen eller ges ett i 43 eller 46 § avsett intyg över säkerhetsutredningen.

Om det vid en säkerhetsutredning av enskild person som inte medför skyldighet att utfärda ett intyg inte framkommer något sådant som den myndighet som gjort utredningen anser vara av betydelse med tanke på tillförlitligheten hos den som utredningen gäller, får myndigheten trots bestämmelsen i 1 mom. muntligt informera sökanden om saken.

42 §

Verkningarna av och innehållet i en säkerhetsutredning

En säkerhetsutredning binder inte den för vars räkning utredningen har gjorts.

En säkerhetsutredning får innehålla sekretessbelagda uppgifter endast i sådan form och i sådan omfattning som i det aktuella fallet behövs för att syftet med utredningen ska uppnås och det är uppenbart att lämnandet av uppgifterna inte äventyrar statens säkerhet eller andra i 1 § avsedda allmänna intressen. Om uppgifter om ett brottmål under behandling tas in i en säkerhetsutredning, ska det samtidigt uppges i vilken fas av behandlingen ärendet befinner sig när säkerhetsutredningen lämnas.

En säkerhetsutredning av person får inte innehålla myndighetens bedömning av hans eller hennes oförvitlighet, tillförlitlighet eller lämplighet för en tjänst eller ett uppdrag.

Den behöriga myndigheten får i samband med att en säkerhetsutredning av person överlämnas fästa arbetsgivarens uppmärksamhet på behovet att vidta åtgärder enligt 17 § 2 mom. 4 punkten.

43 §

Utfärdande av intyg över säkerhetsutredning av person

Den behöriga myndighet som har gjort en säkerhetsutredning av en enskild person ska utfärda ett intyg över säkerhetsutredningen, om det vid utredningsförfarandet inte har framkommit skäl till varför personen inte skulle kunna utses till de arbetsuppgifter som utredningen gjorts för och om ett intyg över säkerhetsutredning behöver utfärdas.

1) enligt vad som föreskrivs i eller med stöd av lag eller på grund av ett sådant uppdrag som avses i 15 § 2 mom.,

2) i syfte att förhindra onödiga säkerhetsutredningar när den som utredningen gäller arbetar som laddare eller med service-, installations- eller bevakningsuppgifter eller andra

sådana uppgifter där han eller hon på grund av arbetsuppgifternas karaktär regelbundet måste arbeta i sådana lokaler eller på sådana områden för vilka det gäller att de som arbetar där ska bli föremål för säkerhetsutredning.

Den nationella informationssäkerhetsmyndigheten utfärdar i enlighet med lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet sådana intyg över säkerhetsutredning av person som behövs för att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

I de fall som avses i 1 mom. 2 punkten kan intyget också utfärdas som ett identitetskort. Skyddspolisens fastställer identitetskortets form och innehåll efter att ha hört huvudstaben och med beaktande av 44 §.

44 §

Innehållet i ett intyg över säkerhetsutredning av person

I ett intyg över säkerhetsutredning av person antecknas den som utredningen gäller, datum, utfärdaren och de arbetsuppgifter för vilka intyget har utfärdats.

Vid behov antecknas i intyget

- 1) intygets giltighetstid,
- 2) att det vid utredningsförfarandet inte framkommit skäl till varför personen inte skulle kunna utses till de arbetsuppgifter som ligger till grund för ansökan,
- 3) på vilka skyddsnivåer de handlingar får vara klassificerade som den som utredningen gäller ges tillgång till,
- 4) behövliga uppgifter om omständigheter som avses i internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

45 §

Behandling av personuppgifter som erhållits vid säkerhetsutredning av person

Den för vars räkning en säkerhetsutredning av person har gjorts ska se till att de personuppgifter som ingår i säkerhetsutredningen

kan behandlas endast av personer som oundgängligen behöver dem för skötseln av sina arbetsuppgifter och att uppgifterna i utredningen och i intyget över säkerhetsutredningen inte används för något annat ändamål än det som nämnts i ansökan. Detsamma gäller den som har mottagit en säkerhetsutredning eller ett intyg över säkerhetsutredning av den person som utredningen gäller. Vad som föreskrivs ovan utgör inget hinder för att uppgifterna i en säkerhetsutredning om en arbetssökande behandlas när denne intervjuas av arbetsgivaren, om inte något annat följer av 6 § 3 mom.

Sökanden ska förstöra det skriftliga meddelandet om en säkerhetsutredning omedelbart när det inte längre behövs för det ändamål som nämnts i ansökan om utredning, dock senast sex månader efter det att sökanden mottog meddelandet.

Bestämmelser om hemlighållande av säkerhetsutredningar av person och av uppgifterna i dem finns i 59 §.

46 §

Utfärdande av intyg över säkerhetsutredning av företag

Den behöriga myndighet som har gjort en säkerhetsutredning av ett företag ska ge sökanden ett intyg över säkerhetsutredningen, om företaget uppfyller de krav på informationssäkerhet som ligger till grund för utredningen. Intyget ska också ges till den som utredningen gäller.

Den nationella informationssäkerhetsmyndigheten utfärdar i enlighet med lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet sådana intyg över säkerhetsutredning av företag som behövs för att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

Om en säkerhetsutredning av företag har gällt uteslutande säkerheten i informationssystem och datakommunikation, får Kommunikationsverket som har gjort utredningen utfärda ett intyg över den.

47 §

Innehållet i ett intyg över säkerhetsutredning av företag

I intyget över säkerhetsutredning av företag antecknas

- 1) den som utredningen gäller och utfärdaren,
- 2) intygets giltighetstid, om den har fastställts,
- 3) vilka omständigheter som varit föremål för utredningen och bedömningen grundat sig på samt vilket resultat utredningen gett i fråga om dem,
- 4) vid behov för vilka skyddsnivåer företaget uppfyller kraven på hantering av klassificerade handlingar[?],
- 5) behövliga uppgifter om omständigheter som avses i den internationella förpliktelse som gäller informationssäkerhet som föranlett utredningen.

Om det behövs för ändamålet med en säkerhetsutredning av företag, ska i intyget antecknas att det vid utredningen inte framkommit skäl till varför företaget inte skulle kunna utses till det uppdrag som ligger till grund för ansökan.

7 kap.

Registret över säkerhetsutredningar och databehandling som hänför sig till det

48 §

Registret över säkerhetsutredningar och dess ändamål samt registrering av uppgifter

Skyddspolisen för i egenskap av huvudsvarig registerförare register över säkerhetsutredningar för att onödiga säkerhetsutredningar ska kunna undvikas, för att uppgifter ska kunna förmedlas mellan de behöriga myndigheterna samt för att tillförlitligheten och oförvitligheten hos dem som utredningarna gäller ska kunna kontrolleras. Varje myndighet som för in uppgifter i registret svarar för att uppgifterna är korrekta.

Den behöriga myndigheten ska utan dröjsmål registrera att en ansökan om säkerhetsutredning kommit in, namnet på den som utredningen gäller och andra identifieringsuppgifter, utredningens omfattning samt uppgifter om resultatet av utredningen eller att ett intyg över säkerhetsutredning utfärdats och dess giltighet och återkallelse samt uppgifter om arbetsgivaren till den som en säkerhetsutredning av enskild person gäller, om dessa uppgifter är tillgängliga. Den nationella säkerhetsmyndigheten ska registrera uppgifter om de intyg över säkerhetsutredning som den utfärdar i enlighet med vad som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet.

Trots vad som föreskrivs ovan får skyddspolisen registrera uppgifter om sina anställda och huvudstaben uppgifter om anställda hos försvarsmakten till behövliga delar så att uppgifterna inte är tillgängliga för andra, om ett utlämnande av dessa uppgifter till utomstående kan äventyra myndighetens verksamhet och skötseln av arbetsuppgifter inom dess verksamhetsområde.

Kommunikationsverket får registrera uppgifter om

1) de intyg som det har utfärdat enligt lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation och de uppgifter som antecknats i intygen,

2) de bedömningsorgan som har godkänts i enlighet med lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet,

3) intyg utfärdade av godkända bedömningsorgan så som föreskrivs i lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet.

När ett ministerium har beslutat anställa en enskild person av vilken det har gjorts en säkerhetsutredning som ministeriet i enlighet med 50 § 2 mom. ur registret över säkerhetsutredningar har inhämtat information om, ska ministeriet informera skyddspolisen om sitt beslut. Skyddspolisen ska också informeras när ett sådant anställningsförhållande som avses ovan upphör. Informationen kan lämnas genom en anteckning i registret över säkerhetsutredningar eller annars elektroniskt på ett sätt som skyddspolisen godkänner.

49 §

Avförande av uppgifter ur registret över säkerhetsutredningar

De uppgifter som förts in i registret över säkerhetsutredningar ska avföras senast tre år efter det att en ny motsvarande säkerhetsutredning har gjorts eller giltigheten för en säkerhetsutredning eller ett intyg över säkerhetsutredning har upphört eller de arbetsuppgifter för vilka säkerhetsutredningen gjordes har upphört eller intyget över säkerhetsutredning har återkallats. På avförande av uppgifter tillämpas i övrigt personuppgiftslagen (523/1999).

50 §

Utlämnande av uppgifter ur registret över säkerhetsutredningar

Skyddspolisen lämnar trots sekretessbestämmelserna med hjälp av teknisk anslutning uppgifter ur registret över säkerhetsutredningar till huvudstaben och till den enhet som Polisstyrelsen utsett att göra begränsade säkerhetsutredningar. Huvudstaben får, på ett sätt som skyddspolisen godkänner, till tjänstemän som utsetts av försvarsmaktens enheter vidarebefordra uppgifter som behövs för bedömning av behovet att skaffa en säkerhetsutredning eller för behandling av vistelse- och besökstillstånd som avses i 15 § i lagen om försvarsmakten (551/2007).

Skyddspolisen får trots sekretessbestämmelserna på ett sätt som den godkänner med hjälp av teknisk anslutning lämna följande uppgifter ur registret över säkerhetsutredningar till en av ministeriet utsedd tjänsteman för att behovet att skaffa en säkerhetsutredning ska kunna bedömas:

1) uppgifter om ett företag av vilket det gjorts en säkerhetsutredning och om det intyg som utfärdats över säkerhetsutredningen,

2) uppgifter om en säkerhetsutredning av enskild person där det inte framkommit information som inverkar negativt på personens tillförlitlighet eller över vilken det har utfärdats ett intyg som fortfarande är giltigt,

3) uppgifter om intyg som utfärdats över en myndighets informationssystem eller data-

kommunikation och andra uppgifter som avses i 48 § 4 mom.,

4) uppgifter om vem som gjort säkerhetsutredningen i de fall som avses i 1—3 punkten och om tidpunkten för säkerhetsutredningen samt om intygets giltighetstid.

Skyddspolisen får trots sekretessbestämmelserna med hjälp av teknisk anslutning lämna centralkriminalpolisen uppgifter om ansökan om säkerhetsutredning för att samköras med uppgifterna i registret över misstänkta med tanke på de anmälningar som avses i 25 § 2 mom. och på prövning i fråga om dem. Centralkriminalpolisen ska utplåna de uppgifter som fåtts genom samkörningen omedelbart efter det att behovet av anmälan har prövats eller anmälan har sänts till skyddspolisen.

I de fall som avses i 2 mom. får uppgifter inhämtas med hjälp av teknisk anslutning endast om sådana enskilda personer och företag som gett sitt samtycke till att en säkerhetsutredning görs för att bli utsedda till ett anställningsförhållande eller ett uppdrag som säkerhetsutredning enligt denna lag ska göras för, eller om enskilda personer vilkas vistelse- eller besökstillstånd behandlas vid en i 1 mom. avsedd enhet inom försvarsmakten.

51 §

Kontroll av oförvitligheten och tillförlitligheten med hjälp av samkörning av personregister

Skyddspolisen får samköra uppgifterna i registret över säkerhetsutredningar med uppgifter i delregistren i informationssystemet för polisärenden samt med uppgifter om anhängiga brottmål och avgöranden i brottmål i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem i syfte att klarlägga om säkerhetsutredningar eller intyg som utfärdats över dem fortfarande ska få vara giltiga.

Uppgifterna om en enskild person av vilken det har gjorts en omfattande säkerhetsutredning får samköras med uppgifter i de personregister ur vilka uppgifter enligt 28 § 2 mom. kan skaffas för att kontrollera uppgifterna på blanketten för personuppgifter.

Skyddspolisen ska utplåna de uppgifter som uppkommit till följd av samkörningen

omedelbart när de åtgärder som avses i 52 § har slutförts, dock senast ett år efter samkörningen av registren.

Bestämmelser om det samtycke som krävs av den som utredningen gäller för samkörning av registeruppgifter finns i 5 §.

52 §

Åtgärder på grundval av kontrollen

Om det utifrån den kontroll som avses i 51 § framkommer att en enskild person, eller ett företag eller dess ansvarsperson misstänks för att eller genom beslut av domstol anses ha gjort sig skyldig till en brottslig gärning, ska skyddspolisen trots sekretessbestämmelserna informera den myndighet som gjort säkerhetsutredningen om saken.

Om det på basis av de uppgifter som erhållits vid kontrollen framkommer att en enskild person misstänks för att eller genom beslut av domstol anses ha gjort sig skyldig till en gärning som skulle ha kunnat inverka på utfärdandet av ett intyg över säkerhetsutredning eller på säkerhetsutredningens innehåll, ska den behöriga myndigheten trots sekretessbestämmelserna, efter att ha hört den som utredningen gäller, informera den som ansökt om säkerhetsutredning av den enskilda personen eller det ministerium som i enlighet med 48 § 5 mom. har registrerat att den som utredningen gäller har anställts, om inte det har meddelats att anställningsförhållandet har upphört. Innan arbetsgivaren eller uppdragsgivaren informeras ska det klarläggas om den som utredningen gäller fortfarande är anställd hos den arbetsgivare, fullgör den uppdragsgivares uppgifter eller studerar vid den läroanstalt som ansökt om säkerhetsutredning.

Om det på basis av de uppgifter som erhållits vid kontrollen framkommer att ett företags ansvarsperson eller ett företag misstänks för att eller genom beslut av domstol anses ha gjort sig skyldig till en gärning som skulle ha inverkat på utfärdandet av ett intyg över säkerhetsutredning av företag, ska den behöriga myndigheten trots sekretessbestämmelserna, efter att ha hört den som utredningen gäller informera den som ansökt om en säkerhetsutredning av företaget i fråga.

Om ett intyg över säkerhetsutredning har utfärdats i syfte att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet, ska den nationella säkerhetsmyndighet som svarar för att internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet uppfylls, utan dröjsmål informeras om de omständigheter som avses i 1 mom.

När åtgärder övervägs och 1—4 mom. tillämpas ska vid bedömning av betydelsen av uppgifterna om brottsmisstanke och brottslig gärning hänsyn tas till vad som i 32 § och annars genom lag föreskrivs om beaktande av olika slags uppgifter vid säkerhetsutredningar.

8 kap.

Giltigheten av säkerhetsutredningar och intyg över säkerhetsutredning

53 §

Giltighetstiden för säkerhetsutredningar och intyg över säkerhetsutredning

En säkerhetsutredning gäller tills vidare, dock högst fem år. Detsamma gäller det intyg som utfärdas över säkerhetsutredningen, om inte intyget har utfärdats för ett tidsbegränsat uppdrag eller för ett uppdrag inom ett visst projekt eller om inte den behöriga myndigheten på grund av särskilda omständigheter relaterade till utredningen beslutar något annat.

54 §

Ny säkerhetsutredning och utfärdande av nytt intyg över säkerhetsutredning

En säkerhetsutredning som gäller tills vidare kan på initiativ av den myndighet som gjort utredningen, på ansökan av den som ansökt om utredning eller på ansökan av den som utredningen gäller göras på nytt, om det behövs för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet eller på grund av sådana förändringar i arbetsuppgifterna för den som utredningen gäller, eller i hans eller hennes situation, som enligt denna lag ska beaktas när en utredning görs.

Ett intyg över säkerhetsutredning av enskild person får utfärdas på basis av registret över säkerhetsutredningar utan att någon ny utredning görs, om inte något annat följer av den kontroll som genomförts i enlighet med 51 §.

55 §

Återkallelse av intyg över säkerhetsutredning

Den behöriga myndigheten får på eget initiativ eller på ansökan av den som ansökt om en säkerhetsutredning av enskild person, på ansökan av arbetsgivaren till den som utredningen gäller eller på ansökan av den som utredningen gäller återkalla ett med stöd av denna lag utfärdat intyg över säkerhetsutredningen, om den som utredningen gäller

1) inte längre arbetar med de uppgifter för vilka intyget har utfärdats,

2) enligt en anmälan som gjorts utifrån en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet har försummat för honom eller henne bindande krav som gäller informationssäkerhet i de arbetsuppgifter för vilka han eller hon fått intyget i Finland,

3) utifrån en kontroll enligt 51 § misstänks ha gjort sig skyldig till en gärning som skulle ha varit ett hinder för utfärdande av intyg eller det på grund av andra förändrade omständigheter inte längre skulle kunna utfärdas ett intyg över säkerhetsutredning för honom eller henne.

Ett intyg över säkerhetsutredning av företag kan återkallas, om verksamheten vid det företag som utredningen gäller inte längre uppfyller de krav som har legat till grund för intyget eller om dess ansvarsperson misstänks ha gjort sig skyldig till en gärning som avses i 1 mom. 2 punkten och företaget inte har avhjälpt bristerna inom utsatt tid.

Innan den behöriga myndigheten fattar ett beslut enligt 1 eller 2 mom. ska den höra den som utredningen gäller samt vid behov den som ansökt om säkerhetsutredning eller arbetsgivaren.

Den behöriga myndigheten får i sitt beslut om att återkalla ett intyg över säkerhetsutredning bestämma att beslutet ska följas även om det överklagas, om inte den myndighet

som ska pröva överklagandet bestämmer något annat.

9 kap.

Särskilda bestämmelser

56 §

Dataombudsmannens rätt att utöva tillsyn

Dataombudsmannen har rätt att ta del av en säkerhetsutredning som har gjorts med stöd av denna lag för att kontrollera att behandlingen av personuppgifter är laglig.

Bestämmelser om dataombudsmannens rätt att utöva tillsyn och få information om behandlingen av personuppgifter finns i 39 § i personuppgiftslagen.

57 §

Myndigheternas rätt att få information

Trots vad som föreskrivs om tystnadsplikt i denna lag

1) ska myndigheterna till de enligt denna lag behöriga myndigheterna lämna ut uppgifter som dessa kan använda när säkerhetsutredningar görs och därtill hörande kontroll genomförs,

2) skall de behöriga myndigheterna i syfte att göra en enskild säkerhetsutredning utbyta uppgifter som är tillgängliga enligt denna lag.

För att göra säkerhetsutredningar av enskilda personer och säkerhetsutredningar av företag samt i samband med kontroll enligt 51 § har den behöriga myndigheten rätt att få information av den registeransvarige för kreditupplysningsregistret.

De uppgifter som avses i 1 och 2 mom. får lämnas ut också med hjälp av teknisk anslutning.

58 §

Anmälningsskyldighet för arbetsgivaren och ett företag som fått ett intyg över säkerhetsutredning av företaget

Arbetsgivaren på vars ansökan över en arbetstagare har gjorts en säkerhetsutredning

som avser personer eller på basis av vilken det har utfärdats ett intyg över säkerhetsutredning som avser personer ska anmäla om att anställningsförhållandet har upphört till den myndighet som gjort säkerhetsutredningen som avser personer eller har utfärdat intyget över säkerhetsutredning som avser personer.

Om intyget över säkerhetsutredning som avser personer har återkallats, ska arbetsgivaren på vars ansökan intyget över säkerhetsutredning har utfärdats sköta om att intyget övers säkerhetsutredning som avser personer returneras till den myndighet som har utfärdat intyget.

Om ett intyg över säkerhetsutredning som avser företag har återkallats, ska det företag som utredningen gäller returnera det intyg över säkerhetsutredning som avser företag som företaget erhållit till den myndighet som har utfärdat intyget.

59 §

Sekretess

I ett ärende som har samband med en säkerhetsutredning ska på sekretess och förbud mot att utnyttja för den som har erhållit uppgifterna med stöd av lag 22–24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas även i de fall när någon annan än en myndighet enligt 4 § i den lagen har erhållit handlingarna och uppgifterna.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska ett företag som mottagit ett intyg över säkerhetsutredning av företaget, företagets ansvarspersoner, de som är anställda vid företaget och de som utför arbetsuppgifter på uppdrag av företaget hemlighålla sådant de fått kännedom om i samband med de arbetsuppgifter med avseende på vilka ett intyg över säkerhetsutredning av företag har utfärdats eller visats upp.

60 §

Avgifter för säkerhetsutredningar

För säkerhetsutredningar som de behöriga myndigheterna gör med stöd av denna lag och för Kommunikationsverkets sakkunnig-

uppgifter i samband med säkerhetsutredningar av företag tas det hos sökanden ut en avgift med iakttagande av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Den som utredningen gäller svarar dock för kostnaderna i samband med genomförande av en säkerhetsutredning av företag, om utredningen har gjorts på ansökan av en myndighet.

Avgift tas inte ut för genomförande av en sådan säkerhetsutredning av enskild person som den behöriga myndigheten gör på ansökan av en annan myndighet inom samma förvaltningsområde eller på ansökan av en läroanstalt.

61 §

Hänvisning till straffbestämmelser

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 59 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen (39/1889), om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag. Som brott mot tystnadsplikten enligt 1 mom. betraktas också brott mot en förbindelse som avses i 40 §.

Bestämmelser om straff för personregisterbrott finns i 38 kap. 9 § i strafflagen och om straff för personregisterförseelse i 48 § 2 mom. i personuppgiftslagen.

62 §

Ändringssökande

En behörig myndighets beslut om huruvida en säkerhetsutredning ska göras eller i ett ärende som gäller kontroll av tillförlitlighet får inte överklagas genom besvär.

En behörig myndighets beslut genom vilket den i strid med 6 § har vägrat lämna uppgifter eller göra en anteckning som avses i 7 § 2 mom. eller ett beslut om återkallelse av ett intyg över säkerhetsutredning som den behöriga myndigheten fattat med stöd av 55 § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ett beslut som gäller återkallelse av ett intyg över säkerhetsutredning får överklagas

också av den som ansökt om säkerhetsutredning.

En myndighet vars beslut förvaltningsdomstolen har upphävt eller ändrat får för att bevara en enhetlig tillämpning av lagen överklaga förvaltningsdomstolens beslut.

10 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

63 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . Genom denna lag upphävs lagen om säkerhetsutredningar (177/2002).

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

64 §

Övergångsbestämmelser

På ärenden som har anhängiggjorts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas den lag som gällde vid ikraftträdandet.

Uppgifterna i de säkerhetsutredningar som huvudstaben och polisinrättningarna har överlämnat tidigast tre år före lagens ikraftträdande ska överföras till det i 48 § avsedda registret över säkerhetsutredningar inom ett år från ikraftträdandet.

Registret över säkerhetsutredningar och databehandlingen i det ska sättas i lagenligt skick inom två år från lagens ikraftträdande.

2.

Lag**om ändring av lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet (1405/2011) 4 § 1 mom. och *fogas* till lagen en ny 13 a § som följer:

4 §

Behandlingen av ansökan

Innan ett bedömningsorgan för informationssäkerhet godkänns ska Kommunikationsverket ge skyddspolisen tillfälle att yttra sig om tillförlitligheten hos bedömningsorganets ansvariga personer och om säkerheten i bedömningsorganets lokaler. När skyddspolisen sammanställer sitt utlåtande ska den iaktta det som föreskrivs i säkerhetsutredningslagen (/20).

13 a §

Registrering av uppgifter i registret över säkerhetsutredningar

Kommunikationsverket ska i det register över säkerhetsutredningar som avses i säker-

hetsutredningslagen anteckna uppgifter om godkända bedömningsorgan samt uppgifter som ingår i intyg som getts till bedömningsorgan. Återkallelsen av ett godkännande ska omedelbart antecknas i registret.

Ett godkänt bedömningsorgan kan för anteckning i registret över säkerhetsutredningar och för vidarebefordran ur registret lämna Kommunikationsverket uppgifter om dem som det har bedömt och om innehållet i det intyg som det har utfärdat, om inte den som bedömningen gäller har förbjudit detta. Före underrättelsen ska den som bedömningen gäller informeras om syftet med databehandlingen och den reglering som gäller den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation (1406/2011) 1 § 2 mom. samt
fogas till lagen nya 8 a och 8 b § som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Bestämmelser om Kommunikationsverkets uppgifter vid uppgörandet av säkerhetsutredningar av företag finns i säkerhetsutredningslagen (/20).

8 a §

Myndighetens skyldighet att skaffa intyg

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att ett intyg som avses i 8 § ska skaffas i fråga om informationssystem eller datakommunikation som en statsförvaltningsmyndighet bestämmer över och där handlingar som hör till säkerhetsklass I eller II behandlas.

8 b §

Införande av uppgifter i registret över säkerhetsutredningar och avförande av anteckning

Kommunikationsverket får föra in uppgifter enligt 8 § ur intyg som det utfärdat i det register över säkerhetsutredningar som avses i säkerhetsutredningslagen (/20). Kommunikationsverket ska avföra en sådan anteckning inom sex månader efter det att den tid som angetts i intyget har löpt ut. En sådan anteckning avförs inom en månad efter det att ett avgörande om återkallelse av ett intyg har vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
 upphävs i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 3 § 3 mom. 5 punkten och 23 § 1 mom. 4 punkten, av den 3 § 3 mom. 5 punkten sådan den lyder i lagarna 457/2009 och 402/2010, samt
 ändras 5 § 4 mom., 19 § 1 mom. 2 punkten och 25 § som följer:

5 §

Skyddspolisens funktionella informationssystem

 Särskilda bestämmelser gäller för registret över säkerhetsutredningar.

19 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Utan hinder av sekretessbestämmelserna får polisen lämna ut behövliga uppgifter genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form ur polisens personregister, med undantag för Europolinformationssystemet som avses i 30 § och Schengens nationella informationssystem som avses i 31 §, till

2) försvarsmaktens huvudstab för säkerhets- och övervakningsuppgifter och brottsutredning enligt lagen om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten (1251/1995) samt för i säkerhetsutredningslagen (/20) avsedda säkerhetsutredningar,

25 §

Utplåning av uppgifter ur skyddspolisens funktionella informationssystem

Uppgifter om en person ska utplånas ur skyddspolisens funktionella informationssystem då 25 år har förflutit sedan den sista uppgiften infördes.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om kommunikationsförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kommunikationsförvaltningen (625/2001) 2 § 1 punkten, sådan den lyder i lag 1407/2011, som följer:

2 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket har till uppgift att
 1) sköta de uppgifter som enligt kommuni-
 kationsmarknadslagen (393/2003), lagen om
 radiofrekvenser och teletrustningar
 (1015/2001), postlagen (415/2011), lagen om
 televisions- och radioverksamhet (744/1998),
 lagen om statens televisions- och radiofond
 (745/1998), lagen om dataskydd vid elektro-
 nisk kommunikation (516/2004), lagen om
 förbud mot vissa avkodningssystem
 (1117/2001), lagen om stark autentisering
 och elektroniska signaturer (617/2009), lagen

om internationella förpliktelser som gäller in-
 formationssäkerhet (588/2004), säkerhetsut-
 redningslagen (/20), lagen om bedöm-
 ningsorgan för informationssystem
 (1405/2011), lagen om bedömning av infor-
 mationssäkerheten i myndigheternas infor-
 mationssystem och datakommunikation
 (1406/2011) samt lagen om domännamn
 (228/2003) ankommer på Kommunikations-
 verket,

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004)
 1 § 3 mom. och 13 §, sådana de lyder, 1 § 3 mom. i lag 1534/2011 och 13 § i lag 885/2010,
ändras 4 § 3 mom. samt 11, 12 och 14 §, av dem 12 § sådan den lyder i lag 885/2010, samt
fogas till lagen ny 20 a § som följer:

4 §

Säkerhetsmyndigheterna och deras uppgifter

De utsedda säkerhetsmyndigheterna utför de uppgifter som föreskrivs för dem i denna lag och andra uppgifter som följer av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Försvarsministeriet, huvudstaben och skyddspolisen är den nationella säkerhetsmyndighetens sakkunniga i ärenden som gäller personalsäkerhet, företagssäkerhet och localsäkerhet samt Kommunikationsverket i ärenden som gäller informationssäkerhet i fråga om myndigheternas informationssystem och datakommunikation.

11 §

Intyg över säkerhetsutredning av person, dess giltighet och återkallelse

En sådan säkerhetsutredning av person som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet, ska göras på det sätt som föreskrivs i säkerhetsutredningslagen (/20). Ett intyg över säkerhetsutredning av person utfärdas dock av den nationella säkerhetsmyndigheten, om inte något annat följer av särskilda skäl. För utfärdandet av intyg och prövningen i anslutning till detta ska den myndighet som gjort utredningen trots sekretessbestämmelserna lämna den nationella säkerhetsmyndigheten information om alla sådana omständigheter som vid utredningen framkommit i fråga om den som utredningen gäller.

När den nationella säkerhetsmyndigheten bedömer huruvida ett intyg över säkerhetsutredning av enskild person ska utfärdas, hur länge ett intyg över säkerhetsutredningen ska vara giltigt och huruvida ett intyg ska återkallas ska den tillämpa 11, 23, 32 samt 53—55 § i säkerhetsutredningslagen. För utfärdande av ett intyg kan den nationella säkerhetsmyndigheten intervjua den som utredningen gäller.

Om den nationella säkerhetsmyndigheten vägrar att ge ett intyg över säkerhetsutredningen av person, ska den meddela skälen för detta i ett skriftligt beslut som ges till den som ansökt om utredningen och den som utredningen gäller.

12 §

Intyg över säkerhetsutredning av företag, dess giltighet och återkallelse

En säkerhetsutredning av företag som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet ska göras på det sätt som föreskrivs i säkerhetsutredningslagen. Ett intyg över säkerhetsutredning av företag utfärdas dock av den nationella säkerhetsmyndigheten, om inte något annat följer av särskilda skäl. För utfärdandet av intyg och prövningen i anslutning till detta ska den myndighet som gjort utredningen trots sekretessbestämmelserna lämna den nationella säkerhetsmyndigheten information om alla sådana omständigheter som vid utredningen framkommit i fråga om den som utredningen gäller.

I fråga om giltighet för och återkallelse av ett intyg över säkerhetsutredning av företag som den nationella säkerhetsmyndigheten utfärdat tillämpas 53—55 § i säkerhetsutredningslagen.

Om den nationella säkerhetsmyndigheten vägrar att ge ett intyg över säkerhetsutredningen av företag, ska den meddela skälen för detta i ett skriftligt beslut som ges till den som ansökt om utredningen och den som utredningen gäller.

14 §

Anteckning av uppgifter om intyg i registret över säkerhetsutredningar

Den nationella säkerhetsmyndigheten ska i det register över säkerhetsutredningar som avses i säkerhetsutredningslagen föra in uppgifter om de intyg över säkerhetsutredning av person och de intyg över säkerhetsutredning av företag som den har utfärdat.

20 a §

Andringssökande

En nationell säkerhetsmyndighets beslut fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ett beslut, genom vilket den nationella säkerhetsmyndigheten har vägrat ge ett intyg över säkerhetsutredning får överklagas endast om intyget över säkerhetsutredningen är en förutsättning för att väljas till en tjänst eller för skötseln av en sådan tjänst eller ett sådant uppdrag, för vilka den som väljs enligt internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska ha ett intyg över säkerhetsutredning.

Ett beslut som gäller att ge eller återta ett intyg över säkerhetsutredning får överklagas såväl av den som ansökt om säkerhetsutredningen som av den som utredningen gäller.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 5 och 10 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (240/2007) 5 § och 10 § 2 mom., av dem 10 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1039/2010, som följer:

5 §

Ändamålet med kundinformationssystemet

Ändamålet med kundinformationssystemet för företagstjänster är att förbättra inriktningen av företagstjänsterna och den utvärdering av företag som sker i samband med att beviljande av företagstjänster övervägs samt att effektivisera övervakningen av beviljade företagsstöd. I 6 § 1 mom. avsedda uppgifter som fås genom kundinformationssystemet får användas också för i säkerhetsutredningslagen (/20) avsedda säkerhetsutredningar av företag.

10 §

Utlämnande av uppgifter ur kundinformationssystemet

Uppgifter som avses i 6 § 1 mom. får förutom vad som föreskrivs i 1 mom. i denna paragraf också lämnas ut till utrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, Finpro ry samt till behöriga myndigheter för fullgörande av uppgifter som avses i säkerhetsutredningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag**om ändring av straffregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i straffregisterlagen (770/1993) 4 a § 1 mom. 1 a-punkten, sådan den lyder i lag 180/2002, samt
fogas till 4 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 141/2001, 377/2010, 331/2011 och 453/2011, en ny 3 a-punkt som följer:

4 §

Ur straffregistret kan oberoende av den sekretessplikt som föreskrivs i 3 § eller i någon annan lag lämnas ut uppgifter om personer

3 a) till Regionförvaltningsverket i Södra Finland för utredning av vilken bakgrund ansvarspersonerna vid de företag har som är rapporteringsskyldiga enligt lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt,

4 a §

Utöver vad som bestäms i 4 §, lämnas ur straffregistret uppgifter om personer ut till finska myndigheter i ärenden som gäller

1 a) genomförande av i säkerhetsutredningslagen (/20) avsedda säkerhetsutredningar,

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag**om ändring av 21 § i lagen om näringsförbud**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om näringsförbud (1059/1985) 21 § 5 mom., sådant det lyder i lag 182/2002,
som följer:

21 §

Register

förbud, till allmän åklagare för åtalsprövning
och för drivande av åtal samt till de behöriga
myndigheterna för genomförande av i säker-
hetsutredningslagen (/20) avsedda säker-
hetsutredningar.

Uppgifter om näringsförbud som inte läng-
re gäller ska hållas hemliga. Uppgifter får
dock lämnas till polisen för förundersökning
av brott mot näringsförbud och utredning av
förutsättningar för meddelande av närings-

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.**Lag****om ändring av statstjänstemannalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till statstjänstemannalagen (750/1994) en ny 8 c § som följer:

8 c §
Den som utnämns till en tjänst ska ha fått ett i säkerhetsutredningslagen (/20) avsett intyg över säkerhetsutredning av enskild person, om detta föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Kravet på intyg över säkerhetsutredning av enskild person får föreskrivas genom förordning av statsrådet, om den som utnämns till

en tjänst annat än tillfälligt får rätt att hantera klassificerade handlingar på skyddsnivå I eller II eller om han eller hon annars kommer att arbeta i en uppgift vars karaktär är sådan att där krävs särskild tillförlitlighet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av lagen om laddare

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till lagen om laddare (219/2000) en ny 2 a § som följer:

2 a §

Säkerhetsutredning

brev, om inte den som ansöker om kompetensbrev visar myndigheten ett intyg över säkerhetsutredning som utfärdats i enlighet med säkerhetsutredningslagen.

Den myndighet som utfärdar kompetensbrev för laddare ska före utfärdandet skaffa en i säkerhetsutredningslagen (/20) avsedd begränsad säkerhetsutredning av person i fråga om den som ansökt om kompetens-

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag**om ändring av 59 § i lagen om privata säkerhetstjänster**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002) 59 § som följer

59 §

Säkerhetsutredningar

sedd begränsad säkerhetsutredning av enskild person i fråga om den som ansöker om att bli antagen som studerande till eller lärare vid utbildningen.

Den som anordnar utbildning för ansvariga föreståndare, för utbildare i användningen av maktmedel eller för väktare har rätt att begära en i säkerhetsutredningslagen (/) av-

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag**om ändring av 9 § i lagen om Brottspåföljdsområdets utbildningscentral**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Brottspåföljdsområdets utbildningscentral (1316/2006) 9 § 3 mom. som följer:

9 §

*Antagningen av studerande till utbildning
som leder till yrkesinriktad examen*

för bedömningen vid antagningen av studerande. Bestämmelser om ansökan om säkerhetsutredning finns i säkerhetsutredningslagen (/20).

—————
Den som ansöker om att bli antagen till utbildning ska lämna utbildningscentralen de uppgifter om sitt hälsotillstånd som behövs

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

14.**Lag****om ändring av 18 § i lagen om Räddningsinstitutet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Räddningsinstitutet (607/2006) 18 § 5 mom. som följer:

18 §

Behörighet för studier

—————
Räddningsinstitutet fattar beslut om de antagning till utbildningen som avses i 1 mom. 3 punkten och 4 mom. 2 punkten och som gäller krav i fråga om hälsotillstånd och lämplighet för branschen. Den som ansöker om att bli antagen till den yrkesinriktade

grundutbildningen ska på det sätt som Räddningsinstitutet bestämmer lämna de uppgifter om sitt hälsotillstånd som krävs vid bedömningen av valet av studerande. Bestämmelser om ansökan om säkerhetsutredning finns i säkerhetsutredningslagen (/20).

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag**om ändring av 105 § i luftfartslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i luftfartslagen (1194/2009) det inledande stycket i 105 § 1 mom. som följer:

105 §

*Tillträdesrätt och Trafiksäkerhetsverkets rätt
att få upplysningar av andra myndigheter*

enligt säkerhetsutredningslagen (/20) som
gäller sökanden eller av en kontroll av sö-
kandens bakgrund som utförts i en annan stat
framgår att sökanden

Trafiksäkerhetsverket ska bevilja dem som
arbetar på trafikflygplatsens behörighetsom-
råden eller som regelbundet rör sig där till-
trädesrätt, om det av en säkerhetsutredning

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag**om ändring av 3 kap. 70 § i utsökningsbalken**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utsökningsbalken (705/2007) 3 kap. 70 § 1 mom. 4 punkten som följer:

3 kap.	identifieringsuppgifter och kontaktinfor- mation samt uppgifter om svarandens ekono- miska ställning och verksamhet till
Allmänna bestämmelser om förfarandet	_____
70 §	4) skyddspolisen och huvudstaben för sä- kerhetsutredningar på det sätt som anges i säkerhetsutredningslagen (/20).
<i>Förundersökningsmyndigheter och vissa andra myndigheter samt domstolar</i>	_____

En utsökningsmyndighet får i enskilda fall
 på begäran ur en handling som finns hos ut-
 sökningsmyndigheten lämna ut svarandens

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om utlänningsregistret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utlänningsregistret (1270/1997) 2 § 2 mom., sådant det lyder i lag 305/2004, som följer:

2 §

Registerföring och ändamålet med registret

tryggande av statens säkerhet och för genomförande av sådana säkerhetsutredningar som avses i säkerhetsutredningslagen (/20).

Utlänningsregistret förs och används som underlag för behandling av, beslut om och övervakning av utlänningars inresa och utresa samt vistelse och arbete i Finland, för

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.

Lag**om ändring av 7 kap. 6 § i polislagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 7 kap. 6 § som följer:

7 kap.

Tystnadsrätt och tystnadsplikt

6 §

*Hänvisningsbestämmelse om utlämnande av
information*

slutning eller i maskinläsbar form till andra polisenheter och andra myndigheter och bestämmelser om utlämnande av information till utlandet finns i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Bestämmelser om användning av personregister vid säkerhetsutredningar finns i säkerhetsutredningslagen (/20).

Bestämmelser om utlämnande av information ur polisens personregister via teknisk an-

Denna lag träder i kraft den 20 .

19.

Lag

om upphävande av 16 § 3 mom. i lagen om försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Genom denna lag upphävs ^{1 §} 16 § 3 mom. i lagen om försvarsmakten (551/2007). ^{2 §} Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag**om ändring av lagen om export av försvarsmateriel**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om export av försvarsmateriel (282/2012) 25 § 1 mom. 1 punkten och 2 mom. samt 26 och 36 § som följer:

25 §

Uppgifter från myndigheter

För bedömningen av huruvida ett certifikat ska beviljas har försvarsministeriet trots sekretessbestämmelserna rätt att

1) av skyddspolisen eller huvudstaben få uppgifter om en i säkerhetsutredningslagen (/) avsedd säkerhetsutredning av företag i fråga om sökanden,

Försvarsministeriet kan med samtycke av den som ansöker om certifikat begära att en säkerhetsutredning av företag inleds, om sökanden inte har en giltig säkerhetsutredning av företag.

26 §

Förutsättningar för att certifikat ska beviljas

Utifrån uppgifterna i ansökan enligt 24 §, i en säkerhetsutredning av företag enligt 25 § och en utredning av tillstånd enligt skjutvapenlagen ska försvarsministeriet bedöma sök-

kandens tillförlitlighet och verksamhet inom området för produktion, export och import av försvarsmateriel, sökandens personalresurser och andra resurser samt överförings- och exporthanteringssystem. Den som utifrån ovan avsedda uppgifter bedöms komma att iaktta bestämmelserna och föreskrifterna om export och överföring av försvarsmateriel ska beviljas certifikat av försvarsministeriet.

36 §

Avgifter

En avgift tas ut för tillståndsbeslut, för certifikat jämte eventuell säkerhetsutredning av företag samt för registrering enligt denna lag. Bestämmelser om avgifternas storlek finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Denna lag träder i kraft den 20 .

21.

Lag**om ändring av 19 § i lagen om Försvarshögskolan**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Försvarshögskolan (1121/2008) 19 § 2 mom. som följer:

19 §

(/20) om dem som ansöker om att bli antagna som studerande.

Uppgifter om hälsotillstånd och säkerhetsutredning i fråga om en som ansöker om studierätt

Försvarshögskolan begär en säkerhetsutredning enligt säkerhetsutredningslagen _____

Denna lag träder i kraft den 20 .

22.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om godkännande av vissa bestämmelser i och tillämpning av konventionen om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om godkännande av vissa bestämmelser i och tillämpning av konventionen om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring (346/1997) 5 § 6 mom., sådant det lyder i lag 902/2010, som följer:

5 §

Inspektions- och tillsynsrätt

stitutet överföra saken till utrikesministeriet för avgörande. Bestämmelser om genomförande av säkerhetsutredningar finns i säkerhetsutredningslagen (/20).

Om institutet anser att det inte kan godkänna inspektionspersonal som Organisationen föreslagit eller en säkerhetsutredning, ska in-

Denna lag träder i kraft den 20 .

23.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet (485/2004) 4 § 1 a-punkten och den finska språkdräkten i 1 b-punkten, sådana punkterna lyder i lag 69/2007, som följer:

4 §

Trafiksäkerhetsverkets särskilda uppgifter

Trafiksäkerhetsverket är den nationella myndighet med ansvar för sjöfartsskyddet och skyddsåtgärderna i hamnar som avses i artikel 2.6 i förordningen om sjöfartsskydd. Utöver detta har Trafiksäkerhetsverket till uppgift att

av hamnpersonalen som ska omfattas av en säkerhetsutredning som avses i säkerhetsutredningslagen (/20) samt sörja för översynen av hamnarnas skyddsplaner i enlighet med denna lag,

1 b) godkänna hamnskyddschefen och den övriga centrala skyddspersonalen på framställning av hamnen och på basis av säkerhetsutredningen,

1 a) på basis av skyddsutredningen och på hamninnehavarens framställning godkänna gränserna för hamnskyddsområdet och vilka

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 30 maj 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Justitieminister Anna-Maja Henriksson

2.

Lag**om ändring av lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet (1405/2011) 4 § 1 mom. och
fogas till lagen en ny 13 a § som följer:

Gällande lydelse

4 §

Behandlingen av ansökan

Innan ett bedömningsorgan för informationssäkerhet godkänns ska Kommunikationsverket ge skyddspolisen tillfälle att yttra sig om tillförlitligheten hos bedömningsorganets ansvariga personer och om säkerheten i bedömningsorganets lokaler. När skyddspolisen sammanställer sitt utlåtande ska den iaktta det som föreskrivs i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004).

Föreslagen lydelse

4 §

Behandlingen av ansökan

Innan ett bedömningsorgan för informationssäkerhet godkänns ska Kommunikationsverket ge skyddspolisen tillfälle att yttra sig om tillförlitligheten hos bedömningsorganets ansvariga personer och om säkerheten i bedömningsorganets lokaler. När skyddspolisen sammanställer sitt utlåtande ska den iaktta det som föreskrivs i *säkerhetsutredningslagen* (/20).

13 a §

Registrering av uppgifter i registret över säkerhetsutredningar

Kommunikationsverket ska i det register över säkerhetsutredningar som avses i säkerhetsutredningslagen anteckna uppgifter om godkända bedömningsorgan samt uppgifter som ingår i intyg som getts till bedömningsorgan. Återkallelsen av ett godkännande ska omedelbart antecknas i registret.

Ett godkänt bedömningsorgan kan för anteckning i registret över säkerhetsutredningar och för vidarebefordran ur registret lämna Kommunikationsverket uppgifter om dem som det har bedömt och om innehållet i det intyg som det har utfärdat, om inte den som bedömningen gäller har förbjudit detta.

Före underrättelsen ska den som bedömningen gäller informeras om syftet med databehandlingen och den reglering som gäller den.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.*

3.

Lag**om ändring av lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation (1406/2011) 1 § 2 mom. samt
fogas till lagen nya 8 a och 8 b § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

Bestämmelser om Kommunikationsverkets uppgifter vid uppgörandet av säkerhetsutredningar som gäller sammanslutningar finns i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (558/2004).

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

Bestämmelser om Kommunikationsverkets uppgifter vid uppgörandet av säkerhetsutredningar av företag finns i *säkerhetsutredningslagen* (/20).

8 a §

Myndighetens skyldighet att skaffa intyg

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att ett intyg som avses i 8 § ska skaffas i fråga om informationssystem eller datakommunikation som en statsförvaltningsmyndighet bestämmer över och där handlingar som hör till säkerhetsklass I eller II behandlas.

8 b §

Införande av uppgifter i registret över säkerhetsutredningar och avförande av anteckning

Kommunikationsverket får föra in uppgifter enligt 8 § ur intyg som det utfärdar i det register över säkerhetsutredningar som avses i

säkerhetsutredningslagen (/20). Kommunikationsverket ska avföra en sådan anteckning inom sex månader efter det att den tid som angetts i intyget har löpt ut. En sådan anteckning avförs inom en månad efter det att ett avgörande om återkallelse av ett intyg har vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 3 § 3 mom. 5 punkten och 23 § 1 mom. 4 punkten, av den 3 § 3 mom. 5 punkten sådan den lyder i lagarna 457/2009 och 402/2010, samt
ändras 5 § 4 mom., 19 § 1 mom. 2 punkten och 25 § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Informationssystemet för förvaltningsärenden

 I informationssystemet får även annan behövlig information som inhämtats för skötseln av de uppgifter som anges i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen registreras enligt följande:

5) i det syfte som anges i 4 kap. i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002), en anteckning om att en person har varit föremål för en begränsad säkerhetsutredning enligt nämnda lag samt den tidpunkt då utredningen lämnades och andra uppgifter som behövs för att specificera utredningen (**uppgifter om den lokala polisens säkerhetsutredningar**), miss-tänkta.

5 §

Skyddspolisens funktionella informationssystem

 I skyddspolisens funktionella informationssystem införs också uppgifter om av skyddspolisen utförda normala säkerhetsutredningar och omfattande säkerhetsutredningar enligt

Föreslagen lydelse

3 §

Informationssystemet för förvaltningsärenden

 I informationssystemet får även annan behövlig information som inhämtats för skötseln av de uppgifter som anges i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen registreras enligt följande:

3 § 3 mom. 5 punkten upphävs.

5 §

Skyddspolisens funktionella informationssystem

Särskilda bestämmelser gäller för registret över säkerhetsutredningar.

lagen om säkerhetsutredningar, identitetsuppgifter för den som en utredning gäller och den tidpunkt då en utredning lämnades.

19 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Utan hinder av sekretessbestämmelserna får polisen lämna ut behövliga uppgifter genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form ur polisens personregister, med undantag för Europolinformationssystemet som avses i 30 § och Schengens nationella informationssystem som avses i 31 §, till

2) försvarsmaktens huvudstab för i lagen om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten (1251/1995) avsedda säkerhets- och övervakningsuppgifter samt för brottsutredning och för i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002) avsedda säkerhetsutredningar,

19 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Utan hinder av sekretessbestämmelserna får polisen lämna ut behövliga uppgifter genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form ur polisens personregister, med undantag för Europolinformationssystemet som avses i 30 § och Schengens nationella informationssystem som avses i 31 §, till

2) försvarsmaktens huvudstab för säkerhets- och övervakningsuppgifter och brottsutredning enligt lagen om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten (1251/1995) samt för i *säkerhetsutredningslagen* (/20) avsedda säkerhetsutredningar,

21 §

Säkerhetsutredningar

När skyddspolisens gör i lagen om säkerhetsutredningar avsedda normala säkerhetsutredningar och omfattande säkerhetsutredningar har den rätt att använda uppgifter ur informationssystemet för polisärenden, informationssystemet för förvaltningsärenden och skyddspolisens funktionella informationssystem samt rätt att få uppgifter ur bötesregistret om de bötesstraff och verkställigheten av dem som införts i registret samt ur det i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem ingående rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringsuppgifter uppgifter om brottmål som är eller har varit anhängiga hos åklagarmyndigheterna eller vid domstol och ur registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden uppgifter om avgöranden i brottmål. I fråga om skyddspolisens rätt att få andra uppgifter som den kan använda vid normala

Upphävs.

säkerhetsutredningar och omfattande säkerhetsutredningar gäller vad som särskilt föreskrivs.

När polisen gör en begränsad säkerhetsutredning har den rätt att använda uppgifter som finns i informationssystemet för polisärenden samt rätt att ur bötesregistret få de uppgifter om bötesstraff och verkställigheten av dem som införts i registret samt ur i det justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem ingående rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringsuppgifter uppgifter om brottmål som är eller har varit anhängiga hos åklagarmyndigheterna eller vid domstol och ur registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden uppgifter om avgöranden i brottmål liksom även andra uppgifter som polisen har rätt att få för detta ändamål av andra myndigheter enligt vad som bestäms någon annanstans i lag.

23 §

Utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden

Ur informationssystemet för förvaltningsärenden skall uppgifter utplånas enligt följande:

4) uppgifter om den lokala polisens säkerhetsutredningar då ett år har förflutit sedan en ny begränsad säkerhetsutredning lämnades, dock senast då tio år har förflutit sedan utredningen lämnades, den sista uppgiften om ett misstänkt brott infördes.

23 §

Utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden

Ur informationssystemet för förvaltningsärenden skall uppgifter utplånas enligt följande:

23 § 1 mom. 4 punkten upphävs.

25 §

Utplåning av uppgifter ur skyddspolisens funktionella informationssystem

Uppgifter om en person skall utplånas ur skyddspolisens funktionella informationssystem då 25 år har förflutit sedan den sista uppgiften infördes. De uppgifter i informationssystemet som gäller normala säkerhets-

25 §

Utplåning av uppgifter ur skyddspolisens funktionella informationssystem

Uppgifter om en person ska utplånas ur skyddspolisens funktionella informationssystem då 25 år har förflutit sedan den sista uppgiften infördes.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

utredningar och omfattande säkerhetsutredningar utplånas då ett år har förflutit sedan en ny utredning lämnades, dock senast då tio år har förflutit sedan utredningen lämnades.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om kommunikationsförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kommunikationsförvaltningen (625/2001) 2 § 1 punkten, sådan den lyder i lag 1407/2011, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Kommunikationsverket har till uppgift att

Kommunikationsverket har till uppgift att
1) sköta de uppgifter som enligt kommunikationsmarknadslagen (393/2003), lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (1015/2001), postlagen (415/2011), lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998), lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998), lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (516/2004), lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (1117/2001), lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009), lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004), lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet (1405/2011), lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation (1406/2011) samt lagen om domännamn (228/2003) ankommer på Kommunikationsverket,

Föreslagen lydelse

2 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket har till uppgift att
1) sköta de uppgifter som enligt kommunikationsmarknadslagen (393/2003), lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (1015/2001), postlagen (415/2011), lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998), lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998), lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (516/2004), lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (1117/2001), lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009), lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004), *säkerhetsutredningslagen* (/20), lagen om bedömningsorgan för informationssystem (1405/2011), lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation (1406/2011) samt lagen om domännamn (228/2003) ankommer på Kommunikationsverket,

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet**

I enlighet med riksdagens beslut
 upphävs i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004)
 1 § 3 mom. och 13 §, sådana de lyder, 1 § 3 mom. i lag 1534/2011 och 13 § i lag 885/2010,
 ändras 4 § 3 mom. samt 11, 12 och 14 §, av dem 12 § sådan den lyder i lag 885/2010, samt
 fogas till lagen ny 20 a §, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

1 §

*Lagens tillämpningsområde**Lagens tillämpningsområde*

Lagens 12—14 § och 16 § 2 mom. tillämpas också på en näringsidkare som deltar i ett anbudsförfarande enligt lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) som anbudsgivare eller underleverantör och som får, utarbetar eller annars hanterar information som säkerhetsklassificerats för genomförande av anbudsförfarandet eller upphandlingen samt på en näringsidkare som begär en säkerhetsutredning som gäller sammanslutning och en bedömning för att kunna delta som anbudsgivare eller underleverantör i ett anbudsförfarande som ordnas av en myndighet i en annan stat eller av ett företag som har hemvist i den andra staten.

 1 § 3 mom. upphävs.

4 §

4 §

*Säkerhetsmyndigheterna och deras uppgifter**Säkerhetsmyndigheterna och deras uppgifter*

 De utsedda säkerhetsmyndigheterna utför de uppgifter som föreskrivs för dem i denna lag och andra uppgifter som följer av internationella förpliktelser som gäller informa-

 De utsedda säkerhetsmyndigheterna utför de uppgifter som föreskrivs för dem i denna lag och andra uppgifter som följer av internationella förpliktelser som gäller informa-

tionssäkerhet. Försvarsministeriet, huvudstaben och skyddspolisen är den nationella säkerhetsmyndighetens sakkunniga i ärenden som gäller personalsäkerhet, företagssäkerhet och lokalsäkerhet samt Kommunikationsverket i ärenden som gäller informationssäkerhet i fråga om *myndigheternas* informationssystem och *datakommunikation*.

tionssäkerhet. Försvarsministeriet, huvudstaben och skyddspolisen är den nationella säkerhetsmyndighetens sakkunniga i ärenden som gäller personalsäkerhet, säkerhet som gäller sammanslutningar och lokalsäkerhet samt Kommunikationsverket i ärenden som gäller informationssäkerhet i fråga om informationssystem och telekommunikation.

11 §

Utredningar som gäller personsäkerhet samt bedömningar

En säkerhetsutredning som läggs till grund för bedömning av en persons tillförlitlighet, enligt vad som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet, skall göras på det sätt som föreskrivs i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002) och med stöd av den. Utan hinder av 19 § i nämnda lag är det också möjligt att göra en säkerhetsutredning som en begränsad säkerhetsutredning, om en sådan behövs för att uppfylla den internationella förpliktelsen om informationsäkerhet.

Säkerhetsutredningen skall göras av huvudstaben då en sådan utredning behövs för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller försvarsförvaltningen eller anskaffningar av försvarsmateriel. Skyddspolisen ser till att andra säkerhetsutredningar som avser personer görs.

På basis av säkerhetsutredningen bedöms en persons tillförlitlighet av den nationella säkerhetsmyndigheten eller, om så har avtalats mellan säkerhetsmyndigheterna, av den för uppgiften utsedda säkerhetsmyndigheten.

11 §

Intyg över säkerhetsutredning av person, dess giltighet och återkallelse

En sådan säkerhetsutredning av person som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet, ska göras på det sätt som föreskrivs i *säkerhetsutredningslagen* (/20). Ett intyg över säkerhetsutredning av person utfärdas dock av den nationella säkerhetsmyndigheten, om inte något annat följer av särskilda skäl. För utfärdandet av intyg och prövningen i anslutning till detta ska den myndighet som gjort utredningen trots sekretessbestämmelserna lämna den nationella säkerhetsmyndigheten information om alla sådana omständigheter som vid utredningen framkommit i fråga om den som utredningen gäller.

När den nationella säkerhetsmyndigheten bedömer huruvida ett intyg över säkerhetsutredning av enskild person ska utfärdas, hur länge ett intyg över säkerhetsutredningen ska vara giltigt och huruvida ett intyg ska återkallas ska den tillämpa 11, 23, 32 samt 53—55 § i *säkerhetsutredningslagen*. För utfärdande av ett intyg kan den nationella säkerhetsmyndigheten intervjua den som utredningen gäller.

Om den nationella säkerhetsmyndigheten vägrar att ge ett intyg över säkerhetsutredningen av person, ska den meddela skälen för detta i ett skriftligt beslut som ges till den som ansökt om utredningen och den som utredningen gäller.

12 §

Säkerhetsutredningar som gäller sammanslutningar samt bedömningar

Skyddspolisen svarar med stöd av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet för utredningen av en sådan näringsidkares tillförlitlighet som avses i 1 § 2 mom. (säkerhetsutredning som gäller sammanslutning) samt för bedömningen på basis av utredningen. Huvudstaben svarar emellertid för uppgiften då det är fråga om anskaffning som hänför sig till försvaret. Vid utredningen och bedömningen ska det beaktas hur

1) säkerhetsklassificerad information skyddas mot att bli obehörigen röjd, ändrad eller utplånad,

2) obehörigt tillträde kan förhindras till utrymmen där säkerhetsklassificerad information hanteras eller verksamhet bedrivs enligt ett säkerhetsklassificerat avtal,

3) handledningen och utbildningen av personalen är ordnad.

Skyddspolisen och huvudstaben kan i ett ärende som hör till dess verksamhetsområde göra en säkerhetsutredning som gäller en sammanslutning samt en bedömning då en näringsidkare har bett om en sådan för att kunna delta i ett anbudsförfarande som ordnas av en myndighet i en annan stat eller av ett företag som har hemvist i den andra staten.

Vid behov gör Kommunikationsverket som en del av en säkerhetsutredning som gäller en sammanslutning en utredning och en bedömning av om en näringsidkares informationssystem och telekommunikation uppfyller de krav som följer av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

Det kan också göras partiella säkerhetsutredningar som gäller sammanslutningar, om det behövs för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Utredningar och bedömningar som endast gäller säkerhet i fråga om informationssystem eller telekommunikation görs av Kommunikationsverket, som också ger det i 14 § avsedda intyget utgående från utredningen eller bedömningen.

12 §

Intyg över säkerhetsutredning av företag, dess giltighet och återkallelse

En säkerhetsutredning av företag som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet ska göras på det sätt som föreskrivs i säkerhetsutredningslagen. Ett intyg över säkerhetsutredning av företag utfärdas dock av den nationella säkerhetsmyndigheten, om inte något annat följer av särskilda skäl. För utfärdandet av intyg och prövningen i anslutning till detta ska den myndighet som gjort utredningen trots sekretessbestämmelserna lämna den nationella säkerhetsmyndigheten information om alla sådana omständigheter som vid utredningen framkommit i fråga om den som utredningen gäller.

I fråga om giltighet för och återkallelse av ett intyg över säkerhetsutredning av företag som den nationella säkerhetsmyndigheten utfärdat tillämpas 53—55 § i säkerhetsutredningslagen.

Om den nationella säkerhetsmyndigheten vägrar att ge ett intyg över säkerhetsutredningen av företag, ska den meddela skälen för detta i ett skriftligt beslut som ges till den som ansökt om utredningen och den som utredningen gäller.

13 §

Förbindelse om att vidta säkerhetsåtgärder

De utsedda säkerhetsmyndigheterna kan vid säkerhetsutredningar som gäller sammanlutningar inom deras verksamhetsområde samt bedömningar som görs utgående från säkerhetsutredningarna förutsätta att näringsidkaren förbinder sig att vidta de åtgärder som avses i 12 § 1 mom. och andra åtgärder som behövs för att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informations-säkerhet.

13 § upphävs.

14 §

Säkerhetsintyg

En säkerhetsmyndighet som på basis av en säkerhetsutredning har gjort en bedömning av en persons tillförlitlighet skall ge den som bedömningen avser ett intyg över bedömningen, om en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet förutsätter detta. Ett sådant intyg skall ges också en näringsidkare som har varit föremål för en sådan bedömning som avses i 12 § 2 mom.

14 §

Anteckning av uppgifter om intyg i registret över säkerhetsutredningar

Den nationella säkerhetsmyndigheten ska i det register över säkerhetsutredningar som avses i säkerhetsutredningslagen föra in uppgifter om de intyg över säkerhetsutredning av person och de intyg över säkerhetsutredning av företag som den har utfärdat.

20 a §

Ändringssökande

En nationell säkerhetsmyndighets beslut fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ett beslut, genom vilket den nationella säkerhetsmyndigheten har vägrat ge ett intyg över säkerhetsutredning får överklagas endast om intyget över säkerhetsutredningen är en förutsättning för att väljas till en tjänst eller för skötseln av en sådan tjänst eller ett sådant uppdrag, för vilka den som väljs enligt internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska ha ett intyg över säkerhetsutredning.

Ett beslut som gäller att ge eller återta ett intyg över säkerhetsutredning får överklagas såväl av den som ansökt om säkerhetsutredningen som av den som utredningen gäller.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag**om ändring 5 och 10 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (240/2007) 5 § och 10 § 2 mom., av dem 10 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1039/2010, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 §

5 §

*Ändamålet med kundinformationssystemet**Ändamålet med kundinformationssystemet*

Ändamålet med kundinformationssystemet för företagstjänster är att förbättra inriktningen av företagstjänsterna och den utvärdering av företag som sker i samband med att beviljande av företagstjänster övervägs samt att effektivisera övervakningen av beviljade företagsstöd.

Ändamålet med kundinformationssystemet för företagstjänster är att förbättra inriktningen av företagstjänsterna och den utvärdering av företag som sker i samband med att beviljande av företagstjänster övervägs samt att effektivisera övervakningen av beviljade företagsstöd. *I 6 § 1 mom. avsedda uppgifter som fås genom kundinformationssystemet får användas också för i säkerhetsutredningslagen (/20) avsedda säkerhetsutredningar av företag.*

10 §

10 §

*Utlämnande av uppgifter ur kundinformationssystemet**Utlämnande av uppgifter ur kundinformationssystemet*

Uppgifter som avses i 6 § 1 mom. får förutom vad som föreskrivs i 1 mom. i denna paragraf också lämnas ut till utrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, *Utbildningsstyrelsen* och Finpro ry.

Uppgifter som avses i 6 § 1 mom. får förutom vad som föreskrivs i 1 mom. i denna paragraf också lämnas ut till utrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, Finpro ry samt *till behöriga myndigheter för fullgörande av uppgifter som avses i säkerhetsutredningslagen.*

—————
 Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av straffregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i straffregisterlagen (770/1993) 4 a § 1 mom. 1 a-punkten, sådan den lyder i lag 180/2002, samt
fogas till 4 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 141/2001, 377/2010, 331/2011 och 453/2011, en ny 3 a-punkt som följer:

Gällande lydelse

4 §

Ur straffregistret kan oberoende av den sekretessplikt som föreskrivs i 3 § eller i någon annan lag lämnas ut uppgifter om personer

4 a §

Utöver vad som bestäms i 4 §, lämnas ur straffregistret uppgifter om personer ut till finska myndigheter i ärenden som gäller

1 a) genomförande av i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002) avsedda normala säkerhetsutredningar samt begränsade och omfattande säkerhetsutredningar,

Föreslagen lydelse

4 §

Ur straffregistret kan oberoende av den sekretessplikt som föreskrivs i 3 § eller i någon annan lag lämnas ut uppgifter om personer

3 a) till Regionförvaltningsverket i Södra Finland för utredning av vilken bakgrund ansvarspersonerna vid de företag har som är rapporteringsskyldiga enligt lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt,

4 a §

Utöver vad som bestäms i 4 §, lämnas ur straffregistret uppgifter om personer ut till finska myndigheter i ärenden som gäller

1 a) genomförande av i säkerhetsutredningslagen (/20) avsedda säkerhetsutredningar,

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag**om ändring av 21 § i lagen om näringsförbud**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om näringsförbud (1059/1985) 21 § 5 mom., sådant det lyder i lag 182/2002,
som följer:

Gällande lydelse

21 §

Register

Uppgifter om näringsförbud som inte längre gäller skall hållas hemliga. Uppgifter får dock lämnas ut till polisen för förundersökning av brott mot näringsförbud och utredning av förutsättningar för meddelande av näringsförbud, till allmän åklagare för åtalsprövning och för drivande av åtal samt till skyddspolisen och huvudstaben för genomförande av i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002) avsedda normala säkerhetsutredningar och omfattande säkerhetsutredningar.

Föreslagen lydelse

21 §

Register

Uppgifter om näringsförbud som inte längre gäller ska hållas hemliga. Uppgifter får dock lämnas till polisen för förundersökning av brott mot näringsförbud och utredning av förutsättningar för meddelande av näringsförbud, till allmän åklagare för åtalsprövning och för drivande av åtal samt till *de behöriga myndigheterna för genomförande av i säkerhetsutredningslagen (/20) avsedda säkerhetsutredningar*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av statstjänstemannalagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till statstjänstemannalagen (750/1994) en ny 8 c § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 c §

Den som utnämns till en tjänst ska ha fått ett i säkerhetsutredningslagen (20) avsett intyg över säkerhetsutredning av enskild person, om detta föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Kravet på intyg över säkerhetsutredning av enskild person får föreskrivas genom förordning av statsrådet, om den som utnämns till en tjänst annat än tillfälligt får rätt att hantera klassificerade handlingar på skyddsnivå I eller II eller om han eller hon annars kommer att arbeta i en uppgift vars karaktär är sådan att där krävs särskild tillförlitlighet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag**om ändring av lagen om laddare**

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till lagen om laddare (219/2000) en ny 2 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a §

Säkerhetsutredning

Den myndighet som utfärdar kompetensbrev för laddare ska före utfärdandet skaffa en i säkerhetsutredningslagen (/20) avsedd begränsad säkerhetsutredning av person i fråga om den som ansökt om kompetensbrev, om inte den som ansöker om kompetensbrev visar myndigheten ett intyg över säkerhetsutredning som utfärdats i enlighet med säkerhetsutredningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 59 § i lagen om privata säkerhetstjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002) 59 § som följer:

Gällande lydelse

59 §

Utlåtanden

När en person ansöker om att bli antagen till utbildning för ansvariga föreståndare eller väktare, har utbildningsanordnaren rätt att av den polisinrättning i vars distrikt sökanden har sin hemkommun få ett utlåtande om sökandens lämplighet som ansvarig föreståndare eller väktare. När en person ansöker om att bli antagen som lärare inom sådan utbildning, har utbildningsanordnaren även rätt att av den polisinrättning i vars distrikt sökanden har sin hemkommun få ett utlåtande om personens lämplighet för uppgiften.

Föreslagen lydelse

59 §

Säkerhetsutredningar

Den som anordnar utbildning för ansvariga föreståndare, för utbildare i användningen av maktmedel eller för väktare har rätt att begära en i säkerhetsutredningslagen (/) avsedd begränsad säkerhetsutredning av enskild person i fråga om den som ansöker om att bli antagen som studerande till eller lärare vid utbildningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag**om ändring av 9 § i lagen om Brottspåföljdsområdets utbildningscentral**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Brottspåföljdsområdets utbildningscentral (1316/2006) 9 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

9 §

*Antagningen av studerande till utbildning
som leder till yrkesinriktad examen*

Den som ansöker om att bli antagen till utbildning skall lämna utbildningscentralen de uppgifter om sitt hälsotillstånd som behövs för bedömningen vid antagningen av studerande. Utbildningscentralen kan enligt lagen om säkerhetsutredningar (177/2002) begära en säkerhetsutredning om sökandena till utbildningen.

Föreslagen lydelse

9 §

*Antagningen av studerande till utbildning
som leder till yrkesinriktad examen*

Den som ansöker om att bli antagen till utbildning ska lämna utbildningscentralen de uppgifter om sitt hälsotillstånd som behövs för bedömningen vid antagningen av studerande. *Bestämmelser om ansökan om säkerhetsutredning finns i säkerhetsutredningslagen (/20).*

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av 18 § i lagen om Räddningsinstitutet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Räddningsinstitutet (607/2006) 18 § 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

18 §

Behörighet för studier

Räddningsinstitutet fattar beslut om de villkor för antagning till utbildningen som avses i 1 mom. 3 punkten och 4 mom. 2 punkten och som gäller krav i fråga om hälsotillstånd och lämplighet för branschen. Den som ansöker om att bli antagen till den yrkesinriktade grundutbildningen skall på det sätt som Räddningsinstitutet bestämmer lämna de uppgifter om sitt hälsotillstånd som krävs vid bedömningen av valet av studerande. Räddningsinstitutet kan i fråga om de sökande av polisen begära en säkerhetsutredning enligt lagen om säkerhetsutredningar (177/2002).

Föreslagen lydelse

18 §

Behörighet för studier

Räddningsinstitutet fattar beslut om de förutsättningar för antagning till utbildningen som avses i 1 mom. 3 punkten och 4 mom. 2 punkten och som gäller krav i fråga om hälsotillstånd och lämplighet för branschen. Den som ansöker om att bli antagen till den yrkesinriktade grundutbildningen ska på det sätt som Räddningsinstitutet bestämmer lämna de uppgifter om sitt hälsotillstånd som krävs vid bedömningen av valet av studerande. *Bestämmelser om ansökan om säkerhetsutredning finns i säkerhetsutredningslagen (/20).*

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag**om ändring av 105 § i luftfartslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i luftfartslagen (1194/2009) det inledande stycket i 105 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

105 §

*Tillträdesrätt och Trafiksäkerhetsverkets rätt
 att få upplysningar av andra myndigheter*

Trafiksäkerhetsverket ska bevilja dem som arbetar på flygplatsens behörighetsområden eller som regelbundet rör sig där tillträdesrätt, om det av en normal eller begränsad säkerhetsutredning enligt lagen om säkerhetsutredningar (177/2002) som gäller sökanden eller av en kontroll av sökandens bakgrund som utförts i en annan stat framgår att sökanden

Föreslagen lydelse

105 §

*Tillträdesrätt och Trafiksäkerhetsverkets rätt
 att få upplysningar av andra myndigheter*

Trafiksäkerhetsverket ska bevilja dem som arbetar på trafikflygplatsens behörighetsområden eller som regelbundet rör sig där tillträdesrätt, *om det av en säkerhetsutredning enligt säkerhetsutredningslagen (/20)* som gäller sökanden eller av en kontroll av sökandens bakgrund som utförts i en annan stat framgår att sökanden

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag**om ändring av 3 kap. 70 § i utsökningsbalken**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utsökningsbalken (705/2007) 3 kap. 70 § 1 mom. 4 punkten som följer:

Gällande lydelse

3 kap.

Allmänna bestämmelser om förfarandet

70 §

*Förundersökningsmyndigheter och vissa
andra myndigheter samt domstolar*

En utsökningsmyndighet får i enskilda fall på begäran ur en handling som finns hos utsökningsmyndigheten lämna ut svarandens identifieringsuppgifter och kontaktinformation samt uppgifter om svarandens ekonomiska ställning och verksamhet till

4) skyddspolisen och huvudstaben för omfattande säkerhetsutredning enligt lagen om säkerhetsutredningar (177/2002),

Föreslagen lydelse

3 kap.

Allmänna bestämmelser om förfarandet

70 §

*Förundersökningsmyndigheter och vissa
andra myndigheter samt domstolar*

En utsökningsmyndighet får i enskilda fall på begäran ur en handling som finns hos utsökningsmyndigheten lämna ut svarandens identifieringsuppgifter och kontaktinformation samt uppgifter om svarandens ekonomiska ställning och verksamhet till

4) skyddspolisen och huvudstaben för säkerhetsutredningar på det sätt som anges i säkerhetsutredningslagen (/20).

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om utlänningsregistret**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utlänningsregistret (1270/1997) 2 § 2 mom., sådant det lyder i lag 305/2004, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Registerföring och ändamålet med registret

Utlänningsregistret förs och används som underlag för behandling av, beslut om och övervakning av utlänningars inresa och utresa samt vistelse och arbete i Finland, för tryggnade av statens säkerhet och för genomförande av sådana normala säkerhetsutredningar och omfattande säkerhetsutredningar som avses i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002).

Föreslagen lydelse

2 §

Registerföring och ändamålet med registret

Utlänningsregistret förs och används som underlag för behandling av, beslut om och övervakning av utlänningars inresa och utresa samt vistelse och arbete i Finland, för tryggnade av statens säkerhet och för genomförande av *sådana säkerhetsutredningar som avses i säkerhetsutredningslagen (/20)*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.

Lag

om ändring av 7 kap. 6 § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 7 kap. 6 § som följer:

Gällande lydelse

7 kap.

Tystnadsrätt och tystnadsplikt

6 §

Hänvisningsbestämmelse om utlämnande av information

I fråga om utlämnande av information ur polisens personregister via teknisk anslutning eller i maskinläsbar form till andra polisenheter och andra myndigheter och om utlämnande av information till utlandet föreskrivs i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. I fråga om användning av personregister när säkerhetsutredningar görs föreskrivs i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002).

Föreslagen lydelse

7 kap.

Tystnadsrätt och tystnadsplikt

6 §

Hänvisningsbestämmelse om utlämnande av information

Bestämmelser om utlämnande av information ur polisens personregister via teknisk anslutning eller i maskinläsbar form till andra polisenheter och andra myndigheter och bestämmelser om utlämnande av information till utlandet finns i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Bestämmelser om användning av personregister vid säkerhetsutredningar finns i säkerhetsutredningslagen (/20).

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag**om ändring av lagen om export av försvarsmateriel**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om export av försvarsmateriel (282/2012) 25 § 1 mom. 1 punkten och 2 mom. samt 26 och 36 § som följer:

Gällande lydelse

25 §

Uppgifter från myndigheter

För bedömningen av huruvida ett certifikat ska beviljas har försvarsministeriet trots sekretessbestämmelserna rätt att

1) av skyddspolisen eller huvudstaben få uppgifter om en sådan säkerhetsutredning enligt lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004) som gäller sammanslutning och avser sökanden,

 Försvarsministeriet kan med samtycke av den som ansöker om certifikat begära påbörjande av en utredning som motsvarar den säkerhetsutredning som gäller sammanslutning enligt lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet, om sökanden inte har en giltig säkerhetsutredning som gäller sammanslutning.

26 §

Förutsättningar för att ett certifikat ska beviljas

Utifrån uppgifterna i ansökan enligt 24 § samt i den säkerhetsutredning som gäller sammanslutning och den utredning av tillstånd enligt skjutvapenlagen vilka avses i 25 § ska försvarsministeriet bedöma sökandens tillförlitlighet och verksamhet inom området för produktion, export och import av

Föreslagen lydelse

25 §

Uppgifter från myndigheter

För bedömningen av huruvida ett certifikat ska beviljas har försvarsministeriet trots sekretessbestämmelserna rätt att

1) av skyddspolisen eller huvudstaben få uppgifter om *en i säkerhetsutredningslagen (/) avsedd säkerhetsutredning av företag i fråga om sökanden,*

 Försvarsministeriet kan med samtycke av den som ansöker om certifikat begära påbörjande av en *säkerhetsutredning av företag,* om sökanden inte har en giltig säkerhetsutredning av företag.

26 §

Förutsättningar för att certifikat ska beviljas

Utifrån uppgifterna i ansökan enligt 24 § samt i den säkerhetsutredning av företag och den utredning av tillstånd enligt skjutvapenlagen vilka avses i 25 § ska försvarsministeriet bedöma sökandens tillförlitlighet och verksamhet inom området för produktion, export och import av försvarsmateriel, sö-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

försvarsmateriel, sökandens personalresurser och andra resurser samt överförings- och exporthanteringssystem. Den som enligt en bedömning på basis av ovannämnda uppgifter kommer att iaktta bestämmelserna och föreskrifterna om export och överföring av försvarsmateriel ska beviljas certifikat av försvarsministeriet.

kandens personalresurser och andra resurser samt överförings- och exporthanteringssystem. Den som enligt en bedömning på basis av ovannämnda uppgifter kommer att iaktta bestämmelserna och föreskrifterna om export och överföring av försvarsmateriel ska beviljas certifikat av försvarsministeriet.

36 §

36 §

*Avgifter**Avgifter*

En avgift tas ut för tillståndsbeslut, certifikat jämte eventuell säkerhetsutredning som gäller sammanslutning samt för registrering enligt denna lag. Bestämmelser om avgifternas storlek finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

En avgift tas ut för tillståndsbeslut, certifikat jämte eventuell säkerhetsutredning av företag samt för registrering enligt denna lag. Bestämmelser om avgifternas storlek finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Denna lag träder i kraft den 20 .

21.

Lag**om ändring av 19 § 2 mom. i lagen om Försvarshögskolan**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Försvarshögskolan (1121/2008) 19 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

19 §

Uppgifter om hälsotillstånd och säkerhetsutredning i fråga om en som ansöker om studierätt

Försvarshögskolan begär en säkerhetsutredning enligt lagen om säkerhetsutredningar (177/2002) om dem som ansöker om att bli antagna som studerande.

Föreslagen lydelse

19 §

Uppgifter om hälsotillstånd och säkerhetsutredning i fråga om en som ansöker om studierätt

Försvarshögskolan begär en säkerhetsutredning enligt *säkerhetsutredningslagen* (/20) om dem som ansöker om att bli antagna som studerande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

22.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om godkännande av vissa bestämmelser i och tillämpning av konventionen om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om godkännande av vissa bestämmelser i och tillämpning av konventionen om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring (364/1997) 5 § 6 mom., sådant det lyder i lag 902/2010, som följer:

Gällande lydelse

5 §

Inspektions- och tillsynsrätt

Om institutet anser att det inte kan godkänna inspektionspersonal som Organisationen föreslagit eller en säkerhetsutredning, ska institutet överföra saken till utrikesministeriet för avgörande. Bestämmelser om genomförande av säkerhetsutredningar finns i lagen säkerhetsutredningar (177/2002).

Föreslagen lydelse

5 §

Inspektions- och tillsynsrätt

Om institutet anser att det inte kan godkänna inspektionspersonal som Organisationen föreslagit eller en säkerhetsutredning, ska institutet överföra saken till utrikesministeriet för avgörande. Bestämmelser om genomförande av säkerhetsutredningar finns i *säkerhetsutredningslagen* (/20).

Denna lag träder i kraft den 20 .

23.

Lag**om ändring av 4 § i lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet (485/2004) 4 § 1 a-punkten och den finska språkdräkten i 1 b-punkten, sådana punkterna lyder i lag 69/2007, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Trafiksäkerhetsverkets särskilda uppgifter

Trafiksäkerhetsverket är den nationella myndighet med ansvar för sjöfartsskyddet och skyddsåtgärderna i hamnar som avses i artikel 2.6 i förordningen om sjöfartsskydd. Utöver detta har Trafiksäkerhetsverket till uppgift att

1 a) på basis av skyddsutredningen och på hamninnehavarens framställning godkänna gränserna för hamnskyddsområdet och vilka av hamnpersonalen som skall omfattas av en säkerhetsutredning som avses i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002) samt sörja för översynen av hamnarnas skyddsplaner i enlighet med denna lag,

1 b) godkänna hamnskyddschefen och den övriga centrala skyddspersonalen på framställning av hamnen och på basis av säkerhetsutredningen,

Föreslagen lydelse

4 §

Trafiksäkerhetsverkets särskilda uppgifter

Trafiksäkerhetsverket är den nationella myndighet med ansvar för sjöfartsskyddet och skyddsåtgärderna i hamnar som avses i artikel 2.6 i förordningen om sjöfartsskydd. Utöver detta har Trafiksäkerhetsverket till uppgift att

1 a) på basis av skyddsutredningen och på hamninnehavarens framställning godkänna gränserna för hamnskyddsområdet och vilka av hamnpersonalen som ska omfattas av en säkerhetsutredning som avses i *säkerhetsutredningslagen* (/20) samt sörja för översynen av hamnarnas skyddsplaner i enlighet med denna lag,

1 b) godkänna hamnskyddschefen och den övriga centrala skyddspersonalen på framställning av hamnen och på basis av säkerhetsutredningen,

Denna lag träder i kraft den 20 .